

รายงานการวิจัย

โลกทัศน์ที่มีต่อบทบาทสมาชิกวุฒิสภาตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
ปีพุทธศักราช 2560 ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตล้านนา

WORLD OUTLOOK TOWARDS THE ROLE OF SENNATORS THE
CONSTIT OF KINNDOM OF THAILAND YEAR B.E. 2560 (2017)
OF STUDENTS OF MAHAMAKUT BUDDHIST UNIVERSTTY
LANNA CAMPUS

วรยุทธ สถาปนาศุภกุล

รายงานการวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจาก
สถาบันวิจัยญาณสังวร มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
ประจำปีงบประมาณ 2564

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

รายงานการวิจัย

โลกทัศน์ที่มีต่อบทบาทสมาชิกวุฒิสภาตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
ปีพุทธศักราช 2560 ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตล้านนา

WORLD OUTLOOK TOWARDS THE ROLE OF SENNATORS THE
CONSTIT OF KINNDOM OF THAILAND YEAR B.E. 2560 (2017)
OF STUDENTS OF MAHAMAKUT BUDDHIST UNIVERSTTY
LANNA CAMPUS

วรยุทธ สถาปนาศุภกุล

รายงานการวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจาก
สถาบันวิจัยญาณสังวร มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
ประจำปีงบประมาณ 2564

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

บทคัดย่อ

รายงานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาโลกทัศน์ที่มีต่อบทบาทสมาชิกวุฒิสภา ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ปีพุทธศักราช 2560 ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา 2) เพื่อศึกษาความคาดหวังการได้มาซึ่งโลกทัศน์ที่มีต่อบทบาทสมาชิกวุฒิสภา ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ปีพุทธศักราช 2560 ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา 3) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหา และแนวทางการแก้ไขปัญหา ในโลกทัศน์ที่มีต่อบทบาทสมาชิกวุฒิสภา ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ปีพุทธศักราช 2560 ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ นักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา ภาคพิเศษ เสาร์-อาทิตย์ จำนวน 224 คน เครื่องมือที่ใช้ได้แก่แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) เป็นการให้กลุ่มแสดงความคิดเห็นและทัศนะของตนเอง ออกมาอย่างเปิดเผยและจริงใจ นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปแบบตารางประกอบการบรรยาย

ผลการวิจัยพบว่า

1. โลกทัศน์ที่มีต่อบทบาทสมาชิกวุฒิสภา ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ปีพุทธศักราช 2560 ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา โดยรวมทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านที่มาของสมาชิกวุฒิสภา (สว.) มีค่าแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาคือด้านความคาดหวังของประชาชน ด้านบทบาทหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญและด้านบทบาทหน้าที่ตามบทเฉพาะกาลตามลำดับ

2. สมาชิกวุฒิสภา มีหน้ากลั่นกรองกฎหมาย แต่การกระทำที่ปรากฏ คือสนับสนุนฝ่ายรัฐบาลมากกว่า สมาชิกวุฒิสภา มาจากการแต่งตั้งของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) จึงขาดความสนใจในเรื่องของประชาชน ที่ประสบปัญหาสามทุกข์ร้อนที่ข้าวของมีราคาแพง ขาดการเหลียวแล และขาดยึดโยงกับประชาชน

ปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหา

สมาชิกวุฒิสภา ตามรัฐธรรมนูญ ปี 2560 มีที่มาจากการแต่งตั้งของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) นักศึกษาส่วนใหญ่มีความโลกทัศน์ที่ไม่เห็นด้วย

แนวทางแก้ไขปัญหา

การได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา นักศึกษาส่วนใหญ่มีโลกทัศน์ว่า สมาชิกวุฒิสภาเห็นควรมาจากการเลือกตั้งจากประชาชน แต่ละจังหวัดเพื่อให้เป็นตัวแทนแต่ละจังหวัด จะได้ทราบปัญหาในพื้นที่ช่วยเหลือกับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในพื้นที่ นั้นๆ

ความสำคัญ : 1. โลกทัศน์ 2. บทบาท 3. สมาชิกวุฒิสภา

ABSTRACT

The objectives of this research article were: 1) to study the perspective of the role of Members of Parliament according to the Constitution of the Kingdom of Thailand in the year 2017 of students from Mahamakut Buddhist University, Lanna Campus, 2) to study the expectations for the acquisition of Members of Parliament, and 3) to study suggestions for solutions to the problems and directions for addressing the problems related to the role of Members of Parliament in the current world outlook.

The sample group used in the research consisted of 224 supplementary class students of Mahamakut Buddhist University, Lanna Campus. The tools used for analysis included questionnaires and statistical analysis using frequency, percentage, mean, standard deviation, and focus group discussions which allowed the group to openly and honestly express their opinions and perspectives. The results of the data analysis are presented in the form of a table for presentation. The research results are as follows.

1. The perspective towards the role of members of parliament according to the Constitution of the Kingdom of Thailand in the year 2017, as assessed by students of Mahamakut Buddhist University, Lanna Campus, was at a moderate level overall across 4 aspects. When looking at each aspect based on their average scores from highest to lowest, it can be seen that the origin of parliament members had a moderate level of interpretation at 3.21, followed by the expectations of the general public at 3.22. The role and duties according to the Constitution had a score of 3.07, as well as the specific duties in the order of 3.07.

2. Interview results and expectations showed that the duty of members of the Parliament was to scrutinize the law, but their actions showed more support for the government than the Parliament. Because they were promoted by the National Council for Peace and Order (NCPO), this resulted in a lack of political neutrality and lack of interest in the problems faced by the people, such as the high price of selling products. There was also a lack of unity and connection with the people.

Keywords : 1.Worldview 2. Role 3. Senator

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จได้ ด้วยความกรุณาจากอย่างยิ่งจากบุคคลหลายฝ่าย ในการให้คำปรึกษาแนะนำ และปรับปรุงแก้ไขงานวิจัย ทำให้งานวิจัยฉบับนี้สมบูรณ์

ขอกราบขอบพระคุณ สถาบันวิจัยญาณสังวรณ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ที่มอบโอกาสส่งเสริมสนับสนุนให้ได้ทุนในการทำวิจัย เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนางานการเรียนการสอนซึ่งเป็นงานในหน้าที่ ที่ปฏิบัติอยู่ให้ดียิ่ง ๆ ขึ้นไป

ขอกราบขอบพระคุณ และพระสุนทรมหา เจติยานุรักษ์, (ผศ.ดร.) รองอธิการบดี วิทยาเขตล้านนา ที่กรุณาให้โอกาส และ ผศ.ดร.ตระกูล ชำนาญ รักษาการผู้ช่วยอธิการบดี วิทยาเขตล้านนา ที่ดูแลและให้คำปรึกษาในทุก ๆ ด้าน

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ ทุกท่านมีส่วนเกี่ยวข้องของ ที่ให้ประสบการณ์ตลอดระยะเวลาที่ทำงานวิจัย ที่เป็นกำลังใจ รวมถึงผู้มีส่วนเกี่ยวข้องที่ได้กล่าวนามไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบคุณ นางสาววีรัตน์ เคลือบแก้ว ที่ทำหน้าที่ ตรวจ/ทาน งานวิจัยฉบับนี้ และกัลยาณมิตรในมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนาทุกท่าน

ขอกราบขอบพระคุณบิดาและมารดาอันประเสริฐสุดที่ได้ให้กำเนิด และอบรมบ่มนิสัยให้เป็นคนดีของสังคม

คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากงานวิจัยฉบับนี้ ข้าพเจ้าขอมอบอุทิศ เป็นกตัญญูแต่บิดามารดา ครูบาอาจารย์และผู้มีคุณูปการทุกท่าน

จำสืบเอก วรยุทธ สถาปนาศุภกุล

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ข
กิตติกรรมประกาศ	ง
สารบัญ	จ
สารบัญตาราง	ช
สารบัญแผนภูมิ	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 คำถามวิจัย	7
1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	7
1.4 ขอบเขตของการวิจัย	7
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	8
1.6 คำนิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย	8
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	10
2.1 แนวคิดเกี่ยวกับบทบาท	10
2.2 แนวคิดเกี่ยวกับวุฒิสภาไทย	12
2.3 บทเฉพาะกาลตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560	19
2.4 วุฒิสภามาตรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560	28
2.5 แนวคิดเกี่ยวกับมุมมองของประชาชน	30
2.6 แนวคิดเกี่ยวกับความคาดหวัง	34
2.7 บริบทพื้นที่	46
2.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	56
2.9 กรอบแนวคิดในการวิจัย	62

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	63
3.1 ประชากรที่ศึกษา	63
3.2 ข้อมูลและแหล่งข้อมูล	64
3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	64
3.4 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ	66
3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล	69
3.6 การวิเคราะห์ข้อมูลและประมวลผล	69
3.7 สถิติที่ใช้ในการวิจัย	70
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	71
4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	72
4.2 โลกทัศน์ที่มีต่อบทบาทสมาชิกวุฒิสภา ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ปีพุทธศักราช 2560 ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขต ล้านนา	72
4.3 ความคาดหวังการได้มาซึ่งโลกทัศน์ที่มีต่อบทบาทสมาชิกวุฒิสภา ตาม รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ปีพุทธศักราช 2560 ของนักศึกษ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา	74
4.4 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหา และแนวทางการแก้ไขปัญหา ในโลกทัศน์ที่มีต่อ บทบาทสมาชิกวุฒิสภา ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ปีพุทธศักราช 2560 ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา	80
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	82
5.1 สรุปผลการวิจัย	82
5.2 อภิปรายผลการวิจัย	85
5.3 ข้อเสนอแนะ	90
บรรณานุกรม	93

ภาคผนวก	96
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัย	97
ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัย	99
ภาคผนวก ค แบบสอบถาม	104
ภาคผนวก ง วิเคราะห์ความเที่ยงตรงทางเนื้อหาของแบบสอบถามเพื่อการวิจัย	113
ภาคผนวก จ ใบรับรองการขอจริยธรรมวิจัยในมนุษย์	143
ภาคผนวก ฉ บทความวิจัยที่ตีพิมพ์	147
ประวัติผู้วิจัย	160

สารบัญตาราง

		หน้า
ตารางที่ 2.1	แสดงรายละเอียดคุณวุฒิการศึกษาของบุคลากร	54
ตารางที่ 2.2		
ตารางที่ 4.1	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ	72
ตารางที่ 4.2	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอายุ	73
ตารางที่ 4.3	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามระดับการศึกษา	73
ตารางที่ 4.4	แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โลกทัศน์ที่มีต่อบทบาทสมาชิกวุฒิสภา ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยปีพุทธศักราช 2560 ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา โดยรวมทั้ง 4 ด้าน	74
ตารางที่ 4.5	แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โลกทัศน์ที่มีต่อบทบาทสมาชิกวุฒิสภา ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยปีพุทธศักราช 2560	75
ตารางที่ 4.6	แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โลกทัศน์ที่มีต่อบทบาทหน้าที่ของสมาชิกวุฒิสภาต่อประชาชน ในเขตจังหวัดเชียงใหม่ ด้านบทบาทหน้าที่ตามบทเฉพาะกาล	76
ตารางที่ 4.7	แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) บทบาทหน้าที่ของสมาชิกวุฒิสภาต่อประชาชน ในเขตจังหวัดเชียงใหม่ ด้านที่มาของสมาชิกวุฒิสภา (สว.)	77

สารบัญแผนภูมิ

	หน้า
แผนภูมิที่ 2.1 แสดงการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา	29
แผนภูมิที่ 2.2 แสดงอธิบายการใช้ทฤษฎีความคาดหวังในการจูงใจต่อบุคลากรใน หน่วยงาน	37

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

รัฐสภาไทยพัฒนามาจากคณาธิปไตย (Council of State) หรือ สภาที่ปรึกษา
ราชการแผ่นดิน และองคมนตรีสภา (Privy Council) ซึ่งเป็นสภาที่ปรึกษาในพระองค์ที่มีมาตั้งแต่
รัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวภายหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครองในปี พ.ศ.
2475 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2475 ก็ได้กำหนดให้รัฐสภาเป็นระบบสภา
เดียว คือ สภาผู้แทนราษฎร มีสมาชิก สองประเภท (แต่ละประเภทยามีจำนวนเท่ากัน) สมาชิก ประเภท
ที่ 1 มาจากการเลือกตั้งและสมาชิก ประเภทที่ 2 มาจากการแต่งตั้ง ทั้งนี้เพื่อให้สมาชิกที่มาจากการ
แต่งตั้ง (สมาชิกประเภทที่ 2) คอยช่วยเหลือกลั่นกรองงานของสมาชิก ผู้แทนราษฎร (สมาชิก
ประเภทที่ 1) เพื่อให้การทำงานเกิด ประโยชน์แก่ประชาชนมากที่สุด ดังเหตุผลที่นายปรีดีพจนมรงค์
แถลงต่อสภาผู้แทนราษฎร ความ ตอนหนึ่ง ว่า

“...ที่เราจำเป็นต้องมีสมาชิกประเภทที่ 2 ไว้ครั้งหนึ่งก็เพื่อที่จะช่วยเหลือผู้แทนราษฎร ใน
ฐานะที่เพิ่งเริ่มมีการปกครองแบบรัฐธรรมนูญ เราย่อมทราบอยู่แล้วว่า ยังมีราษฎรอีกเป็นจำนวน มาก
ที่ยังไม่ได้รับการศึกษาเพียงพอ ที่จะจัดการปกครองป้องกันผลประโยชน์ของตนเองได้ริบูรณ์ ถ้าขึ้น
ปล่อยมือให้ราษฎรเลือกผู้แทนโดยลำพังเอง ในเวลานี้แล้ว ผลร้ายก็จะตกอยู่แก่ ราษฎร เพราะผู้ที่
สมัครไปเป็นผู้แทนราษฎร อาจเป็นผู้ที่มีกำลัง ในทางทรัพย์สินราษฎร ปฏิญาณไว้ว่าถ้าราษฎรได้มี
การศึกษาเพียงพอแล้ว ก็ยินดีที่จะปล่อยให้ราษฎรได้ปกครองตนเอง โดยไม่จำเป็นต้องมีสมาชิก
ประเภทที่ 2 ฉะนั้น จึงวางเงื่อนไขไว้ขอให้เข้าใจว่าสมาชิกประเภทที่ 2 เป็นเสมือนพี่เลี้ยงที่จะช่วย
ประคองการงานให้ดำเนินไปสมตามความมุ่งหมายของรัฐธรรมนูญ และ เป็นผู้ป้องกันผลประโยชน์อัน
แท้จริง...”

จากวัตถุประสงค์หรือเจตนารมณ์ดังกล่าวนี้เอง จึงถือได้ว่า “วุฒิสภา” หรือสภาที่ทำหน้าที่
กลั่นกรองงานของสภาผู้แทนราษฎรได้ถือกำเนิดขึ้นมาในนามของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ประเภทที่
2 ตั้งแต่เปลี่ยนแปลงการปกครองในปีพ.ศ. 2475 นั้นเองต่อมาในปี พ.ศ. 2489 ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติม
รัฐธรรมนูญเพื่อให้เหมาะสมกับสถานการณ์บ้านเมือง โดยรัฐสภาได้เปลี่ยนเป็น “ระบบสภาคู่” หรือ
“ระบบสองสภา” คือ สภาผู้แทนราษฎร และพฤษสภา ซึ่งพฤษสภามีขึ้นเพื่อทำหน้าที่เป็นสภายับยั้ง
หรือสภากลั่นกรองงาน คอยเหนี่ยวรั้งมิให้สภา ผู้แทนทำงานด้านนิติบัญญัติเร็วเกินไป จนขาดความ

รอบคอบ ซึ่งเป็นอำนาจหน้าที่ของ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ประเภทที่ 2 นั้นเอง สมาชิกวุฒิสภา ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญฯ พ.ศ.2489 มาจากการเลือกตั้ง (ทางอ้อม) มีคุณสมบัติสูงกว่า สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั้งคุณวุฒิและวัยวุฒิกล่าวคือ ต้องมีอายุไม่ต่ำกว่า 40 ปีบริบูรณ์มีคุณวุฒิ อย่างต่ำปริญญาตรีหรือเทียบเท่ามาแล้วไม่ต่ำกว่า 5 ปี หรือเคย ดำรงตำแหน่งทางราชการมาแล้วไม่ต่ำกว่าหัวหน้ากอง หรือเทียบเท่า หรือเคยเป็น สมาชิกสภาผู้แทนมาแล้ว มีวาระการดำรงตำแหน่ง คราวละ 6 ปีโดยวาระเริ่มแรกเมื่อครบกำหนด 3 ปีให้มีการเปลี่ยนสมาชิกจำนวนกึ่งหนึ่ง โดยการจับ สลากออกและผู้ที่ถูกออกไปแล้วมีสิทธิได้รับ เลือกตั้งอีกครั้ง อย่างไรก็ตามรัฐธรรมนูญฉบับดังกล่าวใช้ บังคับได้ไม่นาน ก็ถูกยกเลิก รัฐธรรมนูญฯ ฉบับต่อมา คือ ฉบับปีพ.ศ. 2490 ยังคงกำหนดให้รัฐสภา เป็นระบบสองสภาเช่นเดิม คือ สภา ผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา (ไม่ได้ใช้ชื่อ “วุฒิสภา”) สมาชิก วุฒิสภามาจากการแต่งตั้ง ส่วนอำนาจ หน้าที่ยังคงเดิม คือ เป็นสภาถ่วงดุล

“วุฒิสภา” ที่สมาชิกมาจากการแต่งตั้ง มีเรื่อยมาจนกระทั่งมีการปฏิรูปการเมืองครั้งใหญ่ ในปี พ.ศ. 2540 โดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ได้กำหนด หลักการสำคัญ ใหม่ ๆ หลายประการ เช่น กำหนดประชาชนมีส่วนร่วมในทางการเมืองมากขึ้น กำหนดให้มืองค์กร อีกระหลายองค์กร เพื่อทำหน้าที่ตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ กำหนดให้ผู้ดำรง ตำแหน่งทางการเมือง และข้าราชการระดับสูงอาจถูกถอดถอนออกจากตำแหน่งได้ รวมทั้งได้ ปรับปรุงเปลี่ยนแปลงที่มาและ องค์ประกอบของสมาชิกรัฐสภา โดยในส่วนของวุฒิสภานั้น เป็น ผู้ทรงคุณวุฒิที่มาจาก การเลือกตั้ง โดยตรง โดยไม่ต้องมีการหาเสียงและไม่สังกัดพรรคการเมืองใด มีจำนวน 200 คน รัฐธรรมนูญฯ กำหนดให้วุฒิสภามีอำนาจหน้าที่เพิ่มขึ้นจากเดิมอำนาจหน้าที่ที่สำคัญก็คือ การคัดสรรบุคคลเข้า ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระและองค์กรสำคัญต่าง ๆ รวมทั้งมี อำนาจหน้าที่ในการถอดถอนบุคคลที่ กระทำผิดตามที่กฎหมายบัญญัติออกจากตำแหน่ง

รัฐธรรมนูญฯ ฉบับปฏิรูปการเมืองดังกล่าวได้ใช้บังคับเกือบสิบปีก็ถูกยกเลิก โดยผู้ที่ ยกเลิก ได้อ้างเหตุผลสำคัญหลายประการ เช่น องค์กรอิสระหลายองค์กรถูกแทรกแซง สมาชิกของ สภาทั้งสอง มีความสัมพันธ์เป็นเครือญาติใกล้ชิดกัน ทำให้ไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ที่ตั้งไว้ รัฐธรรมนูญฯ ที่จัดทำ ขึ้นใหม่ในปีพุทธศักราช 2550 หรือที่เรียกว่า “รัฐธรรมนูญฯ ฉบับ ประชาชาติ” ได้เปลี่ยนแปลงแก้ไข ในหลายส่วน เช่น สภาผู้แทนราษฎร ประกอบด้วยสมาชิก ที่มาจากการเลือกตั้งมีจำนวน 480 คน โดย 400 คน มาจากการเลือกตั้งแบบแบ่งเขต ส่วนอีก 80 คน มาจากการเลือกตั้งแบบสัดส่วนโดย การแบ่งเป็นแปดกลุ่มจังหวัด (สัดส่วนดังกล่าวได้ เปลี่ยนแปลงอีกครั้ง ในปี 2554 โดยรัฐธรรมนูญฯ ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ได้กำหนดให้สภา ผู้แทนราษฎรประกอบด้วยสมาชิก จำนวน 500 คน มาจากการ

เลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง (เขตละหนึ่งคน) จำนวน 375 คน และสมาชิกที่มาจากการเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อ 125 คน)

ส่วนวุฒิสภา มี 150 คน มาจากการเลือกตั้ง จังหวัดละ 1 คน ส่วนที่เหลือมาจากการสรรหาบุคคลที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และมีประสบการณ์จากทุกกลุ่มวิชาชีพ โดยคณะกรรมการสรรหาสมาชิกวุฒิสภา ประกอบด้วยประธานศาลรัฐธรรมนูญ ประธานกรรมการการเลือกตั้ง ประธานผู้ตรวจการแผ่นดิน ประธานกรรมการป้องกัน และปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ประธานกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ผู้พิพากษาในศาลฎีกาซึ่งดำรง ตำแหน่งไม่ต่ำกว่าผู้พิพากษา ศาลฎีกาที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกามอบหมายจำนวนหนึ่งคน และตุลาการ ในศาลปกครองสูงสุดที่ประชุมใหญ่ตุลาการ ในศาลปกครองสูงสุดมอบหมายจำนวนหนึ่งคน จะสรรหาสมาชิกวุฒิสภาจากรายชื่อบุคคลที่องค์กรวิชาชีพต่าง ๆ เสนอจากบัญชีรายชื่อที่คณะกรรมการการเลือกตั้งเสนอ

รัฐธรรมนูญฯ มีเจตนารมณ์ให้สมาชิกวุฒิสภาเป็นสภาของผู้ทรงคุณวุฒิที่หลากหลาย และเป็นกลางมากที่สุด โดยต้องมีอายุ 40 ปีบริบูรณ์ขึ้นไป จบปริญญาตรี และต้องไม่มีความเกี่ยวข้องกับ (ไม่เป็นบุพการีคู่สมรส หรือบุตร) กับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองรวมทั้งต้องไม่เป็นหรือเคยเป็นผู้ดำรงตำแหน่งในพรรคการเมือง ในกรณีที่เคยเป็นผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าว ต้องพ้นจากตำแหน่งนั้น ๆ มาแล้วเกินกว่า 5 ปีนับถึงวันรับสมัคร หรือวันที่ได้รับการเสนอชื่อสมาชิกวุฒิสภามีวาระการดำรงตำแหน่ง 6 ปีเมื่ออายุของวุฒิสภาสิ้นสุดลง ส่วนที่มาจากการเลือกตั้งจะมีการเลือกตั้งใหม่ภายใน 30 วัน ในส่วนที่มาจากการสรรหา จะต้องสรรหาใหม่ให้แล้วเสร็จภายใน 60 วัน ทั้งนี้สมาชิกวุฒิสภาจะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินหนึ่งวาระไม่ได้และ สมาชิกวุฒิสภาที่พ้นวาระไม่ถึง 2 ปีจะเป็นรัฐมนตรีหรือผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองไม่ได้ ในระยะเริ่มแรก รัฐธรรมนูญ 2550 ได้กำหนดวาระการดำรงตำแหน่งของสมาชิก วุฒิสภาที่มาจากการสรรหา (ชุดแรก) ให้มีวาระ 3 ปีสามารถได้รับการสรรหาให้เป็นสมาชิก วุฒิสภาได้อีก

พัฒนาการของการเลือกตั้งในประเทศไทย นับตั้งแต่มีการเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. 2475 เป็นต้นมาจนถึงปัจจุบัน วุฒิสภาไทย หรือเดิมมีชื่อว่า "พฤษสภา" เป็น วุฒิสภาของประเทศไทย เป็นสภาสูงในรัฐสภาไทยคู่กับสภาผู้แทนราษฎรไทยซึ่งเป็นสภาล่าง วุฒิสภาไทยเริ่มก่อตั้งขึ้นในปี พ.ศ. 2489 ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2489 วุฒิสภามีชื่อเรียกว่าสมาชิกวุฒิสภา (สว.) แบ่งรูปแบบสำคัญออกเป็น 2 ยุค คือ ยุคสมาชิกวุฒิสภาจากการสรรหา (การแต่งตั้ง) และยุคสมาชิกวุฒิสภาจากการเลือกตั้ง สมาชิกวุฒิสภามีวาระคราวละ 4 ปี สมาชิกวุฒิสภา ประกอบด้วยสมาชิกซึ่งราษฎรเลือกตั้งจำนวน 200 คน ตามวิธีแบ่งเขตเลือกตั้ง โดยใช้เขตจังหวัดเป็นเขตเลือกตั้ง มีหลักเกณฑ์และวิธีการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาเป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา ในปี พ.ศ. 2541 มีกำหนดวาระคราวละ

6 ปีนับแต่วันเลือกตั้ง สมาชิกวุฒิสภาย่อมเป็นผู้แทนของปวงชนชาวไทยเช่นเดียวกับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริตเพื่อประโยชน์ส่วนรวมของปวงชนชาวไทย สมาชิกวุฒิสภามีอำนาจหน้าที่ในการกลั่นกรองกฎหมาย ควบคุมการบริหารราชการแผ่นดิน โดยการตั้งกระทู้ถามรัฐมนตรี หรือเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อให้คณะรัฐมนตรีแถลงข้อเท็จจริงหรือชี้แจงปัญหาโดยไม่มีการลงมติ และมีหน้าที่อื่นตามที่รัฐธรรมนูญบัญญัติ ยุคสมาชิกวุฒิสภาจากการเลือกตั้งทั้งหมด ยุคสมาชิกวุฒิสภาจากการเลือกตั้งผสมกับการสรรหาและที่มาจากการสรรหาที่ผ่านมาทั้งหมดรวม 12 ครั้ง

พรรคการเมืองขาดการดำเนินกิจกรรมในทิศทางที่พึงประสงค์ มีนักวิชาการไทยที่สำคัญท่านหนึ่ง คือ ดร.ชัยอนันต์ สมุทวณิช ได้กล่าวถึงปัญหาประการดังกล่าว ว่าเป็นลักษณะของวงจรอุบาทว์ ทางการเมือง คือ ภายหลังจากที่มีการประกาศรัฐธรรมนูญ ก็จะมีการเคลื่อนไหวของพรรคการเมือง มีการเลือกตั้งและมีรัฐสภา จากนั้นก็เกิดมีวิกฤตการณ์ทางการเมืองที่นำไปสู่การรัฐประหารแล้วประกาศยกเลิกรัฐธรรมนูญ เพื่อให้มีการร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ รูปแบบและการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองของไทยในลักษณะนี้ได้เกิดซ้ำซากตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา

จะเห็นได้ว่าที่ผ่านมาบทบาทของสมาชิกวุฒิสภาย่อมทำหน้าที่เป็นผู้ค้ำจุนรัฐบาลมากกว่าที่จะทำหน้าที่เป็นผู้คอยตรวจสอบความถูกต้องของกฎหมายหรือการทำงานของฝ่ายนิติบัญญัติโดยรวม ทั้งนี้เพราะสมาชิกวุฒิสภา คือบุคคลที่พรรคการเมืองที่เป็นฝ่ายรัฐบาลเสนอแต่งตั้งแทบทั้งสิ้นและเป็นส่วนใหญ่จะเป็นข้าราชการประจำ นักธุรกิจ และนักวิชาการ ที่เอื้อหนุนพรรคการเมืองที่มีอำนาจอยู่ในขณะนั้นสมาชิกวุฒิสภา (สว.) นับว่ามีความสำคัญยิ่งต่อคนไทยทุกคนที่สามารถเข้ามามีส่วนร่วมโดยการสมัครเข้ารับเลือกสมาชิกวุฒิสภา (สว.) เข้าไปทำหน้าที่ในสภาสูงเป็นตัวแทนของประชาชนคนไทย ในการกลั่นกรองกฎหมายเพื่อประโยชน์ต่อส่วนรวมและประเทศชาติ และคัดกรองบุคคลนักการเมืองหรือคนดีทำงานในองค์กรสำคัญต่างๆ ให้สามารถพัฒนาบ้านเมืองให้เป็นไปในทิศทางที่ดีขึ้นได้

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ปีพุทธศักราช 2560 มาตรา 269 ในวาระเริ่มแรกให้วุฒิสภาประกอบด้วยสมาชิกวุฒิสภาจำนวน สองร้อยห้าสิบคน ซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งตามที่ คณะรักษาความสงบแห่งชาติถวายคำแนะนำ โดยในการสรรหาและแต่งตั้งให้ดำเนินการหลักเกณฑ์และวิธีการดังต่อไปนี้

(1) ให้มีคณะกรรมการสรรหาสมาชิกวุฒิสภาคณะหนึ่งซึ่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติ แต่งตั้งจากผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งมีความรู้และประสบการณ์ในด้านต่าง ๆ และมีความเป็นกลางทางการเมือง จำนวนไม่น้อยกว่าเก้าคนแต่ไม่เกินสิบสองคน มีหน้าที่ดำเนินการสรรหาบุคคลซึ่งสมควรเป็นสมาชิกวุฒิสภาตามหลักเกณฑ์และวิธีการ ดังต่อไปนี้

(ก) ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งดำเนินการจัดให้มีการเลือกสมาชิกวุฒิสภา ตามมาตรา 107 จำนวนสองร้อยคนตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา โดยให้

ดำเนินการให้แล้วเสร็จก่อนวันที่มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามมาตรา 268 ไม่น้อยกว่า สิบห้าวันแล้วนำรายชื่อเสนอต่อคณะรักษาความสงบแห่งชาติ

(ข) ให้คณะกรรมการสรรหาสมาชิกวุฒิสภา คัดเลือกบุคคลผู้มีความรู้ความสามารถที่เหมาะสมในอันจะเป็นประโยชน์แก่การปฏิบัติหน้าที่ของวุฒิสภาและการปฏิรูปประเทศมีจำนวนไม่เกิน สี่ร้อยคนตามวิธีการที่คณะกรรมการสรรหาสมาชิกวุฒิสภากำหนดแล้วนำรายชื่อเสนอต่อ คณะรักษาความสงบแห่งชาติทั้งนี้ต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จไม่ช้ากว่าระยะเวลาที่กำหนดตาม (ก)

(ค) ให้คณะรักษาความสงบแห่งชาติคัดเลือกผู้ได้รับเลือกตั้งตาม (ก) จากบัญชีรายชื่อที่ได้รับจากคณะกรรมการการเลือกตั้งให้ได้จำนวนห้าสิบคนและคัดเลือกรายชื่อสำรองจำนวนห้าสิบคนโดยการคัดเลือกดังกล่าวให้คำนึงถึงบุคคลจากกลุ่มต่าง ๆ อย่างทั่วถึงและให้คัดเลือกบุคคลจากบัญชีรายชื่อที่ได้รับการสรรหาตาม (ข) ให้ได้จำนวนหนึ่งร้อยเก้าสิบสี่คน รวมทั้งผู้ดำรงตำแหน่งปลัดกระทรวงกลาโหม ผู้บัญชาการทหารสูงสุด ผู้บัญชาการทหารบก ผู้บัญชาการทหารเรือ ผู้บัญชาการทหารอากาศ และผู้บัญชาการ ตำรวจแห่งชาติ เป็นสองร้อยห้าสิบคน และคัดเลือกรายชื่อสำรองจากบัญชีรายชื่อที่ได้รับการสรรหาตาม (ข) จำนวนห้าสิบคนทั้งนี้ให้ แล้วเสร็จภายในสามวันนับแต่วันประกาศผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามมาตรา 268

กำหนดให้มีสมาชิกวุฒิสภาทั้งหมด จำนวน 250 คน มาจากการสรรหา โดย คณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) คัดเลือกคณะกรรมการสรรหา 9 -12 คน สมาชิกวุฒิสภา ดำรงตำแหน่งได้คราวละ 5 ปี เป็นได้วาระเดียว มาจากการเลือกกันเองของประชาชนในในกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง จากกลุ่มบุคคลที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ อาชีพ ลักษณะ หรือประโยชน์ร่วม หรือทำงานหรือเคยทำงานด้านต่างๆที่หลากหลายของสังคม ตั้งแต่ระดับอำเภอ ระดับจังหวัด และระดับประเทศในวาระเริ่มแรก ตามบทเฉพาะกาลของแห่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 กำหนดให้มีสมาชิกวุฒิสภาจำนวน 250 คน ซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งตามที่คณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ถวายคำแนะนำ โดยมาจาก 3 ส่วน คือ

1. กกต. ดำเนินการจัดให้มีการเลือกสมาชิกวุฒิสภา จำนวน 200 คน แล้ว นำรายชื่อเสนอต่อ คสช. คัดเลือกจำนวน 50 คน

2. คณะกรรมการสรรหาสมาชิกวุฒิสภา คัดเลือกบุคคลผู้มีความรู้ความสามารถที่เหมาะสมในอันจะเป็นประโยชน์แก่ การปฏิบัติหน้าที่ของวุฒิสภาและการปฏิรูปประเทศมีจำนวนไม่เกิน 400 คน แล้ว นำรายชื่อเสนอต่อ คสช. คัดเลือก จำนวน 194 คน

3. ผู้ดำรงตำแหน่งปลัดกระทรวงกลาโหม ผู้บัญชาการทหารสูงสุด ผู้บัญชาการทหารบก ผู้บัญชาการทหารเรือ ผู้บัญชาการทหารอากาศ และผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ จำนวน 6 คน

ประเทศไทยได้ประกาศใช้รัฐธรรมนูญฉบับที่ 20 ปี พ.ศ. 2560 เมื่อ 6 เมษายน 2560 นับถึงวันนี้ใช้มาสี่ปีมาแล้ว เป็นที่คาดหมายได้ว่าสายตาของคนที่เปิดรัฐธรรมนูญอ่านส่วนใหญ่น่าจะพุ่งเป้าไปที่ “บทเฉพาะกาล” ซึ่งเป็นบทบัญญัติที่กำหนดกระบวนการเกี่ยวกับการเปลี่ยนผ่านประเทศ

ไปสู่การเลือกตั้ง อย่างไรก็ตาม นอกเหนือไปจากกรอบเวลาที่ว่าด้วยการเลือกตั้งแล้ว ยังมีอีกประเด็นที่อยู่ในบทเฉพาะกาลรัฐธรรมนูญ มาตรา 272 ในระหว่างห้าปีแรกนับแต่วันที่มิรัฐสภา ชุดแรกตามรัฐธรรมนูญนี้ การให้ความเห็นชอบบุคคลซึ่งสมควรได้รับแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรี ให้ดำเนินการตาม มาตรา 159 เว้นแต่การพิจารณาให้ความเห็นชอบตามมาตรา 159 วรรคหนึ่งให้กระทำในที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภา และมติที่เห็นชอบการแต่งตั้งบุคคลใดให้เป็น นายกรัฐมนตรี ตามมาตรา 159 วรรคสาม ต้องมีคะแนนเสียงมากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวน สมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภา

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาโลกทัศน์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา ที่มีต่อการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา ในบทเฉพาะกาล ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับที่ 20 พุทธศักราช 2560 จากการวิจัยครั้งนี้สามารถนำไปเป็นแนวทางในการแก้ไขการได้มาซึ่งวุฒิสภาซึ่งจะได้นำไปใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนในวิชา **หลักรัฐธรรมนูญและสถาบันทางการเมือง SO 2108** หลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการปกครอง ในมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนาต่อไป

บทเฉพาะกาลตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560

ประเทศไทยได้ประกาศใช้รัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2560 มาประมาณพอสมควรแล้ว เป็นที่คาดหมายได้ว่าสายตาของคนที่เปิดรัฐธรรมนูญอ่านส่วนใหญ่น่าจะพุ่งเป้าไปที่ “บทเฉพาะกาล” ซึ่งเป็นบทบัญญัติที่กำหนดกระบวนการเกี่ยวกับการเปลี่ยนผ่านประเทศไปสู่การเลือกตั้ง อย่างไรก็ตาม นอกเหนือไปจากกรอบเวลาที่ว่าด้วยการเลือกตั้งแล้ว ยังมีอีกประเด็นที่อยู่ในบทเฉพาะกาลรัฐธรรมนูญ ซึ่งจะว่าไปแล้วก็มีความน่าสนใจไม่แพ้กัน คือ การสรรหาสมาชิกวุฒิสภา ในบทเฉพาะกาลประกอบด้วย 18 มาตรา ดังมีรายละเอียด ต่อไปนี้

มาตรา 262 ให้คณะองคมนตรีซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้เป็นคณะองคมนตรีตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้

มาตรา 263 ในระหว่างที่ยังไม่มีสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภามาตรัฐธรรมนูญนี้ให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติที่ตั้งขึ้นตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช 2557 ยังคงทำหน้าที่รัฐสภา สภาผู้แทนราษฎร และวุฒิสภาต่อไป และให้สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ ทำหน้าที่เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภา ตามลำดับ ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ และให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติ และ

สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติสิ้นสุดลงในวันก่อนวันเรียกประชุมรัฐสภาครั้งแรกภายหลังการเลือกตั้งทั่วไปที่จัดขึ้นตามรัฐธรรมนูญนี้

บทบัญญัติแห่งกฎหมายใดที่ห้ามมิให้บุคคลดำรงตำแหน่งทางการเมือง มิให้นำมาใช้บังคับแก่การดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีตามมาตรา 264 ข้าราชการการเมืองที่ตั้งขึ้นเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะรัฐมนตรีตามมาตรา 264 หรือเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะรักษาความสงบแห่งชาติตามมาตรา 265 หรือสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติตามมาตรา 265

1.2 คำถามการวิจัย

โลกทัศน์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา ที่มีต่อการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา ในบทเฉพาะกาล ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับที่ 20 พุทธศักราช 2560 เป็นอย่างไร

1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาโลกทัศน์ที่มีต่อบทบาทสมาชิกวุฒิสภา ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ปีพุทธศักราช 2560 ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา

2.2 เพื่อศึกษาความคาดหวังการได้มาซึ่งโลกทัศน์ที่มีต่อบทบาทสมาชิกวุฒิสภา ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ปีพุทธศักราช 2560 ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา

2.3 เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหา และแนวทางการแก้ไขปัญหา ในโลกทัศน์ที่มีต่อบทบาทสมาชิกวุฒิสภา ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ปีพุทธศักราช 2560 ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

1.4.1 **ขอบเขตเนื้อหา** การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษามุมมองของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา ที่มีต่อการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา ในบทเฉพาะกาล ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับที่ 20 พุทธศักราช 2560

1.4.2 **ขอบเขตประชากร** นักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา

1.4.3 **ขอบเขตด้านพื้นที่การวิจัย** พื้นที่การวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ มหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา จังหวัดเชียงใหม่

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.5.1 เพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนในวิชา **หลักรัฐธรรมนูญและสถาบันทางการเมือง SO 2108** หลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการปกครอง ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา ต่อไป

1.5.2 เพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนวิชาที่เกี่ยวกับการเมืองการปกครอง ในสาขาวิชาการปกครอง ได้หลายวิชา

1.5.3 ทำให้นักศึกษาได้ทราบถึงลักษณะของการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาในบพเฉพาะกาล ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับที่ 20 พุทธศักราช 2560

1.6 คำนิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษามุมมองของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา ภาคพิเศษ เสาร์-อาทิตย์ ที่มีต่อการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา ในบพเฉพาะกาล ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับที่ 20 พุทธศักราช 2560 ผู้วิจัยได้กำหนดคำนิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัยไว้ ดังต่อไปนี้

มุมมองของประชาชน หมายถึง ความรู้สึกของบุคคลที่ถูกวัดด้วยสิ่งเร้าและมีการตอบสนอง ซึ่งจะแสดงออกได้ทั้งทางบวกหรือทางลบ

วุฒิสภา หมายถึง สถานิติบัญญัติสภาหนึ่ง ซึ่งเมื่อรวมกับสภาผู้แทนราษฎรแล้วประกอบเป็นรัฐสภา ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (พุทธศักราช 2560) มีอำนาจหน้าที่ในการก่อกองกฎหมายควบคุมการบริหารราชการแผ่นดินและมีอำนาจหน้าที่อื่นตามที่รัฐธรรมนูญบัญญัติ.

รัฐธรรมนูญ หมายถึง กฎหมายสูงสุดของการปกครองประเทศ รัฐธรรมนูญเป็นแม่บทของกฎหมายทั้งหลายทั้งปวงในประเทศ ถ้ากฎหมายใดที่ขัดต่อกฎหมายรัฐธรรมนูญกฎหมายนั้นถือว่าเป็นโมฆะใช้บังคับไม่ได้ และโดยทั่วไปแล้ว รัฐธรรมนูญจะบัญญัติหลักการที่สำคัญ ๆ เกี่ยวกับการบริหารประเทศไว้ เช่น รูปของรัฐ การแบ่งอำนาจอธิปไตย สิทธิหน้าที่ของประชาชน และ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 หมายถึง รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับที่ 20 ซึ่งจัดร่างโดยคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ในระหว่าง พ.ศ. 2557–2560 ภายหลังการรัฐประหารในประเทศโดยคณะรักษาความสงบแห่งชาติ เมื่อวันที่ 22 พฤษภาคม พ.ศ. 2557 โดยรัฐธรรมนูญฉบับนี้ สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณบดินทรเทพยวรางกูร ทรงลงพระปรมาภิไธยเมื่อวันที่ 6 เมษายน พ.ศ. 2560 ณ พระที่นั่งอนันตสมาคม พระราชวังดุสิต กรุงเทพมหานคร และมีพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี เป็นผู้รับสนองพระราชโองการ

บทเฉพาะกาล หมายถึง บทบัญญัติของกฎหมายที่บัญญัติให้ใช้เฉพาะในช่วงเวลาหนึ่งหรือกับเรื่องใดเรื่องหนึ่งที่เกิดขึ้นก่อนวันใช้บังคับกฎหมายนั้น.

นักศึกษาภาคพิเศษ เสาร์-อาทิตย์ หมายถึง นักศึกษาของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา ที่จัดการเรียนการสอนภาคพิเศษ เสาร์- อาทิตย์ ให้กับบุคคลทั่วไป ในหลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการปกครอง

บทบาท หมายถึง การปฏิบัติตามหน้าที่และสิทธิของสมาชิกวุฒิสภา ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับที่ 20 พุทธศักราช 2560

ความคาดหวัง หมายถึง ความรู้สึก ความคิดเห็น ของการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา ที่มีความคาดหวังหรือความต้องการในการปฏิบัติตามหน้าที่ของสมาชิกวุฒิสภา ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับที่ 20 พุทธศักราช 2560

บทที่ 2

เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ เป็นเพื่อศึกษา โลกทัศน์ที่มีต่อบทบาทสมาชิกวุฒิสภา ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ปีพุทธศักราช 2560 ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในการวิจัยครั้งนี้ โดยขอนำมากล่าวเพื่อกำหนดกรอบในการวิจัย ดังนี้

- 2.1 แนวคิดเกี่ยวกับบทบาท
- 2.2 แนวคิดเกี่ยวกับวุฒิสภาไทย
- 2.3 บทเฉพาะกาลตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560
- 2.4 วุฒิสภิตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560
- 2.5 แนวคิดเกี่ยวกับมุมมองของประชาชน
- 2.6 แนวคิดเกี่ยวกับความคาดหวัง
- 2.7 บริบทพื้นที่
- 2.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 2.9 กรอบแนวคิดในการวิจัย

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับบทบาท

จากการเกี่ยวกับบทบาทได้มีนักวิชาการหลาย ๆ ท่าน ให้ความหมายคำว่า “บทบาท” ไว้พอสรุปได้ดังนี้

เลวินสัน (Levinson, 1964, p. 91, อ้างถึงใน วัชรวิทย์ โอวยราคม, 2543, หน้า 12 – 15) ได้กล่าวถึงบทบาทไว้ 3 ประการ ดังนี้

1. บทบาท หมายถึง ปทัสถานความมุ่งหวัง ข้อห้าม ความรับผิดชอบและอื่น ๆ ที่มีลักษณะในทำนองเดียวกัน ซึ่งผูกพันอยู่กับตำแหน่งทางสังคมที่กำหนดให้บทบาทตามความหมายนี้ คำนี้ตัวบุคคลน้อยที่สุด แต่มุ่งไปถึงการบ่งชี้ถึงหน้าที่อันควรกระทำ

2. บทบาท หมายถึง ความเป็นไปของบุคคลผู้ดำรงตำแหน่งที่คาดหวัง และกระทำเมื่อดำรงตำแหน่งนั้นๆ

3. บทบาท หมายถึง การกระทำของบุคคลแต่ละคน ที่กระทำโดยให้สัมพันธ์กับโครงสร้างทางสังคม หรืออาจกล่าวอีกนัยหนึ่ง คือ แนวทางอันบุคคลพึงกระทำเมื่อตนเองดำรงตำแหน่งนั้น ๆ นั้นเอง

จารุวรรณ ปฐมพงศ์ (2542 หน้า 22-23) กล่าวว่า สถานภาพของบทบาท และบรรทัดฐาน มีความสัมพันธ์กันในการจัดระเบียบของสังคม โดยสังคมจะเป็นระเบียบ หรือไม่ขึ้นอยู่กับบุคคลในสังคมที่มีสถานภาพที่แตกต่างกันได้ปฏิบัติตามบทบาทที่บรรทัดฐานกำหนดได้ให้เป็นแนวทางในการปฏิบัติ ซึ่งทำให้คนอื่นที่เกี่ยวข้องมีความเข้าใจ และสามารถคาดการณ์การกระทำดังกล่าวได้อย่างถูกต้อง และเหมาะสม ทั้งสถานภาพของบทบาท และบรรทัดฐานของสังคมสามารถปรับปรุงเปลี่ยนแปลงได้ตามความเหมาะสมของสังคม

ชัยวัฒน์ พรหมสุข (2543 หน้า 6) กล่าวว่า บทบาท หมายถึงการปฏิบัติตามสิทธิและหน้าที่ของสถานภาพที่สังคมกำหนดไว้ นั่นคือ การปฏิบัติตามบรรทัดฐานของสถานภาพของสังคมที่กำหนดเป็นแนวทาง หรือรูปแบบของพฤติกรรมในการปฏิบัติ ดังนั้น บทบาทจะคู่กับสถานภาพในสังคม การกำหนดบทบาทของบุคคลในสังคมนั้นย่อมขึ้นอยู่กับบรรทัดฐานของสังคมที่ได้รับอิทธิพลมาจากค่านิยม ขนบธรรมเนียมประเพณีของสังคม ว่าจะต้องกระทำอย่างไร ปฏิบัติอย่างไร จึงจะถูกต้องเหมาะสมกับสถานการณ์บทบาทของบุคคลในสังคมแสดงออกขึ้นอยู่กับสถานภาพของบุคคลนั้นๆ ในสังคมนั้นเองซึ่งจะแสดงออกในการเข้าสังคมกับบุคคลอื่นในสังคม โดยสาระของบทบาทแล้วพบว่า

1. บทบาทมีประจำในทุกสถานภาพของสังคม
2. วัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณีในสังคมเป็นสิ่งสำคัญในการกำหนดบทบาท
3. การที่บุคคลจะทราบ และปฏิบัติตามบทบาทได้อย่างถูกต้องนั้นต้องผ่านกระบวนการอบรมให้รู้ระเบียบของสังคม หรือสังคมการณ์
4. บทบาทที่บุคคลแสดงออกมีลักษณะของการแสดงออกที่ไม่แน่นอนเหมือนกับบทบาท ที่เป็นไปตามบรรทัดฐานของสังคม ทั้งนี้ บทบาทที่แสดงออกจริงนั้น มักจะขึ้นอยู่กับบุคลิกลักษณะของผู้ที่แสดงบทบาทดังกล่าวและพฤติกรรมของบุคคลอื่น ๆ ที่อยู่รอบตัวในการแสดงออกของพฤติกรรม

ราชบัณฑิตยสถาน (2546, หน้า 602) ให้ความหมายของคำว่า บทบาท ไว้ว่า บทบาท หมายถึง การทำหน้าที่ ที่กำหนดไว้ เช่น บทบาทพ่อแม่ บทบาทครู หรือหน้าที่ซึ่งหมายถึงการปฏิบัติตามที่ได้รับมอบหมาย

จากแนวคิดเกี่ยวกับบทบาทดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยพอที่จะสรุปความได้ว่า บทบาท หมายถึง การปฏิบัติตามสิทธิและหน้าที่ของสถานภาพที่สังคมกำหนด หรือคาดหวังไว้ โดยได้รับอิทธิพลมาจาก ค่านิยมทางขนบธรรมเนียมและประเพณีของแต่ละสังคม โดยบทบาทของบุคคลในสังคมจะแสดง ออกมาในรูปแบบใดก็จะขึ้นอยู่กับสถานภาพของบุคคลนั้น ๆ ตามที่บรรทัดฐานของสังคมได้กำหนดไว้

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับวุฒิสภาไทย

2.2.1 ความเป็นมาของวุฒิสภาไทย วุฒิสภาไทย หรือเดิมมีชื่อว่า "พฤษสภา" เป็นวุฒิสภา ของประเทศไทย โดยเป็นสภาสูงในรัฐสภาไทยคู่กับสภาผู้แทนราษฎรไทยซึ่งเป็นสภาล่าง วุฒิสภาไทย เริ่มก่อตั้งขึ้นในปี พ.ศ. 2489 ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2489 แบ่งรูปแบบ สำคัญออกเป็น 2 ยุค คือ ยุคสมาชิกวุฒิสภาจากการแต่งตั้ง และยุคสมาชิกวุฒิสภาจากการเลือกตั้ง และการสรรหา วุฒิสภามีวาระคราวละ 4 ปี ความเป็นมาของวุฒิสภาไทยนั้น มีนักวิชาการหลายท่าน ได้ให้แนวคิดที่ไปในทิศทางเดียวกัน จะเห็นได้ดังต่อไปนี้

สมชาย แสวงการ. 2565 (บทคัดย่อ) ศึกษาและวิเคราะห์พัฒนาการของรูปแบบและวิธีการ ได้มา ซึ่งสมาชิกวุฒิสภาไทย เปรียบเทียบรูปแบบและวิธีการได้มาของสมาชิกวุฒิสภาในต่างประเทศ และ ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของรูปแบบและวิธีการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาของประเทศไทย รวมทั้งพัฒนารูปแบบและวิธีการได้มาซึ่งรูปแบบของสมาชิกวุฒิสภาที่เหมาะสมกับประเทศไทย โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพจากการสัมภาษณ์เชิงลึกกับกลุ่มนักวิชาการ สมาชิกวุฒิสภา อดีตสมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร คณะกรรมการเลือกตั้ง จำนวน 14 คน และการรับฟัง ข้อมูลจากการสัมภาษณ์กลุ่มย่อยจากผู้เกี่ยวข้องและประชาชนทั่วไป จำนวน 2 ครั้ง รวมทั้งการเก็บ รวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 645 ชุด แล้วจึงนำมาท าการวิเคราะห์เนื้อหาและ การวิเคราะห์เชิงสถิติ ผลการวิจัยพบว่า 1. พัฒนาการของรูปแบบและวิธีการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา ของไทยเริ่มต้นจากการ แต่งตั้ง และเปลี่ยนเป็นเลือกตั้งทั้งหมดตามรัฐธรรมนูญ 2540 แต่เกิดปัญหา การแทรกแซงอิทธิพล จากฝ่ายการเมือง รัฐธรรมนูญ 2550 จึงจัดให้มีการเลือกตั้งบางส่วนและสรรหา บางส่วนแต่ก็เกิด ปัญหาในการปฏิบัติหน้าที่และปัญหาเกี่ยวกับที่มาของอำนาจในรัฐธรรมนูญ 2560 จึงเปลี่ยนมาเป็น การเลือกกันเองทั้งหมด 2. การศึกษารูปแบบและวิธีการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา ของ ประเทศอังกฤษ ประเทศ สหรัฐอเมริกา ประเทศฝรั่งเศส ประเทศญี่ปุ่น และประเทศมาเลเซียพบว่า แบ่งได้เป็น 2 รูปแบบ คือ สมาชิกวุฒิสภา ที่มาจากการเลือกตั้ง ได้แก่ ประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศ

ฝรั่งเศส ประเทศญี่ปุ่น (2) ส่วนประเทศอังกฤษและประเทศมาเลเซียมาจากการแต่งตั้ง ซึ่งทั้งรูปแบบการเลือกตั้งหรือแต่งตั้งจะมี รายละเอียดที่แตกต่างกันในแต่ละประเทศ 3. การศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของรูปแบบและวิธีการได้มาซึ่งสมาชิก วุฒิสภาของประเทศไทยพบว่าประกอบด้วย 3 ปัจจัย คือ ปัจจัยด้านผู้สมัคร โดยเฉพาะการไม่ถูกฝ่าย การเมืองครอบงำ ปัจจัยด้านกระบวนการในการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา คือ การมีส่วนร่วมของ ประชาชน และปัจจัยเกี่ยวข้องกับประชาชนที่สำคัญคือความพร้อมด้านความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ สมาชิกวุฒิสภา 4. การพัฒนารูปแบบและวิธีการได้มาซึ่งรูปแบบของสมาชิกวุฒิสภาที่เหมาะสมกับ ประเทศไทย พบว่า บทบาทและหน้าที่ของ ส.ว. เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ 2560 ในส่วนที่มาของ ส.ว. การสรรหาเป็นแนวทางที่มีความเป็นไปได้ แต่เพิ่มเติมประเด็นต่อไปนี้ 1) รูปแบบการสรรหาโดย คณะกรรมการสรรหาสมาชิกวุฒิสภา ที่มีความเกี่ยวข้องกับประชาชน 2) เลือกกันเองภายในกลุ่มความ เชี่ยวชาญแทนการเลือกไขว้กลุ่ม 3) การพิจารณากลุ่มความเชี่ยวชาญให้เหมาะสมกับสภาพสังคมไทย

ไพโรจน์ โพธิ์ไสย (2548 หน้า 40) ได้กล่าวไว้ว่า วุฒิสภากำเนิดขึ้นครั้งแรกในรูปสภาที่ปรึกษาาราชการแผ่นดิน และองคมนตรีสภาในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวและในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว พระองค์มีพระราชประสงค์ให้ “สภาองคมนตรี” ให้เป็นรัฐสภาฝึกหัด และภายหลังที่มีการเปลี่ยนแปลงการปกครองแผ่นดินในปี 2475 แล้ว ได้มีการแต่งตั้งสมาชิกสภา ผู้แทนชุดแรกขึ้นซึ่งมีสมาชิกประเภทที่ 2 ที่มาจากการแต่งตั้งรวมอยู่ด้วย (กล่าวได้ว่า มีที่มาจากสภาองคมนตรีนั่นเอง) นอกจากนี้ ข้อบังคับการประชุมของสภาองคมนตรีในสมัยรัชกาลที่ 7 พ.ศ. 2470 ก็ถูกนำมาใช้บังคับในการประชุมสภาผู้แทนราษฎรไปจนกระทั่งได้มีการตราข้อบังคับการประชุมสภา (ปรับปรุงหรือได้แบบอย่างมาจากข้อบังคับการประชุมองคมนตรี)

เจตนารมณ์ของการกำหนดให้มี “วุฒิสภา” ก็เพื่อให้เป็นสภาที่เล็งคอบระคับประคองการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไปจนกว่าราษฎรและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่มาจาก การเลือกตั้งจะมีความรู้ความเข้าใจและสามารถปฏิบัติหน้าที่ด้วยตนเองได้ ดังเหตุผลที่นายปรีดี พนมยงค์ แถลงต่อสภาผู้แทนราษฎรความตอนหนึ่งว่า

ที่เราจำ ต้องมีสมาชิกประเภทที่ 2 ไว้กึ่งหนึ่งก็เพื่อที่จะช่วยเหลือผู้แทนราษฎรในฐานะที่เพิ่งเริ่มมีการปกครองแบบรัฐธรรมนูญ เราย่อมทราบอยู่แล้วว่ายังมีราษฎรอีกเป็นจำนวนมากที่ยังไม่ได้รับการศึกษาเพียงพอ ที่จะจัดการปกครองป้องกันผลประโยชน์ของตนเองได้บริบูรณ์ ถ้าขึ้นปล่อยมือให้ราษฎรเลือกผู้แทนโดยลำ พังเอง ในเวลานี้แล้วผลร้ายก็จะตกอยู่กับราษฎร เพราะผู้ที่สมัครไปเป็นผู้แทนราษฎร อาจเป็นผู้ที่มีกำลังในทางทรัพย์ คณะราษฎรปฏิญาณไว้ว่าถ้าราษฎรได้มีการศึกษา

เพียงพอแล้ว ก็ยินดีที่จะปล่อยให้ราษฎรได้ปกครองตนเองโดยไม่จำเป็นต้องมีสมาชิกประเภทที่ 2 ฉะนั้น จึงวางเงื่อนไขไว้ขอให้เข้าใจว่าสมาชิกประเภทที่ 2 เป็นเสมือน พี่เลี้ยงที่จะช่วยประกอบการงาน ให้ดำเนินไปตามความมุ่งหมายของรัฐธรรมนูญ และเป็นผู้ป้องกันผลประโยชน์อันแท้จริง

ต่อมารัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2489 ได้บัญญัติให้รัฐสภาประกอบด้วยสองสภา คือ สภาผู้แทนฯ และพฤฒิสภา (ยกเลิกสมาชิกประเภทที่ 2 แต่ให้มีพฤฒิสภาแทน) แต่สมาชิกพฤฒิสภามาจากการเลือกตั้งทางอ้อม ซึ่งวัตถุประสงค์ของการมีพฤฒิสภาก็เพื่อให้เป็นสภายับยั้ง หรือสภาถ่วงดุลของสภาผู้แทน และคอยเหนี่ยวรั้งมิให้สภาผู้แทนทำงานด้านนิติบัญญัติเร็วเกินไปจนขาดความรอบคอบ รัฐธรรมนูญจึงได้บัญญัติให้สมาชิกพฤฒิสภามีคุณสมบัติสูงกว่าสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั้งคุณวุฒิ และวัยวุฒิ กล่าวคือ ต้องมีอายุไม่ต่ำกว่า 40 ปีบริบูรณ์ มีคุณวุฒิอย่างต่ำปริญญาตรีหรือเทียบเท่ามาแล้วไม่ต่ำกว่า 5 ปี หรือเคยดำรงตำแหน่งทางราชการมาแล้วไม่ต่ำกว่าหัวหน้ากอง หรือเทียบเท่า หรือเคยเป็นสมาชิกสภาผู้แทนมาแล้ว มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละ 6 ปี โดยวาระเริ่มแรกเมื่อครบกำหนด 3 ปี ให้มีการเปลี่ยนสมาชิกจำนวนกึ่งหนึ่ง โดยการจับสลากออก และผู้ที่ออกไปแล้วมีสิทธิได้รับเลือกตั้งอีกครั้ง แต่รัฐธรรมนูญฉบับดังกล่าวก็ถูกยกเลิกในปีต่อมารัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2490 ที่ใช้บังคับแทนรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2489 ก็ยังใช้ระบบ 2 สภา คือสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา (เปลี่ยนชื่อจาก “พฤฒิสภา” มาเป็น “วุฒิสภา”) และให้มาจากการแต่งตั้งส่วนคุณสมบัติอำนาจหน้าที่ วาระดำรงตำแหน่งคงเดิมและวุฒิสภาก็พัฒนามาตามลำดับจนกระทั่งปัจจุบัน

ดังนั้น จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า วุฒิสภากำเนิดขึ้นครั้งแรกในรูปสภาที่ปรึกษาราชการแผ่นดินและองคมนตรีสภาในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ต่อมากลายเป็นสมาชิกสภาผู้แทน ประเภทที่ 2 ในปี พ.ศ. 2475 พัฒนาเป็น “พฤฒิสภา” เมื่อปี พ.ศ. 2489 และกลายเป็น “วุฒิสภา” ในปี พ.ศ. 2490จนกระทั่งปัจจุบัน

2.2.2 อำนาจหน้าที่ของวุฒิสภาไทยในอดีต ไพโรจน์ โพธิ์ใส (2548 หน้า 72) อำนาจของวุฒิสภาตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญฯ แต่ละฉบับ สรุปได้ดังนี้

รัฐธรรมนูญฯ ที่บัญญัติให้วุฒิสภามีอำนาจเท่ากับหรือเหมือนกับสภาผู้แทนราษฎร ทุกประการมี 2 ฉบับ คือ ฉบับปี พ.ศ. 2475 และฉบับปี พ.ศ. 2475 แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2495 ทั้งนี้ เพราะรัฐธรรมนูญฯ ทั้ง 2 ฉบับนี้บัญญัติให้รัฐสภาเป็นสภาเดียว คือ สภาผู้แทนราษฎร แต่มีสมาชิก 2 ประเภท ประเภทที่ 1 มาจากการเลือกตั้งของประชาชน ส่วนสมาชิกประเภทที่ 2 มาจากการแต่งตั้ง ส่วนฉบับ พ.ศ. 2490 และ พ.ศ. 2511 เป็นรัฐธรรมนูญที่บัญญัติให้อำนาจวุฒิสภาเกือบจะเท่าเทียมกับ

สภาผู้แทนราษฎร คือ กล่าวคือ วุฒิสภามีอำนาจเสนอร่างพระราชบัญญัติและมีอำนาจในการลงมติ ความไว้วางใจได้เช่นเดียวกับสภาผู้แทนฯ โดยเฉพาะรัฐธรรมนูญฯ โดยเฉพาะฉบับปี พ.ศ. 2511 นั้น

ร่างพระราชบัญญัติที่สมาชิกรัฐสภาเป็นผู้เสนอให้เสนอมติสภาพิจารณาให้ความเห็นชอบ ก่อนแล้วจึงส่งให้สภาผู้แทนฯพิจารณาต่อไป (ปกติร่างพระราชบัญญัติจะต้องเสนอให้สภาผู้แทนฯ พิจารณาก่อน) นอกจากนี้วุฒิสภายังมีอำนาจกั้นกรอง และยับยั้งกฎหมายอีกด้วย ส่วนการควบคุม การบริหารราชการแผ่นดิน การให้ความเห็นชอบและอำนาจอื่น ๆ วุฒิสภาก็มีเช่นเดียวกับสภาผู้แทนราษฎร

ส่วนรัฐธรรมนูญฯ ฉบับที่บัญญัติให้วุฒิสภามีอำนาจในด้านนิติบัญญัติ เฉพาะพิจารณากั้นกรองและยับยั้งกฎหมาย ส่วนอำนาจในการควบคุมการบริหารราชการแผ่นดินนั้นวุฒิสภาไม่มีอำนาจลงมติความไว้วางใจ และอำนาจให้ความเห็นชอบก็ยังคงเดิม ได้แก่ รัฐธรรมนูญฯ ฉบับปี พ.ศ. 2489, 2492, 2517, 2521 ฉบับปี พ.ศ.2534 รวมทั้งรัฐธรรมนูญฯ พ.ศ.2534 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2538

2.2.3 อำนาจหน้าที่ของวุฒิสภาไทยในปัจจุบัน

1. บทบาทด้านกฎหมาย สำนักกฎหมาย สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา (2546) ผู้วิจัย นำมากล่าวพอสังเขปได้ดังนี้

ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 บัญญัติให้วุฒิสภา มีอำนาจหน้าที่เพิ่มขึ้นไปจากเดิมมาก กล่าวคือ นอกจากจะมีอำนาจหน้าที่ ดังเช่นที่เคยมีในรัฐธรรมนูญ ฉบับก่อน ๆ แล้วกล่าวคือพิจารณากั้นกรองกฎหมาย ควบคุมการบริหารราชการแผ่นดิน ให้ความเห็นชอบในเรื่องสำคัญที่เกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ของแผ่นดินแล้ว ยังมีอำนาจคัดสรรบุคคลเข้าสู่ ตำแหน่งและถอดถอนบุคคลออกจากตำแหน่งด้วย จึงจำแนกหน้าที่ที่สำคัญได้ 6 ประการ ดังนี้

1.1 กั้นกรองกฎหมาย การพิจารณาของวุฒิสภา เป็นการกั้นกรองร่างพระราชบัญญัติ ที่สภาผู้แทนราษฎรเห็นชอบแล้ว มีกระบวนการและวิธีการพิจารณาเช่นเดียวกับสภาผู้แทนราษฎรจะ แตกต่างกันไปเพียงแต่เรื่องระยะเวลาการพิจารณาเท่านั้น กล่าวคือ กรณีเป็นร่างพระราชบัญญัติ ธรรมดาที่ไม่เกี่ยวข้องด้วยการเงิน วุฒิสภาต้องพิจารณาให้เสร็จภายใน 60 วัน กรณีเป็น ร่างพระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้องด้วยการเงิน วุฒิสภาต้องพิจารณาให้เสร็จภายใน 30 วัน ทั้งนี้ เว้นแต่ วุฒิสภาจะได้ลงมติขยายเวลาออกไปเป็นกรณีพิเศษ ซึ่งต้องไม่เกิน 30 วัน กำหนดวันดังกล่าวหมายถึง วันในสมัยประชุม และให้เริ่มนับแต่วันที่ร่างพระราชบัญญัตินั้นมาถึงวุฒิสภาผลในกรณีที่วุฒิสภา

พิจารณาไม่เสร็จภายในกำหนด ให้ถือว่าวุฒิสภาได้ให้ความเห็นชอบในร่างนั้น และการพิจารณา ร่างพระราชบัญญัติ งบประมาณรายจ่ายประจำปี งบประมาณ ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณ รายจ่ายเพิ่มเติม และร่างพระราชบัญญัติโอนงบประมาณรายจ่าย วุฒิสภาต้องพิจารณาให้แล้วเสร็จ ภายใน 20 วัน นับแต่วันที่ร่างพระราชบัญญัตินั้นมาถึงวุฒิสภา ซึ่งในการพิจารณานั้นจะแก้ไขเพิ่มเติม ใดๆ มิได้เลย วุฒิสภาต้องพิจารณาให้ความเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบเท่านั้น ถ้าหากพิจารณาไม่แล้ว เสร็จก็ให้ถือว่าวุฒิสภาให้ความเห็นชอบผลการพิจารณาของวุฒิสภา หากวุฒิสภาให้ความเห็นชอบ หรือถือว่าให้ความเห็นชอบแล้ว ก็ให้ดำเนินการเพื่อประกาศใช้บังคับเป็นกฎหมายต่อไป แต่หาก วุฒิสภาไม่ให้ความเห็นชอบด้วย ก็ให้ยับยั้งร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับงบประมาณนั้นไว้ก่อน และ ส่งร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับงบประมาณ คืนไปยังสภาผู้แทนราษฎรเพื่อดำเนินการต่อไป

1.2 การควบคุมการบริหารราชการแผ่นดิน ของวุฒิสภานั้นมิได้มีวัตถุประสงค์ เพื่อที่จะล้มล้างรัฐบาลโดยวิถีทางของรัฐธรรมนูญ แต่มุ่งประสงค์ที่จะกระตุ้นเตือนให้สาธารณชนได้รับ ทราบและให้รัฐบาลตระหนักถึงความบกพร่องในงานบริหารราชการแผ่นดินของตน ซึ่งนับเป็น มาตรการเสริมหรือเป็นการควบคุมทางอ้อม ที่สำคัญและจำ เป็นต้องมีเพื่อประโยชน์ของประชาชน และประเทศชาติ เช่น การตั้งกระทู้ถาม การเปิดอภิปรายทั่วไป การตั้งกรรมาธิการ

1.3 การให้ความเห็นชอบในเรื่องสำคัญต่าง ๆ อำนาจหน้าที่ในการให้ความเห็นชอบ ในเรื่องสำคัญต่างๆ นี้เป็นอำนาจที่จะต้องกระทำในนามรัฐสภา กล่าวคือต้องกระทำในที่ประชุม ร่วมกันระหว่างวุฒิสภาและสภาผู้แทนราษฎร เช่น การให้ความเห็นชอบในการแต่งตั้งผู้สำเร็จราชการ แทนพระองค์ การมีมติให้รัฐสภาพิจารณาเรื่องอื่นในสมัยประชุมสามัญนิติบัญญัติได้ เป็นต้น

1.4 เลือกแต่งตั้งให้บุคคลดำรงตำแหน่งในองค์กรต่าง ๆ อำนาจหน้าที่นี้ไม่เคย ปรากฏในรัฐธรรมนูญฉบับใดเลย เป็นอำนาจหน้าที่ที่เกิดขึ้นใหม่ คือ อำนาจหน้าที่ในการแต่งตั้งบุคคล ในองค์กรตรวจสอบการใช้อำนาจหน้าที่ในการแต่งตั้งบุคคลในองค์กรตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐและ องค์กรต่าง ๆ โดยอยู่บนพื้นฐานของหลักการแบ่งแยกอำนาจ มีการจัดตั้งองค์กรอิสระขึ้นหลายองค์กร เช่น คณะกรรมการการเลือกตั้ง ผู้ตรวจการรัฐสภา ศาลรัฐธรรมนูญ คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน หรือคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เป็นต้น

1.5 การถอดถอนบุคคลออกจากตำแหน่ง ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนั้น ได้กำหนดให้เป็นอำนาจของวุฒิสภาที่จะพิจารณาถอดถอนบุคคลออกจากตำแหน่ง ทั้งนี้ เป็นอำนาจที่ ต่อเนื่องจากการคัดสรรบุคคลเข้าสู่ตำแหน่ง นั่นก็คือ เมื่อวุฒิสภาเป็นองค์กรที่นำ คนเข้าสู่ตำแหน่ง

ทั้งนี้ เป็นอำนาจที่ต่อเนื่องจากการคัดสรรบุคคลเข้าสู่ตำแหน่ง นั่นก็คือ เมื่อวุฒิสภาเป็นองค์กรที่นำคนเข้าสู่ตำแหน่ง ก็ควรมีอำนาจในการถอดถอนบุคคลออกจากตำแหน่งด้วยเหตุผลที่สำคัญประการหนึ่งที่รัฐธรรมนูญให้อำนาจนี้ก็เนื่องมาจากวุฒิสภามีความเป็นกลางทางการเมืองไม่สังกัดพรรคการเมืองไม่ดำรงตำแหน่งทางการเมืองอื่นใด มาจากการเลือกตั้งของประชาชน ที่มีเขตเลือกตั้งใหญ่ได้รับเลือกตั้งโดยไม่มีภาระเสียง

1.6 อำนาจหน้าที่อื่น ๆ วุฒิสภายังมีบทบาทและอำนาจหน้าที่อื่น ๆ ตามกรอบแห่งรัฐธรรมนูญฯ ในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งของสถาบันที่ใช้อำนาจอธิปไตยที่สำคัญ เช่น การรับทราบผลการดำเนินงานของคณะรัฐบาล รวมทั้งปัญหาและอุปสรรคปีละหนึ่งครั้ง ขอเปิดประชุมรัฐสภาเป็นการประชุมสมัยวิสามัญ โดยเข้าชื่อร่วมกับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และรับทราบรายงานขององค์กรอิสระต่าง ๆ

นอกจากบทบาทและอำนาจหน้าที่หลัก ตามที่กล่าวข้างต้นแล้ววุฒิสภาในฐานะองค์กรนิติบัญญัติ ยังต้องมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับวงงานรัฐสภาประเทศต่างๆอีกด้วย เช่น สหภาพรัฐสภา (IPU) สหภาพสมาชิกรัฐสภาเอเชียและแปซิฟิก (APPU) องค์กรรัฐสภาอาเซียน (AIPO) สมาชิกกลุ่มมิตรภาพและงานด้านพิธีการทูต รวมทั้ง ผู้วิจัยเห็นว่า สมาชิกวุฒิสภายังมีบทบาทและอำนาจหน้าที่ตามข้อกำหนดอื่น ๆ ด้วย ได้แก่ ตามข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา ตามประมวลจริยธรรมของสมาชิกวุฒิสภาและกรรมาธิการ บทบาทในองค์กรรัฐสภาระหว่างประเทศ

2. บทบาทความรับผิดชอบต่อสังคม นอกจากบทบาทความรับผิดชอบตามกฎหมายแล้ว วุฒิสภายังมีบทบาทหน้าที่ในความรับผิดชอบต่อสังคมด้วย โดยวุฒิสภาตั้งคณะกรรมการวิสามัญประจำ วุฒิสภาขึ้น จำนวน 22 คณะทั้งนี้ เพื่อพิจารณาสอบสวน หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ตามบัญชีอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการดังกล่าว ตามข้อบังคับการประชุมวุฒิสภาพ.ศ. 2544 ไว้ในบัญชีท้ายข้อบังคับ อาทิ คณะกรรมการการมีส่วนร่วมของประชาชน มีอำนาจหน้าที่กระทำ กิจการพิจารณาสอบสวนหรือศึกษาเรื่องใด ๆ เช่น ติดตามการดำเนินงานตามแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐในด้านการส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบาย การตัดสินใจทางการเมือง การวางแผนพัฒนาทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองรวมทั้งการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐทุกระดับ ติดตามการดำเนินงานตามแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐในด้านการส่งเสริมและสนับสนุนการรวมตัวของชุมชน เพื่อปกป้องประโยชน์สาธารณะของชุมชนของตน รวมทั้งการแสดงประชามติ เวทีสาธารณะ และการประชา

พิจารณา ฯลฯ คณะกรรมการการแรงงานและสวัสดิการสังคม มีอำนาจหน้าที่กระทำ เช่น ให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ และติดตามความเคลื่อนไหวกิจการต่าง ๆ เกี่ยวกับการบริหารแรงงาน และแรงงานสัมพันธ์การจัดหางานสวัสดิการแรงงาน การพัฒนาฝีมือแรงงาน การคุ้มครองแรงงาน การประกันสังคม และการสวัสดิการสังคมต่าง ๆ ฯลฯ คณะกรรมการการยุติธรรมและสิทธิมนุษยชน มีอำนาจหน้าที่กระทำ เช่น พิจารณาเรื่องหรือกิจการอื่นใดที่เกี่ยวข้องกับการยุติธรรมและสิทธิมนุษยชน ติดตาม ตรวจสอบการกระทำ หรือละเลยการกระทำ อันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน ป้องกันการละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ รักษาความเป็นธรรมในสังคม ฯลฯ คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมมีอำนาจหน้าที่กระทำ เช่น พิจารณาศึกษา นโยบายและการสนับสนุนกิจการอื่นใดที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อม การอนุรักษ์และการฟื้นฟูสิ่งแวดล้อมแบบบูรณาการ ติดตาม การบังคับใช้กฎหมายต่าง ๆ และสอบสวนการทุจริตและประพฤติมิชอบที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อม การใช้สารเคมี โดยการควบคุม ลด และขจัดมลพิษ ฯลฯ คณะกรรมการการศึกษา ศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม มีอำนาจหน้าที่กระทำ เช่น พิจารณาเรื่องหรือกิจการอื่นใดที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม เป็นต้น ในฐานะที่เป็นสถาบันทางการเมือง สมาชิกวุฒิสภาก็เป็นผู้แทนของปวงชนในการปฏิบัติหน้าที่เพื่อใช้อำนาจอธิปไตยแทนประชาชนเช่นเดียวกับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามบทบาทความรับผิดชอบต่อสังคมดังที่กล่าวมาแล้ว ยังมีบทบาทหน้าที่ของการเป็นองค์กรนิติบัญญัติอีก ดังนี้

1. ให้ความรู้ทางการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยแก่ประชาชนเพื่อให้ประชาชนเข้าใจปัญหาต่าง ๆ ของประเทศ

2. รับฟังความคิดเห็นของประชาชนและสะท้อนความทุกข์ยากของประชาชนให้ฝ่ายบริหารและฝ่ายต่าง ๆ ได้รับรู้และดำเนินการแก้ไข

3. เป็นศูนย์กลางของการแสดงออกซึ่งผลประโยชน์ของกลุ่มต่าง ๆ

4. ให้ความสนใจและติดตามความเป็นอยู่ของประชาชน

ดังนั้น จึงสามารถสรุปได้ว่า สมาชิกวุฒิสภานอกจากจะมีบทบาทและอำนาจหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญบัญญัติไว้แล้ว ยังมีข้อบังคับซึ่งใช้เป็นหลักในการปฏิบัติหน้าที่เพื่อให้เกิดความเรียบร้อย มีประมวลจริยธรรมของสมาชิกวุฒิสภา และยังมีบทบาทความรับผิดชอบต่อสังคมเป็นสิ่งสำคัญต่อการทำหน้าที่ของสมาชิกวุฒิสภาโดยคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของประชาชน และประเทศชาติเป็นสำคัญ ซึ่งหลักธรรมาภิบาลนั้นเป็นการจัดระบบโครงสร้างและกระบวนการต่าง ๆ ที่ได้วางกฎเกณฑ์ความสัมพันธ์ระหว่างเศรษฐกิจ การเมือง และสังคมของประเทศ เพื่อให้เกิดการพัฒนาและอยู่ร่วมกัน

อย่างสันติสุขของทุกภาคในสังคมโดยจำเป็น ต้องสร้างความเป็นธรรมในการพัฒนาด้านเศรษฐกิจและสังคมให้กับทุกภาคในสังคม ทั้งภาคปัจเจกชนและครอบครัว ภาคประชาสังคม ภาคธุรกิจเอกชน และภาครัฐในการบริหารจัดการสังคมมีความโปร่งใสของกระบวนการตัดสินใจ รวมทั้งมีความรับผิดชอบต่อผลการตัดสินใจ

2.3 บทเฉพาะกาลตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560

ประเทศไทยได้ประกาศใช้รัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2560 มาประมาณพอสมควรแล้ว เป็นที่คาดหมายได้ว่าสายตาของคนที่เปิดรัฐธรรมนูญอ่านส่วนใหญ่น่าจะพุ่งเป้าไปที่ “บทเฉพาะกาล” ซึ่งเป็นบทบัญญัติที่กำหนดกระบวนการเกี่ยวกับการเปลี่ยนผ่านประเทศไปสู่การเลือกตั้ง อย่างไรก็ตาม นอกเหนือไปจากกรอบเวลาที่ว่าด้วยการเลือกตั้งแล้ว ยังมีอีกประเด็นที่อยู่ในบทเฉพาะกาลรัฐธรรมนูญ ซึ่งจะว่าไปแล้วก็มีความน่าสนใจไม่แพ้กัน คือ การสรรหาสมาชิกวุฒิสภา ในบทเฉพาะกาลประกอบด้วย 18 มาตรา ดังมีรายละเอียด ต่อไปนี้

มาตรา 262 ให้คณะกรรมการซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้เป็นคณะกรรมการตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้

มาตรา 263 ในระหว่างที่ยังไม่มีสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาตามรัฐธรรมนูญนี้ให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติที่ตั้งขึ้นตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช 2557 ยังคงทำหน้าที่รัฐสภา สภาผู้แทนราษฎร และวุฒิสภาต่อไป และให้สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ ทำหน้าที่เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภา ตามลำดับ ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ และให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติและสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติสิ้นสุดลงในวันก่อนวันเรียกประชุมรัฐสภาครั้งแรกภายหลังการเลือกตั้งทั่วไปที่จัดขึ้นตามรัฐธรรมนูญนี้

สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ นอกจากจะต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช 2557 แล้ว ต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม รวมทั้งเหตุแห่งการสิ้นสุดสมาชิกภาพตามที่บัญญัติไว้สำหรับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาตามรัฐธรรมนูญนี้ ดังต่อไปนี้ด้วย

1 มาตรา 98 ยกเว้น (3) (12) (13) (14) และ (15)

2 มาตรา 101 ยกเว้น(ก) กรณีตาม (6) เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับมาตรา 98 ยกเว้น (3) (12) (13) (14) และ (15)(ข) กรณีตาม (7) เฉพาะในกรณีที่สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ปฏิบัติการตามหน้าที่และอำนาจตามกฎหมายหรือคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมาย และในส่วนที่เกี่ยวข้องกับมาตรา 184 (1)

3 มาตรา 108 ยกเว้น ก. คุณสมบัติตาม (3) และ (4) และ ข. ลักษณะต้องห้ามตาม (1) (2) และ (7) แต่เฉพาะกรณีตาม (1) นั้น ไม่รวมส่วนที่เกี่ยวข้องกับมาตรา 98 (3) และ (15)มิให้นำมาตรา 112 มาใช้บังคับแก่การดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีของสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

บทบัญญัติแห่งกฎหมายใดที่ห้ามมิให้บุคคลดำรงตำแหน่งทางการเมือง มิให้นำมาใช้บังคับแก่การดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีตามมาตรา 264 ข้าราชการการเมืองที่ตั้งขึ้นเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะรัฐมนตรีตามมาตรา 264 หรือเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะรักษาความสงบแห่งชาติตามมาตรา 265 หรือสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติตามมาตรา

ในระหว่างที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าที่รัฐสภา สภาผู้แทนราษฎร และวุฒิสภา ตามวรรคหนึ่งให้อำนาจของประธานรัฐสภา ประธานสภาผู้แทนราษฎร หรือประธานวุฒิสภา ตามรัฐธรรมนูญนี้หรือกฎหมายเป็นอำนาจของประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

ในระหว่างที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง หากมีตำแหน่งว่างลง หัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติจะนำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงแต่งตั้งผู้มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามวรรคสอง เป็นสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติแทนก็ได้

เมื่อมีการเลือกตั้งทั่วไปครั้งแรกภายหลังจากวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติจะสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมิได้ เว้นแต่จะได้พ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติภายในเก้าสิบวันนับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้

มาตรา 264 ให้คณะรัฐมนตรีที่บริหารราชการแผ่นดินอยู่ในวันก่อนวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้เป็นคณะรัฐมนตรีตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ จนกว่าคณะรัฐมนตรีที่ตั้งขึ้นใหม่ภายหลังจากการเลือกตั้งทั่วไปครั้งแรกตามรัฐธรรมนูญนี้จะเข้ารับหน้าที่ และให้นำความในมาตรา 263 วรรคสาม มาใช้บังคับแก่ การดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีด้วยโดยอนุโลม

รัฐมนตรีตามวรรคหนึ่งนอกจากต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช 2557 แล้ว ต้องไม่มีลักษณะต้องห้ามตามที่บัญญัติไว้สำหรับรัฐมนตรีตามมาตรา 160 ยกเว้น (6) เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับมาตรา 98 (12) (13) (14) และ

(15) และต้องพ้นจากตำแหน่งตามมาตรา 170 ยกเว้น (3) และ (4) แต่ในกรณีตาม (4) เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับมาตรา 98 (12) (13) (14) และ (15) และยกเว้นมาตรา 170 (5) เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับการดำเนินการตามมาตรา 184 (1)

การดำเนินการแต่งตั้งรัฐมนตรีในระหว่างเวลาตามวรรคหนึ่ง ให้ดำเนินการตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช 2557 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช 2557 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 1) พุทธศักราช 2558 และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช 2557 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2559 แต่ต้องไม่มีลักษณะต้องห้ามตามวรรคสองด้วย

ให้นำ ความในมาตรา 263 วรรคเจ็ด มาใช้บังคับแก่การสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของรัฐมนตรีตามวรรคหนึ่งและวรรคสามด้วยโดยอนุโลม

มาตรา 265 ให้คณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ ยังคงอยู่ในตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าคณะรัฐมนตรีที่ตั้งขึ้นใหม่ภายหลังการเลือกตั้งทั่วไปครั้งแรกตามรัฐธรรมนูญนี้จะเข้ารับหน้าที่

ในระหว่างการปฏิบัติหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง ให้หัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติและคณะรักษาความสงบแห่งชาติยังคงมีหน้าที่และอำนาจตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช 2557 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช 2557 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 1) พุทธศักราช 2558 และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช 2557 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2559 และให้ถือว่าบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยดังกล่าวในส่วนที่เกี่ยวกับอำนาจของหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ และคณะรักษาความสงบแห่งชาติยังคงมีผลใช้บังคับได้ต่อไป

ให้นำความในมาตรา 263 วรรคเจ็ด มาใช้บังคับแก่การสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของผู้ดำรงตำแหน่งในคณะรักษาความสงบแห่งชาติด้วยโดยอนุโลม

มาตรา 266 ให้สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศอยู่ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปพลางก่อนเพื่อจัดทำข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ จนกว่าจะมีกฎหมายว่าด้วยแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศที่ตราขึ้นตามมาตรา 259

เพื่อประโยชน์ในการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ หัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติจะปรับเปลี่ยนโครงสร้างหรือวิธีการทำงานของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศเพื่อให้การปฏิรูปประเทศตามหมวด 16 การปฏิรูปประเทศ มีประสิทธิภาพมากขึ้นก็ได้

ให้นำความในมาตรา 263 วรรคเจ็ด มาใช้บังคับแก่การสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของสมาชิกสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้วยโดยอนุโลม

มาตรา 267 ให้คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญที่ตั้งขึ้นตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช 2557 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช 2557 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 1) พุทธศักราช 2558 และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช 2557 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2559 อยู่ปฏิบัติหน้าที่ต่อไป เพื่อจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังต่อไปนี้ให้แล้วเสร็จ และเสนอต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบต่อไป

- (1) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
- (2) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา
- (3) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง
- (4) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง
- (5) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ
- (6) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

(7) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน

(8) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

(9) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน

(10) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

การดำเนินการตามวรรคหนึ่ง คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญจะจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าวขึ้นใหม่หรือแก้ไขเพิ่มเติมก็ได้ ทั้งนี้ เพื่อให้สอดคล้องกับบทบัญญัติและเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ และต้องมุ่งหมายให้มีการจัดการทุจริตและประพฤติมิชอบทุกรูปแบบ และต้องทำให้แล้วเสร็จภายในสองร้อยสี่สิบวันนับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ และเมื่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่เสนอตามวรรคหนึ่งเสร็จแล้ว ให้คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญเป็นอันพ้นจากตำแหน่ง แต่ต้องไม่ช้ากว่าวันพ้นจากตำแหน่งของสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติตามมาตรา 263

เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง ให้เกิดประสิทธิภาพและรวดเร็วคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญจะขอให้หัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติแต่งตั้งกรรมการร่างรัฐธรรมนูญตามวรรคหนึ่งเพิ่มขึ้นก็ได้ แต่รวมแล้วต้องไม่เกินสามสิบคน

ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญตามวรรคหนึ่ง เมื่อได้รับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญจากคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญแล้ว สภานิติบัญญัติแห่งชาติต้องพิจารณาให้แล้วเสร็จภายในเวลาหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญแต่ละฉบับ ในกรณีที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบ

รัฐธรรมนูญใดไม่แล้วเสร็จภายในเวลาดังกล่าวให้ถือว่าสภานิติบัญญัติแห่งชาติเห็นชอบกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนั้นตามที่คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญเสนอ

เมื่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญแล้วเสร็จให้ส่งร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้นให้ศาลรัฐธรรมนูญหรือองค์กรอิสระที่เกี่ยวข้องและคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณา ถ้าศาลรัฐธรรมนูญหรือองค์กรอิสระที่เกี่ยวข้องหรือคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ เห็นว่าร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าวไม่ตรงตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ ให้แจ้งให้ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติทราบภายในสิบวันนับแต่วันที่ได้รับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้น และให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติตั้งคณะกรรมการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่งมีจำนวนสิบเอ็ดคน ประกอบด้วยประธานศาลรัฐธรรมนูญหรือประธานองค์กรอิสระที่เกี่ยวข้องและสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ และกรรมการร่างรัฐธรรมนูญซึ่งคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญมอบหมายฝ่ายละห้าคน เพื่อพิจารณาแล้วเสนอต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับแต่งตั้งเพื่อให้ความเห็นชอบ ถ้าสภานิติบัญญัติแห่งชาติมีมติไม่เห็นชอบด้วยคะแนนเสียงเกินสองในสามของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ให้ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้นเป็นอันตกไป ในกรณีที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติมีมติไม่ถึงสองในสามดังกล่าว ให้ถือว่าสภานิติบัญญัติแห่งชาติให้ความเห็นชอบตามร่างที่คณะกรรมการวิสามัญเสนอ และให้ดำเนินการต่อไปตามมาตรา 81

เพื่อประโยชน์แห่งการขจัดส่วนได้เสีย ห้ามมิให้กรรมการร่างรัฐธรรมนูญดำรงตำแหน่งทางการเมืองภายในสองปีนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่งตามวรรคสอง

มาตรา 268 ให้ดำเนินการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามรัฐธรรมนูญนี้ให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยห้าสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญตามมาตรา 267 (1) (2) (3) และ (4) มีผลใช้บังคับแล้ว

มาตรา 269 ในวาระเริ่มแรก ให้วุฒิสภาประกอบด้วยสมาชิกจำนวนสองร้อยห้าสิบคน ซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งตามที่คณะรักษาความสงบแห่งชาติถวายคำแนะนำ โดยในการสรรหาและแต่งตั้งให้ดำเนินการตามหลักเกณฑ์และวิธีการ ดังต่อไปนี้

(1) ให้มีคณะกรรมการสรรหาสมาชิกวุฒิสภาคณะหนึ่งซึ่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติแต่งตั้งจากผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งมีความรู้และประสบการณ์ในด้านต่าง ๆ และมีความเป็นกลางทางการเมือง จำนวนไม่น้อยกว่าเก้าคนแต่ไม่เกินสิบสองคน มีหน้าที่ดำเนินการสรรหาบุคคลซึ่งสมควรเป็นสมาชิกวุฒิสภาตามหลักเกณฑ์และวิธีการ ดังต่อไปนี้

(ก) ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งดำเนินการจัดให้มีการเลือกสมาชิกวุฒิสภามาตรา 107 จำนวนสองร้อยคนตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิก

วุฒิสภา โดยให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จก่อนวันที่มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามมาตรา 268 ไม่น้อยกว่าสิบห้าวันแล้วนำรายชื่อเสนอต่อคณะรักษาความสงบแห่งชาติ

(ข) ให้คณะกรรมการสรรหาสมาชิกวุฒิสภา คัดเลือกบุคคลผู้มีความรู้ความสามารถที่เหมาะสมในอันจะเป็นประโยชน์แก่การปฏิบัติหน้าที่ของวุฒิสภาและการปฏิรูปประเทศมีจำนวนไม่เกินสี่ร้อยคน ตามวิธีการที่คณะกรรมการสรรหาสมาชิกวุฒิสภากำหนดแล้วนำรายชื่อเสนอต่อคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ทั้งนี้ ต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จไม่ช้ากว่าระยะเวลาที่กำหนดตาม (ก)

(ค) ให้คณะรักษาความสงบแห่งชาติคัดเลือกผู้ได้รับเลือกตั้งตาม (ก) จากบัญชีรายชื่อที่ได้รับจากคณะกรรมการการเลือกตั้ง ให้ได้จำนวนห้าสิบคน และคัดเลือกรายชื่อสำรองจำนวนห้าสิบคนโดยการคัดเลือกดังกล่าวให้คำนึงถึงบุคคลจากกลุ่มต่าง ๆ อย่างทั่วถึง และให้คัดเลือกบุคคลจากบัญชีรายชื่อที่ได้รับการสรรหาตาม (ข) ให้ได้จำนวนหนึ่งร้อยเก้าสิบสี่คนรวมกับผู้ดำรงตำแหน่งปลัดกระทรวงกลาโหม ผู้บัญชาการทหารสูงสุด ผู้บัญชาการทหารบก ผู้บัญชาการทหารเรือ ผู้บัญชาการทหารอากาศ และผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ เป็นสองร้อยห้าสิบคน และคัดเลือกรายชื่อสำรองจากบัญชีรายชื่อที่ได้รับการสรรหาตาม (ข) จำนวนห้าสิบคน ทั้งนี้ ให้แล้วเสร็จภายในสามวันนับแต่วันประกาศผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามมาตรา 268

(2) มิให้นำความในมาตรา 108 ข. ลักษณะต้องห้าม (6) ในส่วนที่เกี่ยวกับการเคยดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีมาใช้บังคับแก่ผู้ดำรงตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภาซึ่งได้รับสรรหาตาม (1) (ข) และมีให้นำความในมาตรา 108 ข. ลักษณะต้องห้าม (2) มาตรา 184 (1) และมาตรา 185 มาใช้บังคับแก่ผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งให้เป็นสมาชิกวุฒิสภาโดยตำแหน่ง

(3) ให้คณะรักษาความสงบแห่งชาตินำรายชื่อบุคคลซึ่งได้รับการคัดเลือกตาม (1) (ค) จำนวนสองร้อยห้าสิบคนดังกล่าวขึ้นกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมแต่งตั้งต่อไปและให้หัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ

(4) อายุของวุฒิสภามาตรานี้มีกำหนดห้าปีนับแต่วันที่มิพระบรมราชโองการแต่งตั้งสมาชิกภาพของสมาชิกวุฒิสภาเริ่มตั้งแต่วันที่มิพระบรมราชโองการแต่งตั้ง ถ้ามีตำแหน่งว่างลง ให้เลื่อนรายชื่อบุคคลตามลำดับในบัญชีสำรองตาม (1) (ค) ขึ้นเป็นสมาชิกวุฒิสภาแทน โดยให้ประธานวุฒิสภาเป็นผู้ดำเนินการและเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ สำหรับสมาชิกวุฒิสภาโดยตำแหน่งเมื่อพ้นจากตำแหน่งที่ดำรงอยู่ในขณะได้รับแต่งตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภาก็ให้พ้นจากตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภาด้วยและให้ดำเนินการเพื่อแต่งตั้งให้ผู้ดำรงตำแหน่งนั้นเป็นสมาชิกวุฒิสภาโดยตำแหน่งแทน ให้สมาชิกวุฒิสภาที่ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งแทนตำแหน่งที่ว่าง อยู่ในตำแหน่งเท่าอายุของวุฒิสภาที่เหลืออยู่

(5) ในระหว่างที่ยังไม่มีพระบรมราชโองการแต่งตั้งบุคคลในบัญชีรายชื่อสำรองขึ้นเป็นสมาชิกวุฒิสภาแทนตำแหน่งที่ว่างตาม (4) หรือเป็นกรณีที่ไม่มีรายชื่อบุคคลเหลืออยู่ในบัญชีสำรอง

หรือไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งที่เป็นสมาชิกวุฒิสภาโดยตำแหน่ง ไม่ว่าจะด้วยเหตุใด ให้วุฒิสภาประกอบด้วยสมาชิกวุฒิสภาเท่าที่มีอยู่

(6) เมื่ออายุของวุฒิสภาสิ้นสุดลงตาม (4) ให้ดำเนินการเลือกสมาชิกวุฒิสภาตามมาตรา 107 ต่อไปและให้นำความในมาตรา 109 วรรคสามมาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา 270 นอกจากจะมีหน้าที่และอำนาจตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแล้ว ให้วุฒิสภาตามมาตรา 269 มีหน้าที่และอำนาจติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามหมวด 16 การปฏิรูปประเทศ และการจัดทำและดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ในการนี้ ให้คณะรัฐมนตรีแจ้งความคืบหน้าในการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศต่อรัฐสภาเพื่อทราบทุกสามเดือน ร่างพระราชบัญญัติที่จะตราขึ้นเพื่อดำเนินการตามหมวด 16 การปฏิรูปประเทศให้เสนอและพิจารณาในที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภา ร่างพระราชบัญญัติใดที่คณะรัฐมนตรีเห็นว่าป็นร่างพระราชบัญญัติที่จะตราขึ้นเพื่อดำเนินการตามหมวด 16 การปฏิรูปประเทศ ให้แจ้งให้ประธานรัฐสภาทราบพร้อมกับการเสนอร่างพระราชบัญญัตินั้นในกรณีที่คณะรัฐมนตรีมิได้แจ้งว่าเป็นร่างพระราชบัญญัติที่จะตราขึ้นเพื่อดำเนินการตามหมวด 16 การปฏิรูปประเทศ หากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาเห็นว่าร่างพระราชบัญญัตินั้นเป็นร่างพระราชบัญญัติที่จะตราขึ้นเพื่อดำเนินการตามหมวด 16 การปฏิรูปประเทศ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของแต่ละสภา อาจเข้าชื่อกันร้องขอต่อประธานรัฐสภาเพื่อให้วินิจฉัย การยื่นคำร้องดังกล่าวต้องยื่นก่อนที่สภาผู้แทนราษฎรหรือวุฒิสภา แล้วแต่กรณี จะพิจารณาร่างพระราชบัญญัตินั้นแล้วเสร็จ เมื่อประธานรัฐสภาได้รับคำร้องตามวรรคสาม ให้ประธานรัฐสภาเสนอเรื่องต่อคณะกรรมการร่วมซึ่งประกอบด้วยประธานวุฒิสภาเป็นประธานรองประธานสภาผู้แทนราษฎรคนหนึ่ง ผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร ผู้แทนคณะรัฐมนตรีคนหนึ่ง และประธานคณะกรรมการสามัญคนหนึ่งซึ่งเลือกกันเองระหว่างประธานคณะกรรมการสามัญในวุฒิสภาทุกคณะเป็นกรรมการ เพื่อวินิจฉัย การวินิจฉัยของคณะกรรมการร่วมตามวรรคสี่ให้ถือเสียงข้างมากเป็นประมาณ คำวินิจฉัยของคณะกรรมการร่วมดังกล่าวให้เป็นที่สุด และให้ประธานรัฐสภาดำเนินการไปตามคำวินิจฉัยนั้น

มาตรา 271 ในวาระเริ่มแรกภายในอายุของวุฒิสภาตามมาตรา 269 การพิจารณา ร่างพระราชบัญญัติที่วุฒิสภาหรือสภาผู้แทนราษฎรยับยั้งไว้ตามมาตรา 137 (2) หรือ (3) ให้กระทำโดย ที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภา ถ้าร่างพระราชบัญญัตินั้นเกี่ยวกับ

(1) การแก้ไขเพิ่มเติมโทษหรือองค์ประกอบความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการหรือต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม หรือความผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ เฉพาะเมื่อการแก้ไขเพิ่มเติมนั้นมีผลให้ผู้กระทำความผิดพ้นจากความผิดหรือไม่ต้องรับโทษ

(2) ร่างพระราชบัญญัติที่วุฒิสภามีมติด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนสมาชิกวุฒิสภาทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ว่ามีผลกระทบต่อการดำเนินการกระบวนการยุติธรรมอย่างร้ายแรง มติของที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภาที่ให้ความเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติตามวรรคหนึ่ง ต้องมีคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของรัฐสภา

มาตรา 272 ในระหว่างห้าปีแรกนับแต่วันที่มีรัฐสภาชุดแรกตามรัฐธรรมนูญนี้ การให้ความเห็นชอบบุคคลซึ่งสมควรได้รับแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรีให้ดำเนินการตามมาตรา 159 เว้นแต่การพิจารณาให้ความเห็นชอบตามมาตรา 159 วรรคหนึ่ง ให้กระทำในที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภา และมติที่เห็นชอบการแต่งตั้งบุคคลใดให้เป็นนายกรัฐมนตรีตามมาตรา 159 วรรคสาม ต้องมีคะแนนเสียงมากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภา

ในระหว่างเวลาตามวรรคหนึ่ง หากมีกรณีที่ไม่อาจแต่งตั้งนายกรัฐมนตรีจากผู้มีชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อที่พรรคการเมืองแจ้งไว้ตามมาตรา 88 ไม่ว่าจะด้วยเหตุใด และสมาชิกของทั้งสองสภารวมกันจำนวนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภาเข้าชื่อเสนอต่อประธานรัฐสภาขอให้รัฐสภามีมติยกเว้นเพื่อไม่ต้องเสนอชื่อนายกรัฐมนตรีจากผู้มีชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อที่พรรคการเมืองแจ้งไว้ตามมาตรา 88 ในกรณีเช่นนั้น ให้ประธานรัฐสภาจัดให้มีการประชุมร่วมกันของรัฐสภาโดยพลันและในกรณีที่รัฐสภามีมติด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภาให้ยกเว้นได้ ให้ดำเนินการตามวรรคหนึ่งต่อไป โดยจะเสนอชื่อผู้อยู่ในบัญชีรายชื่อที่พรรคการเมืองแจ้งไว้ตามมาตรา 88 หรือไม่ก็ได้

มาตรา 273 ให้ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ และผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ยังคงอยู่ในตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไป และเมื่อพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่เกี่ยวข้องที่จัดทำขึ้นตามมาตรา 267 ใช้บังคับแล้ว การดำรงตำแหน่งต่อไปเพียงใดให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าว ในระหว่างเวลาที่ยังไม่มีพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่จัดทำขึ้นตามมาตรา 267 การพ้นจากตำแหน่งของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ และผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญหรือกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

การดำเนินการของศาลรัฐธรรมนูญหรือองค์กรอิสระ และผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินให้เป็นไปตามกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้

ในระหว่างที่ยังไม่มีพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญการพิจารณาและการทำคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญให้เป็นไปตามข้อกำหนดของศาล

รัฐธรรมนูญที่ใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ ทั้งนี้ เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้

มาตรา 274 ให้คณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม แห่งชาติตามพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2553 เป็นองค์กรตาม มาตรา 60 วรรคสาม และ ให้คณะรัฐมนตรีดำเนินการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติดังกล่าวให้ เป็นไปตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ และเสนอต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติเพื่อพิจารณาภายใน หนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้

มาตรา 275 ให้คณะรัฐมนตรีจัดให้มีกฎหมายตามมาตรา 65 วรรคสอง ให้แล้วเสร็จ ภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ และดำเนินการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติให้ แล้วเสร็จ ภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่กฎหมายดังกล่าวใช้บังคับ

มาตรา 276 ให้ศาลรัฐธรรมนูญและองค์กรอิสระดำเนินการให้มีมาตรฐานทางจริยธรรม ตามมาตรา 219 ภายในหนึ่งปีนับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ หากดำเนินการไม่แล้วเสร็จภายใน ระยะเวลาดังกล่าว ให้ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญและผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระพ้นจากตำแหน่ง

ในกรณีที่ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญและผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระพ้นจากตำแหน่งตาม วรรคหนึ่งระยะเวลาหนึ่งปีตามวรรคหนึ่งให้นับแต่วันที่ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญและผู้ดำรงตำแหน่งใน องค์กรอิสระที่ตั้งขึ้นใหม่เข้ารับหน้าที่ และให้นำความในวรรคหนึ่งมาใช้บังคับแก่ตุลาการศาล รัฐธรรมนูญและผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระที่ได้รับการแต่งตั้งขึ้นใหม่ด้วยโดยอนุโลม

มาตรา 277 นอกจากที่บัญญัติไว้เป็นการเฉพาะในรัฐธรรมนูญนี้ ให้คณะรัฐมนตรีเสนอ กฎหมายเพื่อให้เป็นไปตามมาตรา 196 มาตรา 198 และมาตรา 248 วรรคสาม ต่อสภานิติบัญญัติ แห่งชาติภายในหนึ่งปีนับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้

ในระหว่างที่ยังไม่มีการปรับปรุงหรือแก้ไขกฎหมายให้เป็นไปตามมาตรา 196 มาตรา 198 และมาตรา 248 วรรคสาม ให้คณะกรรมการตุลาการศาลยุติธรรม คณะกรรมการตุลาการศาล ปกครองและคณะกรรมการอัยการ ที่มีอยู่ในวันก่อนวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ ทำหน้าที่ คณะกรรมการตุลาการศาลยุติธรรม คณะกรรมการตุลาการศาลปกครอง และคณะกรรมการอัยการ ตามมาตรา 196 มาตรา 198 และมาตรา 248 วรรคสาม แล้วแต่กรณี ไปพลางก่อน

ในระหว่างที่ยังไม่มีการปรับปรุงหรือแก้ไขกฎหมายเพื่อให้เป็นไปตามมาตรา 248 วรรคสี่ ห้ามมิให้พนักงานอัยการดำรงตำแหน่งกรรมการในรัฐวิสาหกิจ หรือกิจการอื่นของรัฐในทำนอง เดียวกันหรือดำรงตำแหน่งใดในห้างหุ้นส่วนบริษัทหรือกิจการอื่นใดที่มีวัตถุประสงค์มุ่งหาผลกำไรหรือ รายได้มาแบ่งปันกัน หรือเป็นที่ปรึกษาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง หรือดำรงตำแหน่งอื่นใด ในลักษณะเดียวกัน

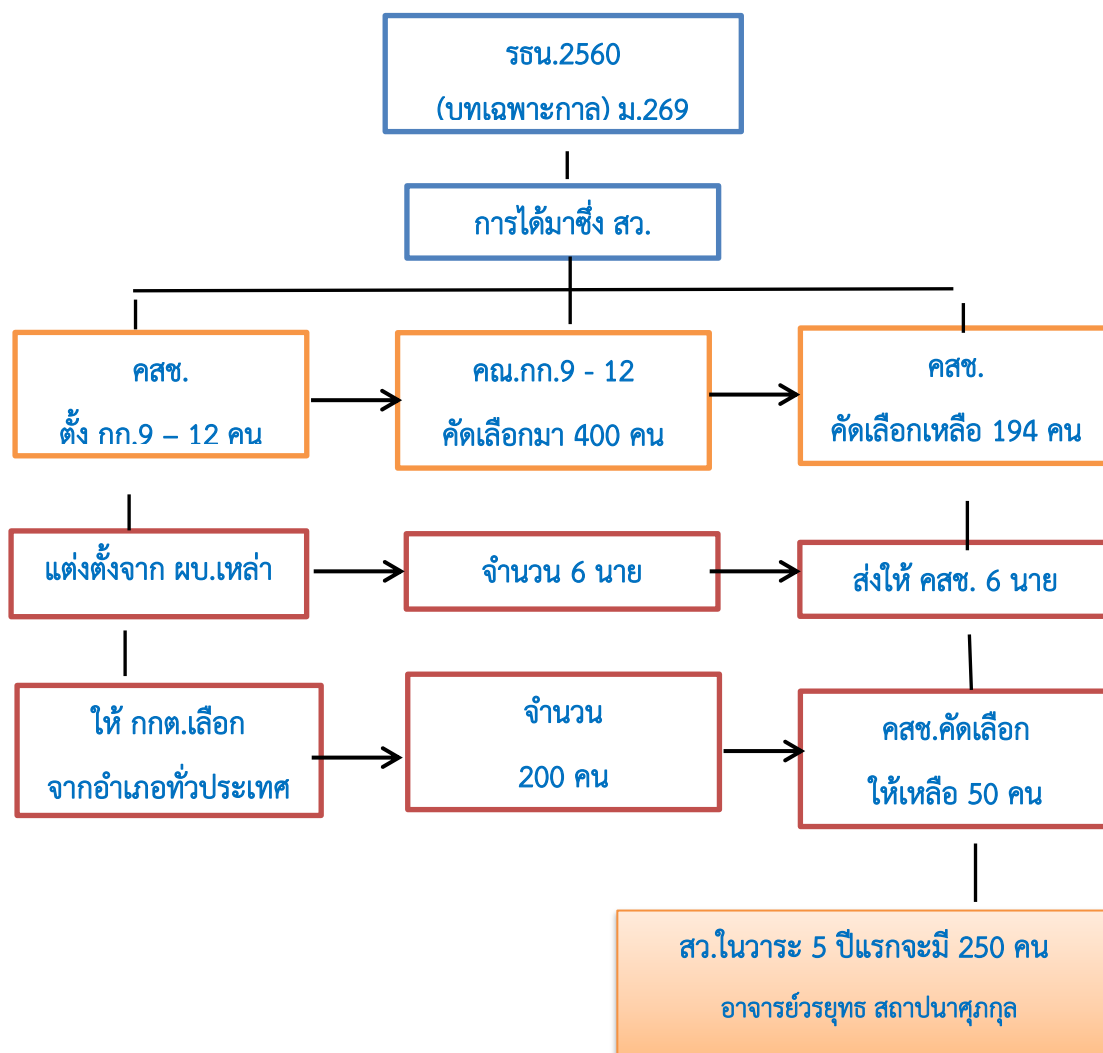
มาตรา 278 ให้คณะรัฐมนตรีดำเนินการให้หน่วยงานของรัฐที่คณะรัฐมนตรีกำหนดดำเนินการ ให้จัดทำร่างกฎหมายที่จำเป็นตามมาตรา 58 มาตรา 62 และมาตรา 63 ให้แล้วเสร็จและเสนอต่อ สภานิติบัญญัติแห่งชาติภายในสองร้อยสี่สิบวันนับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ และให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติ พิจารณาให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับร่างพระราชบัญญัตินั้น ในกรณีที่มีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหลายหน่วยงาน ให้คณะรัฐมนตรีกำหนดระยะเวลาที่แต่ละหน่วยงานต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จตามความจำเป็นของแต่ละหน่วยงาน แต่ทั้งนี้เมื่อรวมแล้วต้องไม่เกินสองร้อย สี่สิบวันตามวรรคหนึ่ง ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐตามวรรคหนึ่งไม่อาจดำเนินการได้ภายในกำหนดเวลาตามวรรคสอง ให้คณะรัฐมนตรีสั่งให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐนั้นพ้นจากตำแหน่ง

มาตรา 279 บรรดาประกาศ คำสั่ง และการกระทำของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ หรือของหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ หรือที่จะออกใช้บังคับต่อไปตามมาตรา 265 วรรคสอง ไม่ว่าจะประกาศ คำสั่ง หรือการกระทำที่มีผลใช้บังคับ ในทางรัฐธรรมนูญ ทางนิติบัญญัติ ทางบริหาร หรือทางตุลาการ ให้ประกาศ คำสั่ง การกระทำ ตลอดจนการปฏิบัติตามประกาศ คำสั่ง หรือการกระทำนั้น เป็นประกาศ คำสั่ง การกระทำ หรือการปฏิบัติ ที่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญนี้และกฎหมาย และมีผลใช้บังคับโดยชอบด้วยรัฐธรรมนูญนี้ต่อไป การยกเลิก หรือแก้ไขเพิ่มเติมประกาศหรือคำสั่งดังกล่าว ให้กระทำเป็นพระราชบัญญัติ เว้นแต่ประกาศหรือคำสั่ง ที่มีลักษณะเป็นการใช้อำนาจทางบริหาร การยกเลิกหรือแก้ไขเพิ่มเติมให้กระทำโดยคำสั่งนายกรัฐมนตรี หรือมติคณะรัฐมนตรี แล้วแต่กรณี บรรดาการใด ๆ ที่ได้รับรองไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช 2557 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช 2557 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 1) พุทธศักราช 2558 และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช 2557 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2559 ว่าเป็นการชอบด้วยรัฐธรรมนูญและกฎหมาย รวมทั้ง การกระทำที่เกี่ยวข้องกับกรณีดังกล่าว ให้ถือว่าการนั้นและการกระทำนั้นชอบด้วยรัฐธรรมนูญนี้และกฎหมาย

2.4 วุฒิสภาตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560

ประเทศไทยได้ประกาศใช้รัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2560 เป็นที่คาดหมายได้ว่าสายตาของคนที่เปิดรัฐธรรมนูญอ่านส่วนใหญ่น่าจะพุ่งเป้าไปที่ “บทเฉพาะกาล” ซึ่งเป็นบทบัญญัติที่กำหนดกระบวนการเกี่ยวกับการเปลี่ยนผ่านประเทศไปสู่การเลือกตั้ง อย่างไรก็ตาม นอกเหนือไปจากกรอบเวลาที่ว่าด้วยการเลือกตั้งแล้ว ยังมีอีกประเด็นที่อยู่ในบทเฉพาะกาลรัฐธรรมนูญ ซึ่งจะว่าไปแล้วก็มีความน่าสนใจไม่แพ้กัน คือ การสรรหาสมาชิกวุฒิสภา

ตามภาพที่ 2.1

แผนภาพที่ 2.1 แสดงการสรรหาการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาตามรัฐธรรมนูญ พ.ศ.2560

ก่อนอื่นต้องทำความเข้าใจก่อนว่าการได้มาซึ่งวุฒิสภาตามรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2560 จะมีด้วยกัน 2 ช่วงเวลา ได้แก่ 1) ระยะเริ่มแรกของการใช้รัฐธรรมนูญตามบทเฉพาะกาล ซึ่งกำหนดให้คณะรักษาความสงบแห่งชาติ คสช. เป็นผู้เลือกบุคคลเข้ามาดำรงตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภา จำนวน 250 คน โดยมีวาระการดำรงตำแหน่ง 5 ปี 2) เมื่อผ่านไป 5 ปีจะให้สมาชิกวุฒิสภามาจากระบบการเลือกกันเองของผู้สมัครที่มีความรู้และความเชี่ยวชาญในแต่ละด้าน จำนวน 200 คน

เดิมที่ร่างรัฐธรรมนูญฉบับแรกที่ “มีชัย ฤชุพันธุ์” ประธาน กรรมการธิการ และคณะรวม 21 คนจัดทำขึ้นนั้นกำหนดให้มีสมาชิกวุฒิสภาที่มาจาก การเลือกกันเองเท่านั้น แต่ต้องมากำหนดการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาสรรหาในร่างรัฐธรรมนูญฉบับลงประชามติ ภายหลังกองรัฐมนตรีและ คสช. โนม่น้าวแม่น้ำทั้ง 5 สาย เพื่อให้กรรมการบัญญัติเรื่องสมาชิกวุฒิสภาเอาไว้ในบทเฉพาะกาล

ดังนั้น เมื่อคนกันเองขอมา ทำให้กรรมการไม่อาจจะปฏิเสธได้ จึงต้องกำหนดให้โดยเฉพาะ กาลต้องมี สว.จากการสรรหาในช่วง 5 ปีแรกของการประกาศใช้รัฐธรรมนูญการสรรหา สมาชิกวุฒิสภา จำนวน 250 คน ตามบทเฉพาะกาลจะแบ่งกระบวนการในการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาออกเป็น 2 ส่วน ส่วนที่ 1 กกด. จัดให้มีผู้สมัครสมาชิกวุฒิสภาทำการเลือกกันเองว่าจะให้ใครอยู่ใน บัญชีรายชื่อว่าที่สมาชิกวุฒิสภาจำนวน 200 คนและส่งบัญชีไปให้ คสช. คัดเลือกเพื่อเป็นสมาชิกวุฒิสภาจำนวน 50 คน ส่วนที่ 2 ตั้งคณะกรรมการสรรหาสมาชิกวุฒิสภาเพื่อเลือกทำบัญชีรายชื่อว่าที่สมาชิกวุฒิสภาจำนวนไม่เกิน 400 คน เพื่อให้ คสช. เลือกให้เหลือ 194 คน ส่วนที่เหลืออีก 6 คน จะมาเป็น ผู้ดำรงตำแหน่ง ปลัดกระทรวงกลาโหม ผู้บัญชาการทหารสูงสุด ผู้บัญชาการทหารบก ผู้บัญชาการทหารเรือ ผู้บัญชาการทหารอากาศ และผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ทั้งสองกระบวนการข้างต้น จะเกิดขึ้นก่อนการเลือกตั้ง ส.ส. โดยเมื่อ คสช. ได้บัญชีรายชื่อว่าที่ สมาชิกวุฒิสภาจากทั้งสองทางแล้ว คสช. ต้องทำการคัดเลือกให้เหลือ 250 คน ภายใน 3 วันนับแต่วันประกาศผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภาสรรหาชุดพิเศษตามบทเฉพาะกาลที่มีวาระ 5 ปี ไม่ได้มีเพียงหน้าที่ในการกลั่นกรองกฎหมายแบบสมาชิกวุฒิสภา ระบบปกติเท่านั้น แต่ยังมีภารกิจพิเศษที่รัฐธรรมนูญมอบให้ 2 ภารกิจ

ภารกิจที่ 1 การลงมติเลือกนายกรัฐมนตรีร่วมกับสภาผู้แทนราษฎร อันเป็นผลมาจาก คำถามพ่วงที่ผ่านการลงประชามติ ซึ่งกำหนดให้สมาชิกวุฒิสภามีสิทธิในการออกเสียงเลือก นายกรัฐมนตรีคนแรกที่มาจากรัฐธรรมนูญฉบับนี้

ภารกิจที่ 2 ติดตามการตรวจสอบการปฏิรูปประเทศโดยมาตรา 270 บัญญัติให้สมาชิกวุฒิสภามีหน้าที่และมีอำนาจติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตาม หมวด 16 การปฏิรูปประเทศ และการจัดทำและดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ และในการนี้ ให้คณะรัฐมนตรีแจ้งความคืบหน้าในการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศต่อรัฐสภาเพื่อทราบทุก 3 เดือน ด้วยภารกิจสำคัญทั้งสองที่ได้กล่าวมาข้างต้น ทำให้การเลือกสมาชิกวุฒิสภาด้วยมือของ คสช. จึงเป็นเรื่องที่ต้องจับตามองเป็นอย่างมาก เพราะสมาชิกวุฒิสภาชุดนี้ถือว่าเป็นหูเป็นตาให้ คสช. ในวันที่ คสช.ต้องลงจากอำนาจไป

2.5 แนวคิดเกี่ยวกับมุมมองของประชาชน

มุมมองของประชาชนเป็นการแสดงออกถึงความรู้สึก ทศนคติ ความเชื่อ และค่านิยมของแต่ละบุคคล ที่มีต่อบุคคล สิ่งของ เรื่องราว หรือสถานการณ์ต่าง ๆ ที่ประสบในสังคม โดยมีพื้นฐานมาจากภูมิหลังทางสังคม ความรู้ ประสบการณ์ และสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ของบุคคลนั้น ๆ โดยไม่มีกฎเกณฑ์ตายตัว

2.5.1 ความหมายของมุมมองของประชาชน มุมมองของประชาชนเป็นการแสดงออกถึงความรู้สึกของมนุษย์ในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง โดยการเขียน การพูด หรือการแสดงออกบางอย่าง เพื่อต้องการให้บุคคลอื่นรู้ว่าตนเองมีการตอบสนองอย่างไรในสถานการณ์ที่เกิดขึ้น โดยมีอารมณ์ ประสบการณ์และสภาพแวดล้อมเป็นตัวกำหนด มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของความคิดเห็น ดังนี้

จิรายุ ทรัพย์สิน (2540 หน้า 16) ได้ให้ความหมายของมุมมองของประชาชนหมายถึง ความรู้สึกนึกคิดของบุคคลที่แสดงออกมาเพื่อให้ผู้อื่นได้สามารถที่จะรับรู้ ตลอดจนสามารถที่จะประเมินค่าในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง หรือประเด็นหนึ่ง การลงความคิดเห็นนั้นอาจจะเป็นไปในลักษณะเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยก็ได้ อันเนื่องมาจากสถานการณ์สิ่งแวดล้อม การติดต่อกับภายนอก การเข้าเป็นสมาชิกกลุ่มต่าง ๆ และการพบปะสังสรรค์ประจำวัน

ลาวัญญ์ จักรานุกวัฒน์ (2540 หน้า 9) ได้ให้ความหมายของมุมมองของประชาชนหมายถึง ความคิดเห็นเป็นการแสดงความรู้สึกของแต่ละบุคคลในอันที่จะพิจารณาถึงสิ่งหนึ่งสิ่งใดด้วยการพูด การเขียน โดยอาศัยพื้นฐานความรู้ ประสบการณ์ และสภาพแวดล้อมของแต่ละบุคคลเป็นส่วนประกอบในการพิจารณา ซึ่งความคิดเห็นนี้อาจมีการเปลี่ยนแปลงได้ ถ้าหากมีหลักฐานข้อเท็จจริงปรากฏ

ธีระศักดิ์ บันทูปา (2541 หน้า 55) ได้ให้ความหมายของมุมมองของประชาชน หมายถึง การแสดงออกทางด้านความรู้สึกนึกคิด การตัดสินใจ และความเชื่อในสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือเหตุการณ์ใด เหตุการณ์หนึ่งด้วยการพูด การเขียน โดยมีอารมณ์ ประสบการณ์ และสภาพแวดล้อมในขณะนั้น อาจเป็นพื้นฐานในการแสดงออก ซึ่งอาจถูกหรือไม่ได้ อาจได้รับการยอมรับหรือปฏิเสธจากคนอื่นได้ ความคิดเห็นจึงอาจเปลี่ยนแปลงได้ตามกาลเวลา

ทรงกลด ภูทอง (2545 หน้า 6) ได้ให้ความหมายของมุมมองของประชาชน หมายถึง ความรู้สึกของมนุษย์ที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือการแสดงออกซึ่งวิจรรย์ญาณที่มีต่อเรื่องหนึ่ง เป็นเรื่องของจิตใจและเปลี่ยนแปลงไปตามข้อเท็จจริง ความคิดเห็นคล้ายกับทัศนคติแต่เป็นความรู้สึกที่ผิวเผิน หรือหยาบกว่าทัศนคติ

เดชา ทรัพย์สิน (2548 หน้า 58) ได้ให้ความหมายของมุมมองของประชาชน หมายถึง ความคิดเห็นนั้นจัดว่าเป็นส่วนที่มนุษย์ได้แสดงออกมาโดยการพูด หรือการเขียน มุขยนั้นจะพูดจากใจจริง พูดตามสังคม หรือ พูดเพื่อเอาใจผู้ฟังก็ตาม แต่เมื่อพูดหรือเขียนออกไปแล้ว ก็ทำให้เกิดผลได้ คนส่วนใหญ่มักจะถือว่า สิ่งที่มนุษย์แสดงออกเป็นสิ่งที่สะท้อนถึงความในใจ

ดังนั้น จากข้อมูลข้างต้นสรุปได้ว่า มุมมองของประชาชน หมายถึง การแสดงออกทางวาจา หรือการเขียน เพื่อให้บุคคลอื่นรับรู้ต่อความรู้สึกหรือประเมินสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่ตนแสดงออก โดยมีอารมณ์ ประสบการณ์ สภาพแวดล้อมพื้นฐานทางสังคมเป็นตัวกำหนด อาจมีการเปลี่ยนแปลงได้ ถ้าหากมีหลักฐานข้อเท็จจริงปรากฏ

2.5.2 ความสำคัญของมุมมองของประชาชน การสำรวจมุมมองของประชาชนเป็นการศึกษาความรู้ของบุคคล กลุ่มคนที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งแต่ละคนจะแสดงความเชื่อมั่นและความรู้สึกใด ๆ ออกมาโดยการพูด การเขียน เป็นต้น การสำรวจความคิดเห็นจะเป็นการใช้ประโยชน์ต่อการวางนโยบาย การเปลี่ยนแปลงนโยบายหรือการเปลี่ยนแปลงระบบงาน เพราะจะทำให้เกิดการดำเนินการต่าง ๆ เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและเกิดความพอใจของผู้ร่วมงาน มีนักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงความสำคัญของความคิดเห็น ดังนี้

ชยากร เทศะบำรุง (2544 หน้า 7) กล่าวว่า การศึกษามุมมองของประชาชนมีความสำคัญและเป็นประโยชน์อย่างมาก เพราะทำให้เราทราบความต้องการของบุคคลต่าง ๆ ในสังคม สะท้อนให้เห็นพฤติกรรมของผู้กระทำว่าดีหรือไม่ดีอย่างไร จากความคิดเห็นของผู้ที่ได้รับประโยชน์ เพื่อให้ผู้กระทำได้ทำการปรับปรุงพฤติกรรม ทศนคติของผู้ถูกกระทำให้ดีกว่าเดิม ตัวอย่างที่เห็นได้ง่าย เช่น กิจกรรมการค้าของบริษัทเอกชน โดยเฉพาะสถานีโทรทัศน์ จะสอบถามความคิดเห็นของผู้ชมต่อรายการโทรทัศน์ต่าง ๆ อยู่เสมอ เพื่อจะได้นำมาปรับปรุงแก้ไขให้ดีกว่าเดิม

จิตรา กรุณาฤทธิโยธิน (2547 หน้า 11) กล่าวว่า การศึกษาให้ทราบถึงมุมมองของประชาชน ของบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่มีต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่ง หรือต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งนั้น จะทำให้ทราบถึงความเชื่อ ความรู้สึกและการพิจารณาต่าง ๆ ของบุคคลหรือกลุ่มบุคคลเหล่านั้นที่ได้แสดงออกเพื่อประโยชน์ต่อการตอบสนองความต้องการทั้งผู้แสดง และผู้รับความคิดเห็น และยังเป็นประโยชน์ต่อการวางแผนนโยบาย การเปลี่ยนแปลงนโยบาย และการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ให้เป็นไปตามความต้องการของบุคคลที่เกี่ยวข้อง

ปิยาณี เหล่ากาวิ (2547 หน้า 6-7) กล่าวว่า ความสำคัญของมุมมองของประชาชน มีดังนี้

1. เป็นความเชื่อที่ไม่สามารถยืนยันได้อย่างแน่นอนว่าเป็นความรู้สึกอย่างแน่นอนว่าเป็นความรู้สึกที่แท้จริง แต่เป็นสิ่งที่ถูกต้องและมีเหตุผลหรือความน่าจะเป็นของความคิดเห็นเฉพาะบุคคล
2. การประเมินผลหรือความรู้สึกหรือการประมาณค่าเกี่ยวกับคุณลักษณะคุณค่าของบุคคลหรือสิ่งต่าง ๆ
3. รูปแบบการตัดสินใจของผู้เชี่ยวชาญเนื้อหาสาระซึ่งทำให้เกิดความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเป็นสิ่งที่ต้องการ
4. หลักเกณฑ์ในการใช้ถ้อยคำในการตัดสินใจหรือพิจารณาตัดสินสิ่งต่าง ๆ โดยมีหลักเกณฑ์สนับสนุนในแต่ละกรณี

ดังนั้น จากข้อมูลข้างต้น ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า ความสำคัญของมุมมองของประชาชนเป็นการแสดงออกที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่เกี่ยวกับความเชื่อรวมถึงความรู้สึก โดยอาศัยพื้นฐานที่ได้จากการเรียนรู้ ประสบการณ์ และสภาพแวดล้อมเป็นส่วนช่วยในการแสดงความคิดเห็น ซึ่งจะทำให้เราทราบความต้องการของบุคคลต่าง ๆ ในสังคมสะท้อนให้เห็นพฤติกรรมของผู้กระทำว่าดีหรือไม่ดี

อย่างไร จากความคิดเห็นของผู้ที่ได้รับประโยชน์เพื่อให้ผู้กระทำได้ทำการปรับปรุงพฤติกรรม ทักษะคติของผู้ถูกกระทำให้ดีกว่าเดิม

2.5.3 ประเภทของมุมมองของประชาชน ประเภทมุมมองของประชาชนเป็นคุณลักษณะที่น่าสนใจศึกษา เนื่องจากมีส่วนเกี่ยวกับพฤติกรรมต่าง ๆ ของบุคคล นอกจากสภาวะความพร้อมที่จะตอบสนองต่อสถานการณ์หนึ่ง ๆ แล้ว ซึ่งคุณลักษณะบางประการที่นักวิชาการให้ความเห็น หรือการแสดงความคิดเห็นของบุคคล สามารถแสดงออกได้ทั้งในเชิงบวก และเชิงลบ ขึ้นอยู่กับปัจจัยต่าง ๆ เช่น การศึกษา ทักษะคติ วัฒนธรรม ค่านิยม ประสบการณ์ เป็นต้น ปัจจัยเหล่านี้สามารถทำให้พฤติกรรมแสดงออกแตกต่างกัน มีนักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงประเภทของความคิดเห็น ดังนี้

ธงชัย สันติวงษ์ (2539 หน้า 166-167) กล่าวว่า ประเภทของมุมมองของประชาชนเป็นความคิดก่อตัวขึ้นมา และเปลี่ยนแปลงไปเนื่องจากปัจจัยหลายประการบุคคลสามารถแสดงประเภทของความคิดออกได้ 3 ประเภทด้วยกัน คือ

1. ความคิดทางเชิงบวก เป็นทัศนคติ ที่ชักนำให้บุคคลแสดงออก มีความรู้สึก หรืออารมณ์จากสภาพจิตใจโต้ตอบ ในด้านดีต่อบุคคลอื่น หรือเรื่องราวใดเรื่องราวหนึ่ง รวมทั้งหน่วยงาน องค์กร สถาบัน และการดำเนินกิจการขององค์กรอื่น ๆ เช่น กลุ่มชาวเกษตรกร ย่อมมีความคิดทางบวก หรือมีความรู้สึกที่ดีต่อสหกรณ์การเกษตร และให้ความสนับสนุนร่วมมือด้วยการเข้าเป็นสมาชิก และร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ อยู่เสมอ เป็นต้น

2. ความคิดทางลบ หรือไม่ดี คือความคิดที่สร้างความรู้สึกเป็นไปในทางเสื่อมเสีย ไม่ได้มีความเชื่อถือ หรือไว้วางใจ อาจมีความเคลือบแคลงระแวงสงสัย รวมทั้งเกลียดชังต่อบุคคลใดบุคคลหนึ่ง เรื่องราว หรือปัญหาใดปัญหาหนึ่ง หรือหน่วยงาน องค์กร สถาบัน และการดำเนินกิจการขององค์กรและอื่น ๆ เช่น พนักงาน เจ้าหน้าที่บางคน อาจมีทัศนคติเชิงลบต่อบริษัท ก่อให้เกิดอคติขึ้นในจิตใจของเขา จนพยายามประพฤติก และปฏิบัติต่อต้านกฎระเบียบของบริษัทอยู่เสมอ

3. ประเภทที่สาม ซึ่งเป็นประเภทสุดท้าย คือความคิดที่บุคคลไม่แสดงความคิดเห็นในเรื่องราวหรือปัญหาใดปัญหาหนึ่ง หรือต่อบุคคล หน่วยงาน สถาบัน องค์กรและอื่น ๆ โดยสิ้นเชิง เช่น นักศึกษาบางคนอาจมีความนิ่งเฉยอย่างไม่มีความคิดเห็นต่อปัญหาใดเพียงเรื่องกฎระเบียบว่าด้วยเครื่องแบบของนักศึกษา ความคิดเห็นทั้ง 3 ประเภทนี้ บุคคลอาจจะมีเพียงประการเดียวหรือหลายประการก็ได้ ขึ้นอยู่กับความมั่นคงในความรู้สึกนึกคิด ความเชื่อหรือค่านิยมอื่น ๆ ที่มีต่อบุคคล สิ่งของการกระทำหรือสถานการณ์

สุชา จันทน์เอม (2545 หน้า 7) ได้แบ่งมุมมองของประชาชนเป็น 2 ประเภท คือ

1. การคิดโดยไม่ต้องมีจุดหมาย (Undirected Thinking) หรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่าความคิดต่อเนื่อง (Associative Thinking) การคิดแบบเชื่อมโยงเป็นความคิดที่ไม่มีจุดหมายเป็นอิสระจากการถูกกำหนดด้วยเงื่อนไขภายนอก เช่น การฝัน การจินตนาการ การหาเหตุผลเข้าข้างตนเอง เป็นต้น

2. การคิดอย่างมีจุดหมาย (The Goal Directed Thinking) เป็นการคิดที่มักมีบทสรุปหลังจากที่คิดเสร็จ หรือเมื่อต้องการทำหาคำตอบในวิถีทางที่สมเหตุสมผลในการแก้ไขปัญหาการคิดแบบนี้มีเป้าหมายที่ชัดเจน เช่น การวิเคราะห์การคิดสร้างสรรค์ เป็นต้น

สวณีย์ คงเพชรทิพย์ (2545 หน้า 10) กล่าวว่า การคิดโดยตรงที่ใช้ในแก้ปัญหา (Directed Thinking) เป็นการคิดหาเหตุผลและมีจุดมุ่งหมาย แบ่งออกได้ 2 ประเภท คือ

1. การคิดเชิงวิจารณ์ (Critical Thinking) เป็นการคิดเกี่ยวกับข้อเท็จจริงหรือสถานการณ์ต่าง ๆ ว่าถูกหรือผิด โดยใช้เหตุผลประกอบซึ่งการให้เหตุผลนั้นมี 2 แบบ คือ การคิดแบบอนุมาน (Deductive Thinking) เป็นการคิดหาเหตุผลในการหาคำตอบจากหลักเกณฑ์ที่มีอยู่ และการคิดแบบอุปมาน (Inductive Thinking) เป็นการคิดหาเหตุผลในการสรุปหลักเกณฑ์จากข้อมูลที่เกิดขึ้นได้

2. การคิดสร้างสรรค์ (Creative Thinking) หมายถึงกระบวนการคิดการกระทำผลงานใหม่ ๆ ที่มนุษย์คิดและประดิษฐ์ขึ้น โดยทั่วไปความคิดสร้างสรรค์จะเกิดขึ้นได้สองลักษณะคือ ความคิดริเริ่มประดิษฐ์อะไรใหม่ ๆ ที่ไม่เคยมีใครเคยคิดมาก่อน และเกิดจากการคิดดัดแปลงสิ่งเดิมที่มีอยู่แล้วให้เป็นประโยชน์แก่มนุษย์

ดังนั้น จากข้อมูลข้างต้น ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า ประเภทมุมมองของประชาชนหมายถึง การแสดงออกถึงความรู้สึก ทศนคติ ความเชื่อ และค่านิยมของแต่ละบุคคลที่มีต่อบุคคล สิ่งของ เรื่องราว หรือสถานการณ์ต่าง ๆ ที่ประสบในสังคม สามารถแสดงออกได้ทั้งในเชิงบวกและเชิงลบ ขึ้นอยู่กับปัจจัยต่าง ๆ ความคิดเห็นเป็นการแสดงออกของมนุษย์ โดยการแสดงออกทางวาจาหรือการเขียน เพื่อให้บุคคลอื่นรับรู้ต่อความรู้สึกหรือการประเมินสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

2.6 แนวความคิดเกี่ยวกับความคาดหวัง

ความคาดหวังที่ผู้วิจัยจะกล่าวถึงนี้จะมีลักษณะทางจิตวิทยา ซึ่งจะแสดงออกมาถึงแรงจูงใจ ความเชื่อ ค่านิยม ความรู้สึกและทัศนคติ อาจจะอธิบายได้ว่าความคาดหวังเป็นความต้องการของความรู้สึก การคาดคะเน, การคาดสถานการณ์ล่วงหน้า ซึ่งการคาดคะเนหรือการคาดสถานการณ์ล่วงหน้านี้เป็นผลมาจากประสบการณ์เดิมของบุคคลที่มีความต้องการบางอย่างจากบางคน และต้องการให้บางคนกระทำบางอย่างให้กับตน

2.6.1 ทฤษฎีความคาดหวังของ Lewin,K

ลีวิน เค (Lewin,K, อ้างใน ณัฐวิรัช บุญศรี, 2551, หน้า 9 – 10) ได้ศึกษาความคาดหวังของคนซึ่งเป็นตัวนำการจูงใจให้เกิดพฤติกรรมในที่สุด คนมีความคาดหวังในความคิดไว้ก่อนเสมอไม่ว่าคนจะนึกอะไร จากการศึกษาได้ก่อให้เกิดประโยชน์หลัก ๆ 3 ประการ คือ

- 1) กระบวนการตัดสินใจของคนควรรสร้างเสริมอะไรบ้าง จึงก่อให้เกิดประสิทธิภาพสูง
- 2) ทฤษฎีความต้องการใฝ่สัมฤทธิ์ (Achievement)
- 3) ทฤษฎีการจูงใจในการปฏิบัติงานซึ่ง Victor H. Vroom ได้ศึกษาต่อมาเกี่ยวกับ (Expectancy – Valence) Victor H. Vroom ได้กล่าวถึง Expectancy Theory ความคาดหวังนี้บางทีถูกเรียกว่า Expectancy Theory / Valence Theory / Instrumentality และ Valence – Instrumentality – Expectancy Theory (VIE) รายละเอียดของความคาดหวังมีดังนี้

1) การกำหนดความพยายาม (The determinants of effort) พื้นฐานความคิดความคาดหวังนี้กล่าวถึงแรงจูงใจเป็นปัจจัยที่เกิดโดยผลที่ได้จากความคาดหวังของคนตามเหตุผลของการกระทำนั้น

2) ความคาดหวัง (Expectancy = Exp) หมายถึง ความเป็นไปได้ถึงความพยายามที่ทำให้เกิดการกระทำที่บรรลุผล เช่น ถ้าฉันมีความพยายามอย่างจริงจังก็สามารถทำงานนี้สำเร็จ ความคาดหวังจะสูงหรือต่ำขึ้นอยู่กับความสัมพันธ์ของความพยายามและการกระทำเช่นนั้น

3) ค่าความสัมพันธ์ระหว่างการกระทำและผลลัพธ์ (Instrumentality=I) หมายถึง ความสัมพันธ์ระหว่างการกระทำและผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น เช่น ถ้าฉันทำดีก็จะได้รับการชมเชย ในสถานการณ์หนึ่งจะได้รับผลตอบแทนหลายอย่าง ผลลัพธ์บางอย่างชอบมากกว่าผลลัพธ์อื่น และถ้าเป็นผลลัพธ์ที่เป็นไปได้บุคคลจะสามารถคำนวณและตัดสินใจด้วยค่า I เพื่อตัดสินใจว่าจะทำอะไรในแต่ละผลลัพธ์ ค่า I จึงเป็นค่าสัมประสิทธิ์แห่งความสัมพันธ์ (Correlation Coefficient) ซึ่งแสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร 2 ตัวถ้ามีความสัมพันธ์โดยตรงค่าที่ได้จะเป็นบวกหรือลบ และถ้าค่ายิ่งใกล้เคียงเป็นศูนย์แสดงว่ายิ่งไม่มีความสัมพันธ์

4) คุณค่า (Valence = V) หมายถึง ค่าของความสัมพันธ์ซึ่งเป็นที่ดึงดูดใจคน รางวัลที่มีค่ามากตามสากลนิยมคือ การยกย่องการยอมรับและคำสรรเสริญจากผู้อื่นซึ่งตามทฤษฎีนี้มี 2 ระดับด้วยกัน คือ ผลลัพธ์ระดับที่ 1 เป็นเรื่องของผลงานซึ่งปริมาณคุณภาพในการผลิต ผลลัพธ์ระดับที่ 2 เป็นเรื่องการตอบสนองของผลงานซึ่งได้แก่ การจ่ายเงินการได้รับการสนับสนุนส่งเสริมความรู้สึกที่ได้รับความสำเร็จ เป็นต้น

5) ความพยายาม (effort or force = E) เป็นผลรวมของ Exp.; I และ V คนคาดหวังว่าจะได้รับผลลัพธ์ที่มีคุณค่าสูงถ้าเขาทำงานดี และคนคาดหวังว่าเขาจะทำงานได้ดีถ้าเขาพยายามเต็มที่

Lewin, K , **Forces Behind Food, Habits and Methods for change** ,(อ้างใน ญัฐวิรัช บุญศรี, 2551, หน้า 9 – 10) องค์ประกอบที่ทำให้เกิดความคาดหวังซึ่งเกิดกับลูกค้าเองนั้นมี 3 องค์ประกอบคือ คำบอกเล่าปากต่อปาก (Word of Communication) ความต้องการส่วนบุคคล (Personal Needs) และประสบการณ์ในอดีต (Past Experience) และอีกองค์ประกอบหนึ่งเกิดขึ้นจากผู้ให้บริการซึ่งก็คือ การสื่อสารหรือการประชาสัมพันธ์ไปสู่ลูกค้า (External Communication to Customers) องค์ประกอบเหล่านี้มีผลต่อความคาดหวังของลูกค้าต่อการบริการที่ได้รับ ความคาดหวังของลูกค้านี้แบ่งได้เป็น 2 ระดับซึ่งแตกต่างกันระหว่างระดับบริการที่ปรารถนาและระดับบริการที่เคยได้รับในระดับแรกเกิดจากลูกค้าหวังไว้ว่าควรจะได้รับหรือควรจะเป็นส่วนในระดับที่สองลูกค้าได้รับบริการเหมือนที่ผ่านมาในครั้งก่อน ๆ ก็จะยอมรับบริการนี้ได้

2.6.2 ทฤษฎีความคาดหวังของ Victor H. Vroom

ทฤษฎีความคาดหวัง (Expectancy Theory) เป็นทฤษฎีที่ได้รับการพัฒนามาจาก **วิกเตอร์ เอช. วรูม** (Victor H. Vroom) โดยได้อธิบายว่า การจูงใจเป็นผลของความมากมายที่บุคคลมีต่อความต้องการสิ่งใดสิ่งหนึ่ง และการคาดคะเนของบุคคลนั้นต่อความน่าจะเป็นของการกระทำที่จะนำไปสู่สิ่งนั้น ดังนั้น รูปแบบของการจูงใจตามทฤษฎีนี้จึงประกอบด้วยความพึงพอใจ (Valence) ความคาดหวัง (Expectancy) ซึ่งจะเป็นตัวที่ทำให้เกิดแรงจูงใจและผลลัพธ์ (Outcomes) และกล่าวว่า

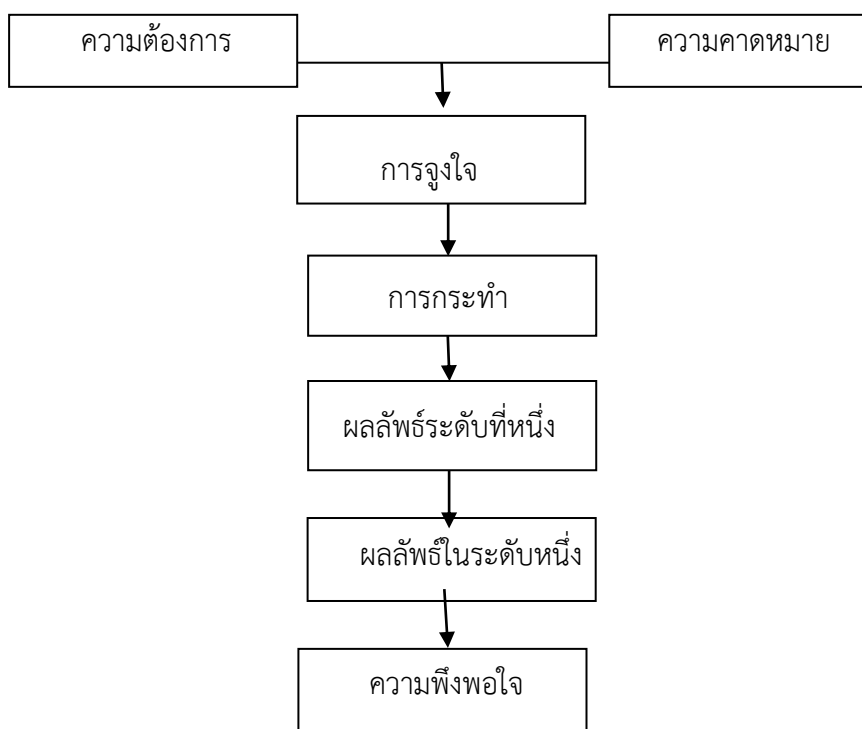
ความพอใจ (Valence) หมายถึง ความรุนแรงของความปรารถนาของบุคคล ซึ่งเกี่ยวข้องกับสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ความพอใจนี้จะแสดงออกถึงความมากมายของความปรารถนาของบุคคลที่มีต่อเป้าหมายโดยที่ความพอใจจะเกิดขึ้นจากภายในตัวของบุคคลแต่ละคนซึ่งถูกกำหนดด้วยประสบการณ์ ดังนั้นความพอใจของบุคคลจึงมีความแตกต่างกัน

ความคาดหวัง (Expectancy) หมายถึง ความเชื่ออย่างแรงกล้าว่าการกระทำที่แสดงออกมานั้น จะทำให้ได้ผลลัพธ์เป็นพิเศษความคาดหมายนี้จะแสดงให้เห็นถึงการคาดคะเนของผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับความน่าจะเป็นของการกระทำที่บรรลุผลลัพธ์อีกอย่างหนึ่งได้ ผลลัพธ์ (Outcomes) เป็นผลที่เกิดมาจากการกระทำที่ได้รับการกระตุ้นและจูงใจ ผลลัพธ์มีอยู่ 2 ระดับ คือผลลัพธ์ระดับที่หนึ่ง (Primary Outcomes) เป็นผลที่เกิดจากผลการปฏิบัติงานและผลลัพธ์ระดับที่สอง (Secondary Outcomes) เป็นผลลัพธ์ที่เกี่ยวกับผลลัพธ์ระดับที่หนึ่งกล่าวคือเป็นผลลัพธ์ที่ได้รับผลลัพธ์ระดับที่หนึ่งแล้ว

จากทฤษฎีความคาดหวังที่ได้นำเสนอมานี้ **วิกเตอร์ เอช. วรูม** (Victor H. Vroom) ได้พยายามอธิบายเพื่อให้เห็นว่า การจูงใจเป็นผลที่เกิดมาจากความต้องการที่มีคาดหวังอยู่ในตัวบุคคลซึ่งอาจมี

ปริมาณที่มากหรือน้อยต่อความต้องการในสิ่งใดสิ่งหนึ่งต่อบุคคลนั้นและการคาดคะเนของบุคคลต่อความน่าที่จะเป็นไปของการกระทำที่จะนำไปสู่สิ่งใดสิ่งหนึ่งเพราะฉะนั้นในรูปแบบของการจูงใจตามทฤษฎีนี้จึงประกอบไปด้วยความพึงพอใจ (Valence) ความคาดหวัง (Expectancy) และผลลัพธ์ (Outcomes)

แผนภูมิอธิบายการใช้ทฤษฎีความคาดหวังในการจูงใจต่อบุคลากรในหน่วยงานซึ่งสามารถแสดงได้ดังต่อไปนี้

แผนภูมิที่ 2.1 แสดงทฤษฎีความคาดหวังของ Victor H. Vroom(อ้างใน ธนพงษ์ บุตรพรหม 2550, หน้า 12.) (Expectancy Theory)

ดังนั้น ทฤษฎีนี้เป็นเครื่องชี้ให้เห็นลำดับที่มาของความพึงพอใจที่เริ่มต้นจากความต้องการและความคาดหวังในสิ่งที่ต้องการแล้วสร้างให้เกิดการจูงใจการกระทำเกิดผลลัพธ์ระดับที่หนึ่งเกิดผลลัพธ์ระดับที่สองและเกิดความพึงพอใจในที่สุด

2.6.3 ทฤษฎีความคาดหวังของแบทเทริน์ และ มาร์ติน

แบทเทริน์ และ มาร์ติน (Bartal and Matin) (อ้างใน เฉลียว เกษมจันทร์ทิวา, 2553, หน้า 23) ได้กล่าวถึงทฤษฎีความคาดหวังตามแนวคิดของวูม ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ คือ

1) ความคาดหวังในความพยายามต่อการกระทำหรือการปฏิบัติงาน หมายถึง การที่บุคคลคาดหวังไว้ล่วงหน้าว่าตนเองพยายามต่อการกระทำพฤติกรรมได้ตามความสามารถแล้วโอกาสที่จะกระทำสิ่งนั้นได้สำเร็จมีมากน้อยเพียงใด เป็นการคิดก่อนจะทำการต่าง ๆ ว่าสามารถทำได้หรือไม่

2) ความคาดหวังในการกระทำต่อผลลัพธ์หรือผลของการปฏิบัติงาน หมายถึง การที่บุคคลคาดหวังไว้ล่วงหน้าก่อนกระทำพฤติกรรมว่าถ้าหากกระทำพฤติกรรมนั้นแล้วจะได้ผลลัพธ์แก่ตนเองในทางที่ดีหรือไม่

3) ความคาดหวังในคุณค่าของผลลัพธ์หรือรางวัล หมายถึง คุณค่าจากผลของการกระทำที่เกิดขึ้นแก่บุคคลที่แสดงพฤติกรรมนั้น

ดังนั้น ทฤษฎีความคาดหวังของวรูม (Expectation Theory) บางทีเรียกว่า VET Theory และได้กำหนดเป็นสูตรไว้ดังนี้

การจูงใจ (หรือแรงจูงใจ) = คุณค่าของผลลัพธ์ x ความคาดหวัง x ความสัมพันธ์ระหว่างการกระทำกับผลลัพธ์

1) คุณค่าของผลลัพธ์ แต่ละบุคคลจะขึ้นอยู่กับความปรารถนาหรือความต้องการ ถ้าต้องการมากจะมีค่าเป็นบวก แต่เฉย ๆ ไม่รู้สึกยินดีร้าย จะมีค่าเป็นศูนย์ และถ้าไม่ชอบหรือไม่ต้องการจะมีค่าติดลบ

2) ความคาดหวัง คือ ความน่าจะเป็นที่การกระทำอย่างหนึ่งจะมีโอกาสที่ทำให้เกิดผลลัพธ์ในระดับแรกมากน้อยเพียงใด ถ้าคนเชื่อแน่ว่าหากทำงานเต็มที่จะสามารถทำให้ได้ผลผลิตสูงอย่างแน่นอน ความคาดหวังจะเท่ากับหนึ่ง ในทางตรงกันข้ามถ้าเชื่อว่าถึงแม้จะพยายามทำงานหนักสักเพียงใดก็ไม่สามารถทำผลงานออกมาในปริมาณสูงได้เลย ความคาดหวังก็จะเท่ากับศูนย์

3) ความสัมพันธ์ระหว่างการกระทำกับผลลัพธ์ อธิบายได้ว่า แรงจูงใจของแต่ละคนจะมากหรือน้อยย่อมขึ้นอยู่กับผลที่ได้รับหรือที่คิดว่าสมควรจะได้รับเมื่อกระทำการนั้นสำเร็จตามเป้าหมายแล้ว ดังนั้น อาจกล่าวได้ว่า ส่วนหนึ่งของแรงจูงใจที่บุคคลจะมีหรือไม่ หรือมีมากน้อย ย่อมขึ้นอยู่กับความสัมพันธ์ระหว่างการกระทำกับผลลัพธ์

ดังนั้นจึงสามารถสรุปได้ว่า ทฤษฎีความคาดหวังเป็นการอธิบายและสะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญของการคาดหวังของมนุษย์ว่ามนุษย์มีความคาดหวังต่อการดำรงชีวิตเป็นอย่างมาก ความคาดหวังนั้นเกิดขึ้นจากแรงจูงใจของมนุษย์หรือความต้องการที่จะกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งเพื่อตอบสนองความต้องการตนเอง โดยอาจเป็นความต้องการขั้นพื้นฐานทางด้านร่างกาย เช่น ความต้องการในปัจจัยสี่ อาหาร ที่อยู่อาศัย เครื่องนุ่งห่ม ยารักษาโรค หรืออาจเป็นความต้องการทางด้านจิตใจและสังคม เช่น ความต้องการความรัก ความสนใจ การยอมรับจากผู้อื่น ซึ่งสิ่งดังกล่าวเป็นความต้องการขั้นพื้นฐานโดยทั่วไปของมนุษย์ และการที่บุคคลตั้งความคาดหวังไว้อย่างไร่อมขึ้นอยู่กับ

ประสบการณ์และสิ่งแวดล้อมของเขาเองด้วย ดังนั้น ความคาดหวังจึงเป็นแนวทางในการทำนายพฤติกรรมของบุคคลได้

แนวคิดเกี่ยวกับความคาดหวัง

ความคาดหวังนั้นเป็นสิ่งสะท้อนถึงความต้องการของมนุษย์การที่บุคคลดำเนินการในสิ่งใดสิ่งหนึ่งแล้ว เขาต้องมีความคาดหวังว่าจะได้รับผลจากการกระทำของเขาไม่มากก็น้อย ดังนั้นความคาดหวังจึงเป็นแรงจูงใจให้บุคคลนั้นๆ กระทำการใดๆเพื่อให้ได้มาซึ่งผลตอบแทน

ความหมายของความคาดหวัง

ความคาดหวัง หมายถึง การคาดการณ์ของแต่ละบุคคลแม้จะเป็นการให้ต่อสิ่งที่เป็นรูปธรรมหรือนามธรรมชนิดเดียวกันก็อาจจะแตกต่างกันออกไปได้ ทั้งนี้แล้วแต่ภูมิหลัง ประสบการณ์ ความสนใจ และการเห็นคุณค่าของความสำเร็จนั้น ๆ นักวิชาการได้ให้คำจำกัดความของความหมายความคาดหวังไว้ดังนี้

เนาวรัตน์ แยมแสงสังข์ (2542, หน้า 38) ให้ความหมายของความคาดหวัง หมายถึง “พฤติกรรมของคนเป็นตัวกำหนดว่าการกระทำอย่างหนึ่งจะก่อให้เกิดผลอย่างหนึ่งที่บุคคลมุ่งหวังให้เป็นเช่นนี้และความหวังจึงเป็นเสมือนสิ่งกระตุ้นจากภายในที่เป็นสิ่งหนึ่งของความรู้สึกนึกคิดของแต่ละคนอันเป็นพื้นฐานของความเชื่อและค่านิยมของตน”

ไพฑูรย์ เจริญพันธุ์วงศ์ (2537, หน้า 109) ให้ความหมายของความคาดหวังว่า หมายถึง “ความรู้สึกนึกคิดถึงความเป็นไปได้บางอย่างใดอย่างหนึ่งของบุคคลบนพื้นฐานของประสบการณ์เดิมของตน และความรู้สึกของบุคคลถึงพฤติกรรมหรือตำแหน่งที่เหมาะสมของตน หรืออาจเป็นความรู้สึกถึงความเหมาะสมในบทบาทของผู้อื่นในองค์การ หรืออีกนัยหนึ่งความคาดหวังของบุคคลนั้นเป็นความรู้สึกของบุคคลต่อตนเองอย่างหนึ่งว่าตนเองควรจะประพฤติปฏิบัติอย่างไรในสถานการณ์ต่าง ๆ หรือต่อความที่ตนเองรับผิดชอบ ความคิดดังกล่าวยังรวมไปถึงการคิดถึงบุคคลอื่น เช่น ผู้บังคับบัญชา ผู้ร่วมงานว่าบุคคลเหล่านั้นควรจะแสดงอย่างไรเพื่อให้เกิดความสอดคล้องกับงานและตำแหน่งของตน แต่ละคนควรมีบทบาทและแสดงบทบาทอย่างไร”

สุพัตรา จุณณะปิยะ (2546, หน้า 109) ได้ให้ความหมายของความคาดหวังว่า หมายถึง “ความรู้สึกนึกคิดถึงความเป็นไปได้บางอย่างใดอย่างหนึ่งของบุคคลบนพื้นฐานของประสบการณ์เดิมของตน และความรู้สึกของบุคคลถึงพฤติกรรมหรือตำแหน่งที่เหมาะสมของตน หรืออาจเป็นความรู้สึกถึงความเหมาะสมในบทบาทของผู้อื่นในองค์การ หรืออีกนัยหนึ่งความคาดหวังของบุคคลนั้นเป็นความรู้สึกของบุคคลต่อตนเองอย่างหนึ่งว่าตนเองควรจะปฏิบัติอย่างไรในสถานการณ์ต่าง ๆ หรือต่อความที่ตนเองรับผิดชอบ ความคิดดังกล่าวยังรวมไปถึงการคิดถึงบุคคลอื่น เช่น ผู้บังคับบัญชา

ผู้ร่วมงานว่าบุคคลเหล่านี้ควรจะแสดงอย่างไรเพื่อให้เกิดความสอดคล้องกับงานและตำแหน่งของตน แต่ทุกคนควรมีบทบาทและแสดงบทบาทอย่างไร”

สุรางค์ จันทร์เอม (2543, หน้า 28) กล่าวว่า ความคาดหวัง หมายถึง “ความเชื่อว่าสิ่งใดสิ่งหนึ่งน่าจะเกิดขึ้นและสิ่งใดไม่น่าจะเกิดขึ้นความคาดหวังจะเกิดขึ้นตรงตามความเชื่อหรือคาดการณ์ล่วงหน้าหรือไม่นั้นขึ้นอยู่กับประสบการณ์ของแต่ละคนหากความคาดหวังนั้นประสบผลสำเร็จหรือถูกต้องจะมีเจตคติที่ดีหรือมีความพึงพอใจต่อสิ่งนั้น แต่ถ้าหากความคาดหวังจากเป้าหมายไปสู่การปฏิบัติงานว่าหมายถึงความคาดหวัง(ความเป็นไปได้)ที่ว่าถ้ามีความพยายามแล้วย่อมนำไปสู่การกระทำแม้การกระทำที่เสร็จจะไม่บรรลุเป้าหมายเพราะงานยากเกินไปหรือประเมินค่าไม่เพียงพอหรือบุคคลขาดความชำนาญ”

รัฐการ สุรงค์พิตร (2543, หน้า 28) กล่าวว่า ความคาดหวังซึ่งมีสภาพเหมือน ตัวกระตุ้นจูงใจให้เกิดความพยายาม จะทำหน้าที่เชื่อมโยงระหว่างการใช้ความพยายามกับผลงานขั้นต้น ส่วนความเชื่อที่ว่า ผลงานขั้นต้นสำเร็จแล้ว จะยังให้ผลงานขั้นรองสัมฤทธิ์ผลตามมานั้น ย่อมมีสภาพเหมือนอุปกรณ์ทำหน้าที่เชื่อมโยงระหว่างผลงานขั้นต้นกับผลงานขั้นรอง

อุดม เอี่ยมมี กล่าวว่า (2551, หน้า 15) ความคาดหวังคือความต้องการที่ตนเองอยากได้รับจากการปฏิบัติงานของตนเองอยากได้รับจากการปฏิบัติกิจกรรมของตนเอง จากการปฏิบัติกิจกรรมของบุคคลอื่นหรือจากสังคม ซึ่งความคาดหวังนั้นอาจเป็นไปตามที่ตนเองต้องการหรือไม่ก็ได้

ประไพศรี สุทธิฉนวน (2551, หน้า 19) ได้สรุปความหมายของความคาดหวังไว้ว่า เป็นความต้องการ ความรู้สึก หรือความคิดอย่างมีวิจารณ์ญาณของบุคคลที่คาดการณ์ล่วงหน้าถึงสิ่งหนึ่งสิ่งใดว่าควรจะมี ควรจะเป็น หรือควรจะมีในสิ่งที่ดี ที่ถูกต้องหรือไม่ ขึ้นอยู่กับประสบการณ์ของแต่ละบุคคล

วัชรพล โทมรศักดิ์, (2550, หน้า 36) ได้สรุปความหมายของความคาดหวังไว้ว่า หมายถึง ความรู้สึกนึกคิด ความต้องการ ความมุ่งมั่น หรือคาดการณ์ของบุคคลต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เพื่อให้กระทำตามสิทธิหรือหน้าที่ และความรับผิดชอบ เพื่อให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่ถูกต้อง โดยมีมาตรฐานของตนเป็นเครื่องวัด ซึ่งการประเมินค่าของแต่ละคนที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งชนิดเดียวกันก็อาจแตกต่างกันได้ โดยความคาดหวังของบุคคลจะสูงหรือจะต่ำขึ้นอยู่กับประสบการณ์ที่ผ่านมา ระดับผลงานที่บุคคลกำหนด หรือคาดหมายว่าจะทำได้ ผลตอบแทนหรือความพอใจที่จะได้อีกาสที่จะได้รับผลตอบแทนนั้น

ธวัช ชาติวัฒนา, (2551, หน้า 26) ได้สรุปความหมายของความคาดหวังไว้ว่า ความคาดหวังคือ ระดับผลงานที่บุคคลกำหนดหรือคาดหมายว่าจะทำได้ หรือบุคคลที่อยู่ตำแหน่งนั้นควรจะทำได้

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า ความคาดหวัง หมายความว่า การที่บุคคลหนึ่งมีความรู้สึก ความต้องการ ความคิดในเรื่องต่างๆ ว่าควรจะเป็นเช่นไร อยากให้เกิดอะไรในอนาคต หรือให้เป็นไปตามความเหมาะสมกับเหตุการณ์ในอนาคต รวมถึงความต้องการที่ตนเองอยากได้จากการกระทำของตนเองและผู้อื่นหรือสังคม ให้เป็นไปตามที่ตนเองคิดไว้

1. องค์ประกอบของความคาดหวัง

ดารณี พานทอง พาลุสุข, (2530, หน้า 157) ได้กล่าวถึงแนวคิดเกี่ยวกับความคาดหวัง หรือ V.I.E Theory ประกอบด้วยองค์ประกอบที่สำคัญ 3 ประการ คือ

1) **V = Valance** คือ ความพึงพอใจ โดยแนวคิดเกี่ยวกับ Valance หมายถึง ความพึงพอใจของมนุษย์ที่มีต่อผลลัพธ์ (Outcomes) ของการกระทำ ลักษณะที่สำคัญที่สุดของความพึงพอใจของมนุษย์ คือ ระดับความพึงพอใจที่มนุษย์คาดหวังที่จะได้จากผลลัพธ์นั้น ไม่ใช่เกิดจากการเห็นคุณค่าของผลลัพธ์นั้นเสมอไป เช่น การเลือกผู้นำท้องถิ่นที่สัญญาว่าจะทำประโยชน์ให้ตนไม่ได้เลือกเพราะผู้นำท้องถิ่นนั้นเป็นคนดี

2) **I = Instrumentality** คือ เครื่องมือ อุปกรณ์ วิธีทางที่จะนำไปสู่ความพึงพอใจ Vroom อธิบายว่า Instrumentality หมายถึง ความเชื่อถือ วิธีการในการเชื่อมโยงผลลัพธ์อย่างหนึ่งไปสู่ผลลัพธ์อีกหลายอย่าง เช่น นักเรียนเชื่อว่าการเรียนเป็นวิธีการนำไปสู่การสอบได้ การสอบได้ที่หนึ่งไปสู่การได้รับประกาศนียบัตร และทั้งการสอบได้และได้รับประกาศนียบัตรจะนำไปสู่การบรรจุเข้าทำงาน โดยสรุปทั่วไป หมายถึง วิธีการที่มนุษย์เชื่อว่าจะนำไปสู่ผลลัพธ์ที่น่าพึงพอใจ และสามารถนำไปสู่เป้าหมายที่วางไว้ได้สำเร็จ หรือถ้าหากจะยกตัวอย่างในกรณีการเมืองการปกครอง วิธีการที่ประชาชนจะนำมาซึ่งการได้ผู้นำทางการเมืองของตนที่คาดหวังไว้ วิธีการ หรือเครื่องมือดังกล่าวนี้ก็คือ การที่ประชาชนจะต้องมีส่วนร่วมทางการเมือง เช่น การออกไปใช้สิทธิเลือกตั้ง หรือแม้แต่กระทั่งการรณรงค์ให้ผู้ใกล้ชิดญาติมิตรสหายให้ไปใช้สิทธิใช้เสียงในการที่จะเลือกตั้งผู้นำที่ตนเองปรารถนาอันจะนำไปสู่ผลลัพธ์ หรือผลเลือกตั้งส่งผลที่ให้ผู้ว่าผู้ว่านั้นชนะการเลือกตั้ง และเข้ามาแสดงบทบาทของผู้นำที่ตนตั้งเป้าหมาย หรือคาดหวังไว้ในพื้นที่ของตนต่อไป

3) **E = Expectancy** คือ ความคาดหวังของบุคคลนั้น ๆ บุคคลที่มีความต้องการหลายสิ่งหลายอย่าง ได้แก่ อาหาร ที่อยู่อาศัย เครื่องนุ่งห่ม ยารักษาโรค หากความต้องการพื้นฐานเหล่านี้ได้รับการตอบสนองแล้ว ก็จะมีความต้องการในระดับสูงขึ้น

Victor H. Vroom, (อ้างแล้ว หน้า 307) เป็นผู้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับทฤษฎีแห่งความคาดหวัง โดยมีความเห็นว่า บุคคลจะพิจารณาทางเลือกต่าง ๆ ที่มีอยู่ โดยจะเลือกทางเลือกที่เชื่อว่าจะนำไปสู่ การตอบแทน หรือรางวัลที่มีการตอบแทนสูงสุด Vroom กล่าวว่า การที่มนุษย์จะเลือกหรือตัดสินใจ กระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งนั้นมิใช่สาเหตุ หรือแรงจูงใจโดยอาศัยเหตุผล และปัจจัยหลายอย่างประกอบกัน โดย ที่บุคคลนั้นจะต้องมีความคาดหวังดังต่อไปนี้

- 1) ผลตอบแทนที่จะได้รับ
- 2) ความพอใจไม่พอใจต่อผลตอบแทนที่ได้รับ
- 3) ผลตอบแทนที่ได้รับเมื่อเปรียบเทียบกับผู้อื่น
- 4) โอกาสที่จะได้รับผลตอบแทนตามความคาดหวัง

นอกจากนี้ ความคาดหวังของบุคคลประกอบด้วยองค์ประกอบพื้นฐาน 3 ประการ คือ

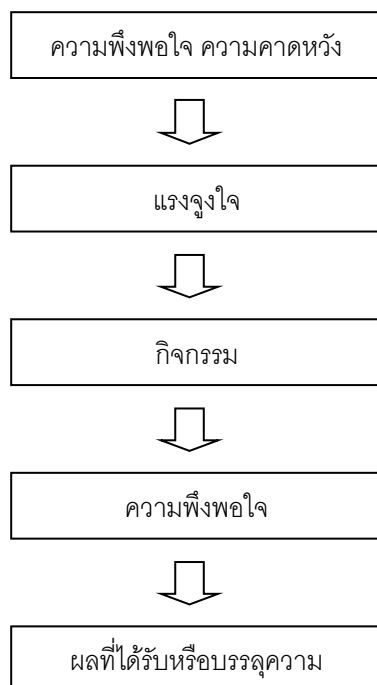
1) ความคาดหวังในความพยายามต่อการกระทำ หรือการปฏิบัติการเป็นการประมาณการ หรือการคาดการณ์ไว้ล่วงหน้าว่ามีความเป็นไปได้มากน้อยเพียงใด ต่อการแสดงพฤติกรรม หรือการ ลงมือทำงานอย่างใดอย่างหนึ่งว่าจะประสบผลสำเร็จหรือไม่ โดยพิจารณาระหว่างความสามารถของ ตนกับความพร้อมแต่ละด้านในสถานการณ์ต่าง ๆ

2) ความคาดหวังในการกระทำต่อผลลัพธ์หรือผลการปฏิบัติงานเป็นการคาดการณ์ หรือการ ประมาณการไว้ล่วงหน้าก่อนที่จะแสดงพฤติกรรม หรือลงมือทำงานว่าถ้ากระทำแล้วจะได้รับผลลัพธ์ อย่างไร

3) ความคาดหวังในคุณค่าของผลลัพธ์หรือรางวัลเป็นการคาดการณ์ หรือประมาณการในการ ให้คุณค่าของผลลัพธ์ หรือรางวัลจากการกระทำนั้น ๆ ซึ่งบุคคลจะมีความคาดการณ์หรือการประมาณ การในการให้คุณค่าของผลลัพธ์แตกต่างออกไปแต่ละบุคคล และหากสิ่งใดที่มีการให้ค่าสูงก็จะเป็น การจูงใจให้บุคคลเกิดการตัดสินใจเลือก

ความคาดหวัง และความพอใจจะเป็นสิ่งกำหนดกำลังความพยายามหรือแรงจูงใจของบุคคล ใดบุคคลหนึ่ง หากว่าความพอใจหรือความคาดหวังเท่ากับศูนย์ แล้วแรงจูงใจเท่ากับศูนย์ด้วย หากพนักงานคนใดคนหนึ่งต้องการเลื่อนตำแหน่งเป็นอย่างมาก (ความพอใจสูง) แต่ไม่มีความเชื่อมั่น ในตนเองว่าจะมีความสามารถ หรือทักษะสำหรับการปฏิบัติงานที่มอบหมายให้ได้ (ความคาดหวังต่ำ) หรือถ้าหากว่าพนักงานมีความเชื่อว่าเขาสามารถปฏิบัติงานที่มอบหมายให้ได้ (ความคาดหวังสูง) แต่ผลตามมามีคุณค่าสำหรับเขา (ความพอใจต่ำ) แรงจูงใจของการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งที่กล่าว มาจึงมีน้อยมาก

จากแนวคิดดังกล่าวเบื้องต้นสามารถนำมาแสดงขั้นตอนดังแผนผังต่อไปนี้

แผนภูมิที่ 2.1 แสดงขั้นตอนเกี่ยวกับความคาดหวัง

ฤทัยรัตน์ โสมนัส (2550, หน้า 7) ได้กล่าวว่า องค์ประกอบของความคาดหวังไว้ 3 ประการคือ

1) ความคาดหวังเกี่ยวกับผลที่เกิดขึ้นบุคคลจะมีพฤติกรรมอย่างไรขึ้นอยู่กับตัวเขาว่าการคาดหวังอย่างไรเกี่ยวกับผลที่ตามมาเช่นคนที่คาดหวังว่าถ้าเขามีการผลิตเพิ่มขึ้นเขาจะได้รับการยกย่องเขาก็จะตัดสินใจทำงานให้หนักขึ้นแต่ถ้าเขาคาดหวังว่าถึงแม้จะมีการผลิตเพิ่มขึ้นเขาไม่ได้รับประโยชน์อะไรเพิ่มขึ้นเลยเขาก็จะไม่ทุ่มเทในการทำงาน

2) ความพอใจหรือคุณค่าของผลที่เกิดขึ้นคือผลที่เขาคาดหวังว่าจะเกิดขึ้นนั้นก่อให้เกิดความพอใจหรือมีคุณค่าแก่เขาเพียงใด

3) ความคาดหวังเกี่ยวกับกำลังความพยายามกับผลการปฏิบัติงานความคาดหวังของบุคคลเกี่ยวกับความยุ่งยากในการปฏิบัติงานให้สำเร็จจะมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของบุคคลนั้นว่าจะปฏิบัติงานดังกล่าวหรือไม่

ดังนั้นจึงสามารถสรุปได้ว่า องค์ประกอบของความคาดหวังนั้น จะเป็นส่วนประกอบที่แสดงให้เห็นถึงปัจจัยที่มีผลต่อความคาดหวังของบุคคลใดบุคคลหนึ่ง โดยผลของความคาดหวังจะส่งผลต่อความพยายาม แรงจูงใจ ของบุคคลนั้น ในอนาคต หากมีความหวังสูงแล้วแรงจูงใจของการกระทำก็จะสูงตามไปด้วย จึงเห็นได้ว่าความคาดหวังมีความสัมพันธ์กับแรงจูงใจในการกระทำของมนุษย์เสมอ

2.6.4 ปัจจัยกำหนดความคาดหวัง

เฮอร์ล็อก (Hurlock), อังโน บดินทร์ บุตรดี,) ได้กล่าวถึงปัจจัยที่ทำให้บุคคลมีความคาดหวังแตกต่างกันไว้ดังนี้

1) อุดมการณ์ด้านวัฒนธรรม (Cultural ideals) วัฒนธรรมที่แตกต่างกันจะทำให้ มาตรฐานของความคาดหวังแตกต่างกัน ซึ่งมาตรฐานนี้ครอบคลุมถึงระดับความสำเร็จและทัศนคติต่อความสำเร็จ เมื่อเข้าสู่วัยรุ่นจะรับรู้ความคาดหวังของสังคมที่มีต่อตนเองและความรับผิดชอบของตนเองที่มีต่อสังคม การตั้งความคาดหวังของบุคคลในแต่ละสังคมจึงแตกต่างกันไป

2) ชนิดของครอบครัว (Kind of family) เด็กที่มาจากครอบครัวที่มั่นคงมีแนวโน้มที่จะตั้งจุดมุ่งหมายในอนาคตสูงกว่าเด็กที่ไม่มีความมั่นคงภายในครอบครัว เด็กที่ต้องย้ายถิ่นฐานบ่อย ๆ จะไม่สามารถคาดหวังหรือวางแผนอนาคตของตนเองได้ชัดเจนเท่าเด็กที่ไม่ต้องย้ายถิ่น ขนาดของครอบครัวจะไม่มีอิทธิพลต่อการตั้งเป้าหมายของเด็ก เด็กที่มีจากครอบครัวขนาดเล็กมีแนวโน้มที่จะพบความสำเร็จมากกว่าเด็กที่มาจากครอบครัวขนาดใหญ่ ทั้งนี้ เพราะครอบครัวขนาดเล็กพ่อแม่สามารถทุ่มเทและส่งเสริมให้เด็กมีความคาดหวังและสามารถวางแผนแนวทางให้เด็กไปสู่ความคาดหวังได้มากกว่าเด็กในครอบครัวขนาดใหญ่ ครอบครัวที่มีมารดาเป็นผู้นำเด็กมีแนวโน้มที่จะมีระดับความคาดหวังสูง อาจเป็นเพราะความสัมพันธ์ทางอารมณ์ระหว่างกัน โดยเฉพาะกับบุตรชาย

3) ชั้นทางสังคม (Ordinal position) ครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจปานกลางและฐานะเศรษฐกิจดี บิดามารดาจะให้ความคาดหวังแก่บุตรคนแรกและให้โอกาสแก่บุตรคนแรกมากที่สุด โดยเฉพาะถ้าเป็นบุตรชายซึ่งตรงกันข้ามกับครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดีขึ้น พี่โตขึ้นและมีงานทำเพื่อให้สมาชิกคนอื่นในครอบครัวขยับฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมสูงขึ้น

4) วินัย (Discipline) เด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบอัตโนมัติจะตั้งความคาดหวังไม่สอดคล้องกับความเป็นจริง ในทางตรงกันข้ามเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยจะตั้งความคาดหวังที่สอดคล้องกับความเป็นจริง

5) ฐานะในกลุ่ม (Group status) กลุ่มจะมีอิทธิพลต่อเด็กมาน้อยเพียงใดขึ้นกับฐานะของเด็กในกลุ่มและความคาดหวังของกลุ่มที่มีต่อเด็กเอง ถ้าฐานะของเด็กมั่นคงและไม่มีความจำเป็นที่จะต้องสร้างความประทับใจให้กับสมาชิกในกลุ่ม ระดับความคาดหวังของเด็กก็จะใกล้เคียงกับความเป็นจริง แต่เด็กที่ไม่มีบทบาทสำคัญในกลุ่มเด็กจะต้องการเลื่อนขั้นตนเองเข้าสู่ผู้นำในกลุ่ม ทำให้การตั้งความคาดหวังหลาย ๆ อย่างไม่อยู่บนรากฐานของความเป็นจริง ส่วนบุคคลที่ชอบแยกตัวเองความคาดหวังของกลุ่มจะมีผลต่อเขาเพียงเล็กน้อย

6) การให้กลไกการหลบหนี (Use of escape mechanisms) กลไกการหลบหนีที่มีผลต่อการตั้งความคาดหวังมากที่สุด คือ การฝันกลางวันในลักษณะต่าง ๆ กันก็มีความสำคัญ เช่น ฝันอยากจะเป็นพระเอกหรือนางเอก เด็กจะตั้งความคาดหวังไว้ว่าต้องประสบความสำเร็จและหลีกเลี่ยงความล้มเหลว ซึ่งอาจจะเป็นการตั้งความคาดหวังที่ไม่อยู่บนรากฐานของความเป็นจริงนัก

7) การบอกกล่าวถึงความคาดหวัง (Labelization of aspiration) ความคาดหวังของเด็ก ที่บอกกล่าวออกมามักจะอยู่บนพื้นฐานของความเป็นจริงมากกว่าการที่เด็กเก็บไว้ และคิดอยู่คนเดียว อย่างไรก็ตาม ความคาดหวังที่เด็กบอกกับเพื่อนสนิทจะเป็นลักษณะความใฝ่ฝันไม่ค่อยใกล้เคียงกับความเป็นจริงเท่ากับที่เขาบอกกับบิดา มารดา ครู หรือบุคคลที่ไม่ค่อยคุ้นเคยกัน เมื่อเด็กวัยรุ่นบอกถึงความคาดหวังของตนให้บุคคลอื่นฟัง จะเป็นการทำให้เขาพิสูจน์ตัวเอง โดยพยายามทำให้ได้ตามที่พูดไว้เพราะเขารู้ว่าหลายคนใส่ใจในสิ่งที่เขาพูดเขาไม่ต้องการพบสายตาที่มองดูเขาด้วยความผิดหวัง

8) ความล้มเหลวและความสำเร็จในอดีต (Past failures and successes) บุคคลที่ประสบความสำเร็จสม่ำเสมอ ๆ มีแนวโน้มที่มีความคาดหวังว่าจะได้รับความสำเร็จอีกในอนาคต ในทำนองเดียวกับบุคคลที่พบความผิดหวังซ้ำ ๆ มักคิดว่าอนาคตจะผิดหวังอีก ประสบการณ์เช่นนี้จะมีผลต่อการตั้งความหวังในอนาคตว่าบุคคลนั้นจะตั้งความคาดหวังไว้เหมาะสมกับสภาพความเป็นจริงหรือไม่เพียงไร

9) เพศ (Gender) บรรยากาศของบ้านและโรงเรียนจะส่งเสริมกระตุ้นให้เด็กชายตั้งความหวังสูงว่าเด็กหญิง เด็กชายมักถูกกระตุ้นให้มีความคาดหวังทางการศึกษา การงานและการประกอบอาชีพ แต่เด็กหญิงมักคาดหวังที่จะได้รับการยอมรับจากกลุ่ม การแต่งงาน ซึ่งเด็กเองก็ยังไม่รู้ว่าแต่งงานเมื่อไร แต่งานกับใครฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมหลังแต่งงานจะเป็นอย่างไรจึงเป็นเรื่องยากที่เด็กหญิงจะวางแผนในเรื่องเหล่านี้ ดังนั้น เด็กหญิงจึงมีแนวโน้มที่จะตั้งจุดหมายในระยะสั้นกว่าเด็กชายแม้ในเรื่องการเรียนเด็กหญิงมักจะวางแผนระยะสั้น เช่น เดือนต่อเดือน

10) เซาว์ปัญญา (Intelligence) เมื่อเด็กอยู่ในกลุ่มที่ค่านิยมต่อความสำเร็จสูง เด็กจะตั้งความคาดหวังให้ตนประสบความสำเร็จเหนือเพื่อน ๆ ในกลุ่มซึ่งอาจไม่อยู่บนรากฐานของความเป็นจริง อย่างไรก็ตามเด็กที่ฉลาดจะตั้งความคาดหวังของตนโดยอาศัยความสนใจ และความสามารถของตนมากกว่าทำตามจุดมุ่งหมายที่กลุ่มตั้งไว้ ในทางกลับกันเด็กที่ฉลาดน้อยจะตั้งความคาดหวังไว้ตามค่านิยมของกลุ่ม

11) บุคลิกภาพ (Personality) บุคลิกภาพมีอิทธิพลต่อความคาดหวังได้หลายกรณีด้วยกันในเรื่องการชดเชยบุคคลที่ไม่ยอมรับตนเองจะตั้งความคาดหวังโดยไม่คำนึงถึงความสามารถของตนเอง เพื่อปกปิดความไม่สามารถของตนเอง บุคคลที่มีความมั่นใจในตนเองจะตั้งความคาดหวังที่สอดคล้องกับความเป็นจริงกับตน ส่วนบุคคลที่มีความวิตกกังวลต่ำมีแนวโน้มจะตั้งความคาดหวังไว้สูง เนื่องจากคำนึงถึงความสำเร็จของตนมากกว่าความล้มเหลวอาจมีความคาดหวังไม่สอดคล้องกับความเป็นจริงได้ ส่วนบุคคลที่มีความวิตกกังวลสูงมักวิตกอยู่กับความล้มเหลวในอดีตทำให้มองอนาคตในแง่ดีน้อยกว่าจะเป็น

ดังนั้นจึงสามารถสรุปได้ว่า ปัจจัยที่กำหนดความคาดหวังแบ่งออกเป็น 11 ปัจจัย ดังนี้

1) อุดมการณ์ด้านวัฒนธรรม (Cultural Ideals) 2) ชนิดของครอบครัว (Kind of Family) 3) ชั้นทางสังคม (Ordinal Position) 4) วินัย (Discipline) 5) ฐานะในกลุ่ม (Group Status) 6) การให้กลไกการหลบหนี (Use of Escape Mechanisms) 7) การบอกกล่าวถึงความคาดหวัง (Labelization of Aspiration) 8) ความล้มเหลวและความสำเร็จในอดีต (Past Failures and Successes) 9) เพศ (Gender) 10) เซาว์ปัญญา (Intelligence) และ 11) บุคลิกภาพ (Personality) ซึ่งปัจจัยต่างๆ ล้วนมีอิทธิพลในการกำหนดความคาดหวังของมนุษย์ ทำให้เกิดแรงบันดาลใจ, ความพยายาม, ความทุ่มเท เพื่อให้ผลลัพธ์ที่ได้บรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้

2.7 บริบทของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา

ประวัติ ความเป็นมาของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา

วิทยาเขตล้านนา เป็นวิทยาเขตลำดับที่ 5 ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย จัดตั้งขึ้นโดยพระธรรมดิลก (จันทร์ กุสโล) เจ้าคณะภาค 4-5-6-7 (ธ) ซึ่งขณะนั้นดำรงสมณศักดิ์ที่พระเทพวิโดยความเห็นชอบร่วมกันของคณะสงฆ์จังหวัดเชียงใหม่ และคณะศิษย์เก่า มหามกุฏราชวิทยาลัย ทั้งนี้พระธรรมดิลก (ขันตี ขนติโก) เจ้าอาวาสวัดเจติยหลวงวรวิหารในขณะนั้น ได้อนุญาตและอำนวยความสะดวกให้วัดเจติยหลวงวรวิหารเป็นสถานที่ตั้งและดำเนินกิจการ (งานนโยบายและแผน, “รายงานประจำปี 2563)

ความเป็นมา ผู้คิดริเริ่มก่อตั้งวิทยาเขตล้านนาคือ นายอุทัย บุญเย็น ความคิดดังกล่าวเกิดขึ้นเมื่อวันที่ 10 สิงหาคม พ.ศ. 2533 ณ บ้านพักของ ดร.รัชพล ศิริวงศ์ทอง อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่

บุคคลทั้งสอง เป็นศิษย์เก่ามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย รุ่นที่ หลังสำเร็จ 23 การศึกษาศาสตรบัณฑิต ได้ไปศึกษาต่อที่ประเทศอินเดีย

นายอุทัย บุญเย็น ไปศึกษาต่อปริญญาโทที่มหาวิทยาลัยเดลี (Delhi University) จบ M.A. สาขารัฐศาสตร์ หลังสละสมณเพศได้เป็นอาจารย์ประจำที่มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตเชียงใหม่

ดร.รัชพล ศิริวงศ์ทอง ไปศึกษาต่อที่มหาวิทยาลัยพาราณสี (Banaras Hindu University) จบ M.A. และ Ph.D. หลังสละสมณเพศได้เป็นอาจารย์ประจำที่มหาวิทยาลัยพายัพ จังหวัดเชียงใหม่

นายอุทัย บุญเย็น ได้นำแนวคิดที่จะตั้งวิทยาเขตไปปรึกษาศิษย์เก่า มมร. ที่รับราชการอยู่ในจังหวัดเชียงใหม่ ศิษย์เก่าขณะนั้นประกอบด้วย

1. ศาสตราจารย์แสง จันทร์งาม ป.ธ.6, ศน.บ., A.I.E., M.A. ภาควิชาปรัชญาและศาสนา คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

2. รองศาสตราจารย์สมหมาย เปรมจิตต์ ป.ธ. 9, ศน.บ., M.A. ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

3. รองศาสตราจารย์ ดร.สุวิทย์ รุ่งวิสัย ป.ธ.5, M.A. Ph.D. ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

4. รองศาสตราจารย์ ดร.สิทธิ บุตรอินทร์ ป.ธ.6, ศน.บ.,M.A., Ph.D. ภาควิชาปรัชญาและศาสนา คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

5. ผู้ช่วยศาสตราจารย์วิมลสรรค์ ไสลวงษ์ ป.ธ. 5, ศน.บ., M.A. ภาควิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

6. อาจารย์วินัย ปิ่นมณี ป.ธ.8, ศน.บ., M.A. ภาควิชาภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

7. ดร.บาลี พุทธิรักษา ป.ธ. 7, กศ.บ., อ.ม., Ph.D.รองผู้อำนวยการสถาบันวิจัยสังคม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

8. ดร.ประมวล เพ็งจันทร์ ป.ธ.5, B.A.,M.A., Ph.D. ภาควิชาปรัชญา และศาสนา คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

9. อาจารย์ประพัฒน์ โปธิกลางดอน สหวิทยาลัยล้านนาเชียงใหม่

ศาสตราจารย์แสง จันทร์งาม ได้ประสานงานกับพระเถระฝ่ายธรรมยุต อาทิ พระธรรมดิลก (ขันตี ขนฺติโก)เจ้าอาวาสวัดเจติยทัฬห และรองเจ้าคณะภาค 4- 7(ธ) พระเทพกวี (จันทร์ กุสโล)

เจ้าอาวาสวัดป่าตาราภิรมย์ เจ้าคณะจังหวัดเชียงใหม่ ลำพูน แม่ฮ่องสอน (ธ) (สมณศักดิ์และตำแหน่งขณะนั้น) เพื่อแจ้งความตั้งใจที่จะเปิดวิทยาเขตและขอคำปรึกษา

เมื่อทุกฝ่าย พร้อมให้การสนับสนุนนายอุทัย บุญเย็น ได้รวบรวมสมาชิกเตรียมคณะทำงานขึ้น และได้ทีมงานเป็นแนวร่วม คนคือ นายกมล บุตรชารี นายบัณฑิต รอดเทียน นายเมธีรัตน์ นวะ 4 บุศย์ และนางสาววาสนา วงศ์ยิ้มย่อง

งานเร่งด่วนอันดับแรกคือ เข้าพบพระเทพวราจารย์ (แบน กิตติสารโ) รองเลขาธิการฝ่ายบริหาร พระปริยัติเมธี (พิมพ์ ถามวุฑโฒ) รองเลขาธิการฝ่ายกิจการนักศึกษา และพระครูสุภัทรสารโสภณ (ถวิล กนตสิริ) ผู้ช่วยเลขาธิการ (สมณศักดิ์และตำแหน่งขณะนั้น) ผู้บริหารระดับสูงของสภาการศึกษามหามกุฏราชวิทยาลัย เพื่อขอคำปรึกษาและหาแนวทางในการปฏิบัติ

นายอุทัย บุญเย็น และนายกมล บุตรชารี ได้ทำโครงการจัดตั้งวิทยาเขต โดยอาศัยสำนักงานเลขานุการในสมเด็จพระญาณสังวร สมเด็จพระสังฆราช วัดบวรนิเวศวิหาร เป็นสถานที่จัดทำ พระมหาสุวิทย์ ปิยวิโช ป.ธ.ศน 9.บ., M.A. ผู้ช่วยเลขานุการในสมเด็จพระญาณสังวร (ปัจจุบันคือพระศรีญาณโสภณ วัดพระราม9) คอยช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกด้านวัสดุอุปกรณ์ทุกอย่าง

7 ธันวาคม 2533 พระเทพกวี (จันทร์ กุสโล) เจ้าคณะจังหวัดเชียงใหม่ ลำพูน แม่ฮ่องสอน มีหนังสือที่ 33/2533 ถึงเลขาธิการสภาการศึกษามหามกุฏราชวิทยาลัย เรื่องขอตั้งวิทยาเขตของสภาการศึกษามหามกุฏราชวิทยาลัย

18 มกราคม 2534 สภาการศึกษาฯ โดยพระครูสุภัทรสารโสภณ เลขานุการสำนักงาน ได้มีหนังสือที่ มมร. 007/ 2534 ถึงเจ้าคณะจังหวัดเชียงใหม่ แจ้งการรับหลักการ และจะส่งเจ้าหน้าที่มาศึกษารายละเอียดเพื่อประกอบการพิจารณาอนุมัติ

การประชุมครั้งนั้น ที่ประชุมเสนอให้เปลี่ยนสถานที่ตั้งวิทยาเขต จากวัดล้านนาญาณสังวราราม ตำบลสบเปา อำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ มาตั้งที่วัดเจติยंहलग อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ แทน เพราะการคมนาคมสะดวกกว่าที่เดิม

คณะสงฆ์โดยพระธรรมดิลก (ขันตี ขนติโก) เจ้าอาวาสวัดเจติยंहलग ได้มอบอาคารให้เป็นสถานที่ดำเนินการ 2 หลังคือ อาคารหอสมุดแหวน สุฉินโณ เป็นสำนักงานวิทยาเขต อาคารสามัคคีวิทยาทาน เป็นอาคารเรียน และอนุมัติทุนซ่อมแซมอาคารสามัคคีวิทยาทานอีกด้วย

ขณะที่กำลังรอกการอนุมัติให้จัดตั้งวิทยาเขตคณะผู้ทำงานได้ปรารภถึงโรงเรียนสามัคคีวิทยาทาน ซึ่งเป็นโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญ ของวัดเจติยंहलग พระธรรมดิลก (ขันตี ขนติโก) เจ้าอาวาสวัดเจติยंहलग เมื่อครั้งดำรงสมณศักดิ์ที่ พระเทพสารเวที ได้จัดตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 24 พฤศจิกายน 2515 โดยเปิดสอนระดับประถมศึกษาตอนปลายถึงมัธยมศึกษาตอนต้นและเลิกกิจการเมื่อ พ.ศ. 2527

คณะผู้ทำงานโดยนายอุทัย บุญเย็น ได้เสนอขออนุญาตเปิดโรงเรียนสามัคคีวิทยาทานอีกครั้ง เมื่อได้รับอนุญาตจากทางวัดแล้ว จึงได้ดำเนินการโดยขออนุมัติจากจังหวัดและกรมการศาสนาเปิดโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลายขึ้น ที่วัดเจดีย์หลวง ในปีการศึกษา 2534

ปีการศึกษา 2535

วัดเจดีย์หลวงมอบอาคารอเนกประสงค์ให้เป็นอาคารเรียนเพิ่มอีก 1 หลัง และได้ย้ายโรงเรียนสามัคคีวิทยาทานมาไว้ที่อาคารอเนกประสงค์

ปีการศึกษา 2536

เปิดรับสมัครพระภิกษุที่จบ พ.ม. (พิเศษมัธยม) เข้าศึกษาระดับปริญญาตรี หลักสูตร 2 ปี โดยเข้าศึกษาในคณะศึกษาศาสตร์ มีผู้สมัครเข้าเรียน 13 รูป

ปีการศึกษา 2537

สภาการศึกษามหามกุฏราชวิทยาลัยมีคำสั่งที่ 9/2537 แต่งตั้งกรรมการสภาวิทยาเขต และมีคำสั่งที่ 18/2537 แต่งตั้งผู้ช่วยอธิการบดี ประจำวิทยาเขต 4 ท่าน

ในปีเดียวกันนี้ มีนักเรียนนักศึกษาเพิ่มมากขึ้นอาคารไม่พอกับจำนวนนักศึกษา วัดเจดีย์หลวง จึงมอบอาคารรุจิรวงศ์ เพิ่มอีก 1 หลัง และวิทยาเขตล้านนา สร้างอาคารเรียนชั่วคราว เพิ่มอีก 1 หลัง ด้านทิศเหนือติดกับวิหารพระสังกัจจายน์

ปีการศึกษา 2538

มีการเปิดอบรมภาษาอังกฤษแก่ผู้มาสมัครเป็นเวลา 1 เดือน โดย British Council Chiang Mai ส่งคณาจารย์มาให้การอบรมฟรี มีการปรับโครงสร้างบริหารภายใน แต่งตั้งผู้เชี่ยวชาญพิเศษ ประจำวิทยาเขต แต่งตั้งเจ้าหน้าที่ประจำส่วนงานและแต่งตั้งบุคลากรสายบริหารตามโครงสร้างการบริหารใหม่ ในด้านการจัดการศึกษามีการแต่งตั้งรองคณบดี ประจำคณะทั้ง 4 คณะ

มูลนิธินายห้างโรงปูนผู้หนึ่ง สร้างอาคารหอสมุด ฟ.เอสเปอร์เซ่น ถวายวิทยาเขตล้านนา เป็นอาคาร 3 ชั้น ราคา 4,000,000 บาท

ปีการศึกษา 2539

นักศึกษาวิทยาเขตล้านนารุ่นแรก เข้ารับปริญญาศาสนศาสตรบัณฑิต ที่วัดบวรนิเวศวิหาร เมื่อวันที่ 29 พฤษภาคม 2539 สภาการศึกษามหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา จัดงานต้อนรับ ณ พระวิหารจัดเจดีย์หลวงเมื่อวันที่ 30 พฤษภาคม 2539

ปีการศึกษา 2540

มีการเปลี่ยนแปลงทางการบริหารและการจัดการทั้งภายในและภายนอก ภายในมีบุคลากรรุ่นบุกเบิกลาออกไป 2 ท่าน คือ นายเมธีรัตน์ นวะบุศย์ ไปรับราชการที่สถาบันราชภัฏนครราชสีมา และนางวาสนา นวะบุศย์ (วงศ์ยมย่อง) ไปสอนที่มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล นครราชสีมา ภายหลังมีการประกาศใช้ พ.ร.บ. มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย เมื่อวันที่ 1 ตุลาคม 2540 ประกาศใช้ในราชกิจจานุเบกษาเล่มที่ 114 ตอน 51 ก

ปีการศึกษา 2541

วิทยาเขตลำนานาเริ่มเข้าสู่ภาวะวิกฤตทางการบริหารภายใน บุคลากรเริ่มแตกแยกทางความคิดและการกระทำ ส่วนกลางได้ตั้งคณะกรรมการมาสอบสวนหาข้อเท็จจริง

ปีการศึกษา 2542

วิทยาเขตลำนานา ตกอยู่ในภาวะวิกฤต อย่างแท้จริง ผู้บริหารระดับสูงลาออกจากตำแหน่ง นักศึกษาเดินขบวนประท้วงอาจารย์ที่ก่อความแตกแยก มหาวิทยาลัยส่วนกลางโดยอธิการบดี และรองอธิการบดี ต้องไปประณบออิทธิฤทธิ์ จังหวัดเชียงใหม่ และแต่งตั้งพระมหานายก (แสวง ธรรมเมสโก) รองอธิการบดีฝ่ายเผยแผ่และวิเทศสัมพันธ์ รักษาการในตำแหน่งรองอธิการบดีวิทยาเขตลำนานา

ปีการศึกษา 2543

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ส่วนกลาง แต่งตั้งพระมหานายก (แสวง ธรรมเมสโก) รองอธิการบดีฝ่ายเผยแผ่และวิเทศสัมพันธ์ รักษาการในตำแหน่งรองอธิการบดี วิทยาเขตลำนานา เป็นสมัยที่ การบดี วิทยาเขตลำนานา แต่งตั้งนายอนุพันธ์ อภิขยานุภาพ รักษาการในตำแหน่งผู้ช่วยอธิการบดี 2 แต่งตั้งพระกิตติสารมณี (วรรณรงค์ ตวณโณ) หัวหน้ากองกลาง สำนักงานอธิการบดี รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการวิทยาลัยศาสนศาสตร์ แต่งตั้งพระมหาบุญศรี ญาณวุฑโฒ รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการศูนย์บริการวิชาการ ต่อมาได้แต่งตั้ง พระศรีมงคลเมธี อาจารย์ประจำคณะศาสนาและปรัชญา รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการศูนย์บริการวิชาการแทนพระมหาบุญศรี ญาณวุฑโฒ แต่งตั้งพระมหาทองสุข สุทธิศิริ อาจารย์ประจำคณะมนุษยศาสตร์ รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการสำนักงานวิทยาเขตลำนานา ท้ายสุดแต่งตั้ง รองศาสตราจารย์สุวิทย์ รุ่งวิสัย ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยอธิการบดีวิทยาเขตลำนานา และได้เลื่อนสมณศักดิ์เป็น “พระราชพิศาลมณี”¹(ศูนย์บริการวิชาการ ,รายงานประจำปี ,2546)

ข้อมูลของศูนย์การศึกษาศาสนาบัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา ได้จัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาขึ้น โดยมีความมุ่งมั่นที่จะจัดการศึกษาและวิจัยเฉพาะทาง ให้เป็นไปอย่างมีคุณภาพ มีมาตรฐาน และมีความเป็นสากล

สถานที่ตั้ง

เลขที่ วัดเจดีย์หลวง ถนนพระปกเกล้า ตำบลพระสิงห์ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ 103

วัตถุประสงค์

1. เพื่อขยายการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยออกสู่ส่วนภูมิภาค
2. เพื่อจัดการศึกษาให้สนองนโยบายคณะสงฆ์และรัฐบาลไทย
3. เพื่อบริการการศึกษาและสร้างสรรค์กิจกรรมทางพระพุทธศาสนาให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
4. เพื่อเป็นศูนย์ศึกษาวิจัย และแหล่งข้อมูลวิชาการทางพระพุทธศาสนาในภาคเหนือ
5. เพื่อเป็นแหล่งรวมสร้างสรรค์งานวิชาการทางพระพุทธศาสนา ระหว่างผู้รู้ทั้งในและนอกประเทศ รวมทั้งให้บริการวิชาการพระพุทธศาสนาแก่ชุมชน
6. เพื่อทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม และขนบธรรมเนียมอันดีงามของประเทศ

ปรัชญา (Philosophy)

“ความเป็นเลิศทางวิชาการ ตามแนวพระพุทธศาสนา”

Academic Excellence based on Buddhism

ปณิธาน (Aspiration)

มุ่งมั่นผลิตบัณฑิตทางพระพุทธศาสนาให้มีความรู้คู่คุณธรรม มีความสามารถในการคิดเป็น พูดเป็น ทำเป็น และคิดดี พูดดี ทำดี ตามแนวทางแห่งพระพุทธศาสนา

วิสัยทัศน์ (Vision Statements)

1. เป็นสถาบันการศึกษาที่มีความเป็นเลิศทางวิชาการตามแนวพระพุทธศาสนาในระดับนานาชาติ
2. เป็นสถาบันการเรียนรู้ตลอดชีวิตของมวลชนที่ผลิตบัณฑิตตามแนวพระพุทธศาสนาและบุคลากรด้านต่าง ๆ ที่มีความรู้ความสามารถ มีศีลธรรมในการดำรงชีวิตแบบพุทธ
3. เป็นศูนย์กลางแห่งภูมิปัญญาทางพระพุทธศาสนาของโลกที่สามารถชี้แนะและยุติความขัดแย้งในสังคมโดยใช้หลักพุทธธรรม
4. เป็นสถาบันที่เน้นทำวิจัยพัฒนาตามกรอบแห่งศีลธรรม ส่งเสริมงานวิจัยเชิงลึกด้านพระพุทธศาสนาและนำผลการวิจัยไปพัฒนาสังคมและคณะสงฆ์ ทั้งในระดับชาติและนานาชาติ

พันธกิจ (Mission)

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย มีพันธกิจที่จะต้องดำเนินการให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ ดังนี้

1. ผลิตบัณฑิตทางด้านพระพุทธศาสนา ให้มีคุณสมบัติตามปรัชญาของมหาวิทยาลัยและกระจายโอกาสให้พระภิกษุสามเณร คฤหัสถ์ และผู้สนใจมีโอกาสศึกษามากขึ้น
2. วิจัยและพัฒนางานวิชาการ เพื่อสร้างองค์ความรู้ทางด้านวิชาการพระพุทธศาสนาใหม่ ๆ ให้สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ และเผยแพร่องค์ความรู้ในระบบเครือข่ายการเรียนรู้ที่ทันสมัย
3. สร้างเสริมให้บริการวิชาการแก่สังคม ชุมชนและท้องถิ่น โดยเฉพาะวิชาการทางพระพุทธศาสนา เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตรประจำวัน และสร้างสันติสุขให้เกิดในสังคม ชุมชนและท้องถิ่น สามารถชี้นำสังคม และยุติข้อขัดแย้งในหลักวิชาการพระพุทธศาสนา และจริยธรรม
4. รวบรวมและจัดเก็บข้อมูล ด้านศาสนาและศิลปวัฒนธรรมเพื่อให้มหาวิทยาลัย เป็นแหล่งค้นคว้า ทำนุบำรุงรักษาภูมิปัญญาไทยและท้องถิ่น รวมทั้งสร้างชุมชนที่เข้มแข็งเพื่อให้มีภูมิคุ้มกันวัฒนธรรมที่ไม่เหมาะสม
5. ปรับปรุงระบบบริหารจัดการมหาวิทยาลัยให้ได้มาตรฐานสากล วัตถุประสงค์หลัก

(Objective)

- 1) ผลิตบัณฑิตให้มีคุณภาพ ทั้งด้านความรู้และความประพฤติ
- 2) สร้างสังคมไทยให้เป็นสังคมที่มีภูมิคุ้มกัน และมีคุณภาพ
- 3) สร้างสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้
- 4) สร้างสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งสมานฉันท์และเอื้ออาทรต่อกัน
- 5) สร้างระบบการบริหารองค์การให้เป็นองค์การที่มีมาตรฐานสากล

นโยบาย (Policy)

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย มีนโยบายในด้านดำเนินงานให้สอดคล้องกับ วิสัยทัศน์ และพันธกิจ ดังนี้

1. ผลิตบัณฑิตทางด้านวิชาการพระพุทธศาสนา ที่มีคุณภาพและมีมาตรฐาน ทั้งด้านความรู้ ความประพฤติ มีพรหมวิหารธรรม
2. แสวงหาองค์ความรู้ใหม่ๆ ด้านวิชาการพระพุทธศาสนา สังคมและด้านศิลปวัฒนธรรม
3. บริการวิชาการพระพุทธศาสนาแก่ชุมชนอย่างกว้างขวาง เป็นศูนย์กลางแห่งการแสวงหาความรู้วิชาการพระพุทธศาสนา
4. ทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมของชาติ สร้างภูมิคุ้มกันวัฒนธรรมที่ไม่เหมาะสม ดำรงความเป็นชาติไทยตามวิถีประเพณี และวัฒนธรรมทางพระพุทธศาสนา

5. บริหารจัดการมหาวิทยาลัย ให้ทันสมัย มีความโปร่งใสเป็นธรรม เน้นประสิทธิผล มีระบบสวัสดิการที่ดี สอดคล้องกับการเรียนรู้ตามอัธยาศัย และการเรียนรู้ตลอดชีวิต

การเปิดดำเนินการ เริ่มตั้งแต่ปีการศึกษา 2534 โดยได้รับความอุปถัมภ์เงินค่าใช้จ่ายเบื้องต้นจากมูลนิธิมหามกุฏราชวิทยาลัยในพระบรมราชูปถัมภ์ และมีวัตถุประสงค์ในการก่อตั้ง ดังนี้

1. เพื่อขยายการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยออกสู่ส่วนภูมิภาค
2. เพื่อจัดการศึกษาให้สนองนโยบายของคณะสงฆ์ และรัฐบาลไทย
3. เพื่อบริการการศึกษา และสร้างสรรค์กิจกรรมทางพระพุทธศาสนา ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

4. เพื่อเป็นศูนย์ศึกษาวิจัย และแหล่งข้อมูลวิชาการพระพุทธศาสนาในภาคเหนือ

โครงสร้างมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา

โครงสร้างหลักของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา แบ่งส่วนงานออกเป็น 4 ส่วนงาน โดยขึ้นตรงต่อมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย มีรองอธิการบดี และผู้ช่วยอธิการบดี เป็นผู้รักษาการแทนอธิการบดีในการกำกับดูแลในส่วนวิทยาเขต ซึ่งสามารถแบ่งผังโครงสร้างได้ดังนี้

บุคลากรมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา ประกอบด้วย

1. คณะกรรมการบริหารวิทยาเขต ซึ่งทำหน้าที่กำกับดูแล และบริหารจัดการเกี่ยวกับการดำเนินงานของมหาวิทยาลัย ไม่ว่าจะเป็นด้านารงบประมาณ ด้านการจัดการศึกษา และด้านบริการวิชาการ ซึ่งคณะกรรมการบริหารวิทยาเขตประกอบไปด้วยดังนี้

ตารางที่ 4.1 แสดงรายชื่อคณะกรรมการบริหารวิทยาเขต

รายชื่อคณะกรรมการ	ตำแหน่ง	ดำรงตำแหน่ง
พระครูสุนทรมหาเจติยานุรักษ์, (ผศ.ดร.)	รองอธิการบดี	ประธานกรรมการ
พระมหาสกุล มหาวิโร, (ผศ.ดร.)	ผอ.สำนักงานวิทยาลัย	กรรมการ
พระครูวินัยธรสฤษดิ์ชัย ญาณวิโร, (ดร.)	ผอ.วิทยาลัยศาสนศาสตร์	กรรมการ
พระมหาบุญณสมบัติ ปภาโกโร	ผอ.ศูนย์บริการวิชาการ	กรรมการ
ดร.ตระกูล ชำนาญ	ผู้ช่วยอธิการบดี	กรรมการและเลขานุการ
ผศ.ดร.โผน นามณี	กรรมการบริหารวิทยาเขต	กรรมการ
ผศ.ดร.ทรงศักดิ์ พรหมดี	กรรมการบริหารวิทยาเขต	กรรมการ
อาจารย์วิรัช ภูมาศรี	กรรมการบริหารวิทยาเขต	กรรมการ

2) บุคลากรที่ปฏิบัติงานภายในวิทยาเขต ซึ่งจำแนกเป็นสายสอน จำนวน 43 รูป/คน และสายสนับสนุน จำนวน 32 คน จำแนกตามวุฒิการศึกษาดังนี้

ตารางที่ 2.1 แสดงรายละเอียดวุฒิการศึกษาของบุคลากร

ประเภทบุคลากร	รวมทั้งสิ้น	ต่ำกว่าปริญญาตรี	ปริญญาตรี	ปริญญาโท	ปริญญาเอก
อาจารย์ประจำ	21	-	-	9	12
อาจารย์สัญญาจ้าง	22	-	-	11	11
เจ้าหน้าที่	16	-	2	14	-
ลูกจ้างประจำ	2	1	1	-	-
ลูกจ้างชั่วคราว	14	2	7	5	-
รวม	75	3	10	39	23

ระบบการศึกษา

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา มีการจัดการศึกษา 3 ระดับ คือ

1. ระดับปริญญาตรี เปิดสอนในหลักสูตรปริญญาตรี (หลักสูตร 4 ปี) รับผู้จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 หรือเทียบเท่า ในกรณีเข้าศึกษาต่อคณะศึกษาศาสตร์ ใช้เวลาเรียน 5 ปี
2. ระดับปริญญาโท (หลักสูตร 2 ปี) รับจากผู้จบปริญญาตรีทุกสาขาวิชาหรือเทียบเท่า ปีการศึกษา 2564 มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา จัดการเรียนการสอน 4 หลักสูตร รวมทั้งสิ้น 6 สาขาวิชา โดยจำแนกตามหลักสูตร ดังนี้

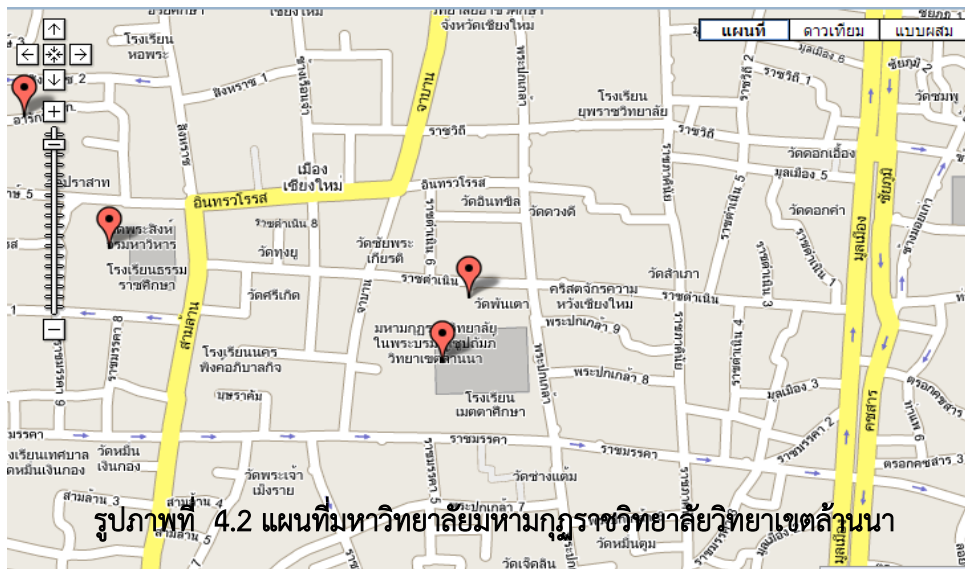
2.1 หลักสูตรปริญญาตรี เปิดสอน 1) หลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต เปิดสอน สาขาวิชาการปกครอง 2) หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต เปิดสอน สาขาการสอนภาษาไทย, สาขาการสอนภาษาอังกฤษ, สาขาการสอนสังคมศึกษา 3) หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต, เปิดสอน สาขาภาษาอังกฤษ 4) หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต, เปิดสอน สาขาพุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนา

2.2 หลักสูตรปริญญาโท 2 หลักสูตร, 1) หลักสูตรศาสนศาสตรบัณฑิต เปิดสอน สาขาวิชาพุทธศาสนาและปรัชญา 2) หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต เปิดสอน สาขาวิชาบริหารการศึกษา

2.3 หลักสูตรปริญญาเอก หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชา พุทธศาสนาและปรัชญา

3. สถานที่ตั้งมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา ตั้งอยู่ภายในวัดเจดีย์หลวงวรวิหาร เลขที่ 103 ถนนพระปกเกล้า ตำบลพระสิงห์ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ปรากฏผังแผนภาพต่อไปนี้

2.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาวิจัยมุมมองของประชาชนต่อการได้มาซึ่งวุฒิสภาในบทเฉพาะกาลตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ผู้วิจัยได้รวบรวมผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องไว้ดังนี้

วิจิตรา ชัยชนะ (2545) ทำ การวิจัยความคิดเห็นของข้าราชการรัฐสภาที่มีต่อบทบาท และความรับผิดชอบของสมาชิกวุฒิสภาที่มาจากการเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชน โดยทำการศึกษา ลักษณะพื้นฐานบางประการของกลุ่มประชากร ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความคิดเห็นของข้าราชการรัฐสภา ได้แก่ การปฏิบัติหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญ การปฏิบัติตามข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา การปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมของสมาชิกวุฒิสภาและกรรมาธิการ และการปฏิบัติหน้าที่ในฐานะเป็นสถาบันทางการเมือง ผลการศึกษาพบว่า ความคิดเห็นของข้าราชการรัฐสภาที่มีต่อบทบาทและความรับผิดชอบของสมาชิกวุฒิสภาที่มาจากการเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชนอยู่ในระดับปานกลาง และเฉพาะด้านอายุเท่านั้นที่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของข้าราชการรัฐสภา ส่วนเพศ ระดับการศึกษา ระดับตำแหน่ง ระยะเวลาการทำงานที่รัฐสภา หน่วยงานที่สังกัด และความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการได้มา และอำนาจหน้าที่ของวุฒิสภาไม่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของข้าราชการรัฐสภา

สำนักวิจัย สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (2545) ทำการวิจัยบทบาทและความรับผิดชอบของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาในอนาคตตามทัศนะของประชาชนในการศึกษาได้แบ่งประเด็นของการศึกษาออกเป็น 6 ประเด็น ได้แก่ 1) ความรู้ทั่วไปทางการเมืองเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญของประชาชน 2) ความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการเมืองและกิจกรรมการเมืองต่าง ๆ 3) ความรู้ความเข้าใจและทัศนะของประชาชนเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 4) ความรู้ความเข้าใจและทัศนะของประชาชนเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของสมาชิกวุฒิสภา 5) ความคาดหวังของประชาชนเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา และ 6) การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ผลการศึกษาพบว่า ในประเด็นเกี่ยวกับความรู้ทั่วไปทางการเมืองเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญของประชาชน ประชาชนส่วนใหญ่ทราบว่าประเทศไทยมีรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ แต่มีเพียงครึ่งหนึ่งเท่านั้นที่ทราบว่าสมาชิกวุฒิสภามาจากการเลือกตั้ง ในส่วนของความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการเมืองและกิจกรรมการเมืองต่าง ๆ พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่เห็นด้วยว่าการเมืองเป็นเรื่องที่สำคัญและควรให้ความสนใจส่วนความรู้ความเข้าใจและทัศนะของประชาชนเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของสมาชิกวุฒิสภา พบว่า บทบาทหน้าที่และความ

รับผิดชอบของสมาชิกวุฒิสภาที่ประชาชนทราบและเห็นด้วยมากที่สุด คือ บทบาทในการปฏิบัติงาน ในหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริตเพื่อประโยชน์ส่วนรวมของประชาชนชาวไทยในประเด็นของความ คาดหวังในบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของสมาชิกวุฒิสภาของประชาชน พบว่า ประชาชนมี ความคาดหวังให้สมาชิกวุฒิสภาประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักการเมืองและประชาชนโดย ไม่เกี่ยวข้องกับผู้มีอิทธิพลและสิ่งผิดกฎหมายมากที่สุดเช่นเดียวกันส่วนในเรื่องของการมีส่วนร่วม ทางการเมืองของประชาชนนั้น พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองในรูปแบบต่าง ๆ ค่อนข้างมาก แต่พบว่าประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับพื้นฐาน เช่น การติดตามข่าวสาร ทางการเมือง การไปใช้สิทธิเลือกตั้ง มากกว่าการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับที่สูงขึ้น เช่น การใช้ กำ ลังกาย กำ ลังทรัพย์ เพื่อช่วยเหลือพรรคการเมือง

บรรจุกรัย เกริกพิทยา (2546) ทำ การวิจัย บทบาทของสมาชิกวุฒิสภาในการพัฒนาชุมชน: กรณีศึกษาเฉพาะอำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี โดยทำ การศึกษาลักษณะพื้นฐานบางประการของ กลุ่มประชากรกับความคิดเห็นของประชาชน ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความคิดเห็นต่อบทบาทของสมาชิก วุฒิสภาในการพัฒนาชุมชนด้านการพัฒนาสังคม ด้านการพัฒนาการเมือง และด้านการพัฒนา สิ่งแวดล้อม ผลการศึกษาพบว่า ความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาทของสมาชิกวุฒิสภาในการ พัฒนาชุมชนอยู่ในเกณฑ์ต่ำสมาชิกวุฒิสภาไม่ได้มีการดำ เนินการกับการพัฒนาชุมชนด้านสังคมในทุก เรื่อง หรือมีการดำ เนินการบ้างแต่ใช้ระยะเวลายาวนานมากกว่าจะดำเนินการสักครั้งหนึ่ง

นรนิติ เศรษฐบุตร และ สมคิด เลิศไพฑูรย์ (2545) ทำการวิจัยประสิทธิผลของรัฐสภาไทย โดยทำการศึกษามุ่งเน้นที่จะประเมินประสิทธิผลของรัฐสภาไทย อันเป็นสถาบันการเมืองหนึ่งที่ รัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันมีเจตนารมณ์ที่ปรับปรุงให้ดีขึ้น โดยแบ่งหน้าที่ของรัฐสภาของไทยไว้เป็น 3 ด้านใหญ่ ๆ คือ 1. การทำ หน้าที่ในด้านการตรากฎหมาย 2. การทำ หน้าที่ในการตรวจสอบฝ่าย บริหาร และ 3. การทำ หน้าที่แต่งตั้งบุคคลในองค์กรที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ และการถอดถอน ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองต่าง ๆ นอกเหนือจากหน้าที่ทั้ง 3 ด้านดังกล่าวแล้ว ได้ตั้งวัตถุประสงค์ใน การศึกษาไว้อีก 2 ข้อ คือ 1. ศึกษาการเป็นตัวแทนของปวงชนชาวไทยของรัฐสภา และ 2. ศึกษา ทิศนคติและความคิดเห็นของประชาชนว่า มีความพอใจกับการทำ งานของรัฐสภาไทยนับตั้งแต่มี รัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันหรือไม่ และอย่างไร ผลการศึกษาพบว่า 1. ประสิทธิผลของการทำ หน้าที่ ตรากฎหมาย คณะผู้วิจัยพบว่า รัฐสภาไทยหลังการประกาศใช้รัฐธรรมนูญสามารถตรากฎหมายได้ มากขึ้น และการอภิปรายร่างกฎหมายของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภามีคุณภาพมาก

ขึ้น แต่ก็พบปัญหาความล่าช้าบ้างในขั้นการริเริ่มและการนำ เสนอกฎหมาย การตรวจพิจารณาร่างกฎหมายในขั้นกรรมาธิการการตรวจพิจารณาร่างกฎหมายในที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร และการตรวจพิจารณาร่างพระราชบัญญัติในที่ประชุมวุฒิสภา เป็นต้น 2. ประสิทธิภาพของการทำ หน้าที่ตรวจสอบการทำงานของฝ่ายบริหาร คณะผู้วิจัยพบว่า กระบวนการที่ทำให้รัฐสภาสามารถสะท้อนปัญหาให้รัฐบาลนำไปดำเนินการได้อย่างทันที่ และการอภิปรายไม่ไว้วางใจมีเหตุมีผลมากขึ้น ส่วนปัญหาที่พบได้แก่ ไม่มีการระบุอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการไว้ให้ชัด การคัดเลือกรรมาธิการมิได้คำนึงถึงความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่องภารกิจเป็นหลัก นายกรัฐมนตรีและคณะรัฐมนตรีไม่ให้ความสำคัญต่อการตอบกระทู้ถามเท่าที่ควร การเปิดอภิปรายของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไม่ตรงประเด็น และบางครั้งมุ่งโจมตีเรื่องส่วนตัวมากกว่าการบริหารงานของรัฐมนตรีผู้ถูกอภิปราย และการขอเปิดอภิปรายนายกรัฐมนตรีเป็นไปได้ยาก เป็นต้น 3. ประสิทธิภาพของการทำหน้าที่เลือก ให้คำแนะนำ และแต่งตั้งให้บุคคลดำรงตำแหน่งในองค์กรตามรัฐธรรมนูญ คณะผู้วิจัยพบว่า การเลือกการทำ หน้าที่ในด้านนี้นั้น ส่วนใหญ่รัฐสภาทำหน้าที่ได้เป็นไปตามที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 บัญญัติไว้ ส่วนปัญหาที่พบคือ รัฐสภาไม่มีหน่วยงานภายในที่พร้อมในการทำ หน้าที่ตรวจสอบประวัติและพฤติกรรมของผู้ที่ได้รับการเสนอชื่อ และในการแต่งตั้งบุคคลให้ดำรงตำแหน่งในบางองค์กรถูกตั้งคำถามโดยสาธารณชนถึงความเหมาะสมของบุคคลนั้น ๆ เช่น ในกรณีการแต่งตั้งกรรมการการเลือกตั้ง เป็นต้น 4. ประสิทธิภาพของการถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง คณะผู้วิจัยพบว่า กรณีของการถอดถอนบุคคลผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองยังไม่ถึงขั้นให้วุฒิสภาลงมติถอดถอน แต่ก็มีปัญหาในขั้นการตรวจสอบรายชื่อของผู้มีสิทธิเลือกตั้งห้ามื่นรายชื่อที่ยื่นเสนอต่อประธานวุฒิสภาเพราะสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภายังไม่มีหน่วยงานที่สามารถตรวจสอบรายชื่อเหล่านั้นได้เองต้องขอความร่วมมือจากหน่วยงานภายนอก ซึ่งทำให้กระบวนการตรวจสอบรายชื่อเป็นไปอย่างล่าช้า 5. ประสิทธิภาพของการเป็นตัวแทนของปวงชนชาวไทย และการทำหน้าที่ของรัฐสภาไทยตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ จากการสอบถามความคิดเห็นของประชาชน การทำหน้าที่เป็นตัวแทนของปวงชนชาวไทยนั้น สมาชิกรัฐสภายังทำได้น้อย ส่วนการทำหน้าที่ตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญทั้งในเรื่องการตรากฎหมายและการอภิปรายไม่ไว้วางใจพบว่าอยู่ในระดับปานกลาง 6. ทิศนะของประชาชนเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคของรัฐธรรมนูญที่มีผลต่อการทำหน้าที่ของรัฐสภา ประชาชนเห็นว่ายังมีปัญหาและอุปสรรคหลายประการอันเกิดจากรัฐธรรมนูญที่มีผลต่อการทำหน้าที่ของรัฐสภา ได้แก่ การเสนอกฎหมายของ

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรต้องให้พรรคให้ความยินยอม การอภิปรายนายกรัฐมนตรีต้องใช้เสียงสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไม่น้อยกว่าสองในห้า และการตั้งกระทู้ถามทั่วไปที่รัฐมนตรีจะตอบหรือไม่ก็ได้ เป็นต้น

สรภัทร สมจินตนากุล (2560) ศึกษาเรื่อง ปัญหาและผลกระทบอันเกิดจากวิธีการได้มาซึ่งหน้าที่และอำนาจของสมาชิกวุฒิสภา ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 พบว่า วิธีการได้มาซึ่งหน้าที่และอำนาจของสมาชิกวุฒิสภาตามบทบัญญัติหลัก อันมีวิธีการได้มาโดยการเลือกตั้งแบบไขว้กลุ่มอาชีพ และวิธีการได้มาซึ่งหน้าที่และอำนาจของสมาชิกวุฒิสภาตามบทเฉพาะกาล อันมีวิธีการได้มาโดยการแต่งตั้งจากคณะกรรมการสรรหาสมาชิกวุฒิสภา ทั้งนี้ ในเรื่องหน้าที่และอำนาจของสมาชิกวุฒิสภาตามบทเฉพาะกาล นอกจากจะมีหน้าที่และอำนาจเหมือนกับสมาชิกวุฒิสภาในบทบัญญัติแล้ว ยังมีอำนาจพิเศษต่างๆ ตามบทเฉพาะกาล โดยเฉพาะอย่างยิ่ง คือ อำนาจในการร่วมกับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเสนอให้มีการเสนอชื่อนายกรัฐมนตรีนอกเหนือจากรายชื่อที่พรรคการเมืองแจ้งไว้ก่อนการเลือกตั้งได้ รวมทั้งยังมีอำนาจร่วมกันกับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในการให้ความเห็นชอบบุคคลซึ่งจะมาดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีอีกด้วย ซึ่งถือเป็นเรื่องใหม่ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ที่ได้เพิ่มอำนาจให้กับสมาชิกวุฒิสภาในการให้ความเห็นชอบบุคคลซึ่งจะมาดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี จากการศึกษาพบว่าวิธีการซึ่งหน้าที่และอำนาจของสมาชิกวุฒิสภาตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 นั้นอาจก่อให้เกิดปัญหาทางกฎหมาย อันได้แก่ ปัญหาการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาตามบทบัญญัติหลัก ซึ่งขัดกับหลักความเสมอภาค โดยประชาชนทั่วไปซึ่งไม่ได้ลงสมัครเข้ารับการคัดเลือกเพื่อดำรงตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภา ไม่สามารถใช้สิทธิในการเลือกตั้งแบบไขว้กลุ่มอาชีพได้ อันเนื่องจาก จะมีเฉพาะผู้สมัครเข้ารับการคัดเลือกเพื่อดำรงตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภา เท่านั้น ที่มีสิทธิออกเสียงในการเลือกตั้งแบบไขว้กลุ่มอาชีพนี้ และปัญหาในการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาตามบทเฉพาะการ ซึ่งมีที่มาจากคณะกรรมการสรรหาสมาชิกวุฒิสภาเพียง 10 คน เป็นผู้สรรหาและแต่งตั้ง ส่งผลให้สมาชิกวุฒิสภาตามบทเฉพาะกาลนี้ขาดความเชื่อมโยงจากประชาชน ซึ่งขัดกับหลักประชาธิปไตยโดยผู้แทน และหลักอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน และปัญหาสุดท้าย คือ ปัญหาเกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจของสมาชิกวุฒิสภาตามบทเฉพาะกาล ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 272 ซึ่งให้อำนาจสมาชิกวุฒิสภาในการร่วมกันกับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในการให้ความเห็นชอบบุคคลซึ่งจะมาดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี

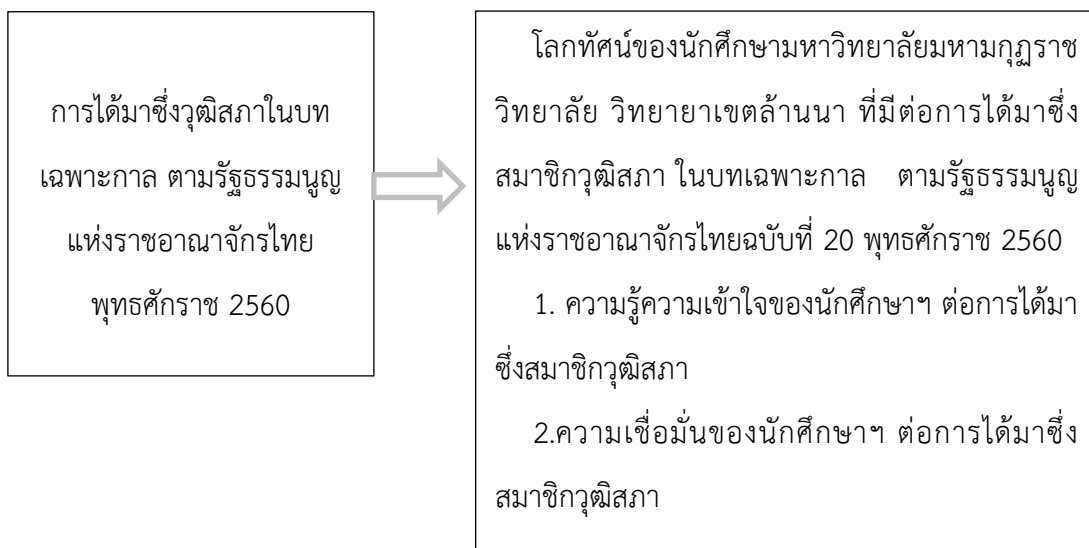
ทั้งนี้ อำนาจดังกล่าว เป็นการที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ได้ให้อำนาจสมาชิกวุฒิสภาซึ่งมีที่มาจากแต่งตั้งของคนเพียงกลุ่มเดียว ให้มีอำนาจเทียบเท่ากับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรซึ่งมีที่มาจากเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชน ผู้ซึ่งเป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตยอันแท้จริง ดังนั้น ผู้ศึกษาจึงเสนอให้มีการแก้ไขปัญหาโดย การกำหนดให้สมาชิกวุฒิสภามาตามบทบัญญัติหลักของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาจากการเลือกตั้งโดยอ้อมของประชาชน โดยจัดให้มีการเลือกตั้งคณะกรรมการสรรหาสมาชิกวุฒิสภาจากประชาชน มาทำหน้าที่ในการคัดเลือกผู้ซึ่งจะมาดำรงตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภา และให้ยกเลิกบทเฉพาะกาล มาตรา 269 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ที่ให้อำนาจคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ในการจัดตั้งคณะกรรมการสรรหาสมาชิกวุฒิสภามาตามบทเฉพาะกาล รวมทั้งให้ยกเลิกบทเฉพาะกาล มาตรา 272 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ในการกำหนดให้สมาชิกวุฒิสภามีหน้าที่และอำนาจในการเสนอชื่อร่วมกับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในการเสนอชื่อต่อประธานรัฐสภาขอให้รัฐสภามีมติยกเว้น เพื่อไม่ต้องเสนอรายชื่อนายกรัฐมนตรีซึ่งอยู่ในบัญชีรายชื่อที่พรรคการเมืองแจ้งไว้ และตามบทเฉพาะกาล มาตรา 272 ยังเป็นการให้อำนาจแก่สมาชิกวุฒิสภาในวาระแรก ในการให้ความเห็นชอบผู้ซึ่งจะมาดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี ร่วมกับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอีกด้วย

วัชรพล โรจนวรวัฒน์ (2563) ศึกษาเรื่อง รูปแบบวิธีการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาที่เหมาะสมกับอำนาจหน้าที่วุฒิสภาแห่งราชอาณาจักรไทย พบว่า รูปแบบการได้มาซึ่งวุฒิสภาของไทยได้นำรูปแบบมาจากหลักการทางกฎหมายของต่างประเทศมาเป็นแบบอย่าง ไม่ว่าจะเป็นแบบแต่งตั้ง แบบเลือกตั้ง หรือแบบผสม แต่ไม่ประสบความสำเร็จเมื่อนำมาใช้กับราชอาณาจักรไทย ทั้งนี้ เหตุผลประการสำคัญเนื่องมาจากความแตกต่างด้านประวัติศาสตร์การเมือง และพัฒนาการในทางกฎหมาย เชื่อมโยงกับสภาพสังคมวิทยาทางการเมืองของประเทศ อันจะสอดคล้องและสัมพันธ์กับบทบาทอำนาจหน้าที่ของสมาชิกวุฒิสภาของแต่ละประเทศ ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดดุลยภาพแห่งอำนาจ อย่างไรก็ตาม รูปแบบวิธีการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาแบบใดเหมาะสมกับราชอาณาจักรไทย จึงต้องพิจารณาถึงบทบาทอำนาจหน้าที่ของวุฒิสภานั้นเป็นสำคัญ ซึ่งจะสัมพันธ์กับวิธีการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา กล่าวคือ หากกำหนดให้วุฒิสภามีอำนาจค่อนข้างน้อย เช่น กำหนดบทบาทอำนาจหน้าที่ให้วุฒิสภาเป็นเพียงสภาที่เลี้ยงคอยให้คำแนะนำปรึกษาแก่สภาผู้แทนราษฎรเท่านั้น วุฒิสภาที่ทำหน้าที่ดังกล่าวอาจจะมาจากการแต่งตั้งหรือการสรรหา โดยที่ไม่จำเป็นต้องมีฐานอำนาจเชื่อมโยงกับประชาชนก็ย่อมได้ แต่ถ้าหาก

กำหนดให้วุฒิสภามีบทบาทอำนาจหน้าที่เข้มข้นมากขึ้น เช่น กำหนดอำนาจหน้าที่ให้วุฒิสภาเป็นสภาตรวจสอบถ่วงดุลและคานอำนาจกับฝ่ายบริหาร มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งสำคัญทางการเมือง ให้ความเห็นชอบบุคคลเพื่อดำรงตำแหน่งสำคัญในองค์กรต่างๆ หรือให้ความเห็นชอบเกี่ยวกับเรื่องสำคัญๆ ของประเทศ วุฒิสภาซึ่งมีอำนาจหน้าที่ในลักษณะดังกล่าวนี้ จำเป็นที่จะต้องมีการเชื่อมโยงกับอำนาจประชาชนเพื่ออ้างอิงอำนาจอันชอบธรรมจากเจ้าของอำนาจอธิปไตยอย่างแท้จริง สอดคล้องกับแนวทางของต่างประเทศที่ได้กำหนดบทบาทอำนาจหน้าที่ของวุฒิสภาไว้มากอย่างสหรัฐอเมริกา สาธารณรัฐฝรั่งเศส สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ และประเทศญี่ปุ่น จากสภาพปัญหาและผลการศึกษาแนวทางในการกำหนดรูปแบบวิธีการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาที่ได้ ผู้ศึกษาจึงเสนอรูปแบบวิธีการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาที่เหมาะสมกับอำนาจหน้าที่วุฒิสภาแห่งราชอาณาจักรไทย กรอบอำนาจหน้าที่ของวุฒิสภาตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ให้มีความเชื่อมโยงกับอำนาจประชาชน อันเป็นรากฐานของประชาธิปไตย มีความหลากหลายของบุคคลผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาอาชีพ เป็นการกระจายกลุ่มผลประโยชน์ทางการเมือง มีความเป็นอิสระปราศจากการแทรกแซงทางการเมือง เหมาะสมกับอำนาจหน้าที่ของวุฒิสภาแห่งราชอาณาจักรไทยในระบบสภาคู่ เกิดดุลยภาพแห่งอำนาจทางการเมือง อันจะทำให้วุฒิสภาที่ได้สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สัมกับความมุ่งหมายแห่งการมีระบบรัฐสภาแบบสภาคู่ ทั้งนี้ โดยการกำหนดให้สมาชิกวุฒิสภาแห่งราชอาณาจักรไทยมาจาก “การเลือกตั้งโดยอ้อม” ให้ประชาชนในแต่ละจังหวัดทำหน้าที่เลือกตั้ง “สมาชิกสภาผู้เลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา” จำนวนสองร้อยคน และกำหนดให้สภาผู้เลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาทำหน้าที่เลือกตั้งผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภาจากกลุ่มสาขาอาชีพต่างๆ ที่ผ่านกระบวนการคัดเลือกกันเองแล้วขั้นหนึ่งจำนวนสองร้อยคน จากบัญชีรายชื่อตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นผู้จัดทำขึ้น

2.9 กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สังเคราะห์ตัวแปรจากการศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและมุมมองของประชาชนต่อการได้มาซึ่งวุฒิสภาในบทเฉพาะกาลตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ซึ่งสรุปเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยได้ดังนี้

แผนภาพที่ 2.1 แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย (Conceptual Framework)

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยแบบผสม (Mixed Methods Research) ระหว่างการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) พื้นที่วิจัยคือ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา โดยการคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ศึกษาในเรื่อง “โลกทัศน์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา ภาคพิเศษ เสาร์-อาทิตย์ ที่มีต่อการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา ในบทเฉพาะกาล ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับที่ 20 พุทธศักราช 2560” ซึ่งรายละเอียดเกี่ยวกับวิธีการดำเนินการวิจัย มีดังนี้

- 3.1 ประชากรที่ศึกษา
- 3.2 ข้อมูลและแหล่งข้อมูล
- 3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.4 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ
- 3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล
- 3.7 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มประชากรที่ศึกษา คือกลุ่มนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา ภาคพิเศษ เสาร์-อาทิตย์ สาขาวิชาการปกครอง แบ่งเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่

กลุ่มที่ 1 กลุ่มผู้ศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา ภาคพิเศษ เสาร์-อาทิตย์ สาขาวิชาการปกครอง ชั้นปีที่ 4 จำนวน 26 คน แบ่งเป็นสนทนากลุ่มจำนวน 3 กลุ่ม ใช้ในการสัมภาษณ์และสนทนากลุ่ม

กลุ่มที่ 2 กลุ่มนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา ภาคพิเศษ เสาร์-อาทิตย์ สาขาวิชาการปกครอง ชั้นปีที่ 1 ชั้นปีที่ 2 ชั้นปีที่ 3 และบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาแล้วรวม 200 คน ตอบแบบสอบถามในการวิจัย

3.2 ข้อมูลและแหล่งข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลจากแหล่งวิจัย 2 แหล่งได้แก่ แหล่งปฐมภูมิและแหล่งทุติยภูมิ ในการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยจะต้องทราบว่าในการทำการวิจัยนั้นสามารถจะรวบรวมข้อมูลจากกลุ่ม ประชากรทั้งหมด

3.2.1 ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary data) เป็นข้อมูลสถิติซึ่งเก็บรวบรวมมาก่อนแล้วเพื่อจุดมุ่งหมายอื่นซึ่งอาจจะเอามาใช้ประกอบในงานวิจัยได้ (Churchill. 1996 หน้า 54) หรือหมายถึงข้อมูลที่ได้ค้นพบมาแล้วเพื่อจุดมุ่งหมายอื่นไม่ใช่เพื่อจุดมุ่งหมายในการศึกษาปัจจุบัน (Kinnear and Tailor. 1996 หน้า 856) ข้อมูลทุติยภูมิอาจจะอยู่ในระบบข้อมูลภายในธุรกิจ เช่น รายงานสำรวจการขายจากใบสั่งซื้อของลูกค้า อาจจะต้องอาศัยจากภายนอก เช่น ห้องสมุดธุรกิจ ข้อมูลสถิติของรัฐบาล รายงานจากสมาคมการค้า ฯลฯ

3.2.2 ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary data) เป็นข้อมูลที่เก็บรวบรวมจากแหล่งข้อมูลเบื้องต้นซึ่งอาจจะเป็นข้อมูลที่เกิดจากคำถามในการวิจัย (Churchill. 1996 หน้า 55) วิธีการในการรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิจะเกี่ยวข้องกับคำถามต่อไปนี้

- (1) ควรรวบรวมโดยการสังเกตหรือการออกแบบแบบสอบถาม
- (2) ควรจะมีวิธีการสังเกตอย่างไร
- (3) การสำรวจด้วยตัวเองหรือใช้เครื่อง อิเล็กทรอนิกส์
- (4) คำถามควรจะมีการบริหารโดยบุคคล โทรศัพท์ หรือใช้จดหมาย

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.31. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้มี 2 แบบ **1) การสัมภาษณ์ (In-depth Interview)** เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสัมภาษณ์กลุ่มนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา ภาคพิเศษ เสาร์-อาทิตย์ โดยผู้วิจัยจะต้องใช้วิธีการสัมภาษณ์กลุ่ม **2) เป็นแบบสอบถาม (Questionnaires)** ซึ่งแบ่งแนวคำถามออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

1) การสัมภาษณ์

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไป

ตอนที่ 2 การสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ผู้วิจัยในการสนทนากลุ่มในการเก็บรวบรวมข้อมูล และสนทนากลุ่มเป็นการให้กลุ่มแสดงความคิดเห็นและทัศนะของตนเองออกมาอย่างเปิดเผยและจริงใจ ในขณะที่สนทนากัน ความคิดเห็นของคน ๆ หนึ่งในกลุ่มจะกระตุ้นให้คนอื่น ๆ อยากพูด อยากแสดงความคิดเห็นออกมาของภาคพิเศษ เสาร์-อาทิตย์ฯ ที่มีต่อการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา (ในบทยเฉพาะกาล) ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับที่ 20 พุทธศักราช

2560 การสังเกต (Observation) เป็นการสังเกตที่ตัวบุคคล พฤติกรรมการแสดงออกและความรู้สึก ขณะร่วมการสนทนาของของภาคพิเศษ เสาร์-อาทิตย์ฯ

ตอนที่ 3 ปัญหา แนวทางแก้ไข และข้อเสนอแนะต่อการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา ในบทเฉพาะกาล ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับที่ 20 พุทธศักราช 2560

อุปกรณ์ที่ใช้ในการวิจัย กล้องถ่ายภาพดิจิทัล สำหรับถ่ายภาพการดำเนินกิจกรรมของชุมชน **เครื่องบันทึกเสียง** สำหรับบันทึกข้อมูลในการสัมภาษณ์ บันทึกเสียงการสนทนาดังกล่าวของนักศึกษาชั้นปีที่ 4

3.1,2 เป็นแบบสอบถาม (Questionnaires) (Online) โดยใช้โปรแกรม Google Form ในการสร้างแบบสอบถามออนไลน์เชิงปริมาณ (Quantitative) เป็นคำถามปลายปิด และเป็นแบบคำถามปลายเปิด (Opened and Quesfiong) ให้ผู้ตอบได้แสดงความคิดเห็นโดยแบ่งเนื้อหาและโครงสร้างของแบบสอบถาม เป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของประชาชน ผู้วิจัยใช้ลักษณะคำถามแบบเลือกตอบ

ตอนที่ 2 โลกทรรศน์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา ภาคพิเศษ เสาร์-อาทิตย์ ที่มีต่อการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา ในบทเฉพาะกาล ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับที่ 20 พุทธศักราช 2560 โดยกำหนดเป็นตัวเลขและความหมาย คือ

5	หมายถึง	มากที่สุด
4	หมายถึง	มาก
3	หมายถึง	ปานกลาง
2	หมายถึง	น้อย
1	หมายถึง	น้อยที่สุด

การแบ่งช่วงคะแนนเฉลี่ย ซึ่งใช้เป็นเกณฑ์มาตรฐาน เพื่อประกอบการพิจารณากับค่าคะแนนที่คำนวณได้ตามขั้นตอนที่ระบุไว้โดยมีเกณฑ์ ดังนี้

ค่าคะแนนเฉลี่ย ความหมายค่าคะแนนเฉลี่ย

- 4.50-5.0 ที่มีต่อการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา ในบทเฉพาะกาล ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับที่ 20 พุทธศักราช 2560 ฯ ในระดับมากที่สุด
- 3.50-4.49.1 ที่มีต่อการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา ในบทเฉพาะกาล ฯ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับที่ 20 พุทธศักราช 2560 ฯ ในระดับมาก
- 2.50-3.49 ที่มีต่อการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา ในบทเฉพาะกาล ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับที่ 20 พุทธศักราช 2560 ฯ ในระดับปานกลาง
- 1.50-2.49 ที่มีต่อการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา ในบทเฉพาะกาล ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับที่ 20 พุทธศักราช 2560 ฯ ในระดับน้อย
- 1.00-1.49 ที่มีต่อการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา ในบทเฉพาะกาล ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับที่ 20 พุทธศักราช 2560 ฯ ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 มุมมองของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา ภาคพิเศษ เสาร์-อาทิตย์ ที่มีต่อการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา (ในบทเฉพาะกาล) ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับที่ 20 พุทธศักราช 2560

ตอนที่ 4 เพื่อศึกษาปัญหาและแนวทางการส่งเสริมในมีต่อการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา (ในบทเฉพาะกาล) ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับที่ 20 พุทธศักราช 2560

3.4 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

3.4.1 แบบสัมภาษณ์แบบ/แบบสอบถาม มีโครงสร้าง

การสร้างแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นโดยอาศัยกรอบแนวคิด ทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามปัญหาวิจัย วัตถุประสงค์ของการวิจัย ขอบเขตการวิจัยและการนิยามศัพท์ เป็นหลักแล้วนำมาประยุกต์ใช้ให้สอดคล้องกับแนวคิดของผู้นำท้องที่ และผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง

แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง โดยแบ่งเป็นออกเป็น 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์ อันประกอบด้วย อายุ การศึกษาชั้นปี ตำแหน่งหน้าที่

ตอนที่ 2 แบบสัมภาษณ์ที่โลกทัศน์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา ภาคพิเศษ เสาร์-อาทิตย์ ที่มีต่อการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา (ในบทเฉพาะกาล) ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับที่ 20 พุทธศักราช 2560

ตอนที่ 3 เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับที่มีต่อการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา (ในบทเฉพาะกาล) ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับที่ 20 พุทธศักราช 2560

เครื่องมือในการวิจัย และแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างได้นำมาวิเคราะห์ในการตอบ วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ที่มีต่อการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา (ในบทเฉพาะกาล) ตามรัฐธรรมนูญแห่ง ราชอาณาจักรไทย ฉบับที่ 20 พุทธศักราช 2560

การสร้างแบบสอบถามแบบออนไลน์ (Online) โดยใช้โปรแกรม Google Form ในการสร้าง แบบสอบถาม

3.4.2 การตรวจสอบข้อมูล

เพื่อให้การวิจัยครั้งนี้ สามารถตอบปัญหาของการวิจัยได้อย่างชัดเจนและครอบคลุมใน รายละเอียดของประเด็นที่ทำการศึกษา ผู้วิจัยจะมีการตรวจสอบข้อมูลหลังการเก็บรวบรวมข้อมูล สิ่ง ที่ได้จากการสอบถาม โดยใช้วิธีการตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า (Triangulation) คือการตรวจสอบ ข้อมูลในองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับ เวลา สถานที่ และบุคคล ว่าทั้งสามองค์ประกอบนี้มีความ สอดคล้องสัมพันธ์กันเชื่อถือได้หรือไม่รวมทั้งการตรวจสอบเปรียบเทียบกับเอกสารและปรากฏการณ์ จากการศึกษาด้วย

3.4.3 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล และได้ทดสอบคุณภาพของ แบบสอบถาม โดยนำเครื่องมือที่สร้างเสร็จเรียบร้อยแล้วเสนอเพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ความเหมาะสม ความ ชัดเจนของเนื้อหาสาระให้ครอบคลุม และสอดคล้องกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์ รวมทั้งการใช้ถ้อยคำ สำนวน ภาษา หรือข้อความตามหลักวิชาการ หากมีข้อเสนอแนะก็ให้นำมาปรับปรุงแก้ไข แล้วนำเครื่องมือที่ปรับปรุง แก้ไขแล้ว เสนอผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน คือ

1) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วินิจ ผาเจริญ

- PH.D (Political Science) Banaras Hindu,
- ร.ม. (การเมืองการปกครอง)มหาวิทยาลัยมหาสารคาม,
- ศน.บ. (รับศาสตร์การปกครอง) มหามกุฏราช วิทยาลัย
- อาจารย์ประจำ สาขารัฐศาสตร์ วิทยาลัยบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้

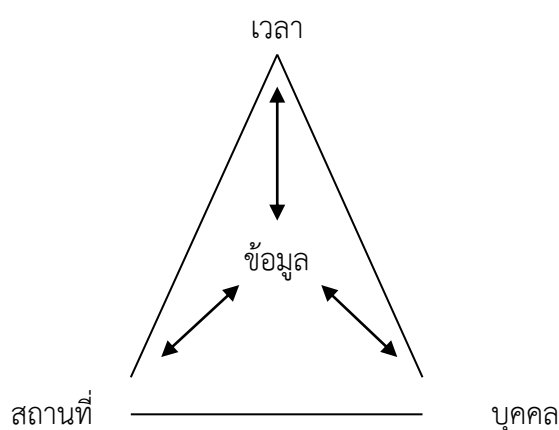
2) ร้อยตำรวจตรี ดร.สมยศ ปัญญา มาก

- ร.ต. (รัฐศาสตร์) มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม,
- ศน.ม. (รัฐศาสตร์) มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย,
- ร.บ. (รัฐศาสตร์) มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย,
- น.บ. (นิติศาสตร์) มหาวิทยาลัยนอร์ทเชียงใหม่,
- ศศ.บ. (ภาษาไทย) มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
- อาจารย์ประจำหลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตพะเยา

3) รองศาสตราจารย์ อัครชัย ชัยแสวง

- กษ.บ., อ.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรการสอนภาษาไทย
- มหาวิทยาลัย มหามกุฏราช วิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา

เพื่อตรวจสอบหรือปรับปรุงแก้ไขความถูกต้องสมบูรณ์ของเนื้อหา เพื่อให้ได้แบบสอบถามที่มีความตรงตามเนื้อหาและโครงสร้าง (Content Validity) รวมทั้งความเหมาะสมของคำถามโดยใช้แบบวัดดัชนีความสอดคล้อง (Index of consistency : IOC)

แผนภูมิ 3.1 แสดงการตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า

3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล อาจแบ่งเป็นวิธีการใหญ่ ๆ ได้ 3 วิธี คือ

3.5.1 การรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร ทบทวน แนวคิด ทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เช่น สิ่งพิมพ์ ข้อมูลที่เผยแพร่ทางอินเทอร์เน็ต หนังสือ รายงานวิจัย วิทยานิพนธ์ บทความต่าง ๆ เป็นต้น

3.5.2 การสัมภาษณ์กลุ่ม (In-depth Interview) นิยมมากในทางสังคมศาสตร์ การสัมภาษณ์หรือการสนทนาตัวต่อตัวแบบเผชิญหน้า ผู้สัมภาษณ์จะเริ่มต้นจากการแนะนำตัวเอง แนะนำวัตถุประสงค์ของการสัมภาษณ์ ผู้สัมภาษณ์เริ่มต้นการสัมภาษณ์แบบสองทาง อาจจะทำเป็นการสัมภาษณ์เป็นรายบุคคล และการสัมภาษณ์เป็นกลุ่ม

ผู้วิจัยใช้การสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างผู้สัมภาษณ์และผู้ให้ข้อมูล แบบมีโครงสร้างและเค้าโครงคำถามอยู่แล้ว

ข้อมูลที่ได้จากการสนทนานั้น ผู้วิจัยใช้วิธีการบันทึกข้อมูลในประเด็นสำคัญ ๆ ระหว่างการสนทนา

3.5.3 การสังเกตการณ์ (Observation) โดยผู้วิจัยเป็นผู้สังเกตการณ์ในการร่วมให้สัมภาษณ์ของประชากรในกลุ่มจังหวัดเชียงใหม่

- 1) การสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วม
- 2) สังเกตการณ์บุคคลผู้รับการสัมภาษณ์และผู้ร่วมในการสัมภาษณ์

3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.6.1 การตรวจสอบข้อมูล ผู้วิจัยได้ตรวจในประเด็นดังต่อไปนี้

1) การตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์และความพอเพียงของข้อมูลว่า ข้อมูลที่ได้มานั้นครบถ้วนสมบูรณ์มากน้อยเพียงใด ให้คำตอบตรงกับประเด็นคำถามและมีมากพอที่จะวิเคราะห์หรือไม่ เป็นข้อมูลตามแนวคิดทฤษฎีหรือโครงสร้างมากเพียงใด

2) ตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูล โดยนำข้อมูลที่ได้ทั้งหมดมาตรวจสอบในด้านการเก็บรวบรวมข้อมูล การใช้ทฤษฎีว่ามีการใช้ตรงกันหรือไม่

3.6.2 การจัดระเบียบข้อมูล เมื่อได้ข้อมูลที่ผ่านการตรวจสอบไปแล้ว นำข้อมูลมาจัดระเบียบโดยแบ่งข้อมูลออกเป็นส่วนๆ ข้อมูลประเภทเดียวกันให้อยู่ด้วยกัน โดยจัดข้อมูลตามปัญหาวิจัย เรื่องตามประเด็นคำสัมภาษณ์แล้วนำข้อมูลที่ได้มาไว้ชุดเดียวกัน

3.6.3 การวิเคราะห์ข้อมูล เมื่อได้ตรวจสอบข้อมูลที่เก็บรวบรวม จึงนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ของตัวแปรต่างๆ เพื่อหาคำตอบและข้อสรุปในการตอบปัญหาการวิจัยและวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่ตั้งไว้ โดยได้ดำเนินการไปตามกรอบการวิจัย

ประกอบ กรรณสูต, สถิติเพื่อการวิจัยทางการพฤติกรรมศาสตร์, พิมพ์ครั้งที่ 2, กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2538), หน้า 108.

3.7 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) สัญลักษณ์ดังนี้คือ

1. ค่าร้อยละ (Percentage)

ค่าเฉลี่ย (Mean)

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล \bar{X} แทน ค่าเฉลี่ย (Mean)

2. ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

S.D. แทน ค่าเฉลี่ยเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3. การทดสอบเปรียบเทียบโดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean)

3.8 การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อได้วิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหาเสร็จแล้ว จึงได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบบบรรยาย ขยายความตามแนวคิดและข้อมูลที่เกี่ยวข้องได้ การนำเสนอรายงานการวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 6 บท คือ บทที่ 1 เกี่ยวกับบทนำ ความเป็นมาและสภาพความสำคัญของปัญหา บทที่ 2 เป็นส่วนของแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง บทที่ 3 เป็นวิธีการดำเนินการวิจัย บทที่ 4 เป็นสภาพพื้นที่ที่ศึกษา บทที่ 5 เป็นส่วนของผลการวิเคราะห์ข้อมูล และ บทที่ 6 เป็นส่วนสรุป อภิปรายและข้อเสนอแนะ

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

วิจัยเรื่อง “โลกทัศน์ที่มีต่อบทบาทสมาชิกวุฒิสภา ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ปีพุทธศักราช 2560 ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา” เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed research) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาโลกทัศน์ที่มีต่อบทบาทสมาชิกวุฒิสภา ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ปีพุทธศักราช 2560 ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา เพื่อศึกษาความคาดหวังการได้มาซึ่งโลกทัศน์ที่มีต่อบทบาทสมาชิกวุฒิสภา ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ปีพุทธศักราช 2560 ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา และเพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหา ในโลกทัศน์ที่มีต่อบทบาทสมาชิกวุฒิสภา ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ปีพุทธศักราช 2560 ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา ผู้วิจัยได้ทำการสุ่มตัวอย่างและเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยเครื่องมือแบบสอบถาม แล้วนำมาวิเคราะห์ และประมวลผลข้อมูลเพื่อคำนวณหาค่าสถิติต่าง ๆ สำหรับตอบปัญหา และวัตถุประสงค์การวิจัย พร้อมทั้งนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

4.2 โลกทัศน์ที่มีต่อบทบาทสมาชิกวุฒิสภา ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ปีพุทธศักราช 2560 ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา

4.3 ความคาดหวังการได้มาซึ่งโลกทัศน์ที่มีต่อบทบาทสมาชิกวุฒิสภา ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ปีพุทธศักราช 2560 ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา

4.4 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหา และแนวทางการแก้ไขปัญหา ในโลกทัศน์ที่มีต่อบทบาทสมาชิกวุฒิสภา ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ปีพุทธศักราช 2560 ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา

4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อความเข้าใจที่ตรงกันในการแปลความหมายข้อมูล จึงกำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย (Mean)
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
df	แทน	ชั้นแห่งความเป็นอิสระ (Degree of Freedom)
*	แทน	ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4.2 โลกทัศน์ที่มีต่อบทบาทสมาชิกวุฒิสภา ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ปี พุทธศักราช 2560 ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา

ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับชั้นปีการศึกษา และการเป็นสมาชิกกลุ่ม นำเสนอในรูปตารางประกอบการบรรยาย ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4.1 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	110	55
หญิง	90	45
รวม	200	100.0

จากตารางที่ 4.1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวนทั้งสิ้น 200 คน เป็นเพศชาย จำนวน 110 คน คิดเป็นร้อยละ 55 และเป็นเพศหญิง จำนวน 90 คน คิดเป็นร้อยละ 45

ตารางที่ 4.2 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
18 - 30 ปี	34	17
31 - 40 ปี	55	27.5
41 - 50 ปี	58	29
51 - 60 ปีขึ้นไป	53	26.5
รวม	200	100.0

จากตารางที่ 4.2 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมากที่สุด มีอายุระหว่าง 41 - 50 ปี จำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 29 รองลงมา มีอายุระหว่าง 31 - 40 ปี จำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 27.5 อายุระหว่าง 51 - 60 ปี จำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 26.5 และลำดับสุดท้ายมีอายุระหว่าง 18 - 30 ปี จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 17

ตารางที่ 4.3 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
(1) ชั้นปี 1	72	36.0
(2) ชั้นปี 2	43	21.5
(3) ชั้นปี 3	35	17.5
(4) ชั้นปี 4	25	12.5
(5) บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาแล้ว	25	12.5
รวม	200	100.0

จากตารางที่ 4.3 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมากที่สุด กำลังศึกษาชั้นปี 1 จำนวน 72 คน คิดเป็นร้อยละ 36.0 รองลงมา กำลังศึกษาชั้นปี 2 จำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 21.5 กำลังศึกษาชั้นปี 3 จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 17.5 กำลังศึกษาชั้นปี 4 จำนวน 25 คน และลำดับสุดท้ายบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาแล้ว จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 12.5

4.3 ความคาดหวังการได้มาซึ่งโลกทัศน์ที่มีต่อบทบาทสมาชิกวุฒิสภา ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ปีพุทธศักราช 2560 ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา

การวิเคราะห์บทบาทหน้าที่ของสมาชิกวุฒิสภาต่อประชาชน ในเขตจังหวัดเชียงใหม่ 4 ด้าน คือ ด้านบทบาทหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญ ด้านด้านบทบาทหน้าที่ตามบทเฉพาะกาล ด้านที่มาของสมาชิกวุฒิสภา (สว.) และด้าน ความคาดหวังของประชาชน ใช้การวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบการบรรยาย ผลการวิจัยปรากฏดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4.4 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน(S.D.) โลกทัศน์ที่มีต่อบทบาทสมาชิกวุฒิสภา ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ปีพุทธศักราช 2560 ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา โดยรวมทั้ง 4 ด้าน

ที่	โลกทัศน์ที่มีต่อบทบาทสมาชิกวุฒิสภา ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ปีพุทธศักราช 2560	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1	ด้านบทบาทหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญ	3.20	0.45	ปานกลาง
2	ด้านบทบาทหน้าที่ตามบทเฉพาะกาล	3.07	0.26	ปานกลาง
3	ด้านที่มาของสมาชิกวุฒิสภา (สว.)	3.21	0.47	ปานกลาง
4	ด้านความคาดหวังของประชาชน	3.20	0.29	ปานกลาง
รวม		3.40	0.45	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.4 พบว่า ประชาชนกลุ่มตัวอย่างมีโลกทัศน์ที่มีต่อบทบาทสมาชิกวุฒิสภา ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ปีพุทธศักราช 2560 ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา โดยรวมทั้ง 4 ด้านอยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านที่มาของสมาชิกวุฒิสภา (สว.) มีค่าแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาคือด้านความคาดหวังของประชาชน ด้านบทบาทหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญและด้านบทบาทหน้าที่ตามบทเฉพาะกาล

ตารางที่ 4.5 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โลกทัศน์ที่มีต่อบทบาทสมาชิกวุฒิสภา ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ปีพุทธศักราช 2560

ด้านบทบาทหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญ		\bar{X}	S.D.	แปลผล
1.	สมาชิกวุฒิสภา (สว.) มีอำนาจในการกลั่นกรองกฎหมาย โดยสามารถแก้ไขร่างพระราชบัญญัติ ที่ผ่านการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรได้	3.60	1.14	ปานกลาง
2	สมาชิกวุฒิสภา (สว.) ควบคุมการบริหารราชการแผ่นดิน หน้าที่ควบคุมการบริหารงานของรัฐบาล โดยการตั้งกระทู้ถามรัฐมนตรี	3.32	1.30	ปานกลาง
3	สมาชิกวุฒิสภา (สว.) มีอำนาจหน้าที่การถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองบุคคลออกจากองค์กรตามรัฐธรรมนูญ	3.6	0.89	ปานกลาง
4	สมาชิกวุฒิสภา (สว.) มีอำนาจให้ความเห็นชอบผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ เช่น ปปช.	2.42	0.55	น้อยที่สุด
5	สมาชิกวุฒิสภา (สว.) มีหน้าที่การติดตามเร่งรัดแผนการปฏิรูปประเทศและยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี	3.2	0.45	ปานกลาง
6	สมาชิกวุฒิสภา (สว.) เข้าชื่อกันมากกว่า 25 คน ขึ้นไปสามารถตรวจสอบคุณสมบัติของ สมาชิกวุฒิสภา (สว.) คนอื่นได้	3.4	1.14	ปานกลาง
7	สมาชิกวุฒิสภา (สว.) มีสิทธิร่วมกันกับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) เพื่อเข้าชื่อเป็นจำนวนมากกว่า 250 คนขึ้นไปในการเรียกประชุมวิสามัญได้	3.6	0.89	ปานกลาง
8	สมาชิกวุฒิสภา (สว.) มีสิทธิตั้งกระทู้ถามรัฐมนตรีในเรื่องที่เกี่ยวกับงานในหน้าที่ที่รัฐมนตรีนั้นรับผิดชอบ โดยที่จะถามเป็นหนังสือหรือถามด้วยวาจาก็ได้	2.22	0.84	น้อยที่สุด
9	สมาชิกวุฒิสภา (สว.) ร่วมกับ สส. เข้าชื่อกันจำนวนมากกว่า 150 คน (1ใน 5 ของทั้งสองสภา) กล่าวหาถอดถอนคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) เพราะเหตุทุจริตต่อหน้าที่	3.2	0.45	ปานกลาง
10	คณะรัฐมนตรีออก พ.ร.ก.ฉุกเฉินและ สมาชิกวุฒิสภา (สว.) เห็นว่าการออก พ.ร.ก.ฉุกเฉินดังกล่าวออกโดยไม่ใช้เรื่องฉุกเฉิน จำเป็นหรือเร่งด่วน (สว.) สามารถทำการเข้าชื่อกันจำนวน 50 คน เพื่อส่งความเห็นให้ต่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณา	3.8	0.84	ปานกลาง
รวม		3.22	0.30	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.5 พบว่า ประชาชนกลุ่มตัวอย่างมีบทบาทสมาชิกวุฒิสภา ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ปีพุทธศักราช 2560 โดยรวม ด้านบทบาทหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญอยู่ในระปานกลาง

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อที่ 10 คณะรัฐมนตรีออก พ.ร.ก.ฉุกเฉินและ สมาชิกวุฒิสภา (สว.) เห็นว่า การออก พ.ร.ก.ฉุกเฉินดังกล่าวออกโดยไม่ใช้เรื่องที่ถูกฉ้อฉล จำเป็น หรือเร่งด่วน (สว.) สามารถทำการเข้าชื่อกันจำนวน 50 คน เพื่อส่งความเห็นให้ต่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณา รองลงมาคือ ข้อที่ 6 สมาชิกวุฒิสภา (สว.) มีอำนาจหน้าที่การถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองบุคคลออกจากองค์กรตามรัฐธรรมนูญได้ดีมีค่าแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง และมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือข้อที่ 8 สมาชิกวุฒิสภา (สว.) มีสิทธิตั้งกระทู้ถามรัฐมนตรีในเรื่องที่เกี่ยวกับงานในหน้าที่ที่รัฐมนตรีนั้นรับผิดชอบ โดยที่จะถามเป็นหนังสือหรือถามด้วยวาจาก็ได้ มีค่าแปลผลอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตารางที่ 4.6 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)โลกทัศน์ที่มีต่อ บทบาทหน้าที่ของสมาชิกวุฒิสภาต่อประชาชน ในเขตจังหวัดเชียงใหม่ ด้านบทบาทหน้าที่ตามบทเฉพาะกาล

ที่	ด้านบทบาทหน้าที่ตามบทเฉพาะกาล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1	มาตรา 268 สมาชิกวุฒิสภา (สว.) มีความเป็น กลางทางการเมือง	3.60	0.89	ปานกลาง
2	ให้วุฒิสภา (สว.) ตามมาตรา 269 มีหน้าที่และอำนาจติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศ เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย	3.2	1.13	ปานกลาง
3	สมาชิกวุฒิสภา(สว.) มีสิทธิ โหวดเลือกนายกรัฐมนตรี ตาม มาตรา 272	2.4	0.55	น้อยที่สุด
4	สมาชิกวุฒิสภา (สว.) มีวาระการดำรงตำแหน่ง 5 ปี ตาม มาตรา 268 (4)	3.8	0.84	ปานกลาง
5	ให้สมาชิกวุฒิสภา (สว.) มาจากการคณะสรรหาของ ที่คณะ รักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) แต่งตั้งขึ้นมา	2.22	0.84	น้อยที่สุด
6	การพิจารณาให้ความเห็นชอบบุคคลซึ่งสมควรได้รับแต่งตั้ง เป็นนายกรัฐมนตรี จากผู้ที่มีชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อที่พรรค การเมืองแจ้งไว้	2.60	0.55	น้อย
7	ให้ สว.ร่วมกับ สส. ที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภา "โหวดเลือก นายกรัฐมนตรี"	2.2	0.84	น้อย

8	มาตรา 276 ให้ศาลรัฐธรรมนูญและองค์กรอิสระดำเนินการให้มีมาตรฐานทางจริยธรรม ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระพ้นจากตำแหน่ง ได้	3.2	1.30	ปานกลาง
9	สมาชิกวุฒิสภา (สว.) มีวาระการดำรงตำแหน่ง 5 ปี และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สส. มีวาระการดำรงตำแหน่ง 4 ปี	2.2	0.84	น้อย
10	มาตรา 279 บรรดา คำสั่ง และการกระทำของคณะรักษาความสงบแห่งชาติทั้งหมด (คสช.) เป็นคำสั่ง ที่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญนี้และกฎหมาย	3.53	0.93	ปานกลาง
รวม		3.07	0.26	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.6 พบว่า ประชากรกลุ่มตัวอย่างมีบทบาทสมาชิกวุฒิสภา ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ปีพุทธศักราช 2560 ด้านบทบาทหน้าที่ตามบทเฉพาะกาล โดยรวมมีค่าเฉลี่ย 3.07 ซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอันดับแรก มีค่าแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ข้อที่ 4 สมาชิกวุฒิสภา (สว.) มีวาระการดำรงตำแหน่ง 5 ปี ตาม มาตรา 268 (4) รองลงมา มีค่าแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง คือ ข้อที่ 1 มาตรา 268 .สมาชิกวุฒิสภา (สว.) มีความเป็นกลางทางการเมือง และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด มีค่าแปลผลอยู่ในระดับน้อย คือ ข้อ 7 ให้ สว.ร่วมกับ สส.ที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภา ให้ความเลือกนายกรัฐมนตรีและ 9 สมาชิกวุฒิสภา (สว.) มีวาระการดำรงตำแหน่ง 5 ปี และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สส. มีวาระการดำรงตำแหน่ง 4 ปี

ตารางที่ 4.7 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) บทบาทหน้าที่ของสมาชิกวุฒิสภาต่อประชาชน ในเขตจังหวัดเชียงใหม่ ด้านที่มาของสมาชิกวุฒิสภา (สว.)

ที่	ด้านที่มาของสมาชิกวุฒิสภา (สว.)	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1	ต้องการให้สมาชิกวุฒิสภา (สว.) มีที่มาจากการเลือกตั้งของประชาชนโดยตรง	3.40	0.55	ปานกลาง
2	ต้องการให้สมาชิกวุฒิสภา (สว.) มีที่มาจากการสรรหา (แต่งตั้ง) จากประชาชนโดยตรง	3.20	1.30	ปานกลาง
3	ต้องการให้สมาชิกวุฒิสภา (สว.) มีที่มาจากการสรรหา (แต่งตั้ง) ของคณะกรรมการสรรหาแต่งตั้ง โดย คสช. 9-12 คน	2.40	0.55	น้อยที่สุด

4	ต้องการให้สมาชิกวุฒิสภา (สว.) ที่มาจากการเลือกตั้งจากประชาชนครึ่งหนึ่งและมาจากการสรรหา (แต่งตั้ง) อีกครึ่งหนึ่ง	3.61	0.55	ปานกลาง
5	ต้องการให้สมาชิกวุฒิสภา (สว.) ที่มาจากการสมัครประเภทสมัครด้วยตนเอง	3.20	0.45	ปานกลาง
6	ต้องการให้สมาชิกวุฒิสภา (สว.) ที่มาจากการสมัครด้วยตนเองพร้อมหนังสือแนะนำจากองค์กร (องค์กรต่างๆ ส่งเข้ามา)	3.50	0.89	ปานกลาง
7	สมาชิกวุฒิสภา (สว.) ที่มาจากการสรรหา (แต่งตั้ง) โดยสภาผู้แทนราษฎร	3.40	0.84	ปานกลาง
8	สมาชิกวุฒิสภา (สว.) ที่มาจากการสรรหา (แต่งตั้ง) โดยคณะรัฐมนตรี	3.47	0.95	น้อยที่สุด
9	สมาชิกวุฒิสภา (สว.) ที่มาจากการสรรหา (แต่งตั้ง) โดยนายกรัฐมนตรี	2.88	0.55	น้อยที่สุด
10	สมาชิกวุฒิสภา (สว.) ที่มาจากการสรรหา (แต่งตั้ง) โดยคณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.)	3.02	0.45	น้อย
รวม		3.21	0.47	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.7 พบว่า บทบาทหน้าที่ของสมาชิกวุฒิสภาต่อประชาชน ในเขตจังหวัดเชียงใหม่ ด้านที่มาของสมาชิกวุฒิสภา (สว.) ด้านที่มาของสมาชิกวุฒิสภา (สว.) โดยรวมที่มาของสมาชิกวุฒิสภา (สว.) ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ย 3.21 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.47

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอันดับแรก มีค่าแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ข้อที่ 4 ต้องการให้สมาชิกวุฒิสภา (สว.) ที่มาจากการเลือกตั้งจากประชาชนครึ่งหนึ่งและมาจากการสรรหา (แต่งตั้ง) อีกครึ่งหนึ่ง รองลงมา มีค่าแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง คือ ข้อที่ 6 ต้องการให้สมาชิกวุฒิสภา (สว.) ที่มาจากการสมัครด้วยตนเองพร้อมหนังสือแนะนำจากองค์กร (องค์กรต่างๆ ส่งเข้ามา) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด มีค่าแปลผลอยู่ในระดับน้อย คือ ข้อ 3 ต้องการให้สมาชิกวุฒิสภา (สว.) มีที่มาจากการสรรหา (แต่งตั้ง) ของคณะกรรมการ สรรหา แต่งตั้งโดย คสช. 9-12 คน

ตารางที่ 4.7 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) บทบาทหน้าที่ของสมาชิกวุฒิสภาต่อประชาชน ในเขตจังหวัดเชียงใหม่ ด้าน ความคาดหวังของประชาชน

ที่	ด้าน ความคาดหวังของประชาชน	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1	ท่านคาดหวังที่จะได้สมาชิกสภาวุฒิสภา (สว.) ให้การดูแลทุกข์สุข ประชาชนที่ได้รับความเดือดร้อน	3.59	0.89	ปานกลาง
2	ท่านเห็นสมควร ว่ายังคงมี สมาชิกวุฒิสภา (สว.) อยู่รับใช้ประชาชนอยู่	3.62	1.14	ปานกลาง
3	ท่านคาดหวังที่จะให้สมาชิกวุฒิสภา (สว.) ที่มากจากการแต่งตั้งเป็นผู้มีสิทธิในการโหวตเลือกนายกรัฐมนตรี	3.20	0.45	ปานกลาง
4	ท่านคาดหวังที่จะให้สมาชิกวุฒิสภา (สว.) เป็นผู้ที่ไม่สมควรโหวตเลือกนายกรัฐมนตรี	3.98	0.84	มากที่สุด
5	ท่านคาดหวังที่จะได้สมาชิกสภาวุฒิสภา มีที่มาจาก การเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนทั่วประเทศ	3.68	0.90	ปานกลาง
6	ท่านคาดหวังที่จะได้สมาชิกสภาวุฒิสภา (สว.) มีที่มาจาก การสรรหา (แต่งตั้ง) จากนายกรัฐมนตรี	2.40	0.55	น้อยที่สุด
7	ท่านคาดหวังที่จะได้สมาชิกสภาวุฒิสภา มีที่มาจาก การสรรหา (แต่งตั้ง) สภาผู้แทนราษฎร	3.22	1.30	น้อยที่สุด
8	ท่านคาดหวังที่จะได้สมาชิกสภาวุฒิสภา มีที่มาจาก การสรรหา (แต่งตั้ง) คณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.)	2.35	0.45	น้อยที่สุด
	ท่านคาดหวังที่จะได้สมาชิกสภาวุฒิสภา ที่มาจากสมัครประเภทสมัครด้วยตนเอง	2.42	0.55	น้อยที่สุด
10	ท่านคาดหวังที่จะได้สมาชิกสภาวุฒิสภา มีที่มาจาก การสรรหา (แต่งตั้ง) ของคณะกรรมการ สรรหา แต่งตั้งโดย คณะรักษาความสงบแห่งชาติ คสช.	3.54	0.95	ปานกลาง
รวม		3.20	0.29	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.8 พบว่า บทบาทหน้าที่ของสมาชิกวุฒิสภาต่อประชาชน ในเขตจังหวัดเชียงใหม่ ด้านที่มาของสมาชิกวุฒิสภา (สว.) ด้าน ความคาดหวังของประชาชน โดยรวม ความคาดหวังของประชาชน ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ย 3.20 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.29

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอันดับแรก มีค่าแปลผลอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ ข้อที่ 4 ท่านคาดหวังที่จะให้สมาชิกวุฒิสภา (สว.) เป็นผู้มีไม่สมควรโหวตเลือกนายกรัฐมนตรี รองลงมา มีค่าแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง คือ ข้อที่ 5 ท่านคาดหวังที่จะได้สมาชิกสภาวุฒิสภามีที่มาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนทั่วประเทศ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด มีค่าแปลผลอยู่ในระดับน้อย คือ ข้อ 7 ท่านคาดหวังที่จะได้สมาชิกสภาวุฒิสภา มีที่มาจากการสรรหา (แต่งตั้ง) สภาผู้แทนราษฎร

4.4 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหา และแนวทางการแก้ไขปัญหา ในโลกทัศน์ที่มีต่อบทบาทสมาชิกวุฒิสภา ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ปีพุทธศักราช 2560 ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา

ผู้วิจัยได้ตั้งคำถามแบบปลายเปิด (Open - Ended Questionnaire) สำหรับให้ผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหา และแนวทางการแก้ไขปัญหา ในโลกทัศน์ที่มีต่อบทบาทสมาชิกวุฒิสภา ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ปีพุทธศักราช 2560 ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา พบว่า

1. **ด้านโลกทัศน์ด้านบทบาท** ทางกลุ่มได้ให้มุมมองว่าบทบาทสมาชิกวุฒิสภาในชุดนี้ ไม่มีความโดดเด่นเป็นพิเศษนอกทำ ตามอำนาจหน้าที่คือ กลั่นกรองกฎหมาย บทบาทที่มีอยู่ในรัฐสภา มุ่งเน้นอภิปรายสนับสนุนรัฐบาลค่อนข้างมาก ไม่ค่อยมีการท้วงติงอะไร ในบางครั้งยังลุกขึ้นประท้วงฝ่ายค้านก็มี มีทั้งกล่าวหาฝ่ายค้านเสมือนตรวจสอบฝ่ายค้านแทนรัฐบาล บางครั้งยังอภิปรายช่วยปกป้องรัฐบาล ทั้งที่ฝ่ายค้านกำลังอภิปรายตรวจสอบรัฐบาลอยู่ ไม่สนับสนุนปัญหาเรื่องปากท้องและความต้องการของประชาชน ความเป็นอยู่ของประชาชนที่กำลังเดือดร้อนในเรื่องปัญหาข้าวของสินค้ามีราคาแพง น้ำมันมีราคาแพง ตามสมาชิกผู้แทนราษฎรเสนอแนวทางแก้ไขให้รัฐบาล

2. **ด้านที่มาของสมาชิกวุฒิสภาตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ปีพุทธศักราช 2560** การได้มาจากการสรรหาของคณะกรรมการสรรหา ซึ่งแต่งตั้งโดย คณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) โดยมีพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นหัวหน้า แต่งตั้งคณะกรรมการสรรหา ซึ่งในมุมมองที่มาของสมาชิกวุฒิสภา ในขณะนั้นทุกฝ่ายที่เห็นต่างจากรัฐบาล ก็มีมุมมองตั้งตั้งจากคนใกล้ชิด หรือเรียกว่าห้องห้องให้เข้ามารับตำแหน่ง เพื่อหวังผลประโยชน์ในการโหวตเลือกนายกรัฐมนตรี ซึ่งรัฐธรรมนูญ ปี 2560 ได้บัญญัติไว้ในบทเฉพาะกาล มาตรา 272 สรุปลง ห้าปีแรก การให้ความเห็นชอบบุคคลที่จะมาดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี ต้องมาจาก “รัฐสภา” คือมาจาทั้งสองสภา กลุ่มจึงมีมุมมองว่าด้านที่มาของสมาชิกวุฒิสภาไม่สง่างาม ไม่เหมาะสมที่เป็นตัวแทนให้กับประชาชนชนได้

3. **ด้านความคาดหวังของประชาชนจากสมาชิกวุฒิสภา** ความคาดหวังที่จะให้ สมาชิกวุฒิสภากลุ่มให้มุมมอง น่าจะลงพื้นที่มารับทราบปัญหา ช่วยแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนในเรื่องข้าวของแพง น้ำมันราคาแพงเกินครึ่งของ อดีต ลีนคาทางการเกษตรตกต่ำเกษตรกรขาดทุนในสินค้าเกษตร ยังมีปัญหาเรื่องไวรัสโคโรนา 2019 ประชาชนเดือดร้อนไปทุก ๆ เรื่อง ควรลงพื้นที่รับทราบปัญหาช่วยเสนอปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาให้กับรัฐบาลผลักดันทางรัฐบาลดำเนินการต่อไปที่เป็นอยู่ก็เห็นมีแต่ประรัฐสภา คอยเน้นแต่การสนับสนุนรัฐบาลอยู่ฝ่ายเดียว มีความเห็นว่าการให้สมาชิกวุฒิสภามาจากการเลือกตั้งจากประชาชนแต่ละจังหวัด จะได้รับทราบปัญหาของแต่ละพื้นที่ซึ่งมีความแตกต่างกัน เช่นปัญหาภาคใต้ ยางพารามีราคาต่ำ ถึง 3-4 กิโลต่อ 100 บาท ปัญหาภาคเหนือ หอม แดงกระเทียม ราคาตกต่ำ ถ้าไยราคาต่ำกว่าทุน อย่างนี้เป็นต้น เมื่อสมาชิกวุฒิสภามาจากประชาชน จะได้ช่วยกันกับ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในพื้นที่ผลักดันปัญหาแต่พื้นที่ให้รัฐบาลช่วยแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยเรื่อง “เพื่อศึกษาโลกทัศน์ที่มีต่อบทบาทสมาชิกวุฒิสภา ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ปีพุทธศักราช 2560 ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาโลกทัศน์ที่มีต่อบทบาทสมาชิกวุฒิสภา ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ปีพุทธศักราช 2560 ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา เพื่อศึกษาความคาดหวังการได้มาซึ่งโลกทัศน์ที่มีต่อบทบาทสมาชิกวุฒิสภา ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ปีพุทธศักราช 2560 ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา และเพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหา และแนวทางการแก้ไขปัญหา ในโลกทัศน์ที่มีต่อบทบาทสมาชิกวุฒิสภา ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ปีพุทธศักราช 2560 ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูลสำคัญทั้งหมดจำนวน 200 คน ใช้แบบสอบถามแบบออนไลน์ จำนวน 200 ชุด และสัมภาษณ์ กลุ่ม 3 กลุ่ม ๆ ละ 8 คน โดยใช้แบบสัมภาษณ์เชิงแสดงความคิดเห็น สามารถสรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะได้ ดังนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

จากการวิจัย “เพื่อศึกษาโลกทัศน์ที่มีต่อบทบาท สมาชิกวุฒิสภา ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ปีพุทธศักราช 2560 ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา” การวิจัยในเชิงปริมาณ (Quantitative Research) สามารถสรุปข้อมูลได้ดังนี้

5.1.1 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

พบว่า นักศึกษากลุ่มตัวอย่างเป็นเพศชายจำนวน 110 คน คิดเป็นร้อยละ 55.00 และเพศหญิงจำนวน 90 คน คิดเป็นร้อยละ 45.00 การศึกษา ส่วนใหญ่ชั้นปีที่ 1 จำนวน 72 คน คิดเป็นร้อยละ 36.0 มีระดับการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 114 คน คิดเป็นร้อยละ 30.9 และมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 5,001-10,000 บาท จำนวน 145 คน คิดเป็นร้อยละ 39.30

5.1.2 โลกทัศน์ที่มีต่อบทบาทสมาชิกวุฒิสภา ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ปี พุทธศักราช 2560 ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา พบว่า โดยรวมทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง และพิจารณารายละเอียดในแต่ละด้าน ผลการวิจัยพบว่า

1) ด้านบทบาทหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญ สรุปว่า โดยรวมมีค่าเฉลี่ย 3.20 พบว่า นักศึกษามีโลกทัศน์ที่มีต่อบทบาทสมาชิกวุฒิสภา ด้านบทบาทหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญ มีค่าแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อันดับแรกคือข้อ 10 ได้แก่ คณะรัฐมนตรีออก พ.ร.ก.ฉุกเฉินและ สมาชิกวุฒิสภา (สว.) เห็นว่า การออก พ.ร.ก.ฉุกเฉินดังกล่าว ออกโดยไม่ใช้เรื่องฉุกเฉิน จำเป็น หรือเร่งด่วน (สว.) สามารถทำการเข้าชื่อกันจำนวน 50 คน เพื่อส่งความเห็นให้ต่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณา มีค่าแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือข้อ 8 ได้แก่ สมาชิกวุฒิสภา (สว.) มีสิทธิตั้งกระทู้ถามรัฐมนตรีในเรื่องที่เกี่ยวกับงานในหน้าที่ ที่รัฐมนตรีนั้นรับผิดชอบ โดยที่จะถามเป็นหนังสือหรือถามด้วยวาจาก็ได้ มีค่าแปลผลอยู่ในระดับน้อยที่สุด

2) ด้านบทบาทหน้าที่ตามบทเฉพาะกาล สรุปว่า โดยรวมมีค่าเฉลี่ย 3.07 พบว่านักศึกษามีโลกทัศน์ที่มีต่อบทบาทสมาชิกวุฒิสภา ด้านบทบาทหน้าที่ตามบทเฉพาะกาลมีค่าแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อันดับแรกคือ ข้อที่ 4 สมาชิกวุฒิสภา (สว.) มีวาระการดำรงตำแหน่ง 5 ปี ตาม มาตรา 268 (4) มีค่าแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือข้อ 7 ให้ สว.ร่วมกับ สส. ที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภา ให้ความเลือกนายกรัฐมนตรี และ 9 สมาชิกวุฒิสภา (สว.) มีวาระการดำรงตำแหน่ง 5 ปี และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สส. มีวาระการดำรงตำแหน่ง 4 ปี มีค่าแปลผลอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3) ด้านที่มาของสมาชิกวุฒิสภา (สว.) โดยรวมมีค่าเฉลี่ย 3.21 พบว่า นักศึกษามีโลกทัศน์ที่มีต่อบทบาทสมาชิกวุฒิสภา ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ปีพุทธศักราช 2560 ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา โดยรวมด้านที่มาของสมาชิกวุฒิสภา (สว.) มีค่าแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อันดับแรกคือข้อ ข้อที่ 4 ต้องการให้สมาชิกวุฒิสภา (สว.) ที่มาจากการเลือกตั้งจากประชาชนครึ่งหนึ่งและมาจากการสรรหา (แต่งตั้ง) อีกครึ่งหนึ่ง มีค่าแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือข้อ 3 ต้องการให้สมาชิกวุฒิสภา (สว.) มีที่มาจากสรรหา (แต่งตั้ง) ของคณะกรรมการ สรรหาแต่งตั้งโดย คสช. 9-12 คน มีค่าแปลผลอยู่ในระดับน้อยที่สุด

4) ด้านความคาดหวังของประชาชน สรุปว่า โดยรวมมีค่าเฉลี่ย 3.20 พบว่า นักศึกษา มีโลกทัศน์ที่มีต่อบทบาทสมาชิกวุฒิสภา ด้านความคาดหวังของประชาชน มีค่าแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อันดับแรกคือข้อ ข้อที่ 4 ต้องการให้สมาชิกวุฒิสภา (สว.) ที่มาจากการเลือกตั้งจากประชาชนครึ่งหนึ่งและมาจากการสรรหา (แต่งตั้ง) อีกครึ่งหนึ่ง มีค่าแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือข้อ 7 ท่านคาดหวังที่จะได้สมาชิกสภาวุฒิสภา มีที่มาจากการสรรหา (แต่งตั้ง) สภาผู้แทนราษฎร มีค่าแปลผลอยู่ในระดับน้อยที่สุด

5.1.3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหา และแนวทางการแก้ไขปัญหา ในโลกทัศน์ที่มีต่อบทบาทสมาชิกวุฒิสภา ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ปุพุทธศักราช 2560 ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา พบว่า

1. ด้านโลกทัศน์ด้านบทบาท ทางกลุ่มได้ให้มุมมองว่าบทบาทสมาชิกวุฒิสภาในชุดนี้ ไม่มีความโดดเด่นเป็นพิเศษนอกทำ ตามอำนาจหน้าที่คือ กลั่นกรองกฎหมาย บทบาทที่มีอยู่ในรัฐสภามุ่งเน้นอภิปรายสนับสนุนรัฐบาลค่อนข้างมาก ไม่ค่อยมีการท้วงติงอะไร ในบางครั้งยังลุกขึ้นประท้วงฝ่ายค้านก็มี มีทั้งกล่าวหาฝ่ายค้านเสมือนตรวจสอบฝ่ายค้านแทนรัฐบาล บางครั้งยังอภิปรายช่วยปกป้องรัฐบาล ทั้งที่ฝ่ายค้านกำลังอภิปรายตรวจสอบรัฐบาลอยู่ ไม่สนับสนุนปัญหาเรื่องปากท้องและความต้องการของประชาชน ความเป็นอยู่ของประชาชนที่กำลังเดือดร้อนในเรื่องปัญหาข้าวของสินค้ามีราคาแพง น้ำมันมีราคาแพง ตามสมาชิกผู้แทนราษฎรเสนอแนวทางแก้ไขให้รัฐบาล

2. ด้านที่มาของสมาชิกวุฒิสภาตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ปุพุทธศักราช 2560 การได้มาจากการสรรหาของคณะกรรมการสรรหา ซึ่งแต่งตั้งโดย คณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) โดยมีพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นหัวหน้า แต่งตั้งคณะกรรมการสรรหา ซึ่งในมุมมองที่มาของสมาชิกวุฒิสภา ในขณะนั้นทุกฝ่ายที่เห็นต่างจากรัฐบาล ก็มีมุมมองว่าแต่งตั้งจากคนใกล้ชิด หรือเรียกว่าห้องปอองให้เข้ามารับตำแหน่ง เพื่อหวังผลประโยชน์ในการโหวตเลือกนายกรัฐมนตรี ซึ่งรัฐธรรมนูญ ปี 2560 ได้บัญญัติไว้ในบทเฉพาะกาล มาตรา 272 สรุป ห้าปีแรก การให้ความเห็นชอบบุคคลที่จะมาดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี ต้องมาจาก “รัฐสภา” คือมาจากสองสภา กลุ่มจึงมีมุมมองว่าด้านที่มาของสมาชิกวุฒิสภาไม่สง่างาม ไม่เหมาะสมที่เป็นตัวแทนให้กับประชาชนได้

3. ด้านความคาดหวังของประชาชนจากสมาชิกวุฒิสภา ความคาดหวังที่จะให้สมาชิกวุฒิสภาทางกลุ่มให้มุมมอง น่าจะลงพื้นที่มารับทราบปัญหา ช่วยผลักดันในการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนในเรื่อง ข้าวของแพง น้ำมันราคาแพงเกินครึ่งของ อดีต สิ้นค่าทางการเกษตรตกต่ำเกษตรกรขาดทุนในสินค้าเกษตร ยังมีปัญหาเรื่องไวรัสโคโรนา 2019 ประชาชนเดือดร้อนไปทุก ๆ เรื่อง ควรลงพื้นที่รับทราบปัญหาช่วยเสนอปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาให้กับรัฐบาลผลักดันทางรัฐบาลดำเนินการ

ต่อไป ที่เป็นอยู่ก็เห็นมีแต่ประรัฐสภา คอยเน้นแต่การสนับสนุนรัฐบาลอยู่ฝ่ายเดียว กลุ่มมีความเห็นว่าต้องการให้สมาชิกวุฒิสภามาจากการเลือกตั้งจากประชาชนแต่ละจังหวัด จะได้รับทราบปัญหาของแต่ละพื้นที่ซึ่งมีความแตกต่างกัน เช่นปัญหาภาคใต้ ยางพารามีราคาต่ำ ถึง 3-4 กิโลกรัมต่อ 100 บาท ปัญหาภาคเหนือ หอมกระเทียม ราคาตกต่ำ ลำไยราคาต่ำกว่าทุน อย่างนี้เป็นต้น เมื่อสมาชิกวุฒิสภามาจากประชาชน จะได้ช่วยกันกับ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในพื้นที่ผลักดันปัญหาแต่พื้นที่ให้รัฐบาลช่วยแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

จากการสรุปผลการวิจัย โลกทัศน์ที่มีต่อบทบาทสมาชิกวุฒิสภา ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ปีพุทธศักราช 2560 ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา โดยรวมทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านบทบาทหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญ ด้านบทบาทหน้าที่ตามบทเฉพาะกาล ด้านที่มาของสมาชิกวุฒิสภา (สว.) และด้านความคาดหวังของประชาชน นำมาอภิปรายผล ได้ดังนี้

5.2.1 โลกทัศน์ที่มีต่อบทบาทสมาชิกวุฒิสภา ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ปีพุทธศักราช 2560 ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา พบว่า นักศึกษามีโลกทัศน์ที่มีต่อบทบาทสมาชิกวุฒิสภา ด้านบทบาทหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อันดับแรกคือ คณะรัฐมนตรีออก พ.ร.ก.ฉุกเฉินและ สมาชิกวุฒิสภา (สว.) เห็นว่าการออก พ.ร.ก.ฉุกเฉินดังกล่าวออกโดยไม่ใช่เรื่องที่ฉุกเฉิน จำเป็นหรือเร่งด่วน (สว.) สามารถทำการเข้าชื่อกันจำนวน 50 คน เพื่อส่งความเห็นให้ต่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณา ด้านบทบาทหน้าที่ตามบทเฉพาะกาล พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อันดับแรกคือ สมาชิกวุฒิสภา (สว.) มีวาระการดำรงตำแหน่ง 5 ปี ตาม มาตรา 268 (4) ด้านที่มาของสมาชิกวุฒิสภา (สว.) พบว่า ต้องการให้สมาชิกวุฒิสภา (สว.) ที่มาจากการเลือกตั้งจากประชาชนครึ่งหนึ่งและมาจากการสรรหา (แต่งตั้ง) อีกครึ่งหนึ่ง และด้านความคาดหวังของประชาชน พบว่า คาดหวังที่จะได้สมาชิกสภาวุฒิสภา มีที่มาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนทั่วประเทศ สอดคล้องกับผลการศึกษาของ **สรภัทร สมจินตนากุล** (2560) ศึกษาเรื่อง ปัญหาและผลกระทบอันเกิดจากวิธีการได้มาซึ่งหน้าที่และอำนาจของสมาชิกวุฒิสภา ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 พบว่า วิธีการได้มาซึ่งหน้าที่และอำนาจของสมาชิกวุฒิสภา ตามบทบัญญัติหลัก อันมีวิธีการได้มาโดยการเลือกตั้งแบบไขว้กลุ่มอาชีพ และวิธีการได้มาซึ่งหน้าที่และอำนาจของสมาชิกวุฒิสภาตามบทเฉพาะกาล อันมีวิธีการได้มาโดยการแต่งตั้งจากคณะกรรมการ

สรรหาสมาชิกวุฒิสภา ทั้งนี้ ในเรื่องหน้าที่และอำนาจของสมาชิกวุฒิสภาตามบทเฉพาะกาล นอกจากจะมีหน้าที่และอำนาจเหมือนกับสมาชิกวุฒิสภาในบทบัญญัติแล้ว ยังมีอำนาจพิเศษต่างๆ ตามบทเฉพาะกาล โดยเฉพาะอย่างยิ่ง คืออำนาจในการร่วมกับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเสนอให้มีการเสนอชื่อนายกรัฐมนตรีนอกเหนือจากรายชื่อที่พรรคการเมืองแจ้งไว้ก่อนการเลือกตั้งได้ รวมทั้งยังมีอำนาจร่วมกันกับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในการให้ความเห็นชอบบุคคลซึ่งจะมาดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีอีกด้วย และสอดคล้องกับผลการศึกษาของ **วรนิติ เศรษฐบุตร และ สมคิด เลิศไพฑูรย์** (2545) ทำการศึกษาเรื่อง ประสิทธิภาพของรัฐสภาไทย พบว่า รัฐสภาไทยหลังการประกาศใช้รัฐธรรมนูญสามารถตรากฎหมายได้มากขึ้น และการอภิปรายร่างกฎหมายของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภามีคุณภาพมากขึ้น แต่ก็พบปัญหาความล่าช้าบ้างในขั้นการริเริ่มและการนำเสนอกฎหมาย การตรวจพิจารณาร่างกฎหมายในขั้นกรรมาธิการการตรวจพิจารณาร่างกฎหมายในที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร และการตรวจพิจารณาร่างพระราชบัญญัติในที่ประชุมวุฒิสภา เป็นต้น และประสิทธิผลของการทำ หน้าที่ตรวจสอบการทำงานของฝ่ายบริหาร คณะผู้วิจัยพบว่า กระบวนการที่ทำให้รัฐสภาสามารถสะท้อนปัญหาให้รัฐบาลนำไปดำเนินการได้อย่างทันที่ และการอภิปรายไม่ไว้วางใจมีเหตุมีผลมากขึ้น ส่วนปัญหาที่พบได้แก่ ไม่มีการระบุอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการไว้ให้ชัด การคัดเลือกกรรมาธิการไม่ได้คำนึงถึงความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่องภารกิจเป็นหลัก นายกรัฐมนตรีและคณะรัฐมนตรีไม่ให้ความสำคัญต่อการตอบกระทู้ถามเท่าที่ควร การเปิดอภิปรายของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไม่ตรงประเด็น และบางครั้งมุ่งโจมตีเรื่องส่วนตัวมากกว่าการบริหารงานของรัฐมนตรีผู้ถูกอภิปราย และการขอเปิดอภิปรายนายกรัฐมนตรีเป็นไปได้ยาก เป็นต้น

5.1.3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหา และแนวทางการแก้ไขปัญหา ในโลกทัศน์ที่มีต่อบทบาทสมาชิกวุฒิสภา ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ปีพุทธศักราช 2560 ของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา พบว่า

สมาชิกวุฒิสภาในชุดนี้ ไม่มีความโดดเด่นเป็นพิเศษนอกทำตามอำนาจหน้าที่คือ กลั่นกรองกฎหมาย บทบาทที่มีอยู่ในรัฐสภามุ่งเน้นอภิปรายสนับสนุนรัฐบาลค่อนข้างมาก ไม่ค่อยมีการท้วงติงอะไร ในบางครั้งยังลุกขึ้นประท้วงฝ่ายค้านก็มี มีทั้งกล่าวหาฝ่ายค้านเสมือนตรวจสอบฝ่ายค้านแทนรัฐบาล ในส่วนประเด็นการได้มาจากการสรรหาของคณะกรรมการสรรหา ซึ่งแต่งตั้งโดยคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) โดยมีพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นหัวหน้า แต่งตั้งคณะกรรมการสรรหา ซึ่งในมุมมองที่มาของสมาชิกวุฒิสภา ในขณะนั้นทุกฝ่ายที่เห็นต่างจากรัฐบาล ก็มีมุมมองแต่งตั้งจากคนใกล้ชิด หรือเรียกว่าพ้องพ้องให้เข้ามารับตำแหน่ง เพื่อหวังผลประโยชน์ในการโหวตเลือก

นายกรัฐมนตรี ซึ่งรัฐธรรมนูญ ปี 2560 ได้บัญญัติไว้ในบทเฉพาะกาล มาตรา 272 สรุป ห้าปีแรก การให้ความเห็นชอบบุคคลที่จะมาดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี ต้องมาจาก “รัฐสภา” คือมาจากสองสภา กลุ่มจึงมีมุมมองว่าด้านที่มาของสมาชิกวุฒิสภาไม่สง่างาม ไม่เหมาะสมที่เป็นตัวแทนให้กับประชาชนคนได้ และประเด็นสุดท้าย ความคาดหวังที่จะให้ สมาชิกวุฒิสภากลุ่มให้มุมมอง น่าจะลงพื้นที่มารับทราบปัญหา ช่วยแก้ไขปัญหาคาดหวังในเรื่อง ข้าวของแพง น้ำมันราคาแพงเกินครึ่งของอดีต สิ้นคาทางการเกษตรตกต่ำเกษตรกรขาดทุนในสินค้าเกษตร ยังมีปัญหาเรื่องไวรัสโคโรนา 2019 ประชาชนเดือดร้อนไปทุก ๆ เรื่อง ควรลงพื้นที่รับทราบปัญหาช่วยเสนอปัญหาและแนวทางแก้ไข ปัญหาให้กับรัฐบาลผลักดันทางรัฐบาลดำเนินการต่อไป สอดคล้องกับผลการศึกษาของ**บรรพบุรุษกรีกพิทยา (2546)** ทำการวิจัย บทบาทของสมาชิกวุฒิสภาในการพัฒนาชุมชน: กรณีศึกษาเฉพาะอำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี โดยทำ การศึกษาลักษณะพื้นฐานบางประการของกลุ่มประชากรกับความความคิดเห็นของประชาชน ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความเห็นต่อบทบาทของสมาชิกวุฒิสภาในการพัฒนาชุมชนด้านการพัฒนาสังคม ด้านการพัฒนาการเมือง และด้านการพัฒนาสิ่งแวดล้อม ผลการศึกษาพบว่า ความเห็นของประชาชนต่อบทบาทของสมาชิกวุฒิสภาในการพัฒนาชุมชนอยู่ในเกณฑ์ต่ำสมาชิกวุฒิสภาไม่ได้มีการดำเนินการกับการพัฒนาชุมชนด้านสังคมในทุกเรื่อง หรือมีการดำเนินการบ้างแต่ใช้ระยะเวลายาวนานมากกว่าจะดำเนินการสักครั้งหนึ่งซึ่งสอดคล้องผลการศึกษาของ**สรภัทร สมจินตนากุล (2560)** ศึกษาเรื่อง ปัญหาและผลกระทบอันเกิดจากวิธีการได้มาซึ่งหน้าที่และอำนาจของสมาชิกวุฒิสภา ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 พบว่า วิธีการได้มาซึ่งหน้าที่และอำนาจของสมาชิกวุฒิสภาตามบทบัญญัติหลัก อันมีวิธีการได้มาโดยการเลือกตั้งแบบไขว้กลุ่มอาชีพ และวิธีการได้มาซึ่งหน้าที่และอำนาจของสมาชิกวุฒิสภาตามบทเฉพาะกาล อันมีวิธีการได้มาโดยการแต่งตั้งจากคณะกรรมการสรรหาสมาชิกวุฒิสภา ทั้งนี้ ในเรื่องหน้าที่และอำนาจของสมาชิกวุฒิสภาตามบทเฉพาะกาล นอกจากจะมีหน้าที่และอำนาจเหมือนกับสมาชิกวุฒิสภาในบทบัญญัติแล้ว ยังมีอำนาจพิเศษต่างๆ ตามบทเฉพาะกาล โดยเฉพาะอย่างยิ่ง คืออำนาจในการร่วมกับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเสนอให้มีการเสนอชื่อนายกรัฐมนตรีนอกเหนือจากรายชื่อที่พรรคการเมืองแจ้งไว้ก่อนการเลือกตั้งได้ รวมทั้งยังมีอำนาจร่วมกับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในการให้ความเห็นชอบบุคคลที่จะมาดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีอีกด้วย ซึ่งถือเป็นเรื่องใหม่ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ที่ได้เพิ่มอำนาจให้กับสมาชิกวุฒิสภาในการให้ความเห็นชอบบุคคลที่จะมาดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี จากการศึกษพบว่าวิธีการซึ่งหน้าที่และอำนาจของสมาชิกวุฒิสภาตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 นั้นอาจก่อให้เกิดปัญหาทาง

กฎหมาย อันได้แก่ ปัญหาการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาตามบทบัญญัติหลัก ซึ่งขัดกับหลักความเสมอภาค โดยประชาชนทั่วไปซึ่งไม่ได้ลงสมัครเข้ารับการคัดเลือกเพื่อดำรงตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภา ไม่สามารถใช้สิทธิในการเลือกตั้งแบบไขว้กลุ่มอาชีพได้ อันเนื่องจาก จะมีเฉพาะผู้สมัครเข้ารับการคัดเลือกเพื่อดำรงตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภา เท่านั้น ที่มีสิทธิออกเสียงในการเลือกตั้งแบบไขว้กลุ่มอาชีพนี้ และปัญหาในการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาตามบทเฉพาะการ ซึ่งมีที่มาจากคณะกรรมการสรรหาสมาชิกวุฒิสภาเพียง 10 คน เป็นผู้สรรหาและแต่งตั้ง ส่งผลให้สมาชิกวุฒิสภาตามบทเฉพาะกาลนี้ขาดความเชื่อมโยงจากประชาชน ซึ่งขัดกับหลักประชาธิปไตยโดยผู้แทน และหลักอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน และปัญหาสุดท้าย คือ ปัญหาเกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจของสมาชิกวุฒิสภาตามบทเฉพาะกาล ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 272 ซึ่งให้อำนาจสมาชิกวุฒิสภาในการร่วมกันกับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในการให้ความเห็นชอบบุคคลซึ่งจะมาดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี

ทั้งนี้ อำนาจดังกล่าว เป็นการที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ได้ให้อำนาจสมาชิกวุฒิสภาซึ่งมีที่มาจากแต่งตั้งของบุคคลเพียงกลุ่มเดียว ให้มีอำนาจเทียบเท่ากับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรซึ่งมีที่มาจากเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชน ผู้ซึ่งเป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตยอันแท้จริง ดังนั้น ผู้ศึกษาจึงเสนอให้มีการแก้ไขปัญหาโดย การกำหนดให้สมาชิกวุฒิสภาตามบทบัญญัติหลักของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาจากการเลือกตั้งโดยอ้อมของประชาชน โดยจัดให้มีการเลือกตั้งคณะกรรมการสรรหาสมาชิกวุฒิสภาจากประชาชน มาทำหน้าที่ในการคัดเลือกผู้ซึ่งจะมาดำรงตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภา และให้ยกเลิกบทเฉพาะกาล มาตรา 269 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ที่ให้อำนาจคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ในการจัดตั้งคณะกรรมการสรรหาสมาชิกวุฒิสภาตามบทเฉพาะกาล รวมทั้งให้ยกเลิกบทเฉพาะกาล มาตรา 272 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ในการกำหนดให้สมาชิกวุฒิสภามีหน้าที่และอำนาจในการเสนอชื่อร่วมกับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในการเสนอชื่อต่อประธานรัฐสภาขอให้รัฐสภามีมติยกเว้น เพื่อไม่ต้องเสนอรายชื่อนายกรัฐมนตรีซึ่งอยู่ในบัญชีรายชื่อที่พรรคการเมืองแจ้งไว้ และตามบทเฉพาะกาล มาตรา 272 ยังเป็นการให้อำนาจแก่สมาชิกวุฒิสภาในวาระแรก ในการให้ความเห็นชอบผู้ซึ่งจะมาดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี ร่วมกับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอีกด้วย สอดคล้องกับผลการศึกษาของ **สมชาย แสวงการ. 2565** (บทคัดย่อ) ศึกษาและวิเคราะห์พัฒนาการของรูปแบบและวิธีการได้มา ซึ่งสมาชิกวุฒิสภาไทย เปรียบเทียบรูปแบบและวิธีการได้มาของสมาชิกวุฒิสภาในต่างประเทศ และ ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของรูปแบบและวิธีการ

ได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาของประเทศไทย รวมทั้งพัฒนารูปแบบและวิธีการได้มาซึ่งรูปแบบของสมาชิกวุฒิสภาที่เหมาะสมกับประเทศไทย โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพจากการสัมภาษณ์เชิงลึกกับกลุ่มนักวิชาการ สมาชิกวุฒิสภา อดีตสมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร คณะกรรมการเลือกตั้ง จำนวน 14 คน และการรับฟัง ข้อมูลจากการสัมมนากลุ่มย่อยจากผู้เกี่ยวข้องและประชาชนทั่วไป จำนวน 2 ครั้ง รวมทั้งการเก็บ รวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 645 ชุด แล้วจึงนำมาท าการวิเคราะห์เนื้อหาและ การวิเคราะห์เชิงสถิติ ผลการวิจัยพบว่า 1. พัฒนาการของรูปแบบและวิธีการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาของไทยเริ่มต้นจากการ แต่งตั้ง และเปลี่ยนเป็นเลือกตั้งทั้งหมดตามรัฐธรรมนูญ 2540 แต่เกิดปัญหาการแทรกแซงอิทธิพล จากฝ่ายการเมือง รัฐธรรมนูญ 2550 จึงจัดให้มีการเลือกตั้งบางส่วนและสรรหาบางส่วนแต่ก็เกิด ปัญหาในการปฏิบัติหน้าที่และปัญหาเกี่ยวกับที่มาของอำนาจในรัฐธรรมนูญ 2560 จึงเปลี่ยนมาเป็น การเลือกกันเองทั้งหมด 2. การศึกษารูปแบบและวิธีการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา ของประเทศอังกฤษ ประเทศ สหรัฐอเมริกา ประเทศฝรั่งเศส ประเทศญี่ปุ่น และประเทศมาเลเซียพบว่า แบ่งได้เป็น 2 รูปแบบ คือ สมาชิกวุฒิสภาที่มาจากการเลือกตั้ง ได้แก่ ประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศฝรั่งเศส ประเทศญี่ปุ่น (2) ส่วนประเทศอังกฤษและประเทศมาเลเซียมาจากการแต่งตั้ง ซึ่งทั้งรูปแบบการเลือกตั้งหรือแต่งตั้งจะมี รายละเอียดที่แตกต่างกันในแต่ละประเทศ 3. การศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของรูปแบบและวิธีการได้มาซึ่งสมาชิก วุฒิสภาของประเทศไทยพบว่าประกอบด้วย 3 ปัจจัย คือ ปัจจัยด้านผู้สมัคร โดยเฉพาะการไม่ถูกฝ่าย การเมืองครอบงำ ปัจจัยด้านกระบวนการในการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา คือ การมีส่วนร่วมของ ประชาชน และปัจจัยเกี่ยวข้องกับผู้เกี่ยวข้องที่สำคัญคือความพร้อมด้านความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ สมาชิกวุฒิสภา 4. การพัฒนารูปแบบและวิธีการได้มาซึ่งรูปแบบของสมาชิกวุฒิสภาที่เหมาะสมกับ ประเทศไทย พบว่า บทบาทและหน้าที่ของ ส.ว. เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ 2560 ในส่วนที่มาของ ส.ว. การสรรหาเป็นแนวทางที่มีความเป็นไปได้ แต่เพิ่มเติมประเด็นต่อไปนี้ 1) รูปแบบการสรรหาโดย คณะกรรมการสรรหาสมาชิกวุฒิสภา ที่มีความเกี่ยวข้องประชาชน 2) เลือกกันเองภายในกลุ่มความ เชี่ยวชาญแทนการเลือกไขว้กลุ่ม 3) การพิจารณากลุ่มความเชี่ยวชาญให้เหมาะสมกับสภาพสังคมไทย และสอดคล้องกับผลการศึกษาของ **วิจิตรา ชัยชนะ** (2545) ทำ การวิจัยความคิดเห็นของข้าราชการรัฐสภาที่มีต่อบทบาท และความรับผิดชอบของสมาชิกวุฒิสภาที่มาจากการเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชน โดยทำการศึกษาลักษณะพื้นฐานบางประการของกลุ่มประชากร ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความคิดเห็นของข้าราชการรัฐสภา ได้แก่ การปฏิบัติหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญ การปฏิบัติตามข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา การปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมของสมาชิกวุฒิสภาและ

กรรมาธิการ และการปฏิบัติหน้าที่ในฐานะเป็นสถาบันทางการเมือง ผลการศึกษาพบว่า ความคิดเห็นของข้าราชการรัฐสภาที่มีต่อบทบาทและความรับผิดชอบของสมาชิกวุฒิสภาที่มาจากการเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชนอยู่ในระดับปานกลาง และเฉพาะด้านอายุเท่านั้นที่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของข้าราชการรัฐสภา ส่วนเพศ ระดับการศึกษา ระดับตำแหน่ง ระยะเวลาการทำงานที่รัฐสภา หน่วยงานที่สังกัด และความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการได้มา และอำนาจหน้าที่ของวุฒิสภาไม่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของข้าราชการรัฐสภา

5.3 ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัย ผู้วิจัยได้พบว่า มีประเด็นหลายประเด็นที่ต้องเสนอแนะเพื่อเพื่อศักยภาพในการบริหารงานของสมาชิกสภาฯ และเป็นแนวทางในการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

5.3.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. ผลการวิจัยพบว่าความคิดเห็นจากกลุ่มเห็นด้วยหรือไม่กับการท่านเห็นด้วยหรือไม่กับการคัดเลือกสมาชิกวุฒิสภาโดยคณะรักษาความสงบแห่งชาติกลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้มี 2 กลุ่มคือกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความเข้าใจและกลุ่มประชาชนทั่วไปจำนวน 20 คนโดยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกผลการประเมินจากการวิเคราะห์เอกสารเกี่ยวกับกลุ่มเห็นด้วยหรือไม่กับการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาพบว่ามี 3 คน ที่เห็นด้วยกับการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาโดยวิธีการสรรหาหรือการแต่งตั้ง ส่วนอีก 17 คนไม่เห็นด้วยกับการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาโดยวิธีการสรรหาหรือการแต่งตั้งคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของสมาชิกวุฒิสภาที่มาจากการดำเนินการจัดให้มีการเลือกสมาชิกวุฒิสภาของคณะกรรมการการเลือกตั้งที่มาจากคณะกรรมการสรรหาสมาชิกวุฒิสภาและที่มาจากผู้ดำรงตำแหน่ง 6 ตำแหน่ง ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะเชิงนโยบายว่าควรมีการใช้คุณสมบัติตามมาตรา 108 มาบังคับใช้ในการคัดเลือกและสรรหาผู้ที่จะมาทำหน้าที่เป็นสมาชิกวุฒิสภาเพราะสมาชิกวุฒิสภาที่มาจากคณะกรรมการสรรหาสมาชิกวุฒิสภาจะไม่นำลักษณะต้องห้ามที่เกี่ยวกับการเป็นหรือเคยเป็นรัฐมนตรีมาใช้บังคับส่วนผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งให้เป็นสมาชิกวุฒิสภาโดยตำแหน่งจะไม่นำลักษณะต้องห้ามที่เกี่ยวกับการเป็นข้าราชการมาใช้บังคับเนื่องจากผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งให้เป็นสมาชิกวุฒิสภาโดยตำแหน่งเป็นข้าราชการ

2. ผลการวิจัย พบว่าวุฒิสภาตามบทเฉพาะกาลของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ได้กำหนดให้มีวุฒิสภาจำนวน 250 คนโดยคณะรักษาความสงบแห่งชาติจะคัดเลือกจากบัญชีรายชื่อที่คณะกรรมการการเลือกตั้งที่ดำเนินการจัดให้มีการเลือกสมาชิกวุฒิสภาจำนวน 50 คนจากบัญชีรายชื่อที่คณะกรรมการสรรหาสมาชิกวุฒิสภาได้สรรหาจำนวน 194 คนและจากผู้ดำรงตำแหน่ง 6 ตำแหน่งได้แก่ปลัดกระทรวงกลาโหมผู้บัญชาการทหารสูงสุดผู้บัญชาการ

ทหารบกผู้บัญชาการทหารเรือผู้บัญชาการทหารอากาศและผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของสมาชิกวุฒิสภาที่มาจากการดำเนินการจัดให้มีการเลือกสมาชิกวุฒิสภาของคณะกรรมการการเลือกตั้งที่มาจากคณะกรรมการสรรหาสมาชิกวุฒิสภาและที่มาจากผู้ดำรงตำแหน่ง 6 ตำแหน่งดังกล่าวต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา 108 แต่สมาชิกวุฒิสภาที่มาจากคณะกรรมการสรรหาสมาชิกวุฒิสภาจะไม่นำลักษณะต้องห้ามที่เกี่ยวกับการเป็นหรือเคยเป็นรัฐมนตรีมาใช้บังคับส่วนผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งให้เป็นสมาชิกวุฒิสภาโดยตำแหน่งจะไม่นำลักษณะต้องห้ามที่เกี่ยวกับการเป็นข้าราชการมาใช้บังคับเนื่องจากผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งให้เป็นสมาชิกวุฒิสภาโดยตำแหน่งเป็นข้าราชการสำหรับอายุของวุฒิสภามีกำหนด 5 ปีนับแต่วันที่พระบรมราชโองการแต่งตั้งและสมาชิกภาพของสมาชิกวุฒิสภาเริ่มตั้งแต่วันที่พระบรมราชโองการแต่งตั้งเมื่ออายุของวุฒิสภาลิ้นสุดลงให้สมาชิกวุฒิสภาจำนวน 250 คนอยู่ในตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าจะมีสมาชิกวุฒิสภาจำนวน 200 คนขึ้นใหม่วุฒิสภานอกจากจะมีหน้าที่และอำนาจโดยทั่วไปแล้วยังมีหน้าที่และอำนาจโดยเฉพาะตามบทเฉพาะกาลของรัฐธรรมนูญซึ่งเป็นหน้าที่และอำนาจที่อยู่ภายใต้บังคับด้วยการจำกัดระยะเวลาเช่นหน้าที่และอำนาจติดตามเสนอแนะและเร่งรัดการปฏิรูปประเทศเพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามหมวด 16 ดังนั้นผู้วิจัยจึงเสนอแนะเป็นเชิงนโยบายว่า ควรมีการปฏิรูปประเทศและการจัดทำและดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติให้เสนอและพิจารณาในที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภาการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติที่วุฒิสภาหรือสภาผู้แทนราษฎรยับยั้งไว้ในบางกรณีให้กระทำโดยที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภาและการให้ความเห็นชอบบุคคลซึ่งสมควรได้รับแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรีซึ่งวุฒิสภาตามบทเฉพาะกาลนี้จะทำให้การปฏิรูปประเทศมีความเจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้น

3. ผลการวิจัย พบว่า จากการสำรวจ มีข้อมูล เห็นด้วย อยู่สามคน ไม่เห็นด้วยอยู่ 18 คน ดังนั้น ส.ว. ชุดแรกที่จะเกิดขึ้นตามรัฐธรรมนูญ 2560 จะมาจากบทเฉพาะกาล ซึ่งกำหนดที่มาของ ส.ว. ชุดแรกมีจำนวน 250 คน มีที่มาจากสองส่วน ได้แก่ ก. เลือกจากสาขาอาชีพ 10 กลุ่ม เหลือ 200 คน และส่งให้ คสช. เลือกเหลือ 50 คน และสำรอง 50 คน ข. กรรมการสรรหาซึ่ง คสช. แต่งตั้ง คัดเลือกจากผู้มีความรู้ความสามารถไม่เกิน 400 คน ส่งต่อให้ คสช. เลือกเหลือ 194 คน รวมกับ 6 คนที่มาโดยตำแหน่งจาก ปลัดกระทรวงกลาโหม ผบ.เหล่าทัพ และ ผบ.ตร.ทั้งหมดต้องดำเนินการให้เสร็จภายใน 3 วันนับแต่วันประกาศผลการเลือกตั้ง ส.ส. โดยความพิเศษของ ส.ว. ชุดนี้ ซึ่งมีวาระการดำรงตำแหน่ง 5 ปี มีอำนาจเลือกนายกรัฐมนตรีร่วมกับ ส.ส. ที่จะมาจากการเลือกตั้งในอนาคต ดังนั้นผู้วิจัยจึงเสนอแนะเป็นเชิงนโยบายว่า ควรเร่งพัฒนาประเทศชาติและสรรหาและคัดเลือกผู้ที่มีความรู้ความสามารถ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาประเทศที่ยั่งยืนในอนาคตเพราะการเลือกตั้งคือสิทธิสำคัญของประชาชนประชาชนทุกคนมีสิทธิ์มีเสียง สามารถแสดงความคิดเห็นด้วยตนเองในการตัดสินใจเลือกผู้แทนที่จะมาพัฒนาประเทศชาติให้ดีขึ้นกว่าเดิมด้วยความรู้ความสามารถที่มีอยู่ของตนเองอย่าง

ชัดเจนไม่ใช่เลือกหรือสรรหาใครก็ได้เข้ามาปฏิบัติหน้าที่โดยไม่มีความรู้ความสามารถในด้านนั้นๆ มา เพราะอาจส่งผลให้การดำเนินงานไม่มีประสิทธิภาพก็เป็นได้

5.3.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

1. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับ ปัญหาอุปสรรคในการสรรหาบุคคลเพื่อเข้ามาดำรงตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภาและ เพื่อหาแนวทางปรับปรุงแก้ไขให้ดียิ่งขึ้นต่อไป
2. ควรศึกษาว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อระบบการปฏิบัติงานของสมาชิกวุฒิสภาอย่างไร
3. ควรศึกษาว่า ประชาชนมีความรู้ ความเข้าใจ ต่อการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาในแต่ละครั้ง มาก น้อย เพียงใด

บรรณานุกรม

1. หนังสือทั่วไป

- กรมพล ทองธรรมชาติ. **รัฐธรรมนูญใหม่กับการปฏิรูปการเมือง**. 15 ปี รัฐศาสตร์ มสธ.นนทบุรี: สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. 2540.
- งานนโยบายและแผน, “**รายงานประจำปี 2551**”, เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา, 2551, (อัดสำเนา).
- ธงชัย สันติวงษ์. **องค์การและการบริหาร** (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.2537.
- สุชาจันทน์เอม. **จิตวิทยาวัยรุ่น**. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช. 2542.
- เนาวรัตน์ แย้งแสงสังข์, **การพัฒนาองค์กร**, (กรุงเทพมหานคร : สถาบันราชภัฏสวนดุสิต, 2542.
- ไพฑูริย์ เจริญพันธ์วงศ์, **พฤติกรรมองค์กรและการบริหาร**, (กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์, 2537.
- รมหาบัณฑิต, สาขาวิชารัฐศาสตร์**, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2540.
- ทรงกลด ภูทอง **ปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นของราษฎรท้องถิ่นต่อการจัดการทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่ เขตห้ามล่าพันธุ์สัตว์ป่า อ่างเก็บน้ำบางพระจันทร์ จังหวัดชลบุรี วิทยานิพนธ์ วท.ม. กรุงเทพฯ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 2545 (ถ่ายเอกสาร)**
- ไพโรจน์ โพธิ์ไสย. **บทบาทอำนาจหน้าที่ของวุฒิสภา** : อดีต ปัจจุบัน. กรุงเทพมหานคร:สำนักวิชาการ , สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา.2548.
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ฉบับปี พ.ศ.2475**
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ฉบับปี พ.ศ.2489**
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ส่วนฉบับ พ.ศ. 2490**
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ฉบับปี พ.ศ.2492**
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ฉบับปี พ.ศ. 2511**
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ฉบับปี พ.ศ.2517**
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ฉบับปี พ.ศ.2521**
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ฉบับปี พ.ศ.2534**
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2538**
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540**
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช 2557**
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ปีพุทธศักราช 2560**
- สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา. **รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540**. สำนักงาน.

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา. **รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย** พุทธศักราช 2560. สำนักงาน. สว่างค์ จันท์เอม, **จิตวิทยาสังคม**, กรุงเทพมหานคร : อักษรบัณฑิต, 2543.
งานนโยบายและแผน, “**รายงานประจำปี 2551**”, **เชียงใหม่** : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา, 2551, (อัดสำเนา).
ศูนย์บริการวิชาการ, **รายงานประจำปี 2546**, (เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา, 2546

2.วิทยานิพนธ์/สารนิพนธ์/เอกสาร

จิตรา กรุณาฤทธิโยธิน **ความคิดเห็นของผู้มารับบริการของโรงพยาบาลเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร และจังหวัดนนทบุรี**.กรุงเทพมหานคร : ฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์ไทย. 2547.
จิรายุ ทรัพย์สิน. **ความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร** : ศึกษาเฉพาะกรณีนิสิตปริญญาตรี คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. **วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตร** จารุวรรณ ปฐมพงศ์. **ทัศนคติและความคาดหวังของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดเชียงใหม่ที่มีต่อคุณสมบัติและบทบาทของสมาชิกวุฒิสภาตามรัฐธรรมนูญ ฉบับปี 2540** การศึกษาคำว่า อิศระ. รัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการเมืองการปกครอง. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ 2542.
เฉลียว เกษจันทร์ทิวา. **ความคาดหวังของประชาชนต่อการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของเทศบาลตำบล ภาชี อำเภอกาญจนบุรี จังหวัดพระนครศรีอยุธยา**. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา, มหาวิทยาลัยราชภัฏ พระนครศรีอยุธยา.2553.
ชัยวัฒน์ พรหมสุข **กล่าวว่า บทบาท ทางการเมืองของกำนันในจังหวัดเชียงใหม่ภายหลังการพ้นจากตำแหน่งตามพระราชบัญญัติ สภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.2537** การศึกษาค้นคว้าอิสระรัฐศาสตรบัณฑิต. สาขาวิชาการเมืองและการปกครอง มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เชียงใหม่ 2543.
.ดรณิ พานทอง พาลุสุข, **ทฤษฎีการจูงใจ**, (กรุงเทพมหานคร : ห้างหุ้นส่วนจำกัดแสงตะวันการพิมพ์, 2530.
ธวัช ชาตีวัฒนา, “**ความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อคุณลักษณะและบทบาทด้านการบริหารของผู้บริหารเทศบาลเมืองคลองแห อำเภอกาญจนบุรี จังหวัดสงขลา**”,รายงานการศึกษาอิสระ รัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต,(วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น), 2551

ธีระศักดิ์ บันทุปา. **ความคิดเห็นต่อหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2530 ของนักศึกษาศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียน อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี** วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม มหาวิทยาลัย มหาสารคาม 2541.

.นรรนิติ เศรษฐบุตตร และ สมคิด เลิศไพฑูรย์. **ประสิทธิผลของรัฐสภาไทย**. รายงานการวิจัยสถาบันพระปกเกล้า. 2545

เนาวรัตน์ แยมแสงสังข์.. **แนวคิดและกลยุทธ์ในการปรับระบบองค์การ**. กรุงเทพฯ : บริษัท การศึกษา จำกัด 2542

บรรฑูรย์ เกริกพิทยา. **บทบาทของสมาชิกวุฒิสภาในการพัฒนาชุมชน: กรณีศึกษาเฉพาะอำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี**. วิทยานิพนธ์หลักสูตร “ผู้บริหารกระบวนการยุติธรรมระดับสูง (บ.ย.ส.)” รุ่นที่ 6 วิทยาลัยการยุติธรรม, สำ นักงานศาลยุติธรรม. 2546.

ปิยาณี เหล่ากาวิ. **ความคิดเห็นของนักกีฬาฟุตบอลที่มีต่อผู้ฝึกสอนในการแข่งขันกีฬาฟุตบอลไทยลีกครั้งที่ 8** วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (พลศึกษา).กรุงเทพฯ ฯ บัณฑิตวิทยาลัย. 2547.

ประไพศรี สุทธิฉนวน, “**ความคาดหวังของประชาชนต่อคุณภาพชีวิตเทศบาลตำบลบ้านนา อำเภอบ้านนาเดิม จังหวัดสุราษฎร์ธานี**”, รายงานการศึกษาอิสระ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, (วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น), 2551.

พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว, สายทิพย์ สุกดีพันธ์, **นักรัฐศาสตร์ในสหรัฐอเมริกาได้ข้อสรุปเกี่ยวกับกรุงเทพฯ :** เจ้าพระยาการพิมพ์, 2526

ไพโรจน์ โพธิ์ไสย **ประวัติวุฒิสภา**. กรุงเทพฯ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา. วุฒิสภา. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรสยาม 2475. 2548.

ฤทัยรัตน์ โสมนัส, “**ความคาดหวังของครูและผู้ปกครองต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนบ้านทุ่งหลุก อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่**”, สารนิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่), 2550.

ลาวัณย์ จักรานูวัฒน์. **ความคิดเห็นของนิสิตนักศึกษาปริญญาโท ภาคพิเศษ สาขาบริหารธุรกิจ (M.B.A.) สังกัดมหาวิทยาลัยของรัฐในเขตกรุงเทพมหานคร ต่อการจัดการศึกษาภาคพิเศษ**. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (ธุรกิจศึกษา) กรุงเทพฯ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรจน์, 2540

วัชรพล โรจนวรรวัฒน์), **รูปแบบวิธีการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาที่เหมาะสมกับอำนาจหน้าที่วุฒิสภาแห่งราชอาณาจักรไทย**

- วิจิตรา วัชรารณณ์. **ความคิดเห็นของข้าราชการรัฐสภาที่มีต่อบทบาทและความรับผิดชอบของสมาชิกวุฒิสภาที่มาจาก การเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชน.** วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. 2545.
- วัชรพล โตมรศักดิ์, “**ความคาดหวังของประชาชนต่อบทบาทหน้าที่ของเทศบาลตำบล กรณีศึกษาเทศบาลตำบลห้วยทะเล อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา**”, รายงานการศึกษาอิสระ **รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต**, (วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น), 2550.
- สวณีย์ คงเพชรทิพย์. **ปัจจัยที่มีผลต่อทัศนคติในการใช้บริการรถไฟฟ้า BTS ของประชาชนย่านฝั่งธนบุรี** วิทยานิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, สาขาการจัดการทั่วไป, บัณฑิตวิทยาลัย 2545.
- สุพัตรา จุณณะปิยะ, **คู่มือการวิจัยทางรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์**, (นครปฐม : โรงพิมพ์ศูนย์ส่งเสริมและฝึกอบรมการเกษตรแห่งชาติ, 2546.
- วิจิตรา วัชรารณณ์. **ความคิดเห็นของข้าราชการรัฐสภาที่มีต่อบทบาทและความรับผิดชอบของสมาชิกวุฒิสภาที่มาจาก การเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชน.** วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. 2545.
- อุดม เอี่ยมมี, “**ความคาดหวังของประชาชนต่อการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านประกาศ อำเภอบางป่อ จังหวัดสมุทรปราการ**”, รายงานการศึกษาอิสระ **รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต**, (วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น), 2551.
- Vroom. Victor H, **Work and Motivation**, อ่างใน ธนพงษ์ บุตรพรม, “**ความพึงพอใจของประชาชนในการปฏิบัติหน้าที่ราชการของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจ**”, **สารนิพนธ์ศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย), 2550..

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัย

1 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วินิจ ผาเจริญ

- วุฒิทางการศึกษา PH.D (Political Science) Banaras Hindu, ร.ม. (การเมืองการปกครอง) มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, ศน.บ. (รัฐศาสตร์การปกครอง) มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิราวุฒวิทยาลัยประจำ สาขารัฐศาสตร์ วิทยาลัยบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้

2. ร้อยตำรวจตรี ดร.สมยศ ปัญญา

- วุฒิทางการศึกษา ร.ด. (รัฐศาสตร์) มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, ศน.ม. (รัฐศาสตร์) มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, ร.บ. (รัฐศาสตร์) มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, น.บ. (นิติศาสตร์) มหาวิทยาลัยนอร์ทเชียงใหม่, ศศ.บ. (ภาษาไทย) มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่อาจารย์ประจำหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตพะเยา

3. ดร.พร้อมพล สัมพันธ์โน

- วุฒิทางการศึกษา ร.ด. (รัฐศาสตร์) มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, ศน.ม. (รัฐศาสตร์) มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, ร.บ. (รัฐศาสตร์) มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, อาจารย์พิเศษรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา

ภาคผนวก ข

หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา
เลขที่ ๑๐๓ ถ.พระปกเกล้า ต.พระสิงห์ อ.เมืองเชียงใหม่
จ.เชียงใหม่ ๕๐๒๐๐ โทรศัพท์ ๐๕๓ ๒๗๐ ๙๗๕ - ๖
โทรสาร ๐๕๓ ๘๑๔ ๗๕๒

ที่ อว ๗๙๑๕/๐๓๘๐

๑๐ สิงหาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เจริญพร ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วินิจ ฉาเจริญ

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. แบบสอบถาม ๑ : โลกทัศน์ที่มีต่อบทบาทสมาชิกวุฒิสภา ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ปีพุทธศักราช ๒๕๖๐ ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา
๒. แบบสอบถาม ๒: ความคาดหวังการได้มาซึ่งโลกทัศน์ที่มีต่อบทบาทสมาชิกวุฒิสภา ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ปีพุทธศักราช ๒๕๖๐ ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา

ด้วยอาจารย์ วรยุทธ สถาปนาศุภกุล กำลังศึกษาวิจัยเรื่อง โลกทัศน์ที่มีต่อบทบาทสมาชิกวุฒิสภา ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ของนักศึกษามหาวิทยาลัย มหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา (World Outlook towards the Role of Sennators the Constitution of Kingdom of Thailand Year B.E. 2560 (2017) of students of Mahamakut Buddhist University: Lanna Campus.) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อนำผลการวิจัยมาใช้ประโยชน์สำหรับการพัฒนาการเรียนการสอน

ในการนี้ เพื่อให้การดำเนินการวิจัยเป็นไปด้วยความเรียบร้อย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อเป็นประโยชน์ในการดำเนินการวิจัยในขั้นตอนต่อไป

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอเจริญพร

(พระครูสุนทรมหาเจติยานุรักษ์, ผศ.ดร.)

รองอธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา

ปฏิบัติหน้าที่แทนอธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา
เลขที่ ๑๐๓ ถ.พระปกเกล้า ต.พระสิงห์ อ.เมืองเชียงใหม่
จ.เชียงใหม่ ๕๐๒๐๐ โทรศัพท์ ๐๕๓ ๒๗๐ ๙๗๕ - ๖
โทรสาร ๐๕๓ ๘๑๔ ๗๕๒

ที่ อว ๗๙๑๕/๐๓๘๑

๑๐ สิงหาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เจริญพร ร้อยตำรวจตรี ดร.สมยศ ปัญญา มาก

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. แบบสอบถาม ๑: โลกทัศน์ที่มีต่อบทบาทสมาชิกวุฒิสภา ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

ปีพุทธศักราช 2560 ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา

๒. แบบสอบถาม ๒: ความคาดหวังการได้มาซึ่งโลกทัศน์ที่มีต่อบทบาทสมาชิกวุฒิสภา ตาม

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราช

วิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา

ด้วยอาจารย์ วรยุทธ สถาปนาศุภกุล กำลังศึกษาวิจัยเรื่อง โลกทัศน์ที่มีต่อบทบาทสมาชิกวุฒิสภา ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ปีพุทธศักราช 2560 ของนักศึกษามหาวิทยาลัย มหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา (World Outlook towards the Role of Sennators the Constitution of Kingdom of Thailand Year B.E. 2560 (2017) of students of Mahamakut Buddhist University: Lanna Campus.) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อนำผลการวิจัยมาใช้ประโยชน์สำหรับการพัฒนาการเรียนการสอน

ในการนี้ เพื่อให้การดำเนินการวิจัยเป็นไปด้วยความเรียบร้อย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่อง นี้ เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อเป็นประโยชน์ในการดำเนินการวิจัยในขั้นตอนต่อไป

จึงเจริญพรมมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอเจริญพร

(พระครูสุนทรมหาเจติยานุรักษ์, ผศ.ดร.)

รองอธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา

ปฏิบัติหน้าที่แทนอธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา
เลขที่ ๑๐๓ ถ.พระปกเกล้า ต.พระสิงห์ อ.เมืองเชียงใหม่
จ.เชียงใหม่ ๕๐๒๐๐ โทรศัพท์ ๐๕๓ ๒๗๐ ๙๗๕ - ๖
โทรสาร ๐๕๓ ๘๑๔ ๗๕๒

ที่ อว ๗๙๑๕/๐๓๘๒

๑๐ สิงหาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เจริญพร ดร.พร้อมพล สัมพันธ์โน

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. แบบสอบถาม ๑: โลกทัศน์ที่มีต่อบทบาทสมาชิกวุฒิสภา ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

ปีพุทธศักราช 2560 ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา

๒. แบบสอบถาม ๒: ความคาดหวังการได้มาซึ่งโลกทัศน์ที่มีต่อบทบาทสมาชิกวุฒิสภา ตาม
รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราช
วิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา

ด้วยอาจารย์ วรยุทธ สถาปนาศุภกุล กำลังศึกษาวิจัยเรื่อง โลกทัศน์ที่มีต่อบทบาทสมาชิกวุฒิสภา
ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ปีพุทธศักราช 2560 ของนักศึกษามหาวิทยาลัย มหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตล้านนา (World Outlook towards the Role of Sennators the Constitution of Kingdom of
Thailand Year B.E. 2560 (2017) of students of Mahamakut Buddhist University: Lanna Campus.)
โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อนำผลการวิจัยมาใช้ประโยชน์สำหรับการพัฒนาการเรียนการสอน

ในการนี้ เพื่อให้การดำเนินการวิจัยเป็นไปด้วยความเรียบร้อย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราช
วิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่อง
นี้ เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อเป็น
ประโยชน์ในการดำเนินการวิจัยในขั้นตอนต่อไป

จึงเจริญพรมหาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอเจริญพร

(พระครูสุนทรมหาเจติยานุรักษ์, ผศ.ดร.)

รองอธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา

ปฏิบัติหน้าที่แทนอธิการบดี

ภาคผนวก ค
แบบสอบถาม

แบบสอบถาม**เรื่อง**

โลกทัศน์ ที่มีต่อบทบาทสมาชิกวุฒิสภา ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

พุทธศักราช 2560 ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

วิทยาเขตล้านนา

คำชี้แจง

แบบสอบถามฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อเป็นการวิจัย ในเรื่องโลกทัศน์ที่มีต่อบทบาทสมาชิกวุฒิสภา ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา

ซึ่งผลของการศึกษาจะนำไปใช้ประโยชน์ต่อ พัฒนาการเรียนการในหลักสูตร รัฐศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการปกครอง ต่อไป

ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับในเรื่องโลกทัศน์ที่มีต่อบทบาทสมาชิกวุฒิสภา ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับความคาดหวังการได้มาซึ่งโลกทัศน์ที่มีต่อบทบาทสมาชิกวุฒิสภา ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหา และแนวทางการแก้ไขปัญหา ในโลกทัศน์ที่มีต่อบทบาทสมาชิกวุฒิสภา ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา

ผู้วิจัย ขอขอบพระคุณท่านที่ได้เสียสละเวลาตอบแบบสอบถามดังกล่าวไว้ ณ ที่นี้ด้วย

(วรุทธ สถาปนาศุภกุล)

รัฐศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

วิทยาเขตล้านนา จังหวัดเชียงใหม่

ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ
 - () ชาย
 - () หญิง
2. อายุ
 - () 20 - 30 ปี
 - () 31- 45 ปี
 - () 46-60 ปี
 - () 61 ปีขึ้นไป
2. การศึกษา เป็นนักศึกษารัฐศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาการปกครอง
 - () ชั้นปี 1
 - () ชั้นปี 2
 - () ชั้นปี 3
 - () ชั้นปี 4
 - () บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาแล้ว

ตอนที่ 2 แบบสอบถาม

ตอนที่ 2 โลกทัศน์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา ที่มีต่อการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา ในบทเฉพาะกาล ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับที่ 20 พุทธศักราช 2560 แบบสอบถามนี้ ต้องการสอบถามเกี่ยวกับโลกทัศน์ที่มีต่อบทบาทสมาชิกวุฒิสภา ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา 1) ด้านบทบาทหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญ 2) ด้านบทบาทหน้าที่ตามบทเฉพาะกาล 3) ด้านที่มาของสมาชิกวุฒิสภา 4) ด้าน ความคาดหวังของประชาชน โปรดอ่าน และพิจารณาตอบคำถาม โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความความคิดเห็นที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุดเพียง 1 ข้อ

คำชี้แจงสำหรับผู้เชี่ยวชาญ : โปรดพิจารณาว่าข้อความเกี่ยวกับโลกทัศน์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา ที่มีต่อการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา ในบทเฉพาะกาล ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 สอดคล้องกับตัวแปร และวัตถุประสงค์ที่จะวัดหรือไม่โปรดตอบโดยทำเครื่องหมาย

คำชี้แจง: เขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

คำถาม	ระดับโลกทัศน์ที่มีต่อบทบาทสมาชิกวุฒิสภา (มุมมอง)				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. ด้านบทบาทหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญ					
1. สมาชิกวุฒิสภา (สว.) มีอำนาจในการกั้นกรองกฎหมาย โดยสามารถแก้ไขร่างพระราชบัญญัติ ที่ผ่านการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรได้					
2. สมาชิกวุฒิสภา (สว.) ควบคุมการบริหารราชการแผ่นดิน หน้าที่ควบคุมการบริหารงานของรัฐบาล โดยการตั้งกระทู้ถามรัฐมนตรี					
3. สมาชิกวุฒิสภา (สว.) มีอำนาจหน้าที่การถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองบุคคลออกจากองค์กรตามรัฐธรรมนูญ					
4. สมาชิกวุฒิสภา (สว.) มีอำนาจให้ความเห็นชอบผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ เช่น ปปช.					
5. สมาชิกวุฒิสภา (สว.) มีหน้าที่การติดตามเร่งรัดแผนการปฏิรูปประเทศและยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี					
6. สมาชิกวุฒิสภา (สว.) เข้าชื่อกันมากกว่า 25 คน ขึ้นไปสามารถตรวจสอบคุณสมบัติของ สมาชิกวุฒิสภา (สว.) คนอื่นได้					
7. สมาชิกวุฒิสภา (สว.) มีสิทธิร่วมกันกับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) เพื่อเข้าชื่อเป็นจำนวนมากกว่า 250 คนขึ้นไปในการเรียกประชุมวิสามัญได้					
8. สมาชิกวุฒิสภา (สว.) มีสิทธิตั้งกระทู้ถามรัฐมนตรีในเรื่องที่เกี่ยวกับงานในหน้าที่ที่รัฐมนตรีนั้นรับผิดชอบ โดยที่จะถามเป็นหนังสือหรือถามด้วยวาจาก็ได้					

9. สมาชิกวุฒิสภา (สว.) ร่วมกับ สส. เข้าชื่อกันจำนวนมากกว่า 150 คน (1ใน 5 ของทั้งสองสภา) กล่าวหาถอดถอนคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) เพราะเหตุทุจริตต่อหน้าที่					
10. คณะรัฐมนตรีออก พ.ร.ก.ฉุกเฉินและ สมาชิกวุฒิสภา (สว.) เห็นว่า การออก พ.ร.ก.ฉุกเฉินดังกล่าวออกโดยไม่ใช่เรื่องฉุกเฉิน จำเป็น หรือเร่งด่วน (สว.) สามารถทำการเข้าชื่อกันจำนวน 50 คน เพื่อส่งความเห็นให้ต่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณา					
คำถาม	ระดับโลกทัศน์ที่มีต่อบทบาทสมาชิกวุฒิสภา(มุมมอง)				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
2. ด้านบทบาทหน้าที่ตามบทเฉพาะกาล					
1 มาตรา 268 .สมาชิกวุฒิสภา(สว.) มีความเป็น กลางทางการเมือง					
2 ให้วุฒิสภา (สว.) ตามมาตรา 269 มีหน้าที่และอำนาจติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศ เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย					
3 สมาชิกวุฒิสภา(สว.) มีสิทธิ โหวตเลือกนายกรัฐมนตรีตาม มาตรา 272					
4 สมาชิกวุฒิสภา (สว.) มีวาระการดำรงตำแหน่ง 5 ปีตาม มาตรา 268 (4)					
5 ให้สมาชิกวุฒิสภา (สว.) มาจากการสรรหาของ ที่ คณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) แต่งตั้งขึ้นมา					
6 การพิจารณาให้ความเห็นชอบบุคคลซึ่งสมควรได้รับแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรี จากผู้ที่มีชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อที่พรรคการเมืองแจ้งไว้					
7 ให้ สว.ร่วมกับ สส. ที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภา” โหวตเลือกนายกรัฐมนตรี					

8 มาตรา 276 ให้ศาลรัฐธรรมนูญและองค์กรอิสระดำเนินการให้มีมาตรฐานทางจริยธรรม ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระพ้นจากตำแหน่ง ได้					
9 สมาชิกวุฒิสภา (สว.) มีวาระการดำรงตำแหน่ง 5 ปี และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สส. มีวาระการดำรงตำแหน่ง 4 ปี					
10 มาตรา 279 บรรดา คำสั่ง และการกระทำของคณะรักษาความสงบแห่งชาติทั้งหมด (คสช.) เป็นคำสั่ง ที่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญนี้และกฎหมาย					
คำถาม	ระดับโลกทัศน์ที่มีต่อบทบาทสมาชิกวุฒิสภา (มุมมอง)				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
3. ด้านที่มาของสมาชิกวุฒิสภา (สว.)					
1. ต้องการให้สมาชิกวุฒิสภา (สว.) มีที่มาจากการเลือกตั้งของประชาชนโดยตรง					
2 ต้องการให้สมาชิกวุฒิสภา (สว.) มีที่มาจากการสรรหา (แต่งตั้ง) จากประชาชนโดยตรง					
3. ต้องการให้สมาชิกวุฒิสภา (สว.) มีที่มาจากการสรรหา (แต่งตั้ง) ของคณะกรรมการ สรรหา แต่งตั้งโดย คสช. 9-12 คน					
4 ต้องการให้สมาชิกวุฒิสภา (สว.) ที่มาจากการเลือกตั้งจากประชาชนครึ่งหนึ่งและมาจากการสรรหา (แต่งตั้ง) อีกครึ่งหนึ่ง					
5. ต้องการให้สมาชิกวุฒิสภา (สว.) ที่มาจากสมัครประเภทสมัครด้วยตนเอง					
6. ต้องการให้สมาชิกวุฒิสภา (สว.) ที่มาจากการสมัครด้วยตนเองพร้อมหนังสือแนะนำจากองค์กร (องค์กรต่างๆ ส่งเข้ามา)					
7. สมาชิกวุฒิสภา (สว.) ที่มาจากการสรรหา (แต่งตั้ง) โดยสภาผู้แทนราษฎร					

8. สมาชิกวุฒิสภา (สว.) ที่มาจากการสรรหา (แต่งตั้ง) โดยคณะรัฐมนตรี					
9. สมาชิกวุฒิสภา (สว.) ที่มาจากการสรรหา (แต่งตั้ง) โดยนายกรัฐมนตรี					
10. สมาชิกวุฒิสภา (สว.) ที่มาจากการสรรหา (แต่งตั้ง) โดยคณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.)					
คำถาม	ระดับโลกทัศน์ที่มีต่อบทบาทสมาชิกวุฒิสภา (มุมมอง)				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
4. ด้าน ความคาดหวังของประชาชน					
1. ท่านคาดหวังที่จะได้สมาชิกสภาวุฒิสภา (สว.) ให้การดูแลทุกข์ สุข ประชาชนที่ได้รับความเดือดร้อน					
2. ท่านเห็นสมควร ว่ายังคงมี สมาชิกวุฒิสภา (สว.) อยู่รับใช้ประชาชนอยู่					
3. ท่านคาดหวังที่จะให้สมาชิกวุฒิสภา (สว.) ที่มาจากการแต่งตั้ง เป็นผู้มีส่วนในการโหวตเลือกนายกรัฐมนตรี					
4. ท่านคาดหวังที่จะให้สมาชิกวุฒิสภา (สว.) เป็นผู้ไม่มี <u>สมควรโหวตเลือก</u> นายกรัฐมนตรี	มากที่สุด				
5. ท่านคาดหวังที่จะได้สมาชิกสภาวุฒิสภา มีที่มาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนทั่วประเทศ					
6. ท่านคาดหวังที่จะได้สมาชิกสภาวุฒิสภา (สว.) มีที่มาจากการสรรหา (แต่งตั้ง) จากนายกรัฐมนตรี					
7. ท่านคาดหวังที่จะได้สมาชิกสภาวุฒิสภา มีที่มาจากการสรรหา (แต่งตั้ง) สภาผู้แทนราษฎร					
8. ท่านคาดหวังที่จะได้สมาชิกสภาวุฒิสภา มีที่มาจากการสรรหา (แต่งตั้ง) คณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.)					
9. ท่านคาดหวังที่จะได้สมาชิกสภาวุฒิสภา ที่มาจากสมัครประเภทสมัครด้วยตนเอง					
10.					

11. ท่านคาดหวังที่จะได้สมาชิกสภาวุฒิสภา มีที่มาจาก การสรรหา (แต่งตั้ง) ของคณะกรรมการ สรรหา แต่งตั้งโดย คณะรักษาความสงบแห่งชาติ คสช.				
---	--	--	--	--

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางโลกทัศน์ที่มีต่อบทบาทสมาชิกวุฒิสภา
ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏ
ราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา ผู้วิจัยใช้ลักษณะคำถามแบบปลายเปิด แยกเป็น 3 ด้าน ดังนี้

1. ด้านบทบาทหน้าที่ สว.

1.1 ปัญหาด้าน บทบาทหน้าที่ คือ

.....
,
.....

1.2 แนวทางส่งเสริมบทบาทหน้าที่ คือ

.....
.....
.....

2. ด้านบทบาทหน้าที่ตามบทเฉพาะกาลของรัฐธรรมนูญ 2560

2.1 ปัญหาด้านบทบาทหน้าที่ตามบทเฉพาะกาลของรัฐธรรมนูญ 2560

.....
.....
.....

2.2 แนวทางส่งเสริมด้านบทบาทหน้าที่ตามบทเฉพาะกาลตามรัฐธรรมนูญ 2560 คือ

.....
.....
.....

3. ด้านที่มาของสมาชิกวุฒิสภารัฐธรรมนูญ 2560

3.1 ปัญหาด้านที่มาของสมาชิกวุฒิสภารัฐธรรมนูญ 2560 คือ

.....
.....
.....

3.2 แนวทางส่งเสริมด้านที่มาของสมาชิกวุฒิสภารัฐธรรมนูญ 2560 คือ

.....
.....
.....

ภาคผนวก ง
วิเคราะห์ความเที่ยงตรงทางเนื้อหาของแบบสอบถาม

ร่างแบบสอบถามเพื่อการวิจัย (IOC)
เรื่อง “แบบประเมินสำหรับผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาเรื่อง “โลกทัศน์
ที่มีต่อบทบาทสมาชิกรัฐสภา ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
พุทธศักราช 2560 ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตล้านนา”

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้ อยู่ในขั้นตอนการศึกษาโลกทัศน์ ที่มีต่อบทบาทสมาชิกรัฐสภา ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา

2. แบบสอบถามฉบับนี้มุ่งตรวจสอบ เพื่อหาค่าความเที่ยงตรง (Validity) โดยการวิเคราะห์ดัชนีความสอดคล้อง (Index of item objective congruence: IOC) ของแบบสอบถาม และข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ เพื่อนำ ไปปรับปรุงแบบสอบถามให้สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

3. แบบสอบถามฉบับนี้มีทั้งหมด 4 ส่วน

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพ และข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับโลกทัศน์ ที่มีต่อบทบาทสมาชิกรัฐสภา ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับความคาดหวังการได้มาซึ่งโลกทัศน์ที่มีต่อบทบาทสมาชิกรัฐสภา ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา

ส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหา และแนวทางการแก้ไขปัญหา ในโลกทัศน์ที่มีต่อบทบาทสมาชิกรัฐสภา ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา

4. ขอความกรุณาผู้ทรงคุณวุฒิ หรือท่านผู้เชี่ยวชาญ ช่วยพิจารณาร่างแบบสอบถามว่ามีความสอดคล้องกับตัวแปรของการวิจัยเรื่องนี้ หรือไม่ ด้วยการให้คะแนนในแต่ละข้อคำถามในระบบ IOC โดยการทำเครื่องหมาย () ลงในช่องว่าง

เกณฑ์การให้คะแนนในระบบ IOC

1) ให้ 1 คะแนน เมื่อแน่ใจว่าข้อนั้นมีเนื้อหาที่สอดคล้องกับตัวแปร และวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษา

2) ให้ 0 คะแนน เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อนั้นมีเนื้อหาที่สอดคล้องกับตัวแปร และวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษา

3) ให้ - 1 คะแนน เมื่อแน่ใจว่าข้อนั้นมีเนื้อหาที่ไม่สอดคล้องกับตัวแปร และวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษา

5. ผู้วิจัยขอความกรุณาท่านผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้เชี่ยวชาญ ให้ข้อเสนอแนะ หรือความคิดเห็นเพิ่มเติมในประเด็นที่ยังไม่สมบูรณ์โดยการเขียนข้อเสนอแนะไว้ท้ายข้อความนั้น ๆ

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณในความกรุณาของท่านมานอโอกาสนี้

วรยุทธ สถาปนาศุภกุล

รัฐศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตล้านนา จังหวัดเชียงใหม่

โลกทัศน์ที่มีต่อบทบาทสมาชิกวุฒิสภา ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
พุทธศักราช 2560 ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตล้านนา

วัตถุประสงค์: 1) เพื่อศึกษาโลกทัศน์ที่มีต่อบทบาทสมาชิกวุฒิสภา ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา 2) เพื่อศึกษาความคาดหวังการได้มาซึ่งโลกทัศน์ที่มีต่อบทบาทสมาชิกวุฒิสภา ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา 3) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหา และแนวทางการแก้ไขปัญหา ในโลกทัศน์ที่มีต่อบทบาทสมาชิกวุฒิสภา ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา

ขอบเขตการวิจัย: การวิจัยครั้งนี้ใช้การวิจัยผสมวิธี (Mixed Methods Research) ได้แก่ การวิจัยในเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research)

1. ขอบเขตเนื้อหา การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาโลกทัศน์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา ที่มีต่อการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา ในบทเฉพาะกาล ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับที่ 20 พุทธศักราช 2560

2. ขอบเขตประชากร นักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา

3. ขอบเขตด้านพื้นที่การวิจัย พื้นที่การวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ มหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา จังหวัดเชียงใหม่

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพและข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจงของผู้ตอบแบบสอบถาม : กรุณาทำเครื่องหมาย 1 ลงใน () หรือเติมข้อความที่ตรงกับความเป็นจริง

คำชี้แจงสำหรับผู้เชี่ยวชาญ : โปรดพิจารณาว่าข้อความเกี่ยวกับสถานภาพผู้ตอบเหมาะสมหรือไม่อย่างไร

ข้อที่	ข้อความ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
		1	0	-1	
1.	เพศ () ชาย () หญิง	1			
2.	อายุ () 20-30 ปี () 31- 45 ปี () 46 - 60 ปี () 61 ปี ขึ้นไป	1			
3.	การศึกษา นักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชา การปกครอง () ชั้นปี 1 () ชั้นปี 2 () ชั้นปี 3 () ชั้นปี 4 () บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาแล้ว	1			

ตอนที่ 2 โลกทัศน์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา ที่มีต่อการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา ในบทเฉพาะกาล ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 แบบสอบถามนี้ ต้องการสอบถามเกี่ยวกับโลกทัศน์ที่มีต่อบทบาทสมาชิกวุฒิสภา ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา 1) ด้านบทบาทหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญ 2) ด้านบทบาทหน้าที่ตามบทเฉพาะกาล 3) ด้านที่มาของสมาชิกวุฒิสภา 4) ด้าน ความคาดหวังของประชาชน โปรดอ่าน และพิจารณาตอบคำถาม โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความความคิดเห็นที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุดเพียง 1 ข้อ

คำชี้แจงสำหรับผู้เชี่ยวชาญ : โปรดพิจารณาว่าข้อความเกี่ยวกับโลกทัศน์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา ที่มีต่อการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา ในบทเฉพาะกาล ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 สอดคล้องกับตัวแปร และวัตถุประสงค์ที่จะวัดหรือไม่โปรดตอบโดยทำเครื่องหมาย

คำชี้แจง: เขียนเครื่องหมาย 1 ลงในช่องที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

1. ด้านบทบาทหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญ

ข้อที่	ข้อความ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
		1	0	-1	
1.	สมาชิกวุฒิสภา (สว.) มีอำนาจในการกั้นกรองกฎหมาย โดยสามารถแก้ไขร่างพระราชบัญญัติ ที่ผ่านการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรได้	1			
2.	สมาชิกวุฒิสภา (สว.) ควบคุมการบริหารราชการแผ่นดิน หน้าที่ควบคุมการบริหารงานของรัฐบาล โดยการตั้งกระทู้ถามรัฐมนตรี	1			
3.	สมาชิกวุฒิสภา (สว.) มีอำนาจหน้าที่การถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองบุคคลออกจากองค์กรตามรัฐธรรมนูญ	1			
4.	สมาชิกวุฒิสภา (สว.) มีอำนาจให้ความเห็นชอบผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ เช่น ปปช.	1			

5.	สมาชิกวุฒิสภา (สว.) มีหน้าที่การติดตามเร่งรัดแผนการปฏิรูปประเทศและยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี	1			
6.	สมาชิกวุฒิสภา (สว.) เข้าชื่อกันมากกว่า 25 คน ขึ้นไปสามารถตรวจสอบคุณสมบัติของ สมาชิกวุฒิสภา (สว.) คนอื่นได้	1			
7.	สมาชิกวุฒิสภา (สว.) มีสิทธิร่วมกันกับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) เพื่อเข้าชื่อเป็นจำนวนมากกว่า 250 คนขึ้นไปในการเรียกประชุมวิสามัญได้	1			
8.	สมาชิกวุฒิสภา (สว.) มีสิทธิตั้งกระทู้ถามรัฐมนตรีในเรื่องที่เกี่ยวกับงานในหน้าที่ที่รัฐมนตรีนั้นรับผิดชอบ โดยที่จะถามเป็นหนังสือหรือถามด้วยวาจาก็ได้	1			
9.	สมาชิกวุฒิสภา (สว.) ร่วมกับ สส. เข้าชื่อกันจำนวนมากกว่า 150 คน (1ใน 5 ของทั้งสองสภา) กล่าวหาถอดถอนคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) เพราะเหตุทุจริตต่อหน้าที่	1			
10	คณะรัฐมนตรีออก พ.ร.ก.ฉุกเฉินและ สมาชิกวุฒิสภา (สว.) เห็นว่า การออก พ.ร.ก.ฉุกเฉินดังกล่าวออกโดยไม่ใช่เรื่องฉุกเฉิน จำเป็น หรือเร่งด่วน (สว.) สามารถทำการเข้าชื่อกันจำนวน 50 คน เพื่อส่งความเห็นให้ต่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณา	1			

2. บทบาทหน้าที่ตามบทเฉพาะกาล

ข้อที่	ข้อความคำถาม	ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
		1	0	-1	
1.	มาตรา 268 .สมาชิกวุฒิสภา(สว.) มีความเป็น กลาง ทางการเมือง	1			
2.	ให้วุฒิสภา (สว.) ตามมาตรา 269 มีหน้าที่และอำนาจ ติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศ เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย	1			
3.	สมาชิกวุฒิสภา(สว.) มีสิทธิ โหวดเลือกนายกรัฐมนตรี ตาม มาตรา 272	1			
4.	สมาชิกวุฒิสภา (สว.) มีวาระการดำรงตำแหน่ง 5 ปี ตาม มาตรา 268 (4)	1			
5.	ให้สมาชิกวุฒิสภา (สว.) มาจากการคณะกรรมการของ ที่ คณะกรรมการความสงบแห่งชาติ (คสช.) แต่งตั้งขึ้นมา	1			
6	การพิจารณาให้ความเห็นชอบบุคคลซึ่งสมควรได้รับ แต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรี จากผู้ที่มีชื่ออยู่ในบัญชี รายชื่อที่พรรคการเมืองแจ้งไว้	1			
7	ให้ สว.ร่วมกับ สส. ที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภา” โหวดเลือกนายกรัฐมนตรี	1			
8	ให้ สว.ร่วมกับ สส. ที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภา” โหวดเลือกนายกรัฐมนตรี	1			
9	มาตรา 276 ให้ศาลรัฐธรรมนูญและองค์กรอิสระ ดำเนินการให้มีมาตรฐานทางจริยธรรม ผู้ดำรง ตำแหน่งในองค์กรอิสระพ้นจากตำแหน่ง ได้	1			
10	สมาชิกวุฒิสภา (สว.) มีวาระการดำรงตำแหน่ง 5 ปี และ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สส. มีวาระการดำรงตำแหน่ง 4 ปี	1			

3.ด้านที่มาของสมาชิกวุฒิสภา

ข้อที่	ข้อความ	ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
		1	0	-1	
1.	ต้องการให้สมาชิกวุฒิสภา (สว.) มีที่มาจากการเลือกตั้ง ของประชาชนโดยตรง	1			
2.	ต้องการให้สมาชิกวุฒิสภา (สว.) มีที่มาจากการสรรหา (แต่งตั้ง) จากประชาชนโดยตรง	1			
3.	ต้องการให้สมาชิกวุฒิสภา (สว.) มีที่มาจากการสรรหา (แต่งตั้ง) ของคณะกรรมการ สรรหา แต่งตั้งโดย คสช. 9-12 คน	1			
4.	ต้องการให้สมาชิกวุฒิสภา (สว.) ที่มาจากการเลือกตั้ง จากประชาชนครึ่งหนึ่งและมาจากการสรรหา (แต่งตั้ง) อีกครึ่งหนึ่ง	1			
5.	ต้องการให้สมาชิกวุฒิสภา (สว.) ที่มาจกสมัคร <u>ประเภทสมัครด้วยตนเอง</u>	1			
6.	ต้องการให้สมาชิกวุฒิสภา (สว.) ที่มาจากการสมัคร <u>ด้วยตนเองพร้อมหนังสือแนะนำจากองค์กร (องค์กรต่างๆ ส่งเข้ามา)</u>	1			
7.	สมาชิกวุฒิสภา (สว.) ที่มาจกสรรหา (แต่งตั้ง) โดย สภาผู้แทนราษฎร	1			
8.	สมาชิกวุฒิสภา (สว.) ที่มาจกการสรรหา (แต่งตั้ง) โดยคณะรัฐมนตรี	1			
9.	สมาชิกวุฒิสภา (สว.) ที่มาจกการสรรหา (แต่งตั้ง) โดยนายกรัฐมนตรี	1			
10	สมาชิกวุฒิสภา (สว.) ที่มาจก การสรรหา (แต่งตั้ง) โดยคณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.)	1			

4.ด้านที่มาของสมาชิกวุฒิสภา

ข้อที่	ข้อความ	ความคิดเห็น ของ ผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
		1	0	-1	
1.	ท่านคาดหวังที่จะได้สมาชิกสภาวุฒิสภา (สว.) ให้การดูแลทุกข์ สุข ประชาชนที่ได้รับความเดือดร้อน	1			
2.	ท่านเห็นสมควร ว่ายังคงมี สมาชิกวุฒิสภา (สว.) อยู่รับใช้ประชาชนอยู่	1			
3.	ท่านคาดหวังที่จะให้สมาชิกวุฒิสภา (สว.) ที่มากจากการแต่งตั้ง เป็นผู้มีสิทธิในการโหวตเลือกนายกรัฐมนตรี	1			
4.	ท่านคาดหวังที่จะให้สมาชิกวุฒิสภา (สว.) เป็นผู้ไม่มีสมควรวโหวตเลือกนายกรัฐมนตรี	1			
5.	ท่านคาดหวังที่จะได้สมาชิกสภาวุฒิสภา มีที่มาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนทั่วประเทศ	1			
6.	ท่านคาดหวังที่จะได้สมาชิกสภาวุฒิสภา (สว.) มีที่มาจาก การสรรหา (แต่งตั้ง) จากนายกรัฐมนตรี	1			
7.	ท่านคาดหวังที่จะได้สมาชิกสภาวุฒิสภา มีที่มาจาก การสรรหา (แต่งตั้ง) สภาผู้แทนราษฎร	1			
8.	ท่านคาดหวังที่จะได้สมาชิกสภาวุฒิสภา มีที่มาจาก การสรรหา (แต่งตั้ง) คณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.)	1			
9.	ท่านคาดหวังที่จะได้สมาชิกสภาวุฒิสภา ที่มาจาก สโมสรประเภทสมัครด้วยตนเอง	1			
10	ท่านคาดหวังที่จะได้สมาชิกสภาวุฒิสภา มีที่มาจาก การสรรหา (แต่งตั้ง) ของคณะกรรมการ สรรหา แต่งตั้ง โดย คณะรักษาความสงบแห่งชาติ คสช.	1			

ข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

ไม่มี

.....
.....
.....

ลงชื่อ.....วินิจ.....ผาเจริญ.....

(..ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วินิจ ผาเจริญ..)

ผู้เชี่ยวชาญ

ร่างแบบสอบถามเพื่อการวิจัย (IOC)
เรื่อง “แบบประเมินสำหรับผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาเรื่อง “โลกทัศน์
ที่มีต่อบทบาทสมาชิกวุฒิสภา ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
พุทธศักราช 2560 ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตล้านนา”

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้ อยู่ในขั้นตอนการศึกษาโลกทัศน์ ที่มีต่อบทบาทสมาชิกวุฒิสภา ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา

2. แบบสอบถามฉบับนี้มุ่งตรวจสอบ เพื่อหาค่าความเที่ยงตรง (Validity) โดยการวิเคราะห์ดัชนีความสอดคล้อง (Index of item objective congruence: IOC) ของแบบสอบถาม และข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ เพื่อนำ ไปปรับปรุงแบบสอบถามให้สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

3. แบบสอบถามฉบับนี้มีทั้งหมด 4 ส่วน

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานการณ์ และข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับโลกทัศน์ ที่มีต่อบทบาทสมาชิกวุฒิสภา ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับความคาดหวังที่ได้มาซึ่งโลกทัศน์ที่มีต่อบทบาทสมาชิกวุฒิสภา ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา

ส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหา และแนวทางการแก้ไขปัญหา ในโลกทัศน์ที่มีต่อบทบาทสมาชิกวุฒิสภา ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา

4. ขอความกรุณาผู้ทรงคุณวุฒิ หรือท่านผู้เชี่ยวชาญ ช่วยพิจารณาร่างแบบสอบถามว่ามีความสอดคล้องกับตัวแปรของการวิจัยเรื่องนี้ หรือไม่ ด้วยการให้คะแนนในแต่ละข้อคำถามในระบบ IOC โดยการทำเครื่องหมาย () ลงในช่องว่าง

เกณฑ์การให้คะแนนในระบบ IOC

1) ให้ 1 คะแนน เมื่อแน่ใจว่าข้อนั้นมีเนื้อหาที่สอดคล้องกับตัวแปร และวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษา

2) ให้ 0 คะแนน เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อนั้นมีเนื้อหาที่สอดคล้องกับตัวแปร และวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษา

3) ให้ - 1 คะแนน เมื่อแน่ใจว่าข้อนั้นมีเนื้อหาที่ไม่สอดคล้องกับตัวแปร และวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษา

5. ผู้วิจัยขอความกรุณาท่านผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้เชี่ยวชาญ ให้ข้อเสนอแนะ หรือความคิดเห็นเพิ่มเติมในประเด็นที่ยังไม่สมบูรณ์โดยการเขียนข้อเสนอแนะไว้ท้ายข้อความนั้น ๆ

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณในความกรุณาของท่านมานโอกาสนี้

วรยุทธ สถาปนาศุภกุล

รัฐศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตล้านนา จังหวัดเชียงใหม่

โลกทัศน์ที่มีต่อบทบาทสมาชิกวุฒิสภา ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
พุทธศักราช 2560 ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตลำนานา

วัตถุประสงค์: 1) เพื่อศึกษาโลกทัศน์ที่มีต่อบทบาทสมาชิกวุฒิสภา ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตลำนานา 2) เพื่อศึกษาความคาดหวังการได้มาซึ่งโลกทัศน์ที่มีต่อบทบาทสมาชิกวุฒิสภา ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตลำนานา 3) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหา และแนวทางการแก้ไขปัญหา ในโลกทัศน์ที่มีต่อบทบาทสมาชิกวุฒิสภา ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตลำนานา

ขอบเขตการวิจัย: การวิจัยครั้งนี้ใช้การวิจัยผสมวิธี (Mixed Methods Research) ได้แก่ การวิจัยในเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research)

1. ขอบเขตเนื้อหา การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาโลกทัศน์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตลำนานา ที่มีต่อการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา ในบทเฉพาะกาล ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับที่ 20 พุทธศักราช 2560

2. ขอบเขตประชากร นักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตลำนานา

3. ขอบเขตด้านพื้นที่การวิจัย พื้นที่การวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ มหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตลำนานา จังหวัดเชียงใหม่

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพและข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจงของผู้ตอบแบบสอบถาม : กรุณาทำเครื่องหมาย \surd ลงใน () หรือเติมข้อความที่ตรงกับความเป็นจริง

คำชี้แจงสำหรับผู้เชี่ยวชาญ : โปรดพิจารณาว่าข้อความเกี่ยวกับสถานภาพผู้ตอบเหมาะสมหรือไม่อย่างไร

ข้อที่	ข้อความคำถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
		1	0	-1	
1.	เพศ () ชาย () หญิง	1			
2.	อายุ () 20-30 ปี () 31- 45 ปี () 46 - 60 ปี () 61 ปี ขึ้นไป	1			
3.	การศึกษา นักศึกษารัฐศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชา การปกครอง () ชั้นปี 1 () ชั้นปี 2 () ชั้นปี 3 () ชั้นปี 4 () บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาแล้ว	1			

ตอนที่ 2 โลกทัศน์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา ที่มีต่อการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา ในบทเฉพาะกาล ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับที่ 20 พุทธศักราช 2560 แบบสอบถามนี้ ต้องการสอบถามเกี่ยวกับโลกทัศน์ที่มีต่อบทบาทสมาชิกวุฒิสภา ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา 1) ด้านบทบาทหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญ 2) คัดค้านบทบาทหน้าที่ตามบทเฉพาะกาล 3) ด้านที่มาของสมาชิกวุฒิสภา 4) ด้าน ความคาดหวังของประชาชน โปรดอ่าน และพิจารณาตอบคำถาม โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความความคิดเห็นที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุดเพียง 1 ข้อ

คำชี้แจงสำหรับผู้เชี่ยวชาญ : โปรดพิจารณาว่าข้อความเกี่ยวกับโลกทัศน์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา ที่มีต่อการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา ในบทเฉพาะกาล ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 สอดคล้องกับตัวแปร และวัตถุประสงค์ที่ จะวัดหรือไม่โปรดตอบโดยทำเครื่องหมาย

คำชี้แจง: เขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

1. ด้านบทบาทหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญ

ข้อที่	ข้อความคำถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
		1	0	-1	
1.	สมาชิกวุฒิสภา (สว.) มีอำนาจในการกั้นกรองกฎหมาย โดยสามารถแก้ไขร่างพระราชบัญญัติ ที่ผ่านการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรได้	1			
2.	สมาชิกวุฒิสภา (สว.) ควบคุมการบริหารราชการแผ่นดิน หน้าที่ควบคุมการบริหารงานของรัฐบาล โดยการตั้งกระทู้ถามรัฐมนตรี	1			
3.	สมาชิกวุฒิสภา (สว.) มีอำนาจหน้าที่การถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองบุคคลออกจากองค์กรตามรัฐธรรมนูญ	1			
4.	สมาชิกวุฒิสภา (สว.) มีอำนาจให้ความเห็นชอบผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ เช่น ปปช.	1			

5.	สมาชิกวุฒิสภา (สว.) มีหน้าที่การติดตามเร่งรัดแผนการปฏิรูปประเทศและยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี	1			
6.	สมาชิกวุฒิสภา (สว.) เข้าชื่อกันมากกว่า 25 คน ขึ้นไปสามารถตรวจสอบคุณสมบัติของ สมาชิกวุฒิสภา (สว.) คนอื่นได้	1			
7.	สมาชิกวุฒิสภา (สว.) มีสิทธิร่วมกันกับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) เพื่อเข้าชื่อเป็นจำนวนมากกว่า 250 คนขึ้นไปในการเรียกประชุมวิสามัญได้	1			
8.	สมาชิกวุฒิสภา (สว.) มีสิทธิตั้งกระทู้ถามรัฐมนตรีในเรื่องที่เกี่ยวกับงานในหน้าที่ที่รัฐมนตรีนั้นรับผิดชอบ โดยที่จะถามเป็นหนังสือหรือถามด้วยวาจาก็ได้	1			
9.	สมาชิกวุฒิสภา (สว.) ร่วมกับ สส. เข้าชื่อกันจำนวนมากกว่า 150 คน (1ใน 5 ของทั้งสองสภา) กล่าวหาถอดถอนคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) เพราะเหตุทุจริตต่อหน้าที่	1			
10	คณะรัฐมนตรีออก พ.ร.ก.ฉุกเฉินและ สมาชิกวุฒิสภา (สว.) เห็นว่า การออก พ.ร.ก.ฉุกเฉินดังกล่าวออกโดยไม่ใช้เรื่องฉุกเฉิน จำเป็น หรือเร่งด่วน (สว.) สามารถทำการเข้าชื่อกันจำนวน 50 คน เพื่อส่งความเห็นให้ต่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณา	1			

2. บทบาทหน้าที่ตามบทเฉพาะกาล

ข้อที่	ข้อความคำถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
		1	0	-1	
1.	มาตรา 268 .สมาชิกวุฒิสภา(สว.) มีความเป็น กลางทางการเมือง	1			
2.	ให้วุฒิสภา (สว.) ตามมาตรา 269 มีหน้าที่และอำนาจติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศ เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย	1			

3.	สมาชิกวุฒิสภา(สว.) มีสิทธิ โหวดเลือกนายกรัฐมนตรี ตาม มาตรา 272	1			
4.	สมาชิกวุฒิสภา (สว.) มีวาระการดำรงตำแหน่ง 5 ปี ตาม มาตรา 268 (4)	1			
5.	ให้สมาชิกวุฒิสภา (สว.) มาจากการคณะกรรมการของ ที่ คณะกรรมการความสงบแห่งชาติ (คสช.) แต่งตั้งขึ้นมา	1			
6	การพิจารณาให้ความเห็นชอบบุคคลซึ่งสมควรได้รับ แต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรี จากผู้ที่มีชื่ออยู่ในบัญชี รายชื่อที่พรรคการเมืองแจ้งไว้	1			
7	ให้ สว.ร่วมกับ สส. ที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภา” โหวดเลือกนายกรัฐมนตรี	1			
8	ให้ สว.ร่วมกับ สส. ที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภา” โหวดเลือกนายกรัฐมนตรี	1			
9	มาตรา 276 ให้ศาลรัฐธรรมนูญและองค์กรอิสระ ดำเนินการให้มีมาตรฐานทางจริยธรรม ผู้ดำรง ตำแหน่งในองค์กรอิสระพ้นจากตำแหน่ง ได้	1			
10	สมาชิกวุฒิสภา (สว.) มีวาระการดำรงตำแหน่ง 5 ปี และ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สส. มีวาระการดำรงตำแหน่ง 4 ปี	1			

3.ด้านที่มาของสมาชิกวุฒิสภา

ข้อที่	ข้อความ	ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
		1	0	-1	
1.	ต้องการให้สมาชิกวุฒิสภา (สว.) มีที่มาจากการเลือกตั้ง ของประชาชนโดยตรง	1			
2.	ต้องการให้สมาชิกวุฒิสภา (สว.) มีที่มาจากการสรรหา (แต่งตั้ง) จากประชาชนโดยตรง	1			
3.	ต้องการให้สมาชิกวุฒิสภา (สว.) มีที่มาจากการสรรหา (แต่งตั้ง) ของคณะกรรมการ สรรหา แต่งตั้งโดย คสช. 9-12 คน	1			
4.	ต้องการให้สมาชิกวุฒิสภา (สว.) ที่มาจากการเลือกตั้ง จากประชาชนครึ่งหนึ่งและมาจากการสรรหา (แต่งตั้ง) อีกครึ่งหนึ่ง	1			
5.	ต้องการให้สมาชิกวุฒิสภา (สว.) ที่มาจกสมัคร ประเภทสมัครด้วยตนเอง	1			
6.	ต้องการให้สมาชิกวุฒิสภา (สว.) ที่มาจากการสมัคร ด้วยตนเองพร้อมหนังสือแนะนำจากองค์กร (องค์กรต่างๆ ส่งเข้ามา)	1			
7.	สมาชิกวุฒิสภา (สว.) ที่มาจกสรรหา (แต่งตั้ง) โดย สภาผู้แทนราษฎร	1			
8.	สมาชิกวุฒิสภา (สว.) ที่มาจกการสรรหา (แต่งตั้ง) โดยคณะรัฐมนตรี	1			
9.	สมาชิกวุฒิสภา (สว.) ที่มาจกการสรรหา (แต่งตั้ง) โดยนายกรัฐมนตรี	1			
10	สมาชิกวุฒิสภา (สว.) ที่มาจก การสรรหา (แต่งตั้ง) โดยคณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.)	1			

4.ด้านที่มาของสมาชิกวุฒิสภา

ข้อที่	ข้อความ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
		1	0	-1	
1.	ท่านคาดหวังที่จะได้สมาชิกสภาวุฒิสภา (สว.) ให้การดูแลทุกข์ สุข ประชาชนที่ได้รับความเดือดร้อน	1			
2.	ท่านเห็นสมควร ว่ายังคงมี สมาชิกวุฒิสภา (สว.) อยู่รับใช้ประชาชนอยู่	1			
3.	ท่านคาดหวังที่จะให้สมาชิกวุฒิสภา (สว.) ที่มากจากการแต่งตั้ง เป็นผู้มีส่วนในการโหวตเลือกนายกรัฐมนตรี	1			
4.	ท่านคาดหวังที่จะให้สมาชิกวุฒิสภา (สว.) เป็นผู้ไม่มีสมควรวโหวตเลือกนายกรัฐมนตรี	1			
5.	ท่านคาดหวังที่จะได้สมาชิกสภาวุฒิสภา มีที่มาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนทั่วประเทศ	1			
6.	ท่านคาดหวังที่จะได้สมาชิกสภาวุฒิสภา (สว.) มีที่มาจาก การสรรหา (แต่งตั้ง) จากนายกรัฐมนตรี	1			
7.	ท่านคาดหวังที่จะได้สมาชิกสภาวุฒิสภา มีที่มาจาก การสรรหา (แต่งตั้ง) สภาผู้แทนราษฎร	1			
8.	ท่านคาดหวังที่จะได้สมาชิกสภาวุฒิสภา มีที่มาจาก การสรรหา (แต่งตั้ง) คณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.)	1			
9.	ท่านคาดหวังที่จะได้สมาชิกสภาวุฒิสภา ที่มาจาก สัมครประเภทสมัครด้วยตนเอง	1			
10.	ท่านคาดหวังที่จะได้สมาชิกสภาวุฒิสภา มีที่มาจาก การสรรหา (แต่งตั้ง) ของคณะกรรมการ สรรหา แต่งตั้ง โดย คณะรักษาความสงบแห่งชาติ คสช.	1			

ข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

.....

..... ลงชื่อ.....

(สมยศ ปัญญา มาก)

ผู้เชี่ยวชาญ

ร่างแบบสอบถามเพื่อการวิจัย (IOC)
เรื่อง “แบบประเมินสำหรับผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาเรื่อง “โลกทัศน์
ที่มีต่อบทบาทสมาชิกวุฒิสภา ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
พุทธศักราช 2560 ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตล้านนา”

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้ อยู่ในขั้นตอนการศึกษาโลกทัศน์ ที่มีต่อบทบาทสมาชิกวุฒิสภา ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา

2. แบบสอบถามฉบับนี้มุ่งตรวจสอบ เพื่อหาค่าความเที่ยงตรง (Validity) โดยการวิเคราะห์ดัชนีความสอดคล้อง (Index of item objective congruence: IOC) ของแบบสอบถาม และข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ เพื่อนำ ไปปรับปรุงแบบสอบถามให้สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

3. แบบสอบถามฉบับนี้มีทั้งหมด 4 ส่วน

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานการณ์ และข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับโลกทัศน์ ที่มีต่อบทบาทสมาชิกวุฒิสภา ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับความคาดหวังการได้มาซึ่งโลกทัศน์ที่มีต่อบทบาทสมาชิกวุฒิสภา ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา

ส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหา และแนวทางการแก้ไขปัญหา ในโลกทัศน์ที่มีต่อบทบาทสมาชิกวุฒิสภา ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา

4. ขอความกรุณาผู้ทรงคุณวุฒิ หรือท่านผู้เชี่ยวชาญ ช่วยพิจารณาร่างแบบสอบถามว่ามีความสอดคล้องกับตัวแปรของการวิจัยเรื่องนี้ หรือไม่ ด้วยการให้คะแนนในแต่ละข้อคำถามในระบบ IOC โดยการทำเครื่องหมาย () ลงในช่องว่าง

เกณฑ์การให้คะแนนในระบบ IOC

1) ให้ 1 คะแนน เมื่อแน่ใจว่าข้อนั้นมีเนื้อหาที่สอดคล้องกับตัวแปร และวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษา

2) ให้ 0 คะแนน เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อนั้นมีเนื้อหาที่สอดคล้องกับตัวแปร และวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษา

3) ให้ - 1 คะแนน เมื่อแน่ใจว่าข้อนั้นไม่มีเนื้อหาที่ไม่สอดคล้องกับตัวแปร และวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษา

5. ผู้วิจัยขอความกรุณาท่านผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้เชี่ยวชาญ ให้ข้อเสนอแนะ หรือความคิดเห็นเพิ่มเติมในประเด็นที่ยังไม่สมบูรณ์โดยการเขียนข้อเสนอแนะไว้ท้ายข้อความนั้น ๆ

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณในความกรุณาของท่านมานอโอกาสนี้

วรยุทธ สถาปนาศุกกุล

รัฐศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตล้านนา จังหวัดเชียงใหม่

โลกทัศน์ที่มีต่อบทบาทสมาชิกวุฒิสภา ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
พุทธศักราช 2560 ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตล้านนา

วัตถุประสงค์: 1) เพื่อศึกษาโลกทัศน์ที่มีต่อบทบาทสมาชิกวุฒิสภา ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา 2) เพื่อศึกษาความคาดหวังการได้มาซึ่งโลกทัศน์ที่มีต่อบทบาทสมาชิกวุฒิสภา ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา 3) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหา และแนวทางการแก้ไขปัญหา ในโลกทัศน์ที่มีต่อบทบาทสมาชิกวุฒิสภา ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา

ขอบเขตการวิจัย: การวิจัยครั้งนี้ใช้การวิจัยผสมวิธี (Mixed Methods Research) ได้แก่ การวิจัยในเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research)

1. ขอบเขตเนื้อหา การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาโลกทัศน์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา ที่มีต่อการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา ในบทเฉพาะกาล ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับที่ 20 พุทธศักราช 2560

2. ขอบเขตประชากร นักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา

3. ขอบเขตด้านพื้นที่การวิจัย พื้นที่การวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ มหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา จังหวัดเชียงใหม่

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพและข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจงของผู้ตอบแบบสอบถาม : กรุณาทำเครื่องหมาย 1 ลงใน () หรือเติมข้อความที่ตรงกับความเป็นจริง

คำชี้แจงสำหรับผู้เชี่ยวชาญ : โปรดพิจารณาว่าข้อความเกี่ยวกับสถานภาพผู้ตอบเหมาะสมหรือไม่อย่างไร

ข้อที่	ข้อความ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
		1	0	-1	
1.	เพศ () ชาย () หญิง	1			
2.	อายุ () 20-30 ปี () 31- 45 ปี () 46 - 60 ปี () 61 ปี ขึ้นไป	1			
3.	การศึกษา นักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชา การปกครอง () ชั้นปี 1 () ชั้นปี 2 () ชั้นปี 3 () ชั้นปี 4 () บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาแล้ว	1			

ตอนที่ 2 โลกทัศน์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา ที่มีต่อการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา ในบทเฉพาะกาล ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับที่ 20 พุทธศักราช 2560 แบบสอบถามนี้ ต้องการสอบถามเกี่ยวกับโลกทัศน์ที่มีต่อบทบาทสมาชิกวุฒิสภา ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา 1) ด้านบทบาทหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญ 2) ด้านบทบาทหน้าที่ตามบทเฉพาะกาล 3) ด้านที่มาของสมาชิกวุฒิสภา 4) ด้าน ความคาดหวังของประชาชน โปรดอ่าน และพิจารณาตอบคำถาม โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความความคิดเห็นที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุดเพียง 1 ข้อ

คำชี้แจงสำหรับผู้เชี่ยวชาญ : โปรดพิจารณาว่าข้อความเกี่ยวกับโลกทัศน์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา ที่มีต่อการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา ในบทเฉพาะกาล ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 สอดคล้องกับตัวแปร และวัตถุประสงค์ที่ จะวัดหรือไม่โปรดตอบโดยทำเครื่องหมาย

คำชี้แจง: เขียนเครื่องหมาย 1 ลงในช่องที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

1. ด้านบทบาทหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญ

ข้อที่	ข้อคำถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
		1	0	-1	
1.	สมาชิกวุฒิสภา (สว.) มีอำนาจในการกั้นกรองกฎหมาย โดยสามารถแก้ไขร่างพระราชบัญญัติ ที่ผ่านการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรได้	1			
2.	สมาชิกวุฒิสภา (สว.) ควบคุมการบริหารราชการแผ่นดิน หน้าที่ควบคุมการบริหารงานของรัฐบาล โดยการตั้งกระทู้ถามรัฐมนตรี	1			
3.	สมาชิกวุฒิสภา (สว.) มีอำนาจหน้าที่การถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองบุคคลออกจากองค์กรตามรัฐธรรมนูญ	1			
4.	สมาชิกวุฒิสภา (สว.) มีอำนาจให้ความเห็นชอบผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ เช่น ปปช.	1			

5.	สมาชิกวุฒิสภา (สว.) มีหน้าที่การติดตามเร่งรัดแผนการปฏิรูปประเทศและยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี	1			
6.	สมาชิกวุฒิสภา (สว.) เข้าชื่อกันมากกว่า 25 คน ขึ้นไปสามารถตรวจสอบคุณสมบัติของ สมาชิกวุฒิสภา (สว.) คนอื่นได้	1			
7.	สมาชิกวุฒิสภา (สว.) มีสิทธิร่วมกันกับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) เพื่อเข้าชื่อเป็นจำนวนมากกว่า 250 คนขึ้นไปในการเรียกประชุมวิสามัญได้	1			
8.	สมาชิกวุฒิสภา (สว.) มีสิทธิตั้งกระทู้ถามรัฐมนตรีในเรื่องที่เกี่ยวกับงานในหน้าที่ที่รัฐมนตรีนั้นรับผิดชอบ โดยที่จะถามเป็นหนังสือหรือถามด้วยวาจาก็ได้	1			
9.	สมาชิกวุฒิสภา (สว.) ร่วมกับ สส. เข้าชื่อกันจำนวนมากกว่า 150 คน (1ใน 5 ของทั้งสองสภา) กล่าวหาถอดถอนคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) เพราะเหตุทุจริตต่อหน้าที่	1			
10	คณะรัฐมนตรีออก พ.ร.ก.ฉุกเฉินและ สมาชิกวุฒิสภา (สว.) เห็นว่า การออก พ.ร.ก.ฉุกเฉินดังกล่าวออกโดยไม่ใช่เรื่องที่ฉุกเฉิน จำเป็น หรือเร่งด่วน (สว.) สามารถทำการเข้าชื่อกันจำนวน 50 คน เพื่อส่งความเห็นให้ต่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณา	1			

2. บทบาทหน้าที่ตามบทเฉพาะกาล

ข้อที่	ข้อความคำถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
		1	0	-1	
1.	มาตรา 268 .สมาชิกวุฒิสภา(สว.) มีความเป็น กลางทางการเมือง	1			
2.	ให้วุฒิสภา (สว.) ตามมาตรา 269 มีหน้าที่และอำนาจติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศ เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย	1			
3.	สมาชิกวุฒิสภา(สว.) มีสิทธิ โหวดเลือกนายกรัฐมนตรีตาม มาตรา 272	1			
4.	สมาชิกวุฒิสภา (สว.) มีวาระการดำรงตำแหน่ง 5 ปีตาม มาตรา 268 (4)	1			
5.	ให้สมาชิกวุฒิสภา (สว.) มาจากการคณะกรรมการของ ที่ คณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) แต่งตั้งขึ้นมา	1			
6	การพิจารณาให้ความเห็นชอบบุคคลซึ่งสมควรได้รับแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรี จากผู้ที่มีชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อที่พรรคการเมืองแจ้งไว้	1			
7	ให้ สว.ร่วมกับ สส. ที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภา” โหวดเลือกนายกรัฐมนตรี	1			
8	ให้ สว.ร่วมกับ สส. ที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภา” โหวดเลือกนายกรัฐมนตรี	1			
9	มาตรา 276 ให้ศาลรัฐธรรมนูญและองค์กรอิสระดำเนินการให้มีมาตรฐานทางจริยธรรม ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระพ้นจากตำแหน่ง ได้	1			
10	สมาชิกวุฒิสภา (สว.) มีวาระการดำรงตำแหน่ง 5 ปี และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สส. มีวาระการดำรงตำแหน่ง 4 ปี	1			

3.ด้านที่มาของสมาชิกวุฒิสภา

ข้อที่	ข้อความ	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
		1	0	-1	
1.	ต้องการให้สมาชิกวุฒิสภา (สว.) มีที่มาจากการเลือกตั้ง ของประชาชนโดยตรง	1			
2.	ต้องการให้สมาชิกวุฒิสภา (สว.) มีที่มาจากการสรรหา (แต่งตั้ง) จากประชาชนโดยตรง	1			
3.	ต้องการให้สมาชิกวุฒิสภา (สว.) มีที่มาจากการสรรหา (แต่งตั้ง) ของคณะกรรมการ สรรหา แต่งตั้งโดย คสช. 9-12 คน	1			
4.	ต้องการให้สมาชิกวุฒิสภา (สว.) ที่มาจากการเลือกตั้ง จากประชาชนครึ่งหนึ่งและมาจากการสรรหา (แต่งตั้ง) อีกครึ่งหนึ่ง	1			
5.	ต้องการให้สมาชิกวุฒิสภา (สว.) ที่มาจกสมัคร ประเภทสมัครด้วยตนเอง	1			
6.	ต้องการให้สมาชิกวุฒิสภา (สว.) ที่มาจากการสมัคร ด้วยตนเองพร้อมหนังสือแนะนำจากองค์กร (องค์กรต่างๆ ส่งเข้ามา)	1			
7.	สมาชิกวุฒิสภา (สว.) ที่มาจกสรรหา (แต่งตั้ง) โดย สภาผู้แทนราษฎร	1			
8.	สมาชิกวุฒิสภา (สว.) ที่มาจกการสรรหา (แต่งตั้ง) โดยคณะรัฐมนตรี	1			
9.	สมาชิกวุฒิสภา (สว.) ที่มาจกการสรรหา (แต่งตั้ง) โดยนายกรัฐมนตรี	1			
10	สมาชิกวุฒิสภา (สว.) ที่มาจก การสรรหา (แต่งตั้ง) โดยคณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.)	1			

4.ด้านที่มาของสมาชิกวุฒิสภา

ข้อที่	ข้อความ	ความคิดเห็น ของ ผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
		1	0	-1	
1.	ท่านคาดหวังที่จะได้สมาชิกสภาวุฒิสภา (สว.) ให้การดูแลทุกข์ สุข ประชาชนที่ได้รับความเดือดร้อน	1			
2.	ท่านเห็นสมควร ว่ายังคงมี สมาชิกวุฒิสภา (สว.) อยู่รับใช้ประชาชนอยู่	1			
3.	ท่านคาดหวังที่จะให้สมาชิกวุฒิสภา (สว.) ที่มากจากการแต่งตั้ง เป็นผู้มีส่วนในการโหวตเลือกนายกรัฐมนตรี	1			
4.	ท่านคาดหวังที่จะให้สมาชิกวุฒิสภา (สว.) เป็นผู้ไม่มีสมควรวโหวตเลือกนายกรัฐมนตรี	1			
5.	ท่านคาดหวังที่จะได้สมาชิกสภาวุฒิสภา มีที่มาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนทั่วประเทศ	1			
6.	ท่านคาดหวังที่จะได้สมาชิกสภาวุฒิสภา (สว.) มีที่มาจาก การสรรหา (แต่งตั้ง) จากนายกรัฐมนตรี	1			
7.	ท่านคาดหวังที่จะได้สมาชิกสภาวุฒิสภา มีที่มาจาก การสรรหา (แต่งตั้ง) สภาผู้แทนราษฎร	1			
8.	ท่านคาดหวังที่จะได้สมาชิกสภาวุฒิสภา มีที่มาจาก การสรรหา (แต่งตั้ง) คณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.)	1			
9.	ท่านคาดหวังที่จะได้สมาชิกสภาวุฒิสภา ที่มาจาก สโมสรประเภทสมัครด้วยตนเอง	1			
10	ท่านคาดหวังที่จะได้สมาชิกสภาวุฒิสภา มีที่มาจาก การสรรหา (แต่งตั้ง) ของคณะกรรมการ สรรหา แต่งตั้ง โดย คณะรักษาความสงบแห่งชาติ คสช.	1			

ข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

.....

.....

.....

ลงชื่อ.

(พร้อมพล สัมพันธ์โน)

ผู้เชี่ยวชาญ

ภาคผนวก จ

ใบรับรองจริยธรรมการวิจัยของข้อเสนอการวิจัย

ใบรับรองจริยธรรมการวิจัยของข้อเสนอการวิจัย
เอกสารข้อมูลคำอธิบายสำหรับผู้เข้าร่วมการวิจัยและใบปี

หมายเลขข้อเสนอการวิจัย ว.๓๐๙/๒๕๖๖

ข้อเสนอการวิจัยนี้และเอกสารประกอบของข้อเสนอการวิจัยตามราย
ได้รับการพิจารณาจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลง
คณะกรรมการฯ มีความเห็นว่าข้อเสนอการวิจัยที่จะดำเนินการมีความสอดคล้อง
ตลอดจนกฎหมาย ข้อบังคับและข้อกำหนดภายในประเทศ จึงเห็นสมควรให้ดำ
เนินการวิจัยนี้ได้

ชื่อข้อเสนอการวิจัย: โลกทัศน์ที่มีต่อบทบาทสมาชิกวุฒิสภาตามรัฐธรรมนูญแ
ปีพุทธศักราช 2560 ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุ
ฏวิทยาเขตล้านนา

(World Outlook Towards the Role of Senators ti
Kingdom of Thailand and Year B.E.2560 (2017)
Mahamakut Buddhist University Lanna Campus)

รหัสข้อเสนอการวิจัย: -

สถาบันที่สังกัด: มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา

ผู้วิจัยหลัก: จ.ส.ต.วรยุทธ์ สถาปนาศุภกุล

เอกสารที่พิจารณาพบทวน

๑. แบบเสนอโครงการวิจัย	ฉบับที่ วันที่ ๑๖
๒. เอกสารชี้แจงข้อมูลผู้เข้าร่วมการวิจัย	ฉบับที่ วันที่ ๑๖
๓. หนังสือแสดงเจตนายินยอมเข้าร่วมการวิจัย	ฉบับที่ วันที่ ๑๖
๔. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล	ฉบับที่ วันที่ ๑๖

(พระมหาสมปурณ วุฑฒิกโร,
ประธานคณะกรรมการจริยธรรม
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ
๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๖

หมายเลขใบรับรอง: ว.๓๐๙/๒๕๖๖

วันที่ให้การรับรอง: ๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๖

วันหมดอายุใบรับรอง: ๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๗

มหาวิทยาลัยมหจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๗๙ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอลำไทร
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐
โทรศัพท์ ๐ ๓๕๒๔ ๘๐๐๐-๕ โทรสาร ๐ ๓๕๒๔ ๘๐๓๔
www.mcu.ac.th

ที่ อว ๘๐๐๗/ว.๓๐๙

๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๖

เรื่อง รับรองจริยธรรมการวิจัยของข้อเสนอการวิจัย

เจริญพร จ.ส.ต.วรุณ สถาปนาศุภกุล / นักวิจัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

ตามที่ท่านได้มีหนังสือขอใบรับรองจริยธรรมการวิจัยของข้อเสนอการวิจัย เพื่อทำการวิจัยในเรื่อง “โลกทัศน์ที่มีต่อบทบาทสมาชิกวุฒิสภาตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ปีพุทธศักราช ๒๕๖๐ ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา” มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา

คณะกรรมการจริยธรรมการวิจัย ได้พิจารณาข้อเสนอการวิจัยของท่านแล้ว มีความเห็นว่า ข้อเสนอการวิจัยที่จะดำเนินการนี้ มีความสอดคล้องกับหลักจริยธรรมสากล ตลอดจนกฎหมาย ข้อบังคับและข้อกำหนด ไม่ต้องแก้ไขปรับปรุงแต่ประการใด จึงเห็นสมควรให้ดำเนินการวิจัยตามข้อเสนอการวิจัยนี้ได้

จึงเจริญพรามาเพื่อทราบและดำเนินการต่อไป.

ขอเจริญพร

(พระมหาสมปурณ์ วุฑฒิกโร, รศ.ดร.)

ประธานคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัย
มหาวิทยาลัยมหจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

เลขที่ SIAM-2565116

คณะกรรมการธุรกิจ มหาวิทยาลัยสยาม

มอบวุฒิบัตรนี้ไว้เพื่อแสดงว่า

จำลอง เอก วรยุทธ สถาปนาศุภกุล

ได้ผ่านการอบรมจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ (รูปแบบ) ออนไลน์

หลักสูตรการฝึกอบรม ๑ วัน

เรื่อง หลักสูตรจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์

ประกอบด้วย ๙ ประเด็นความรู้

- ประเด็นความรู้ที่ ๑ วิวัฒนาการของจริยธรรมการวิจัย (History of Research Ethics)
- ประเด็นความรู้ที่ ๒ หลักจริยธรรมการวิจัยพื้นฐาน และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง (Principles of Research Ethics, Laws, and Regulations)
- ประเด็นความรู้ที่ ๓ กระบวนการขอความยินยอม (Informed Consent Process)
- ประเด็นความรู้ที่ ๔ การวิจัยในกลุ่มอ่อนแอ/เปราะบาง (Research among Vulnerable Population)
- ประเด็นความรู้ที่ ๕ การรักษาความลับ (Confidentiality)
- ประเด็นความรู้ที่ ๖ การประเมินคุณประโยชน์และความเสี่ยง (Risk and Benefit Assessment)
- ประเด็นความรู้ที่ ๗ จริยธรรมการวิจัยทางด้านสังคมศาสตร์ (Ethical Consideration in Social Studies)
- ประเด็นความรู้ที่ ๘ หน้าที่ความรับผิดชอบของนักวิจัยทั้งก่อนและหลังได้รับการรับรอง (Responsibility of Investigators including Pre and Post Review Process)
- ประเด็นความรู้ที่ ๙ ผลประโยชน์ทับซ้อน (Conflict of Interest)

จัดโดยคณะกรรมการธุรกิจ มหาวิทยาลัยสยาม

วุฒิบัตรนี้มีผลตั้งแต่วันที่ ๖ สิงหาคม ๒๕๖๕ ถึงวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๖๗

ให้ไว้ ณ วันที่ ๖ สิงหาคม ๒๕๖๕

(ศ.เกียรติคุณ ดร.หญิง จันทรา กาบวัง เหล่าถาวร)

ประธานมูลนิธิ SIDCER-FERCAP

บุญญาตา จงวิหิตินา

(ดร.บุญญาตา จงสิทธิผล)

คณบดีคณะกรรมการธุรกิจ

มหาวิทยาลัยสยาม

ภาคผนวก ฉ

บทความที่ตีพิมพ์ในหนังสือพิมพ์ที่มีต่อสหประชาชาติและภูมิภาคตามรัฐ

โลกทัศน์ที่มีต่อบทบาทสมาชิกวุฒิสภาตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
พุทธศักราช 2560 ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา
WORLD OUTLOOK TOWARDS THE ROLE OF SENNATORS THE CONSTIT
OF KINNDOM OF THAILAND YEAR B.E. 2560 (2017) OF STUDENTS
OF MAHAMAKUT BUDDHIST UNIVERSTTY LANNA CAMPUS

วรายุทธ สถาปนาศุกกุล *

Worayuth Sathapanasuphakul

Corresponding Author E-mail: worayuth16@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาโลกทัศน์ที่มีต่อบทบาทสมาชิกวุฒิสภา 2) ศึกษาความคาดหวังการได้มาของสมาชิกวุฒิสภา 3) ศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาต่อบทบาทสมาชิกวุฒิสภา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ นักศึกษา ภาคพิเศษ จำนวน 224 คน ใช้วิธีแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ได้แก่ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการสนทนากลุ่ม นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปแบบการบรรยายผลการวิจัยพบว่า

1. โลกทัศน์ที่มีต่อบทบาทสมาชิกวุฒิสภา โดยรวมทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านที่มาของสมาชิกวุฒิสภา (สว.) มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง $\bar{X} = 3.21$, รองลงมาคือด้านความคาดหวังของประชาชน $\bar{X} = 3.22$, ด้านบทบาทหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญและตามบทเฉพาะกาลตามลำดับ $\bar{X} = 3.07$

2. ความคาดหวังต่อบทบาทของสมาชิกวุฒิสภา มีหน้ากั้นกรองกฎหมาย แต่การปฏิบัติ คือ สนับสนุนฝ่ายรัฐบาล สมาชิกวุฒิสภา มาจากการแต่งตั้งของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช) จึงขาดความเป็นกลางทางการเมือง ขาดความสนใจในปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน ขาดการเหลียวแล และไม่ยึดโยงกับประชาชน ขณะที่ประสบปัญหาสามทุกซอรื้อนที่ข้าวของมีราคาแพง

3. ข้อเสนอแนะ สมาชิกวุฒิสภาควรมาจากการเลือกตั้งจากประชาชนโดยตรง ไม่เห็นด้วยที่มาจากการแต่งตั้งโดยคณะบุคคลกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง ซึ่งจะไม่คำนึงถึงความเดือดร้อนของประชาชน และไม่ยึดโยงกับประชาชน

คำสำคัญ: โลกทัศน์, บทบาท, สมาชิกวุฒิสภา

ABSTRACT

The objectives of this research were: 1) to study the perspectives on the role of Members of Parliament 2) to investigate expectations regarding the responsibilities of Members of Parliament 3) to explore suggestions for addressing problems and directions for resolving issues related to the role of Members of Parliament as outlined in the Constitution

* สาขาวิชาการปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา
Political Science, Mahamakut Buddhist University Lanna Campus

วารสารปัญญา ปีที่ 30 ฉบับที่ 2 (พฤษภาคม - สิงหาคม 2566) 99

of the Kingdom of Thailand in the year 2017. This study focused on students from Mahamakut Buddhist University, Lanna Campus. The sample group consisted of 224 students participating in supplementary classes at the university. The research utilized questionnaires and statistical analysis methods, including frequency, percentage, mean, standard deviation, as well as focus group discussions. The findings from the data analysis are presented in tabular form for clarity.

The results of this research found that:

1. The perspective on the role of Members of Parliament was assessed to be at a moderate level across four aspects. Upon closer examination of the average scores for each aspect, ranked from highest to lowest, it is evident that the origin of parliament members received a moderate interpretation level with a score of $\bar{X} = 3.21$. The expectations of the general public were rated at $\bar{X} = 3.22$. Meanwhile, the role and duties as outlined in the Constitution received a score of $\bar{X} = 3.07$.

2. While expectations for the responsibilities of Members of Parliament included law scrutiny, their actions demonstrated more support for the government than for the Parliament itself. This phenomenon stemmed from their endorsement by the National Council for Peace and Order (NCPO), leading to a lack of political neutrality and disinterest in issues faced by the public, such as the high cost of goods. Furthermore, there appeared to be a lack of cohesion and connection with the people.

3. Recommendations: The research suggests that Members of the Senate should be directly elected by the populace, opposing their appointment by a select group of individuals. This approach ensures consideration of the people's hardships and fosters a stronger connection with the public.

Keywords: Worldview, Role, Senator

บทนำ

วุฒิสภา” ที่ผ่านมาในอดีต มีที่มาจากการเลือกตั้งและแต่งตั้ง มีผสม รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ได้กำหนด กำหนดประชาชนมีส่วนร่วมในทางการเมืองมากขึ้น โดยในส่วนของวุฒิสภานั้น เป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มาจากเลือกตั้งโดยตรง โดยไม่ต้องมีการหาเสียงและไม่สังกัดพรรคการเมืองใด มีจำนวน 200 คน กำหนดให้วุฒิสภามีอำนาจหน้าที่เพิ่มขึ้นจากเดิมอำนาจหน้าที่ที่สำคัญก็คือ การคัดสรรบุคคลเข้าดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระและองค์กรสำคัญต่าง ๆ รวมทั้งมีอำนาจหน้าที่ในการถอดถอนบุคคลที่กระทำผิดตามที่กฎหมายบัญญัติออกจากตำแหน่ง

พัฒนาการของการเลือกตั้งในประเทศไทย นับตั้งแต่มีการเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. 2475 เป็นต้นมาจนถึงปัจจุบัน วุฒิสภาไทย หรือเดิมมีชื่อว่า "พฤฒสภา" เป็น วุฒิสภาของประเทศไทย เป็นสภาสูงในรัฐสภาไทยคู่กับสภาผู้แทนราษฎรไทยซึ่งเป็นสภาล่าง วุฒิสภาไทยเริ่มก่อตั้งขึ้นในปี พ.ศ. 2489 ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช

100 วารสารปัญญา ปีที่ 30 ฉบับที่ 2 (พฤษภาคม - สิงหาคม 2566)

2489 วุฒิสภามีชื่อเรียกว่าสมาชิกวุฒิสภา (สว.) แบ่งรูปแบบสำคัญออกเป็น 2 ยุค คือ ยุคสมาชิกวุฒิสภาจากการสรรหา (การแต่งตั้ง) และยุคสมาชิกวุฒิสภาจากการเลือกตั้ง มีวาระคราวละ 4 ปี ประกอบด้วย สมาชิกซึ่งราษฎรเลือกตั้งจำนวน 200 คน โดยใช้เขตจังหวัดเป็นเขตเลือกตั้ง มีหลักเกณฑ์และวิธีการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาเป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา ในปี พ.ศ. 2541 มีกำหนดวาระคราวละ 6 ปีนับแต่วันเลือกตั้ง สมาชิกวุฒิสภาย่อมเป็นผู้แทนของปวงชนชาวไทยเช่นเดียวกับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริตเพื่อประโยชน์ส่วนรวมของปวงชนชาวไทย สมาชิกวุฒิสภามีอำนาจหน้าที่ในการกั้นกรองกฎหมาย ควบคุมการบริหารราชการแผ่นดิน โดยการตั้งกระทู้ถามรัฐมนตรี หรือเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อให้คณะรัฐมนตรีแถลงข้อเท็จจริงหรือชี้แจงปัญหาโดยไม่มีการลงมติ และมีหน้าที่อื่นตามที่รัฐธรรมนูญบัญญัติ ยุคสมาชิกวุฒิสภาจากการเลือกตั้งทั้งหมด ยุคสมาชิกวุฒิสภาจากการเลือกตั้งผสมกับการสรรหาและที่มาจากการสรรหา ที่ผ่านมาทั้งหมดรวม 12 ครั้ง (สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา, 2540)

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ปีพุทธศักราช 2560 มาตรา 269 ให้มีสมาชิกวุฒิสภาจำนวน 250 คน ซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งตามที่ คณะรักษาความสงบแห่งชาติ ถวายคำแนะนำ โดยในการสรรหาและแต่งตั้งให้ดำเนินการหลักเกณฑ์และวิธีการดังต่อไปนี้

(1) ให้มีคณะกรรมการสรรหาสมาชิกวุฒิสภา ซึ่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติ แต่งตั้งจากผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งมีความรู้และประสบการณ์ในด้านต่าง ๆ และมีความเป็นกลางทางการเมือง จำนวนไม่น้อยกว่า 9-12 คน มีหน้าที่ดำเนินการสรรหาบุคคลซึ่งสมควรเป็นสมาชิกวุฒิสภา ตามหลักเกณฑ์และวิธีการ ดังต่อไปนี้

(ก) ให้คณะกรรมการ การเลือกตั้งดำเนินการจัดให้มีการเลือกสมาชิกวุฒิสภา ตามมาตรา 107 จำนวน 200 คน โดยให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จก่อนวันที่มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามมาตรา 268 ไม่น้อยกว่า 50 วันแล้วนำรายชื่อเสนอต่อคณะรักษาความสงบแห่งชาติ

(ข) ให้คณะกรรมการสรรหาสมาชิกวุฒิสภา คัดเลือกบุคคลผู้มีความรู้ความสามารถที่ 400 คนแล้วนำรายชื่อเสนอต่อ คณะรักษาความสงบแห่งชาติ ต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จไม่ช้ากว่าระยะเวลาที่กำหนดตาม

(ค) ให้คณะรักษาความสงบแห่งชาติคัดเลือกผู้ได้รับเลือกจากคณะกรรมการการเลือกตั้งให้ได้จำนวน 50 คน สำรองไว้ จำนวน 50 คนโดยการคัดเลือกดังกล่าวให้คำนึงถึงบุคคลจากกลุ่มต่าง ๆ อย่างทั่วถึงและให้ คัดเลือกบุคคลจากบัญชีรายชื่อที่ได้รับการสรรหาตาม ให้ได้จำนวน 194 คน รวมกับผู้ดำรงตำแหน่งปลัดกระทรวงกลาโหม ผู้บัญชาการทหารสูงสุด ผู้บัญชาการทหารบก ผู้บัญชาการทหารเรือ ผู้บัญชาการทหารอากาศ และผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ อีก 6 นาย รวมเป็น 250 คน และคัดเลือกรายชื่อสำรองจากบัญชีรายชื่อที่ได้รับการสรรหาตาม จำนวน 50 คน ทั้งนี้ให้ แล้วเสร็จภายในสามวันนับแต่วันประกาศผลการ

วารสารปัญญา ปีที่ 30 ฉบับที่ 2 (พฤษภาคม - สิงหาคม 2566) 101

เลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามมาตรา 268 ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ปี พุทธศักราช 2560 มาตรา

กำหนดให้มีสมาชิกวุฒิสภาทั้งหมด จำนวน 250 คน มาจากการสรรหา โดย คณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) คัดเลือกคณะกรรมการสรรหา 9 -12 คน สมาชิกวุฒิสภา ดำรงตำแหน่งได้คราวละ 5 ปี เป็นได้วาระเดียว มาจากการเลือกกันเองของประชาชนในกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง จากกลุ่มบุคคลที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ อาชีพ ลักษณะ หรือประโยชน์ร่วม หรือทำงานหรือเคยทำงานด้านต่าง ๆ ที่หลากหลายของสังคม ตั้งแต่ระดับอำเภอ ระดับจังหวัด และระดับประเทศในวาระเริ่มแรก ตามบทเฉพาะกาลของแห่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 กำหนดให้มีสมาชิกวุฒิสภาจำนวน 250 คน ซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งตามที่คณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ถวายคำแนะนำ โดยมาจาก 3 ส่วน คือ

1. กกต. ดำเนินการจัดให้มีการเลือกสมาชิกวุฒิสภา จำนวน 200 คน แล้ว นำรายชื่อเสนอต่อ คสช. คัดเลือกจำนวน 50 คน

2. คณะกรรมการสรรหาสมาชิกวุฒิสภา คัดเลือกบุคคลผู้มีความรู้ความสามารถที่เหมาะสมในอันจะเป็นประโยชน์แก่ การปฏิบัติหน้าที่ของวุฒิสภาและการปฏิรูปประเทศมีจำนวนไม่เกิน 400 คน แล้ว นำรายชื่อเสนอต่อ คสช. คัดเลือก จำนวน 194 คน

3. ผู้ดำรงตำแหน่งปลัดกระทรวงกลาโหม ผู้บัญชาการทหารสูงสุด ผู้บัญชาการทหารบก ผู้บัญชาการทหารเรือ ผู้บัญชาการทหารอากาศ และผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ รวม จำนวน 6 คน มาตรา 269 กลับกำหนดให้ มีข้าราชการประจำมาดำรงตำแหน่ง สมาชิกวุฒิสภาด้วย (สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา, 2560)

ประเทศไทยได้ประกาศใช้รัฐธรรมนูญฉบับที่ 20 ปี พ.ศ. 2560 เมื่อ 6 เมษายน 2560 นับถึงวันนี้ใช้มาสี่ปีแล้ว เป็นที่คาดหมายได้ว่าสายตาของคนที่เปิดรัฐธรรมนูญอ่านส่วนใหญ่น่าจะพุ่งเป้าไปที่ “บทเฉพาะกาล” ซึ่งเป็นบทบัญญัติที่กำหนดกระบวนการเกี่ยวกับการเปลี่ยนผ่านประเทศไปสู่การเลือกตั้ง อย่างไรก็ตาม นอกเหนือไปจากกรอบเวลาที่ว่าด้วยการเลือกตั้งแล้ว ยังมีอีกประเด็นที่อยู่ในบทเฉพาะกาลรัฐธรรมนูญ มาตรา 272 ในระหว่างห้าปีแรกนับแต่วันที่มีรัฐสภา ชุดแรกตามรัฐธรรมนูญนี้ การให้ความเห็นชอบบุคคลซึ่งสมควรได้รับแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรี ให้ดำเนินการตามมาตรา 159 เว้นแต่การพิจารณาให้ความเห็นชอบตามมาตรา 159 วรรคหนึ่งให้กระทำในที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภา และมติที่เห็นชอบการแต่งตั้งบุคคลใดให้เป็น นายกรัฐมนตรี ตามมาตรา 159 วรรคสาม ต้องมีคะแนนเสียงมากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวน สมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภา (รัฐธรรมนูญฉบับที่ 20 ปี พ.ศ. 2560, บทเฉพาะกาล มาตรา 272)

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาโลกทัศน์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา ที่มีต่อการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา ในบทเฉพาะกาล ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับที่ 20

102 วารสารปัญญา ปีที่ 30 ฉบับที่ 2 (พฤษภาคม - สิงหาคม 2566)

พุทธศักราช 2560 จากการวิจัยครั้งนี้สามารถนำไปเป็นแนวทางในการแก้ไขการได้มาซึ่งวุฒิสภาซึ่งจะได้นำไปใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนในวิชา หลักรัฐธรรมนูญและสถาบันทางการเมือง หลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการปกครอง ในมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนาต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาโลกทัศน์ที่มีต่อบทบาทสมาชิกวุฒิสภา ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ปีพุทธศักราช 2560 ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา
2. เพื่อศึกษาความคาดหวังการได้มาซึ่งโลกทัศน์ที่มีต่อบทบาทสมาชิกวุฒิสภา ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ปีพุทธศักราช 2560 ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหา ในโลกทัศน์ที่มีต่อบทบาทสมาชิกวุฒิสภา ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ปีพุทธศักราช 2560 ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้รูปแบบการวิจัยผสมวิธี (Mixed methods research) ได้แก่ การวิจัยในเชิงปริมาณ (Quantitative research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) เป็นวิจัยแบบเจาะจง

1. ประชากร

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง คือ กลุ่มนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา ภาคพิเศษ เสาร์-อาทิตย์ สาขาวิชาการปกครอง แบ่งเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่

1.1 กลุ่มที่ 1 ประชากรกลุ่มนักศึกษา ชั้นปีที่ 1, 2, 3 และบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาแล้ว โดยใช้ประชากรทั้งหมด รวม 200 คน คน ตอบแบบสอบถามในการวิจัย (Online)

1.2 กลุ่มที่ 2 ประชากรกลุ่มผู้นักศึกษา ชั้นปีที่ 4 จำนวน 24 คน แบ่งเป็นสนทนา กลุ่มจำนวน 3 กลุ่ม กลุ่มละ 8 คน

2. เครื่องมือในการวิจัย

2.1 การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสัมภาษณ์กลุ่มประชากร นักศึกษา ชั้นปีที่ 4 จำนวน 24 คน แบ่งเป็นสนทนา กลุ่มจำนวน 3 กลุ่ม กลุ่มละ 8 คน โดยผู้วิจัยใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก ซึ่งแบ่งแนวคำถามออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

- 1) ข้อมูลพื้นฐานทั่วไป เพศ อายุ ชั้นปีการศึกษา

วารสารปัญญา ปีที่ 30 ฉบับที่ 2 (พฤษภาคม - สิงหาคม 2566) 103

2) เพื่อศึกษาโลกทัศน์ที่มีต่อบทบาทสมาชิกวุฒิสภา ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ปีพุทธศักราช 2560 ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา

3) ปัญหา แนวทางแก้ไข และข้อเสนอแนะการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา

2.2. การสนทนากลุ่ม (Focus group discussion) ผู้วิจัยในการสนทนากลุ่มในการเก็บรวบรวมข้อมูล และสนทนากลุ่มเป็นการให้กลุ่มแสดงความคิดเห็นและมุมมองของตนเอง ออกมาอย่างเปิดเผยและจริงใจ ในขณะที่สนทนากัน ความคิดเห็นของคนที่หนึ่งในกลุ่มจะกระตุ้นให้คนอื่น ๆ อายากพูด อายากแสดงความคิดเห็นออกมา ในกลุ่มจะทำให้ทราบถึงบทบาทของสมาชิกที่ร่วมสนทนาของประชาชน

สรุปผลการวิจัย

1. โลกทัศน์ที่มีต่อบทบาทสมาชิกวุฒิสภา ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ปีพุทธศักราช 2560 ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา สามารถสรุปได้ 4 ด้าน ซึ่งผลวิจัยอยู่ในระดับปานกลาง มีรายละเอียดดังนี้

1.1 ด้านบทบาทหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญ พบว่า นักศึกษามีโลกทัศน์ที่มีต่อบทบาทสมาชิกวุฒิสภา ด้านบทบาทหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญ มีค่าแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.20$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อันดับแรกคือข้อ 10 ได้แก่ คณะรัฐมนตรีออก พ.ร.ก. ฉุกเฉินและ สมาชิกวุฒิสภา (สว.) เห็นว่า การออก พ.ร.ก. ฉุกเฉินดังกล่าวออกโดยไม่ใช่เรื่องที่ฉุกเฉิน จำเป็น หรือเร่งด่วน (สว.) สามารถทำการเข้าซื้อเกินจำนวน 50 คน เพื่อส่งความเห็นให้ต่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณา มีค่าแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือข้อ 8 ได้แก่ สมาชิกวุฒิสภา (สว.) มีสิทธิตั้งกระทู้ถามรัฐมนตรีในเรื่องที่เกี่ยวกับงานในหน้าที่ ที่รัฐมนตรีนั้นรับผิดชอบ โดยที่จะถามเป็นหนังสือหรือถามด้วยวาจาก็ได้ มีค่าแปลผลอยู่ในระดับน้อยที่สุด

1.2 ด้านบทบาทหน้าที่ตามบทเฉพาะกาล สรุปว่า โดยรวมมีค่าเฉลี่ย 3.07 พบว่า ด้านบทบาทหน้าที่ตามบทเฉพาะกาลมีค่าแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อันดับแรกคือ ข้อที่ 4 สมาชิกวุฒิสภา (สว.) มีวาระการดำรงตำแหน่ง 5 ปี ตาม มาตรา 268 (4) มีค่าแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือข้อ 7 ให้ สว. ร่วมกับ สส. ที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภา "โหวตเลือกนายกรัฐมนตรี และ 9 สมาชิกวุฒิสภา (สว.) มีวาระการดำรงตำแหน่ง 5 ปี และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สส. มีวาระการดำรงตำแหน่ง 4 ปี มีค่าแปลผลอยู่ในระดับน้อยที่สุด

1.3 ด้านที่มาของสมาชิกวุฒิสภา (สว.) พบว่า นักศึกษามีโลกทัศน์ที่มีต่อบทบาทสมาชิกวุฒิสภา ด้านบทบาทหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญ มีค่าแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.21$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อันดับแรกคือข้อ ข้อที่ 4 ต้องการให้สมาชิกวุฒิสภา (สว.) ที่มาจากการเลือกตั้งจากประชาชนครึ่งหนึ่งและมาจากการสรรหา

104 วารสารปัญญา ปีที่ 30 ฉบับที่ 2 (พฤษภาคม - สิงหาคม 2566)

(แต่งตั้ง) อีกครั้งหนึ่ง มีค่าแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือข้อ 3 ต้องการให้สมาชิกวุฒิสภา (สว.) มีที่มาจากพรรคการเมือง (แต่งตั้ง) ของคณะกรรมการสรรหา แต่งตั้งโดย คสช. 9-12 คน มีค่าแปลผลอยู่ในระดับน้อยที่สุด

1.4 ด้านความคาดหวังของประชาชน สรุปว่า พบว่า นักศึกษามีโลกทัศน์ที่มีต่อบทบาทสมาชิกวุฒิสภา ด้านบทบาทหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญ มีค่าแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.20$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อันดับแรกคือข้อ ข้อที่ 4 ต้องการให้สมาชิกวุฒิสภา (สว.) มีที่มาจากพรรคการเมืองที่ประชาชนครั้งหนึ่งและมาจากการสรรหา (แต่งตั้ง) อีกครั้งหนึ่ง มีค่าแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือข้อ 7 ท่านคาดหวังที่จะได้สมาชิกวุฒิสภา มีที่มาจากพรรคการเมือง (แต่งตั้ง) สมาชิกวุฒิสภา มีค่าแปลผลอยู่ในระดับน้อยที่สุด

2. ความคาดหวังต่อบทบาทของสมาชิกวุฒิสภา ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา พบว่า

2.1 ด้านโลกทัศน์ด้านบทบาท ทางกลุ่มได้ให้มุมมองว่าบทบาทสมาชิกวุฒิสภาในชุดนี้ ไม่มีความโดดเด่นเป็นพิเศษจากอำนาจหน้าที่ที่ถ่วงดุลระบอบการปกครอง บทบาทที่มีอยู่ในรัฐสมมุติเน้นอภิปรายสนับสนุนรัฐบาล มากกว่า ไม่มีการท้วงติงอะไร ในบางครั้งยังลุกขึ้นประท้วงขณะฝ่ายค้านอภิปรายก็มี มีทั้งกล่าวหาฝ่ายค้านเสมือนตรวจสอบฝ่ายค้านแทนรัฐบาล ยังอภิปรายช่วยปกป้องรัฐบาล ทั้งที่ฝ่ายค้านกำลัง อภิปรายตรวจสอบรัฐบาลอยู่ ไม่สนับสนุนปัญหาเรื่องปากท้องและความต้องการของประชาชน ความเป็นอยู่ของประชาชนที่กำลังเดือดร้อนในเรื่องปัญหาข้าวของสินค้ามีราคาแพง น้ำมันมีราคาแพง ตามสมาชิกวุฒิสภาเสนอแนะทางแก้ไขให้รัฐบาล

2.2 ด้านที่มาของสมาชิกวุฒิสภาตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 การได้มาจากการสรรหาของคณะกรรมการสรรหา ซึ่งแต่งตั้งโดย คณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) โดยมีพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นหัวหน้า แต่งตั้งคณะกรรมการสรรหา ซึ่งในมุมมองที่มาของสมาชิกวุฒิสภา ในขณะนั้น ทุกฝ่ายที่เห็นต่างจากรัฐบาล ก็มีมุมมองแต่งตั้งจากคนใกล้ชิด หรือเรียกว่าพวกพ้องพ้องให้เข้ามารับตำแหน่ง เพื่อหวังผลประโยชน์ในการโหวตเลือกนายกรัฐมนตรี ซึ่งรัฐธรรมนูญ ปี 2560 ได้บัญญัติไว้ในบทเฉพาะกาล มาตรา 272 สรุป ห้าปีแรก การให้ความเห็นชอบบุคคลที่จะมาดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี ต้องมาจาก “รัฐสภา” คือมาจากสองสภา กลุ่มจึงมีมุมมองว่าด้านที่มาของสมาชิกวุฒิสภาไม่สง่างาม ไม่เหมาะสมที่เป็นตัวแทนให้กับประชาชนได้

2.3 ด้านความคาดหวังของประชาชนจากสมาชิกวุฒิสภา ความคาดหวังที่จะให้สมาชิกวุฒิสภากลุ่มให้มุมมอง น่าจะลงพื้นที่มารับทราบปัญหา ช่วยแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนในเรื่อง ข้าวของแพง น้ำมันราคาแพง สินค้าทางการเกษตรตกต่ำเกษตรกรขาดทุนในสินค้าเกษตร ยังมีปัญหาเรื่องไวรัสโคโรนา 2019 ประชาชนเดือดร้อนไปทุก ๆ เรื่อง ควรลงพื้นที่รับทราบปัญหาช่วยเสนอปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาให้กับรัฐบาลผลักดันทางรัฐบาล

วารสารปัญญา ปีที่ 30 ฉบับที่ 2 (พฤษภาคม - สิงหาคม 2566) 105

ดำเนินการต่อไป ที่เป็นอยู่ก็เห็นมีแค่ประรัฐสภา คอยเน้นแต่การสนับสนุนรัฐบาลอยู่ฝ่ายเดียว มีความเห็นว่าการให้สมาชิกวุฒิสภามาจากการเลือกตั้งจากประชาชนแต่ละจังหวัด จะได้รับทราบปัญหาของแต่ละพื้นที่ซึ่งมีความแตกต่างกัน เช่นปัญหาภาคใต้ ยางพารามีราคาต่ำ ถึง 3-4 กิโลกรัม 100 บาท ปัญหาภาคเหนือ หอมกระเทียม ถ้าโยราคาต่ำกว่าทุน อย่างนี้เป็นต้น เมื่อสมาชิกวุฒิสภามาจากประชาชน จะได้ช่วยกันกับ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในพื้นที่ ผลักดันปัญหาแต่พื้นที่ให้รัฐบาลช่วยแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้

3. ศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหา พบว่านักศึกษาให้ความเห็นเสนอแนะ สมาชิกวุฒิสภาควรมาจากการเลือกตั้งจากประชาชนโดยตรง ไม่เห็นด้วยที่มาจากการแต่งตั้งโดยคณะบุคคลกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง ซึ่งจะไม่คำนึงถึงความเดือดร้อนของประชาชน และไม่ยึดโยงกับประชาชน

อภิปรายผลการวิจัย

จากการสรุปผลการวิจัย โลกทัศน์ที่มีต่อบทบาทสมาชิกวุฒิสภา ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ปีพุทธศักราช 2560 ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา โดยรวมทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านบทบาทหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญ ด้านบทบาทหน้าที่ตามบทเฉพาะกาล ด้านที่มาของสมาชิกวุฒิสภา (สว.) และด้านความคาดหวังของประชาชน นำมาอภิปรายผล ได้ดังนี้

1. โลกทัศน์ที่มีต่อบทบาทสมาชิกวุฒิสภา ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ปีพุทธศักราช 2560 ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา นักศึกษามีโลกทัศน์ที่มีต่อบทบาทสมาชิกวุฒิสภา ด้านบทบาทหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อันดับแรกคือ คณะรัฐมนตรีออก พ.ร.ก. ฉุกฉินและ สมาชิกวุฒิสภา (สว.) เห็นว่า การออก พ.ร.ก.ฉุกฉินดังกล่าวออกโดยไม่ใช่เรื่องที่ฉุกฉิน จำเป็น หรือเร่งด่วน (สว.) สามารถทำการเข้าชื่อกันจำนวน 50 คน เพื่อส่งความเห็นให้ต่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณา ด้านบทบาทหน้าที่ตามบทเฉพาะกาล พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อันดับแรกคือ สมาชิกวุฒิสภา (สว.) มีวาระการดำรงตำแหน่ง 5 ปี ตาม มาตรา 268 (4) ด้านที่มาของสมาชิกวุฒิสภา (สว.) พบว่า ต้องการให้สมาชิกวุฒิสภา (สว.) ที่มาจากการเลือกตั้งจากประชาชนครึ่งหนึ่งและมาจากการสรรหา (แต่งตั้ง) อีกครึ่งหนึ่ง และด้านความคาดหวังของประชาชน พบว่า คาดหวังที่จะได้สมาชิกสภาวุฒิสภา มีที่มาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนทั่วประเทศ สอดคล้องกับผลการศึกษาของ สรภัทร สมจินตนากุล (2560) ศึกษาเรื่อง ปัญหาและผลกระทบอันเกิดจากวิธีการได้มาซึ่งหน้าที่และอำนาจของสมาชิกวุฒิสภา ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 พบว่า วิธีการได้มาซึ่งหน้าที่และอำนาจของสมาชิกวุฒิสภาตามบทบัญญัติหลัก อันมีวิธีการได้มาโดยการเลือกตั้งแบบไขว้กลุ่มอาชีพ และวิธีการได้มาซึ่งหน้าที่และอำนาจของสมาชิกวุฒิสภาตามบทเฉพาะกาล อันมีวิธีการได้มาโดยการแต่งตั้งจากคณะกรรมการสรรหาสมาชิกวุฒิสภา ทั้งนี้ ในเรื่องหน้าที่และอำนาจของสมาชิกวุฒิสภาตาม

106 วารสารปัญญา ปีที่ 30 ฉบับที่ 2 (พฤษภาคม - สิงหาคม 2566)

บทเฉพาะกาล นอกจากจะมีหน้าที่และอำนาจเหมือนกับสมาชิกวุฒิสภาในบทบัญญัติแล้ว ยังมีอำนาจพิเศษต่าง ๆ ตามบทเฉพาะกาล โดยเฉพาะอย่างยิ่ง คืออำนาจในการร่วมกับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเสนอให้มีการเสนอชื่อนายกรัฐมนตรีนอกเหนือจากรายชื่อที่พรรคการเมืองแจ้งไว้ก่อนการเลือกตั้งได้ รวมทั้งยังมีอำนาจร่วมกันกับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในการให้ความเห็นชอบบุคคลซึ่งจะมาดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีอีกด้วย และสอดคล้องกับผลการศึกษาของ นรนิติ เศรษฐบุตร และคณะ (2545) ทำการศึกษาเรื่อง ประสิทธิภาพของรัฐสภาไทย พบว่า รัฐสภาไทยหลังการประกาศใช้รัฐธรรมนูญสามารถรากฎหมายได้มากขึ้น และการอภิปรายร่างกฎหมายของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภามีคุณภาพมากขึ้น แต่ก็พบปัญหาความล่าช้าบ้างในขั้นการริเริ่มและการนำ เสนอกฎหมาย การตรวจพิจารณาร่างกฎหมายในขั้นกรรมาธิการการตรวจพิจารณาร่างกฎหมายในที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร และการตรวจพิจารณาร่างพระราชบัญญัติในที่ประชุมวุฒิสภา เป็นต้น และประสิทธิผลของการทำหน้าที่ตรวจสอบการทำงานของฝ่ายบริหาร คณะผู้วิจัยพบว่า กระทั่งถามสดทำให้รัฐสภาสามารถสะท้อนปัญหาให้รัฐบาลนำไปดำเนินการได้อย่างทันที่ และการอภิปรายไม่ไว้วางใจมีเหตุมีผลมากขึ้น ส่วนปัญหาที่พบได้แก่ ไม่มีการระบุอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมาธิการไว้ให้ชัด การคัดเลือกกรรมาธิการไม่ได้คำนึงถึงความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่องภารกิจเป็นหลัก นายกรัฐมนตรีและคณะรัฐมนตรีไม่ให้ความสำคัญต่อการตอบกระทู้ถามเท่าที่ควร การเปิดอภิปรายของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไม่ตรงประเด็น และบางครั้งมุ่งโจมตีเรื่องส่วนตัวมากกว่าการบริหารงานของรัฐมนตรีผู้ถูกอภิปราย และการขอเปิดอภิปรายนายกรัฐมนตรีเป็นไปได้ยาก เป็นต้น

2. จากการสัมภาษณ์กลุ่ม โลกทัศน์ที่มีต่อบทบาทสมาชิกวุฒิสภา ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ปีพุทธศักราช 2560 ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา พบว่า

ด้านโลกทัศน์ด้านบทบาท ทางกลุ่มได้ให้มุมมองว่าบทบาทสมาชิกวุฒิสภาในชุดนี้ ได้รับความโดดเด่นเป็นพิเศษจากอำนาจหน้าที่กลั่นกรองกฎหมาย บทบาทที่มีอยู่ในรัฐสภามู ยังมุ่งเน้นอภิปรายสนับสนุนรัฐบาลค่อนข้างมาก ไม่ค่อยมีการท้วงติงอะไร ในบางครั้งยังลุกขึ้นประท้วงขณะฝ่ายค้านอภิปรายก็มี มีทั้งกล่าวหาฝ่ายค้านเสมือนตรวจสอบฝ่ายค้านแทนรัฐบาล ยังอภิปรายช่วยปกป้องรัฐบาล ทั้งที่ฝ่ายค้านกำลัง อภิปรายตรวจสอบรัฐบาลอยู่ ไม่สนับสนุนปัญหาเรื่องปากท้องและความต้องการของประชาชน ความเป็นอยู่ของประชาชนที่กำลังเดือดร้อนในเรื่องปัญหาข้าวของสินค้ามีราคาแพง น้ำมันมีราคาแพง ตามสมาชิกผู้แทนราษฎรเสนอแนวทางแก้ไขให้รัฐบาล ก็มีมุมมองแต่งตั้งจากคนใกล้ชิด หรือเรียกว่าพ้องพ้องให้เข้ามารับตำแหน่ง เพื่อหวังผลประโยชน์ในการโหวตเลือกนายกรัฐมนตรี ซึ่งรัฐธรรมนูญ ปี 2560 ได้บัญญัติไว้ในบทเฉพาะกาล มาตรา 272 สรุป ห้าปีแรก การให้ความเห็นชอบบุคคลที่จะมาดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี ต้องมาจาก “รัฐสภา” คือมาจากสองสภา กลุ่มจึงมีมุมมองว่าด้านที่มาของสมาชิกวุฒิสภาไม่สง่างาม ไม่เหมาะสมที่เป็นตัวแทนให้กับประชาชนชนได้ และประเด็น

วารสารปัญญา ปีที่ 30 ฉบับที่ 2 (พฤษภาคม - สิงหาคม 2566) 107

สุดท้าย ความคาดหวังที่จะให้ สมาชิกวุฒิสภากลุ่มให้มุมมอง น่าจะลงพื้นที่มารับทราบปัญหา ช่วยแก้ไขปัญหาค่าความเดือดร้อนในเรื่อง ข้าวของแพง น้ำมันราคาแพงเกินครึ่งของ อดีต สิ้นค่าทางการเกษตรตกต่ำเกษตรกรขาดทุนในสินค้าเกษตร ยังมีปัญหาเรื่องไวรัสโคโรนา 2019 ประชาชนเดือดร้อนไปทุก ๆ เรื่อง ควรลงพื้นที่รับทราบปัญหาช่วยเสนอปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาก็กับรัฐบาลผลักดันทางรัฐบาลดำเนินการต่อไป สอดคล้องกับผลการศึกษาของบรรพชury เกริกพิทยา (2546) ทำการวิจัย บทบาทของสมาชิกวุฒิสภาในการพัฒนาชุมชน: กรณีศึกษาเฉพาะอำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี โดยทำ การศึกษาลักษณะพื้นฐานบางประการของกลุ่มประชากรกับความคิดเห็นของประชาชน ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความคิดเห็นต่อบทบาทของสมาชิกวุฒิสภาในการพัฒนาชุมชนด้านการพัฒนาสังคม ด้านการพัฒนาการเมือง และด้านการพัฒนาสิ่งแวดล้อม ผลการศึกษาพบว่า ความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาทของสมาชิกวุฒิสภาในการพัฒนาชุมชนอยู่ในเกณฑ์ต่ำสมาชิกวุฒิสภาไม่ได้มีการดำ เนินการกับการพัฒนาชุมชนด้านสังคมในทุกเรื่อง หรือมีการดำ เนินการบ้างแต่ใช้ระยะเวลายาวนานมากกว่า จะดำเนินการสักครั้งหนึ่ง และยังสอดคล้องกับผลการศึกษาของวิจิตรา วัชรภรณ์ (2545) ทำการวิจัยความคิดเห็นของข้าราชการรัฐสภาที่มีต่อบทบาทและความรับผิดชอบของสมาชิกวุฒิสภาที่มาจาก การเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชน โดยทำการศึกษาลักษณะพื้นฐานบางประการของกลุ่มประชากร ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความคิดเห็นของข้าราชการรัฐสภา ได้แก่ การปฏิบัติหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญ การปฏิบัติตามข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา การปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมของสมาชิกวุฒิสภาและกรรมการ และการปฏิบัติหน้าที่ในฐานะเป็นสถาบันทางการเมือง ผลการศึกษาพบว่า ความคิดเห็นของข้าราชการรัฐสภาที่มีต่อบทบาทและความรับผิดชอบของสมาชิกวุฒิสภาที่มาจาก การเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชนอยู่ในระดับปานกลาง และเฉพาะด้านอายุเท่านั้นที่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของข้าราชการรัฐสภา ส่วนเพศ ระดับการศึกษา ระดับตำแหน่ง ระยะเวลาการทำงานที่รัฐสภา หน่วยงานที่สังกัด และความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการได้มา และอำนาจหน้าที่ของวุฒิสภาไม่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของข้าราชการรัฐสภา

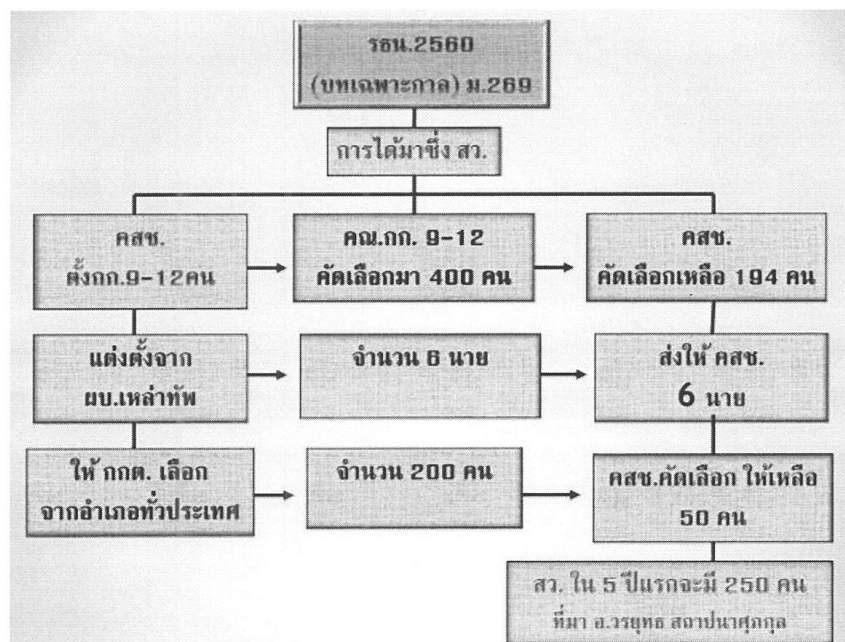
องค์ความรู้ใหม่ที่ได้รับจากการวิจัย

สมาชิกวุฒิสภาตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ปีพุทธศักราช 2560 ได้มาจากการสรรหาของคณะกรรมการสรรหา ซึ่งแต่งตั้งโดย คณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) แต่งตั้งคณะกรรมการสรรหา พรรคการเมืองฝ่ายค้านเห็นต่างจากรัฐบาลว่าแต่งตั้งจากคนใกล้ชิด หรือเรียกว่าพวกพ้องให้เข้ามาดำรงตำแหน่ง เพื่อหวังผลประโยชน์ในการโหวตเลือก นายกรัฐมนตรี ซึ่งรัฐธรรมนูญ ปี 2560 ได้บัญญัติไว้ในบทเฉพาะกาล มาตรา 272 สรุป ในห้าปีแรก การให้ความเห็นชอบบุคคลที่จะมาดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี ต้องมาจาก “รัฐสภา” คือสภาผู้แทนราษฎร และสมาชิกวุฒิสภา

108 วารสารปัญญา ปีที่ 30 ฉบับที่ 2 (พฤษภาคม - สิงหาคม 2566)

ความคาดหวังของประชาชนจากสมาชิกวุฒิสภา ความคาดหวังที่จะให้ สมาชิกวุฒิสภา จะลงพื้นที่มารับทราบปัญหา ช่วยแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนในเรื่อง ข้าวของแพง น้ำมันราคา แพงเกินครึ่งของสินค้าทางการเกษตรตกต่ำเกษตรกรขาดทุนในผลิต ยังมีปัญหาเรื่องไวรัสโคโร นา 2019 ประชาชนเดือดร้อนไปทุก ๆ เรื่อง ไม่ลงพื้นที่รับทราบปัญหาเพื่อเสนอแนะแนว ทางแก้ไขปัญหาก็กับรัฐบาลผลักดันทางรัฐบาลดำเนินการต่อไป มีความเห็นว่าการให้ สมาชิกวุฒิสภามาจากการเลือกตั้งจากประชาชนแต่ละจังหวัด จะได้รับทราบปัญหาของแต่ละ พื้นที่ซึ่งมีความแตกต่างกัน

สมาชิกวุฒิสภา ควรมาจากการเลือกตั้งของประชาชน ไม่มีโควตาในส่วนของที่รับราชการ ไม่ เกี่ยวข้องกับการโหวตเลือกนายกรัฐมนตรี มีหน้าที่กลั่นกรองกฎหมาย ลงพื้นที่ดูแลความเดือดร้อน ของประชาชนในพื้นที่ มากกว่า นำปัญหาในพื้นที่ เสนอผลักดันให้รัฐบาลช่วยดำเนินการแก้ไข ปัญหา

ภาพที่ 1 ที่มาของสมาชิกวุฒิสภา ตามรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

วารสารปัญญา ปีที่ 30 ฉบับที่ 2 (พฤษภาคม - สิงหาคม 2566) 109

ผลการวิจัยพบว่าไม่เห็นด้วยกับสมาชิกวุฒิสภาจากการแต่งตั้ง กลุ่มคณะบุคคลกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง การได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา ต้องมาจากการเลือกตั้งจากประชาชน แต่ต้องแก้ไขพระราชบัญญัติการเลือกตั้ง โดยกำหนดระบุดุชนสมบัติไม่ควรให้บุคคลในครอบครัว เช่นสามี ภรรยา บุตรธิดา ลงสมัครรับเลือกตั้ง ซึ่งเคยมีมาแล้วใน รัฐธรรมนูญ 2540 สมี่เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ภรรยา เป็น สมาชิกวุฒิสภา ที่ได้สมยามานว่า สภา สามี่ ภรรยา (สภาผู้ เมีย) สมาชิกวุฒิสภา ปฏิบัติหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญกำหนด คือพิจารณาถ่วงถ่วงกฎหมาย รับทราบปัญหาของประชาชน ผลักดันสนับสนุนฝ่ายสภาผู้ที่ราษฎร เสนอเพื่อแก้ไข ปัญหาความเดือดร้อน

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

2.1 ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับ ปัญหาอุปสรรคในการสรรหาบุคคลเพื่อเข้ามาดำรงตำแหน่ง สมาชิกวุฒิสภาและ เพื่อหาแนวทางปรับปรุงแก้ไขให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

2.2 ควรศึกษาว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อระบบการปฏิบัติงานของสมาชิกวุฒิสภาอย่างไร

2.3 ควรศึกษาว่า ประชาชนมีความรู้ ความเข้าใจ ต่อการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาในแต่ละครั้ง มาก น้อย เพียงใด

แหล่งอ้างอิง

นรินทร์ เศรษฐบุตร, สมคิด เลิศไพฑูรย์, และสังคิด ไสววรรณ. (2545). *ประสิทธิผลของรัฐสภาไทย*. สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.

บรรฑูรย์ เกริกพิทยา. (2546). *บทบาทของสมาชิกวุฒิสภาในการพัฒนาชุมชน: กรณีศึกษาเฉพาะอำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี*. สำนักงานศาลยุติธรรม.

วิจิตร วัชรภรณ์. (2545). *ความคิดเห็นของข้าราชการรัฐสภาที่มีต่อบทบาทและความรับผิดชอบของสมาชิกวุฒิสภาที่มาจากการเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชน* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ]. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

สรภัทร สมจินตนากุล. (2560). *ปัญหาและผลกระทบอันเกิดจากวิธีการได้มาซึ่งหน้าที่และอำนาจของสมาชิกวุฒิสภา ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ]. มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์. ศูนย์เรียนรู้และหอสมุด มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์. <https://libdoc.dpu.ac.th/thesis/Sorapat.Som.pdf>

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา. (2540). *รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540*. สำนักงาน.

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา. (2560). *รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560*. สำนักงาน.

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ สกุล : จำสืบเอก วรยุทธ สถาปนาศุภกุล

วิทยฐานะ

ศาสตราจารย์บัณฑิต (ศน.บ.) สาขารัฐศาสตร์การปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาลัยวิทยาเขตล้านนา

ศาสตราจารย์มหาบัณฑิต(ศน.ม.) สาขารัฐศาสตร์การปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาลัยวิทยาเขตล้านนา

ประวัติการทำงาน :

รับราชการทหารเป็นนายสิบทหารบก กองพันทหารราบ เหล่าราบ

ตำแหน่งสมาชิกสภา และเลขานุการสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองแก้ว อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่

ตำแหน่งประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล เหมืองแก้วอำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่

ตำแหน่งประธานชมรม ประธานสภาและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่

ตำแหน่งรองประธานชมรม ประธานสภาและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัด เชียงใหม่

คณะกรรมการพิจารณาวินัยข้าราชการส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่

ตำแหน่งประธานชมรม ประธานสภาและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัด เชียงใหม่

คณะอนุกรรมการพิจารณาร้องอุทธรณ์ข้าราชการส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่

ประธานหมู่บ้านมิ่งมงคล หมู่ 1 ตำบลเหมืองแก้ว อำเภอ แม่ริม จังหวัดเชียงใหม่

ปัจจุบัน

อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต วิทยาเขตล้านนา